Adnan YARAR

KUR'AN AYETLER VE İNSAN -2

KUR'AN
AYETLER VE İNSAN
-2-

Adnan YARAR

Gazeteci

KUR'AN

AYETLER VE İNSAN -2-

Adnan YARAR
Gazeteci

Niğde-2011

ISBN: **978-605-88335-1-7**

Kapak & Sayfa Dizayn
Fatma TAN

Basım Yeri
MATRİS TANITIM BASKI HİZMETLERİ
KIRTASİYE PAZ. LTD. ŞTİ.
Hilal Mahallesi (Yıldız) 4. Cadde
701. Sokak No: 20/A 06550 Çankaya - Ankara
Tel: (312) 441-7445
Faks: (312) 441-7998
E-Posta: bilgi@matristanitim.com

İÇİNDEKİLER

Ben yazdım,

Eşim, kızım ve iki oğlum kitabı bastırdılar

PARA İLE SATILMAZ

Bismillahirrahmanirrahim

Kıymetli okuyucularım,

Kitap gazetelerde yayınlanmış yazılarımdan oluşmaktadır. Allah'ı, Kur'an'ı, Efendimiz Hz. Muhammed'i ve insanı özet olarak anlatmaya çalıştığım tüm yazılarımda, Kur'an'dan yansımalar bulacaksınız. Dilerim bu yansımalardan nasiplenir, Kur'an Meali okur ve doğruyu bulursunuz.

Birinci kitabımı okuyan dostlar, kitaptan ders aldıklarını bildirerek teşekkür etmişlerdir. Ben de Allah kendilerinden razı olsun der saygılarımı sunarım. Ortak önerileri şu olmuştur. *"Allah, Kur'an, Efendimiz Hz. Muhammed ve insan konusunda daha geniş bilgi verirseniz iyi olur."* Bu kitap için okurlarıma çağrım şu olacaktır. Allah'ı tanımak, bilmek ve ondan sakınmanın yollarını öğrenmek istiyorsanız, Kur'an Meali okuyacaksınız. Efendimizi tanımak ve ahlakını öğrenmek ve örnek almak için, yine Kur'an okuyacaksınız. İnsanı, yani kendinizi öğrenmek istiyorsanız yine Kur'an okuyacaksınız.

Yüce Rabbimizin, tüm insanlığa öğüdü ve doğru yol rehberi Kur'an sizlere ışık olacaktır. **İnsan** Suresinin **54.** ve **55.** ayetleri **"Şüphesiz bu Kur'an bir öğüttür. Dinleyen kimse öğüt alır." Kamer** Suresi'nin **17., 22., 32., 40.** ayetleri **" And olsun ki, Kur'an'ı öğüt olsun diye kolaylaştırdık. Öğüt alan yok mudur?"** Efendimize verdiği öğüt, **Müzzemmil** Suresinin **1.** ve **4.** ayetlerinde **" Ey Muhammed! Ağır ağır Kur'an oku!"** Kur'an mealini ağır ağır okuyacağız. Kur'an meali okuyan insan, Allah'ın kitabını rehber alacak ve ağır ağır okuyup düşünecektir. Kur'an'a böyle yaklaşan kuluna,

Allah güzel bir anlayış vereceğini vaad etmektedir. Her şeyi bir ölçüye göre yaratan Rabbimiz, Kur'an'da hiçbir şeyi eksik bırakmadığını bildirmektedir. Kur'an, Allah'ın tüm insanlar için açtığı ve her nimetin bulunduğu sofrasıdır. Bu sofraya iman ve ihlâs ile oturan her kul, hissesini alacaktır. Bu insan ister ümmi ister âlim olsun.

Birinci kitabım için, meali biraz daha genişletsen diyenler olmuştur. Benim bu kitaplarım kesinlikle meal değildir. Benim meal ya da tefsir yazmaya ne dilim ne de ilmim yeterli değildir. Benim kitaplarıma ancak derleme denilebilir. Benim amacım Kur'an meali okumaya özendirmektir. Bunu başarabilirsem ne mutlu bana. Bir kişi özense, Rabbime şükürü borç bilirim.

Adnan YARAR

KUR’AN AYETLER VE İNSAN

Bu yazı serisinin her biri tadımlıktır.

__Amacı :__ Kur’an meali okumayı özendirmektir.

Kur’an Yüce Allah’ın öğüdü, hava ve sudan daha değerli bir nimettir.

Bu nimetle beslenen insan dünyada ve ahirette mutlu yaşar.

Bismillahirrahmanirrahim,

“Andolsun, biz Kur’an-ı düşünüp öğüt almak için kolaylaştırdık. Öğüt alan yok mudur ?”

Kamer suresi 17–22–32-40. ayetler.

ALLAH (ALLAHU TEALA)

Bismillahirrahmanirrahim

Kıymetli okuyucularım, Size Yüce Allah'ın varlığı ve birliği konusunda bilgiler vererek Allah'ı tanıtmak istiyorum. Gayret benden tevfik yüce rabbimdendir.

Yüce Kur'an, baştan sona her sure her ayet ve her kelime ile Allah'ı anlatır. Ben Kur'an'dan özet bazı bilgiler için, seçeceğim ayet ve surelerle başlamak istiyorum.

Yüce Rabbimiz, kendilerini en kısa ve öz olarak İhlâs Suresi ile anlatır. (İhlâs Suresi halk dili ile Gulfi) önce surenin mealini vereyim.

"De ki: Allah birdir. (Ondan başka Allah yoktur.) O bir tektir. Her varlık O'na muhtaçtır. O, hiçbir şeye ihtiyacı olmayan Allah'tır. O, doğmamış ve doğurulmamıştır. (Kimsenin babası ya da çocuğu değildir.) Hiçbir şey O'nun dengi değildir." Yüce Allah, sureye **"De ki"** emri ile başlamaktadır. Bu emir Efendimiz Hz. Muhammededir. Yani sen benim peygamberim olarak insanlara beni sana bildirdiğim gibi anlat. Kur'an'da Allah kendini bildirdi ve efendimiz tüm insanlığa Allah'ı tanıttı.

Yüce Allah, yukarıya mealini aldığım İhlâs Suresini açarsak, geniş bir meal verebiliriz. Yüce Allah surede kendisi için, **"Ben Allah'ım ve tekim. Benden başka Allah yoktur, Benim birliğime inanın ve iman edin. Benim varlığım şüphe edilmeyecek bir gerçektir"**

Allah'ın varlığı ve birliği Kur'an'da sözün güzeli olarak, **"Lailahe İllallah"** ile ifade edildiği gibi, günde beş defa

okunan ezanın sonuda yine **“Lailahe illallah”** ile ifade edilir.

Tüm varlıkları yaratan Benim ve tüm varlıkların tüm ihtiyaçlarını da yaratan Benim. Tüm varlıkların Bana ihtiyacı vardır. Benim hiçbir şeye ihtiyacım yoktur. Ben herhangi bir varlığın babası olmadığım gibi evladı olmamda söz konusu olamaz. Ben Allah'ım beni böyle bilip inanmalısınız. (Burada yeri gelmişken, çoğu ailelerimizin evlatlarına “Allah baba” ifadeleri ile Allah'ı anlatmanın ne kadar yanlış ve günah olduğunu vurgulayayım.)

“Benim ne benzerim ne de zıddım vardır. Ben Allah'ım ve ben sizi Beni görebilecek şekilde yaratmadım. Benden başka Allah yoktur ve Ben bir tekim.”

İnsan, hanif olarak yaratılmıştır, yani Allah'ı arama bulma ve tanıma yeteneğine sahiptir. İnsan daha çocuk iken, Allah'ı merak eder ve sorar anne ve babalar İhlâs Suresini çocuklarının anlayacağı dil ile onlara cevap olarak anlatmalıdırlar.

Aklını kullanmaya, yani düşünme yeteneğine kavuşan insan da Yüce Allah'ı bilmek ve tanımak zorundadır. Allah'ı tanımak ve bilmek için Kur'an meali okunmalıdır. Yani Allah'ın kendisini anlattığı kitabı kendi dilinde okuyup anlamalıdır. Anlamaya gayret eden insana Allah, güzel bir anlayış vereceğini yine Kur'an'da vaad etmektedir.

Allah'ı tanımak ve bilmek için yola çıkan insan, nasıl bir gayret ve inanç içinde olmalıdır:

1- Allah'ın bir tek Allah olduğuna kesin inanmış ve iman etmiş olmalıdır.

2- Güzel ahlak sahibi, yani dosdoğru ve dürüst olmalıdır.

3- Allah'a kulluk etmek için yaratıldığı bilinci ile hareket ederek, ibadetleriyle Allah inancını kuvvetlendirmelidir. **"Cinleri ve insanları bana kulluk etmeleri için yaratmışımdır." Zâriyat** Suresi **56.** ayet

4- İnsan, ibadetleri yanında Allah rızasını kazanmak için, kendine, yakınlarına ve tüm insanlığa yarayacak iyi işler üretmelidir. Böyle bir insan bilgi ve yeteneklerini kullanarak, hem kendine ve hem de hizmet verdiği dalda insanlara faydalı olacaktır. Bu, Allah'ı tanımak ve bilmek için atılacak önemli bir adımdır. Kur'an'ın birçok ayetinde, insanlar ve salih amel (iyi ve faydalı iş) üretenler övülmüşlerdir. Allah'ı bilmek ve tanımak için gayret sarf eden insanlar için Yüce Allah kapıyı açacaktır. Yüce Allah, bu gayret ve yaklaşımda olan kullarına güzel ve kolay bir anlayış vereceğini vaad etmektedir.

Allah, Âdem Peygambere tüm isimleri öğretmiştir. Âdem peygamberin soyundan gelen insana, Kur'an'ı okuyup anlamak ve Allah'ı tanımak ve bilmek düşer. O zaman insan Allah ile konuşan insan olabilir. Namaz kılan Müslümanın Allah ile konuştuğu gibi. (Efendimize sorulur **"Nasıl namaz kılmalıyız?" "Allah ile konuşur gibi"** cevabını verir.)

Allah, emirlerini Cebrail Aleyhisselam ile peygamberlere ulaştırmış ve onlarda insanlara ulaştırmış ve anlatmıştır. Allah, kendini insanlara kitabları ile anlatmaktadır. Tüm insanlığa gönderdiği son kitab ise, Kur'an'ı Kerim'dir ve Allah bu kitab ile kullarıyla konuşmaktadır. Bunun için kula düşen

kendi dilinde Kur'an meali okumaktır. Müslüman Allah'ın varlığını ve birliğini ve Hz. Muhammed'in kulu ve peygamberi olduğunu söz ile ifade eder ve kalbi ile de tasdik eder.

Kur'an Allah'ın varlığını ve tekliğini açık açık anlatır. Kur'an Allah'ın sofrasıdır. Bu sofraya tam bir iman ile oturan Müslüman ister âlim ve isterse sadece okuryazar olsun, ya da yalnız meal dinlesin, hissesini alır. Hissesini alan Müslüman şükür ile Allah'a sığınacaktır. Çünkü Allah'ın kendisine verdiği aklı doğru yolda kullanmış ve bu yolla gönlü ile Allah'ı bulmuştur.

Allah'ın yarattığı gökler ve yer arasındakiler Allah'a muhtaçtırlar. Sığınacakları tek varlık Yüce Allah'tır. Kâinatın yaratıcısı Allah, Kur'an ile bu haberleri vermekte ve dolayısıyla kendisini tanıtmaktadır. **"Yedi gök ve yer ve bunların içinde bulunanlar, Allah'ı tesbih ederler. Her varlık O'nu hamd ile tesbih eder. (Yani teşekkür ile anar.) Ancak, siz onların tesbihlerini anlamazsınız. O halimdir, çok bağışlayandır." İsrâ** Suresi **44.** ayet.

Yüce Allah, kendi kelamı olan Yüce Kur'an'da: Peygamberleri, melekleri, insanı, yaratılışı, dünyayı ve dünya hayatını, cenneti, cehennemi. Hatta kanunları ve mirası, abdest almak ve eve nereden ve nasıl girileceğine kadar anlatır. Kısaca kâinattaki tüm varlıkları ve yaşamlarını en ince noktasına kadar anlatır, öğütler vererek kendini hatırlatır.

Allah, **" Biz bu kitabta hiçbir şeyi eksik bırakmadık"** diye haber verir. **"Düşünenler için bunda ibretler ve ayetler vardır"** diye insanları uyarır, bilgi verir öğüt verir. Kula düşen Allah'ın öğüt ve rehber olarak yolladığı Kur'an'ı kendi dilinde okuyup anlamak ve Kur'an ahlakı ile yaşamaktadır.

“Allah, ayetleri birbirine benzeyen ve yer yer tekrar eden Kitab’ı (Kur’an) (Kur’an sözlerin en güzeli olarak indirmiştir.) Zümer Suresi **23.** ayet.

Allah, Efendimize **“Ya Muhammed! Sana sözün güzelini öğreteyim mi?”** sorusunu yöneltir ve **“Sözün güzeli Lailahe İllallah”** tır diye bilgi verir. Yani Allah vardır ve O bir tektir.

“Gökleri ve yeri ile bunların arasındakileri yaratması, O’nun varlığının delilleridir.” Şûrâ Suresi **29.** Ayet.

“Ey insanlar! Allah’ın size olan nimetlerini hatırlayın, sizi göklerden ve yerden rızıklandırandan başka bir Allah var mı? O’ndan başka Tanrı yoktur.” Fâtır Suresi **3.** Ayet.

Yüce Allah bu ayetlerle insanları düşünmeye davet etmektedir. Allah’ın varlığı ve birliğini anlamak ve kabul ederek iman etmek için, aklı doğru kullanmak gerekecektir. Allah, düşünüp kendini anlamamız için sık sık, **“Düşünmediniz mi?” “Akletmediniz mi?”** sorularını yönelterek uyarır. Anlatılanlarda bilgiler olduğunu **“İbret almadınız mı?”** diye anlatır. Bu üç soruyu tekrar tekrar sorarak bu konunun önemini vurgular.

Yüce Allah Kur’an’da, emir ve yasaklarını, cezalarını, ödülleri, günahlardan kurtulma için tevbe kapısının açık tutulduğunu, Kendi isim ve sıfatlarını bildirerek kendini tanıtır. İnsanın gördüğü duyduğu, dokunduğu, kokusunu aldığı ve düşünüp aklettiği her şey Allah’ı haber veren ayetler, yani işaretler kelimeler ve göstergelerdir.

Allah kâinatı yaratan ve yaratmaya her an devam eden, yarattıklarını gözeten ve yönetendir. Gözle gören ve her an

Allah'ın nimetlerini kullanan insanın gönlüne şükür ile iman yansıyacak, Allah'ı sevecek ve şeytanın insanın nefsindeki baskısından kurtulacaktır. Bu duyguya varan insana Yüce Allah Efendimize hitap ederek şu emri vermektedir. **"De ki; Benim namazım ve ibadetlerim, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi Allah'a aittir." En'am** Suresi **162.** ayet.

Allah, eşi ve benzeri ile zıddı olmayan tapılacak tek varlıktır. Beş vakit namaz kılan Müslüman günde en az 40 defa Allah'a söz vermektedir. **"Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz." Fâtiha** Suresi **4.** Ayet.

"Şüphesiz sizin Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde (altı evrede) yaratan ve arşa kurulan Allah'tır. Geceyi durmadan takip eden gündüze katan, güneş ayı ve bütün yıldızları ve buyruğu ile yaratan Allah'tır. Dikkat edin yaratmak da emretmek de O'na aittir. Âlemlerin rabbi olan Allah'ın şanı yücedir. Rabbinize alçak gönüllüce ve için için dua edin, çünkü O, haddi aşanları sevmez." **Â'raf** Suresi **54.** ve **55.** ayetler.

Yüce Allah, bu ayetlerde kâinatın yaratılışının canlı bir filmini seyrettirmektedir. Bu fotoğrafa, tabloya ve filme bakan insan, bunların bir yaratıcısının olduğunu düşünmekten kendini alamaz. Allah'ın bu yüceliğini gözlerimiz önüne seren bu ayetler, hayranlık duyguları ile insanın gönlüne akar güzellikte ve muhteşemliktedir. Aklını kullanan, gören ve duyan bir insanın gönül ekranında, Allah vardır, tektir iman ve kabulü ile Allah bana yeter ifadesi ve duygusu yansır. Bunun karşısında insan Allah'ın varlığına ve birliğine iman etmelidir.

Kâinat Allah'ı anlatan bir kitabtır. Allah, yarattıklarının her biri

için özel bir yaşam alanı(dünyası) ile beraber yaratmıştır. Kâinatta insanın sayamayacağı kadar nimeti de, insanın yaşam alanı içine doldurmuştur.

Allah, insanı hanif olarak yaratmıştır. Yani Allah'ı tanımak ve bilmek yeteneği ile birlikte yaratmıştır. Güneş, ay, yıldızlar ve kâinatta bulunan her şey Allah'ın yarattıklarıdır. Bir böcek, bir zerre, bir virüs bile ve görülemeyen daha niceleri akıllara durgunluk verecek hücreler ve organlarla bezenmiş ve birer kimlik oluşturmaktadırlar, şu kâinatta. Hepsi de yaratılma zincirinin halkaları ve hepsi de Allah'a muhtaç. Allah ise, sonsuz boyutlarıyla bir bütün olup tektir. Allah hiçbir şekilde tartışılamaz. **"İnsanlardan kimi vardır ki, hiçbir bilgisi olmadığı halde, Allah hakkında tartışmaya girer ve azgın şeytanın ardına düşer." Hacc** Suresi **3.** ayet.

Yüce Allah, **Şuarâ** Suresinin **221., 222., 223.** ayetlerinde şeytanın kimin üzerine indiğini bildirmektedir. **"Şeytanın kimin üzerine bindiğini size bildireyim mi?" 221.** ayet. **"Onlar günahkâr sahtekârların üzerlerine inerler." 222.** ayet ve.. **"Bunlar şeytana kulak verirler, çoğu yalancıdırlar." 223.** ayet. Bunlar Allah'ı tanımayan zavallılar, sapmışlardır. Bu ayetler, yaşadığımız dünya insanlarının çoğunun bugün için tariflerini yapmaktadır.

İnsanın gözü, Allah'ı bu dünyada göremeyeceği gibi, zihninde şekillendirmesi ve tasavvur etmesi imkânsızdır. Çünkü Allah'ın benzeri de zıddı da yoktur. Yüce Allah bu durumu Kur'an'da şöyle haber vermektedir. **"Musa, belirlediğimiz yere (Tur dağı) gelip Rabbi O'na konuşunca "Rabbim bana kendini göster sana bakayım." dedi. Allah da "Beni dünyada katiyen göremezsin. Fakat şu dağa bak,**

o yerinde durursa, sen de beni görebilirsin, dedi. Rabbi dağa tecelli edince dağı darmadağın ediverdi. Musa baygın düştü. Ayılınca 'Seni eksiklerden uzak tutarım. Allah'ım sana tövbe ettim. Ben inananların ilkiyim' dedi." **Â'raf** Suresi **143.** ayet.

Allah, ancak kendi sözü olan Kur'an ile tanınabilir. Kur'an'ı okuyup kulağı ile dinleyen ve aklı ile düşünen kul, Allah'ı anlayabilir ve tanıyabilir. Bu, iman ile mümkündür. Kur'an dışında ne bir kitab ve İslam dışında ne de bir din Allah'ı anlatamaz. Tüm peygamberler İslam'ı getirmiş ve anlatmışlardır.

Müslüman kimlikli kaç Müslüman Kur'an'ı kendi dilinde bir defa olsun okumuş ve Allah'ın tüm insanlığa gönderdiği mektubundan haberdar olmuştur. Ahkâm kesenler bilmeden konuşanlar vızır vızır ortalıkta. Önüne gelen yerli yersiz "Allah razı olsun" der. Acaba kaçı Allah'a itaat ile Kur'an'ı anlayacağı dilde okuyup Allah'ı tanıyor. Rakı masasında "Allah razı olsun" diyenleri duyarsanız. Sen ey Allah'ın kulu Müslüman kardeşim Kur'an meali oku ve oku. Şeyhin lafına ve kitabına itaat etme. Yüce Allah, ancak ve ancak kendinden öğrenilebilir. Yani kelamı olan yüce Kur'an'ı okuyup ayetlerinin düşünülmesi ve Allah'a sığınarak kalple algılanabilir ve akıl ile tanınabilir. Görüp duyabildiklerimiz ve ilmine varabildiğimiz kâinat, tüm yaratılmışlar ve Kur'an'ın kendisi Allah'ın ayetleridir.

En güzel isimler Allah'ındır. Efendimiz bir hadislerinde Allah'ın isimlerini bildirmektedir. **"Muhakkak ki, Allah'ın doksan dokuz ismi vardır. Kim bu doksan dokuz ismi anlamlarını bilerek zikrederse cennete girer. Sonsuz saadete ulaşmış**

olur.” bu isimlerin en başında Allah ismi vardır. Allah ismi **“İsm-i azamdır”** bu isim sadece Allah’a has olan özel isimdir. Bu isim bütün isimlerinin birleştiği ve tümünü içine alan Allah ismidir. Allah, en güzel isimlerinin kendine ait olduğunu haber vererek kendisine bu isimlerle dua edilmesini öğütler. **“En güzel isimler Allah’ındır. O’na bu isimlerle dua ediniz.” Â’raf** Suresi **180.** ayet.

Yaratılanların her birine Allah tarafından biçilmiş bir ömür vardır ve insan sonludur. **“Allah, evvel ve ahir, zahir ve batındır.”** Yani O, her şeyden öncedir. **“Kendisinden sonraya hiçbir şeyin kalmayacağı tek yaratandır. Açıkça vardır, gerçekle vardır, gerçek varlığı insan için gizlidir.” Hadid** Suresi **3.** ayet.

İnsanın düşünme, araştırma, bulma ve değerlendirme ve karar verme yeteneği olan aklını da Allah, sınırlandırmıştır. Kimse O’nun verdiğinden fazlasını aklı ile alamaz. Yaratan O’dur ve bilen de tabii ki O’dur. **“Allah, kendisinden başka hiçbir ilah olmayandır. O’ndan başka Allah yoktur. Kendisini uyuklama ve uyku tutmayan, her yarattıklarını gözetip durandır. Göklerde ve yerde duranlar ancak O’nundur. O’nun izni olmadan katında şefaat edecek olan kimdir? Onların işlediklerini ve işleyeceklerini bilir, dilediğinden başka ilminden hiçbir şeyi kavrayamazlar. O’nun kürsüsü bütün gökleri ve yeri içine almaktadır. Her ikisini görüp gözetmek. O’na ağır bir yük yüklemez. O, öyle ulu, yüce ve mutlak büyüklüktür.” Bakara** Suresi **255.**ayet.

Bu ayet, **“Ayet’el kürsi”**dir. Halk dilinde **“Allahula”** olarak ifade edilir. Yüce Allah, İhlâs Suresi gibi bu yüce sure ile de

ayrıntılı olarak ve özetle kendini anlatmaktadır. Ayet **"Allah"** ismi ile başlamaktadır ve O'ndan başka Allah'ın olmadığının altı çizildiği gibi, Allah'ın büyüklüğü ve sonsuz gücü ve ululuğu da anlatılmaktadır. Köşemde, bu ayete ayrıca özel bir makale ile inşallah yer vermek istiyorum. İnsan aklı ile sadece bu ayeti iman ile okursa Allah'ı tanır ve bilir.

İnsanın aklı kayıtsız şartsız Kur'an'a uyar ve şeksiz şüphesiz bir iman ile Allah'ı tanımaya yönelirse, Allah ona yolu açar. Yani Allah'ın bir tek Allah olduğuna iman eder ve Allah'ı tanır. Allah'a ve peygambere itaat ile emir ve yasaklara gücü ölçüsünde uyarsa Allah'a yaklaşır. **"Bu kendisinden şüpheye yer olmayan Kitabtır. Allah'a karşı gelmekten sakınanlara yol göstericidir." Bakara** Suresi **2.** ayet.

"Sizin ilahiniz bir tek Allah'tır, O'ndan başka Allah yoktur" Bakara Suresi **163.** ayet. Akıl imanı bulur, iman ile yoğrulan akıl da inanmayı getirir, inanmak da bilmeyi. Böyle bir akıl önce kendini bilir ve yüce Kur'an'ın rehberliğinde Allah sevgisini insanın içine sindirir ve Allah'ı her şeyden çok sever, zorluklara karşı sabır gösterir. Allah'ın adı anıldığında yüreği titrer ve ayetleri okunduğunda da imanı artar.

Yüce Allah, sevgiyi yaratırken, ona özel bir ölçü koymuş ve tüm yarattıkları kuşatmıştır. Yaratılanların tümünün birbirleri ile bağları vardır ve her varlık bir diğerinden beslenir. Tüm varlıklar da sadece ve sadece Allah'a muhtaçtırlar.

Günün ışımasına, çevrenin yeşilliğine ve baharda açan çiçeklere, mavi ışıkların kısa dalgalı olmasından kaynaklanan göğün mavisine vb. bakın, içiniz sevgi dolar. Canlı cansız tüm yaratılmışlara bakın, her biri kendi özel hacimlerinde

güzeldirler. Sevgi ile bakan göz, bu güzellikleri görür. Sevgi duygusunu Allah'ın insana verdiği en güzel duygudur. Bu duyguyu besleyen insan Allah'a yakınlaşan insandır. İnsan sevgisi ise, insanı insan yapan ve Allah'ın merhametinden payını alan sevgidir. Allah, insanları ve cinleri kendine ibadet etsinler diye yarattığını haber vermektedir. İnsanın bu dünyadaki yaşamda, kulluğundan alacağı tad ibadetleri ile ölçülecektir. Ne mutlu ibadetleri ve Allah'a kullukları ile Allah sevgisini kazananlara.

Allah güzeldir ve güzeli sever. Tüm güzellikler ve iyiliklerin sahibi ve yaratıcısıdır. Allah, kusursuzdur, mükemmeldir ve gerçek sevgiye layık olan Allah, yarattıklarının ve bütün güzelliklerin tek kaynağıdır. Yüce Allah'ın **"El Vedud"** ismi çok şefkatli, çok muhabbetli anlamlarıyla karşılıklı iki sevgiyi içine alır, seven ve sevilen. Yüce Allah, mümin kullarını çok sever ibadetleri yanında, salih amel işleyenlere yansıyan sevgisi ile mümini ödüllendirmektir. **"İman edip Salih amel işleyenlerin kötülüklerini elbette örteceğiz. Onları işlediklerinin daha güzeli ile ödüllendireceğiz." Ankebut** Suresi **7.** ayet.

Mümin, Müslüman kardeşim! Sayamayacağımız nimetleri yanında tek başına bu ayet, tek olan ve var olan yüce rabbimize tapmaya ve sevmeye değer. **"… müminler ise, en çok Allah'ı severler" Bakara** Suresi **165.** ayet.

Allah rızasını kazanmak her şeyden üstündür. **Fecr** Suresi **28., 29., 30.** ayetler. **"Sen O'ndan O'da senden razı olarak rabbine dön! İyi kullarımın arasına gir, cennetime gir."** Rabbimizin mümin kullarına Allah'ın sevgisinin özü bu ayetler.

Kur’an meali okuyalım Allah’ı tanıyalım, ibadetlerimizle O’na ve efendimize itaat ile Allah’ın rızasını kazanalım diye dua ederim.

KUR'AN'DAN KISA AYETLER

Bismillahirrahmanirrahim

"Allah, hiçbir şey yokken O vardır. Her şeyde öncedir. Kendisinden sonraya hiçbir şeyin kalmayacağı yaratandır."

"Her şeyi yaratan O'dur. Her şey O'nun emri ile doğar ve ölür. Bir şeyi yaratmayı istediği zaman, ona sadece 'ol 'der ve o da hemen olur. Olmuşu olacağı bilir, diridir, görendir."

"Evrenin her noktasını görür ve duyar. Hiçbir şey O'na gizli kalmaz. İnsana en yakın olan O'dur ve nefsinin insana fısıldadığına duyar. Dilediğini dilediği gibi yapar. O'nun her şeye gücü yeter. O, büyük ulu ve her şeye kadir olan sonsuz güç sahibidir."

"Nerede olursanız olun O, sizinle beraberdir. Allah yaptıklarınızı görür. İnsanı biz yarattık, kendi kendine de fısıldadığını biliriz, biz ona şah damarından daha yakınız."

"Sizi yaratan ve size kulaklar, gözler veren ve kalpler veren O'dur. Ne kadar az şükrediyorsunuz? Söyleyin bakalım, suyunuz çekiliverse, size kim temiz bir akarsu getirebilir." O diriden ölüyü, ölüden diriyi çıkarandır." Yaşatan da öldüren de O'dur. O'na döndürüleceksiniz. İşte Allah budur."

Kur'an'ın çeşitli surelerinden ayetler bunlar. Kur'an meali okuyan Müslüman kardeşim Allah'ı tanıyacaktır. Kur'an meali okuyalım ve Allah'ı kelamından tanıyalım diye dua ederim.

KUR’AN

Bismillahirrahmanirrahim

“And olsun, biz Kur’an’ı düşünüp öğüt almak için kolaylaştırdık. Öğüt alan yok mudur?” Kamer suresi 17-22-32-40. ayetler.

“Ey Muhammed! Sana vahyolunana sarıl; şüphesiz sen doğru yol üzerindesin. Doğrusu bu Kur’an, sana ve ümmetine bir öğüttür. Ondan sorumlu tutulacaksınız.” Zuhruf suresi **43.** ve **44.** ayetler.

Kur’an, Allah kelamıdır.

Kur’an lügat anlamına göre, daima okunan kitap demektir. Allah, Kur’an’ı Kerimi, Cebrail aleyhiselam vasıtasıyla Efendimiz Hz. Muhammed’e yaklaşık 23 yılda, indirmiştir. Buna, Kur’an dili ile “Allah vahyetti” denir. Vahiy: Allah kelamının peygamberlere indirilmesi, bildirilmesi. Âdem peygamberden Efendimiz Hz. Muhammed’e kadar gelen tüm peygamberlere, İslam’ın esasları indirilmiştir. **“Allah katında din, şüphesiz İslamiyet’tir.” Â’li İmran** suresi **19.** ayet.

Efendimiz Hz. Muhammed’e vahyedilen Kur’an son kitabtır ve Efendimiz de son peygamberdir. Kur’an, Allah’ın tüm insanlığa gönderdiği en önemli bir nimettir...

Kur’an kendini şöyle tanıtır:

Kur’an, kendisinin verdiği bilgiye göre, Ramazan ayı içerisinde yer alan mübarek bir gecede indirilmiştir. **“Apaçık kitaba and olsun ki, Biz O’nu kutlu bir gecede indirdik.” Doğrusu Biz, insanları uyarmaktayız” Duhân** suresi **2.** ve **3.** ayetler. **“Doğrusu Biz, Kur’an’ı Kadir gecesinde indirmişizdir..”**

Kadir suresi **1.** ayet.

Kur'an'ın indirilmeye başladığı geceye "Kadir Gecesi" denerek, o gece şereflendirilmiştir. Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlı olan değerli ve şerefli bir gecedir.

"Ramazan ayı ki, onda Kur'an insanlara yol gösterici ve yanlışı doğrudan ayırıcı apaçık belgeler olarak indirildi." Bakara suresi **185.** ayet...

Ayetlerden de anlaşılacağı gibi, Yüce Kur'an, mübarek bir ay ve Kur'an'ın şereflendirdiği bir gecede inmeye başlamıştır.

Kur'an'ı kendisine sorduğumuzda, kendisini, Kitab-ı Mübin, yani apaçık kolay anlaşılır bir kitab olduğunu haber vermektedir.

Yüce Allah, and olsun diye yemin ederek, öğüt olsun diye Kur'an'ı kolaylaştırdığını bildirmektedir. Ayrıca, Yüce Allah, Kur'an'ın doğruyu yanlıştan ayırdığını ve içinde apaçık belgeler olduğunu bildirerek, Kur'an'ın yol gösterici bir kitab olduğunu da haber vermektedir.

Kur'an Arapça olarak indirilmiştir. **"Ey Muhammed! Biz öğüt alsınlar diye Kur'an'ı senin dilinde indirerek, kolayca anlaşılmasını sağladık." Duhân** suresi **58.** ayet.

Yüce Allah, kitablarını anlaşılsın diye tüm peygamberlere kendi milletinin dili ile indirdiğini Kur'an'da haber vermektedir.

Ayetlerde Kur'an'ın öğüt olsun ve insanlar anlasınlar diye kolaylaştırıldığı bildirildiği gibi, İslam'ın kolaylık dini olduğuna dair de pek çok ve çeşitli surelerde ayetler vardır. Tüm bunlar ortada ve apaçık bildirildiği halde, Yüce Kur'an için

anlaşılmaz kitab diye dedikodu yapılarak insanların Kur'an'ı okumalarının engellenmesi hesabı zor verilecektir... Kur'an meali okuyalım ve dinimizi kaynağından kolayca anlayalım ve Kur'an ahlakı ile yaşayalım diye dua ederim.

Kur'an, sadece Araplara ya da sadece herhangi bir millete ya da yere indirilmemiştir. Kur'an kıyamet sabahına kadar tüm insanları ve hatta cinleri de sorumluluğu altına alır. **"Ben, cinleri ve insanları, bana ibadet ve kulluk etsinler diye yarattım". Zâriyât** suresi **56.** ayet.. **"Kur'an alemler için bir öğütten başka bir şey değildir." Kalem** suresi **52.** ayet. Kur'an tüm âlemlere öğüt ve yol gösterici olarak gönderilmiştir. Hayatın her alanında bilgi verir emir verir öğüt verir.

"Ey İnsanlar! Rabbinizden size açık bir delil geldi. Size aydınlatıcı bir ışık olarak, Kur'an'ı indirdik." Nisa suresi **174.** ayet....

Kur'an, insanları kendisini okumaya anlamaya ve kedisinden alınacak ders ile yaşamaya çağırmaktadır. Müslümanım diyen Allah kulları, Allah kelamını kendi dillerinde okumaya mecburdurlar. Arapça okumak, ancak o dili kendi dilinden daha iyi bilerek okursa, Allah'ın bildirdiklerini öğrenebilir. Aksi halde Arapçayı çok iyi bilmedikçe ve hele sadece mırıldandığı takdirde Allah'ın bildirdiklerini anlamayacak ve Kur'an'ı okumuş sayılmayacaktır. Çünkü anlayamayacağınız kitab okunmuş olamaz.

Kur'an, Efendimiz Hz. Muhammed'i ve onun Kur'an ahlakını açık ve doğru anlatan kitabtır. Efendimiz Hz. Muhammed'e peygamberlerin kıssaları ile bilgiler verilir. Efendimiz'in İslam

öncesi insanlık dışı kötülüklerle mücadelesi için Allah'ın kendisine yol göstermesi anlatılır. Kur'an'da Efendimiz'in ahlakı, yaşantısı eşleri ile ilişkilerine varıncaya kadar her özelliği anlatılır.

Hazreti Aişe annemize sorulur "Ya Aişe! Muhammed'in ahlakı nasıldı?" Cevap verir "Siz Kur'an okumuyor musunuz? Gidin Kur'an okuyun. O'nun ahlakı Kur'an'dır. 0, Kur'an'ı yaşıyordu..."

Kur'an meali okuyan Müslüman kardeşim, Kur'an meali okuduğunda; Kur'an'dan aldığın ahlak yanında Efendimizin ahlakını da öğrenecek ve aldığın ders ile İslam'ı yasayacaksın. Allah başta olmak üzere, Efendimize, Kur'an'a âşık olacaksın. Kur'an okumak ve anlamak bir gönül işidir...

Kur'an'da Müslümana ve tüm insanlara sık sık verilen emir şudur. **"Allah ve Resulüne itaat ediniz."** Bu emre uyan Müslüman hem bu dünyada ve hem de ahirette mutlu olacaktır. Allah, insana gücü üstünde yük yüklemediğini bildirmektedir.

"Ey iman edenler! Size hayat verecek şeye çağrıldığınızda, Allah ve Resulü'ne itaat ile çağrılarına uyunuz..." Enfâl Suresi 24. ayet... Efendimiz Hz. Muhammed'in sağlığında Efendimizin çağrısına uymak itaat etmek ve emirlerini yerine getirmek iman edenlere öğüt olduğu gibi, Efendimiz sonrasında, günümüzde hatta kıyamete kadar, Kur'an ve sünnetten öğüt almak ve emirleri uymak da insanların ve özellikle Müslümanların sorumluluğudur. Kur'an, hayat kitabıdır ve Efendimiz Hz. Muhammed'in hayatı ve ahlakı Kur'an'dandır...

Kur'an okunmak, anlamak ve yaşanmak için gönderilmiştir. Kur'an'ı anlamak için Kuran meali okunmalıdır. Bilinmeyen bir dilden okunduğunda Efendimiz şöyle bilgi vermişlerdir. "Kur'an'ı anlamadan okuyanlarda Kur'an, onların gırtlaklarından aşağı geçmez."

Kur'an meali okuyalım, anlayalım, Kur'an ahlakı ile ahlaklanalım ve bu dünyada Kur'an'ı yaşayalım diye dua ederim.

Kur'an, Hz. Âdem'den Efendimiz Hz. Muhammed'e kadar tüm peygamberleri ve onların kavimlerini tanıtır. Ahiretten, cennet ve cehennemden, kıyametten, meleklerden, cinlerden söz ederken, insanın bildiği ve gördüğü şekillere benzetmeler yaparak anlatır. Bunlar, insanın beyninde fotoğraflar, canlı görüntüler oluştururken, aynı zamanda insanın kulağına ve ruhuna seslenerek, hem aklı hem gönlü ve hem de kalbini etkilemek suretiyle imana çağırır. Kur'an'a gönül vererek ve tam bir inançla yaklaşan ve okuyana Yüce Allah güzel ve açık bir anlayış vereceğini Kur'an'da müjdelemektedir...

Kur'an'ı Kerim eşsizdir, hiçbir akıl ve güç benzerini yazmaya kalkamaz ve başaramaz. Kur'an, örnek olaylar üzerine indirilmiştir bunlara "Nuzul Sebepleri" denilir. Kıyamete kadar olacak tüm tabiat olayları ve insanların iyi ya da kötü eylemleri oldukça, insanlara ayetleri çağrıştırır ve ibret alınması gerekirken, insanların çoğu dünya zevklerine dalarak bunları unutmaktadırlar. Günümüzde vurdumduymazlıklar ve nemelazımcılıklar, ibretleri görmezlikten öteye gaflet ve dalalete sürüklemektedir…

Kur'an Meali:

Kur'an meali, yüce Allah'ın insanlığa bildirdiklerinin yaklaşık olarak anlatımına denilebilir.

Kur'an'ı Kerim'in getirdiklerini anlamak için, Arapça dil dışında başka dillerle yazılımı denilebilir. Yani Kur'an'ın yaklaşık anlamı...

Kur'an tüm insanlığa, gönderilmiştir. Hiçbir dilin ya da milletin tekelinde olamaz. Dünya dillerine tercüme edilmiştir. Kur'an en çok basılan bir kitabtır. Tercüme ya da mealler hiçbir zaman Kur'an değildirler. Kur'an Arapça indirilmiştir ve aslı odur. Kur'an kendisine Türkçe Kur'an denilmesine onay vermez. Türkçe Kur'an okuyorum demek doğru olmaz, onun yerine Türkçe meal okuyorum demek doğrusudur. Kur'an'ın Türkçesi olmaz...

Ben Kur'an'ı ve Kur'an'daki konuları Kur'an meallerinden derleyip siz kıymetli okurlarıma sade bir dille anlatmaya çalışıyorum. Yazılarımın ana başlığında olduğu gibi, benim amacım Müslüman kardeşlerimin Kur'an'ı anlamaları için Kur'an meali okumaya teşviktir, özendirmektir... Elimdeki meal Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 1961 yılında yayınladığı ve 1973 yılında Doç. Dr. Hüseyin Atay, Doç. Dr. Mehmet Hatipoğlu ile Osman Keskinoğlu'ndan oluşan komisyon tarafından gözden geçirilen mealdir.

Kur'an nasıl bir Kitab:

Sözlerin en güzeli, Allah'ın sözü ve insanların rehberi Yüce Kur'an. İnsanlar için, bir açıklama ve Allah'tan sakınanlar için yol gösteren kitab.

Allah'ın korumasında olan, değiştirilemeyecek ve benzeri yazılamayacak mucize kitab..

Allah'a ve peygambere itaat edip inanarak okuyanlara, güzel ve kolay bir anlayış müjdeleyen kitab..

Okudukça kendini tekrar tekrar okutan, bıktırmayan, okudukça tazelenen ve her okuyuşta, okuyucuya yeni bilgiler veren kitab..

Okuyucuyu, okuduğu kitaplardan ayıran ve düşünceyi kendine çeken, insanı sarsan kitab.

Akla seslenerek, düşünmeye ve yaratılışı öğrenmeye, yerdeki ve göklerdeki ve ikisinin arasındakileri incelemeye bilim öğrenmeye davet eden Kitab. Okuyucunun önceden zihninde kalıplaşmış kavramları, bilgileri ve ön yargıları bir kenara bırakarak, tarafsız ve açık bir zihin ile okunması gereken kitab.

Hiçbir şüpheye, ihtimale, varsayıma yer verilmeden, akıl güdümünde ve iman ile okunduğunda, akılla uyuşan ve yakışan kitab.

Allah'ı, yaratılışı, yaratılanları, kâinatı, dünyayı, ayı, güneşi vb. tüm varlıkları en açık ve en doğru anlatan kitab.

Peygamberleri, kitabları, melekleri, cinleri tanıtan, Hz. Muhammed'i sevdiren insanı insana açıklayan, hamdi, sabrı

şükrü öğreten kitab.

Allah'ın emir ve yasakları ile helali-haramı ve bunlara uyarak yaşayan kulun Allah rızasını kazanacağını açıkça bildiren Kitab. Müslümanı, kâfiri ve münafığı tanıtan Kitab. Hiçbir şeyi eksik bırakmadan olanı ve olacağı anlatan kitab.

Açık anlamlı ayetleri, kıssaları, delileri, doğru haberleri, adaleti, üstün ahlakı ve bunların şartlarını anlatan ve yaratılmışların en şereflisi insana doğru yolu gösteren kitab.

İnsanın ahirete hazırlanması için, Allah'ın insanlığa gönderdiği en önemli nimet ve öğüt olan kitab.

İnsan hak ve özgürlüklerini tüm ayrıntıları ile anlatan kitab.

Gerçek hayatın ahiret hayatı olduğunu, dünya hayatının geçici ve kısa olduğunu dünya hayatının sıkıntılarını ve imtihanlarını anlatırken, çareleri de açıkça anlatan kitab.

İnsanların birbirleriyle yardımlaşmasını, haklara karşılıklı olarak saygılı olunmasını, başkalarının haklarına tecavüz edilmemesini bunun "kul hakkı" olduğunu cezanın şiddetli olacağını haber veren kitab.

İnsanın kâinat ve Allah ile ilişkilerinin nasıl olması gerektiğini ve Allah'ın beklediği kâmil insanın niteliklerini özel bir sure ile açıklayan kitab.

İnsanın ilim öğrenmesini "OKU" emri ile bildiren ve bunun üzerinde titizlikle duran, okumak ve Kur'an'ı öğrenmenin farz olduğunu duyuran kitab.

İnsanın "Salih amel" iyi ve faydalı işleri yapmasını ve bunun

kural ve faziletini anlatan, ilim öğrenmeyi sık sık hatırlatan kitab.

Okumayı ve öğrenmeyi ilk ayet ile emreden, faydalı bilgiler üretilmesini imanın şartı olarak değerlendiren kitab.

İnsanı, aklını kullanmaya ve düşünmeye çağıran ve hür düşünceye çok önem veren kitab.

İnsana, aklını iman ile birlikte kullanarak iyi işler üretmesini öğütleyen kitab.

Faydalı değerlere ve kazanıma ulaşan insanın hem bu dünyada ve hem de ahirette mutlu olacağını, aksisinin ise, insanın felaketi olacağını ısrar ile hatırlatan kitab.

Okumayı, düşünmeyi ve Allah'ı tanımayı, kâinatı algılamayı ve ilim öğrenmeyi kendini bilmeyi ve hayattan zevk almayı hatırlatan Kitab. Adaleti doğruluğu ve şahitliği açıkça anlatan kitab.

Kendisine inanan insana çok sıcak yaklaşan, insana aklının ve yaşamının değerini anlatan ve bunu yaparken, insanın kendisine ve çevresine olan sorumluluğunu hatırlatan kitab.

İnsana, insan olarak yaratılmasının şerefini, kişiliğinin, kulluğunun, dürüstlüğünün, adaletinin ve çalışmasının değerini ruhunda duyuran ve bunun zevk ve mutluluğunu yaşatan kitab.

İnsanlar anlasınlar ve doğru yolu bulsunlar diye, Allahın bu öğüdü kolaylaştırdığını ısrarla duyuran kitab.

İnsanın yol haritasını belirleyen ve en doğruya ileten

Kitab. Tevbe kapısının hep açık olduğunu ve Allah'ın çok affediciliğini, affetmeyi Rahman sıfatına, farz kıldığını anlatan kitab.

İnsana, Allah'ın verdimi tüm nimetleri, organlarını ve özellikle aklını nasıl kullandığını "hesap gününde" sorulacağını çok kere duyuran kitab.

Baştan sona 6666 ayeti dikkatle okunduğunda, âlimi olsun sadece okuryazar insanlar olsun herkesin hissesini alacalını duyuran Kitab. Kısaca nasıl bir Kitab olduğunu tanıtmaya çalıştığım, okuyanların çok daha fazlasını bulacakları bu kitab, Yüce kitabımız Kur'an.

Kur'an'da, insan için, insanı tanıtan ve yol gösteren pek çok ayet vardır, bunlardan tadımlık ayetleri buraya almak istiyorum…

Ayetler :

"Namazı kılın, zekâtı verin, rükû edenlerle beraber rükû edin. Sabır ve namazla Allah'a sığınıp yardım isteyin. Rablerine dönecek ve kavuşacaklarını umanlar ve huşu duyanlardan başkasına namaz elbette ağır gelir…" Bakara suresi **43, 45** ve **46.** Ayetler.

"Ey inanmış akıl sahipleri! Allah'tan sakının, Allah size Kur'an'ı indirmiştir İnanıp yararlı işler yapanları karanlıklardan aydınlığa çıkarmak üzere, Allah'ın apaçık ayetlerini okuyan bir peygamber göndermiştir. Kim Allah'a inanır ve yararlı işler işlerse Allah onu içinde temelli kalacağı cennete koyar." Talak Suresi **10.-11.** ayetler.

“Ey inanalar! Sabır ve namazla Allah’tan yardım dileyin. Allah muhakkak ki, sabredenlerle beraberdir.” Bakara suresi **153.** ayet.

“Kendisinden isteyebileceğiniz her şeyi size vermiştir. Allah’ın nimetlerini sayacak olsanız bitiremezsiniz. Doğrusu insan, pek zalim ve çok nankördür.” İbrâhîm suresi **34.** ayet.

“Kim bir iyilik getirirse ona daha güzeli verilir. Kim bir kötülük getirirse, o kötülükleri işleyenler ancak, yaptıkları kadar ceza görürler.” Kasas suresi **84.** ayet..

“İnsanlara zulmedenlere, yeryüzünde haksız yere taşkınlık edenlere karşı durulmalıdır.” Şûrâ suresi **42.** ayet.

“Allah, insanlara hiç zulmetmez, fakat insanlar kendilerine zulmederler.” Yûnus suresi **44.** ayet.

“İnsana bir zorluk gelince yan yatarken, oturur veya ayaktayken, Bize yalvarıp yakarır. Biz darlığı giderince, başına gelen darlıktan ötürü, Bize hiç yalvarmamışa döner.” Yûnus suresi **12.** ayet.

“Ey Muhammed! De ki: İbadetiniz olmasa Rabbim size ne diye değer versin.” Furkan suresi **77.** ayet.

“İnsan, anılmaya değer bir varlık olana kadar uzun zaman geçmemiş midir? Biz insanı katışık bir nutfeden yarattık. İmtihan için, onu gören, işiten yaptık.” İnsan suresi **1.** ve **2.** ayetler.

“Muhakkak ki, sizi biraz korku açlık ve mallardan,

canlardan, ürünlerden eksiltmekle deneriz. Sabredenlere müjdele." Bakara suresi **155.** ayet.

"Evlerinize girdiğinizde kendinize, ailenize Allah katından bereket esenlik ve güzellik dileyerek selam verin. Allah, size düşünesiniz diye ayetlerini böyle açıklar." Nûr suresi **61.** ayet.

Kur'an'da, aklını kullanan bir kavim, kişi ya da millet için ayetler, bilgiler, göstergeler ve ibretler vardır. Bu ifadeler Kur'an'ın pek çok ayetinin içerisinde yer alır.

Kur'an'dan seçtiğim bazı ayetleri okudunuz. Tadımlık dediğim bu ayetlerden tat aldığınızı umarım. İştah ile Kur'an meali okuyunuz. Allah'ı Kur'an'ı, Efendimiz Hz. Muhammed'i ve insanı tanıyınız. Kendinizi, ahireti ve dünyanızı kaynağından öğreniniz.

Gayret sizden, güzel bir anlayış vermek sonsuz merhamet sahibi Yüce Rabbimizdendir. Kur'an meali okuyalım ve ders alalım diye dua ederim...

KUR’AN VE HZ. MUHAMMED

Bismillahirrahmanirrahim

Yüce Allah’ın habibi ve bizim peygamberimiz, Efendimiz Hazret-i Muhammed (S.A.S) fizik güzelliği, çeşitli siyer kitablarında yer almıştır. Tarifler birbirine benzemekle beraber Efendimizi en iyi yansıtan Hz. Ali’nin tarifi; “Ne uzun, ne de kısa boyluydu. O, herkesten ayrılan bir orta boyluydu. El ve ayak parmakları ince, başı büyükçeydi. Göğsünde, göbeğine kadar uzanan ince çizgi halinde uzayan ince tüyler vardı. Yürürken ayaklarını sürümez, adımlarını canlı ve uzun atar, sanki yüksekten iner gibi, öne doğru eğilirdi. Saçı ne kıvırcık, ne de düzdü, dalgalıydı. Yüzü çok yuvarlak değildi. Teni kırmızımsı beyazdı. Gözleri büyükçeydi. Gözbebekleri siyah, pek siyahtı. Kirpikleri sık ve uzundu. Kendisi ne zayıf, ne de şişmandı. Bakmak istediği tarafa, bütün vücudu ile döner bakardı. Daima güler yüzlü, tatlı sözlü, sevgi dolu bakışları olan bir insandı.”

Efendimiz, Yüce Allah’ın emrettiği gibi dosdoğrudur. İlme çok önem verir, çalışkan, disiplinli ve sabırlı bir insan. Temiz, alçak gönüllü, merhametli, hoş görülü, cömert, iyi niyetli, sevecen, cesur vb. Üstün insan yetenekleri ile donatılmış, Allah’ın en çok sevdiği habibi ve kuludur. Ev işlerine yardım eder, koyunlarını kendi sağar, elbisesinin söküklerini kendi diker, çarşı pazara kendi gider ve yükünü kendisi taşır. Yumuşak ve yavaş yavaş konuşur, temiz ve sade giyinir, insana huzur veren bir güzellik olan Efendimiz bize örnek olmalıdır.

Efendimiz bizden biri. Et, kemik ve ruhtan ibaret bir insan. Amine annenin doğurduğu bir bebek. Baba, Abdullah genç yaşta vefat etmiş, vefatından bir süre sonra doğan bebesini görememişti.

Yetim doğdu tüm güzelliği ile Muhammed. Doğumda O da bebekler gibi “ınga” dedi ağladı. Sütanne Halime görünce Muhammed’i “Aman Allah’ım bu ne güzel bebek” dedi. Aldı ve emzirdi. Halime annenin fakir evine bereket geldi.

Muhammed, altı yaşındayken annesi ile beraber Medine’de baba mezarını ziyaret etti. Anne Medine’li, Ümmü Eymen evin hizmetkarı ve Muhammed’ in koruyucusu..

Bir müddet Medine’de dayılarının yanında kaldılar. Mekke’ye dönerken, Âmine anne aniden hastalandı ve vefat etti.

Yetim Muhammed, öksüz döndü Mekke’ye. Dede Abdulmuttalip baktı çok severek ve koruyarak. Muhammed adını bir sezgi ile koyan dede, iki yıl sonra ölünce, bu defa O’na Amcası Ebu Talip baktı ve yetiştirdi. Mekke’de yaşadı. Yedi, içti, oynadı, büyüdü davar güttü, pazara gitti ve ticaret kervanlarında çalışarak ticareti öğrendi.

Hatice annemizin kervanında çalışırken, Hatice anne O’nun dürüstlüğüne âşık olmuş ve O’na evlenme teklif etmiş ve evlenmişlerdir. Efendimiz 25, Hatice annemiz 40 yaşındadır. Altı evlatları olur. Bazı rivayetler Hatice annenin 28 yaşında olduğudur. Yedi çocuk bunu doğrular. Bu evlilik Hatice annemizin vefatına kadar 25 yıl sürer.

Efendimiz, Yüce Peygamber Hazret-i Muhammed’i açıkça ve en doğru bir şekilde anlatan kitab Kur’an’ı kerimdir.

Efendimiz hakkında binlerce kitap yazılmıştır. Kıyamete kadar da yazılmaya devam edecektir. Amacım Efendimiz hakkında kitap yazmak değildir ve haddim de değildir. Efendimize âşık ve Allah’ın bir kulu olarak, Kur’an penceresinden ve

kalbimden seyrettiğim ve seyrettikçe de daha çok sevdiğim Peygamberimizi, Allah'ın izini ile size anlatmaya çalışacağım. Benim güzel Müslüman kardeşlerim.

Muhammed tekrar tekrar ve çokça anılan ve övülen anlamındadır. Siyer kitaplarında Muhammed adının dedesi Abdulmuttalip'in koyduğu yolunda bilgiler de vardır. Dedesinin bu adı koyması bir sezgi olmalıdır, Allah öyle istemiştir denebilir. Muhammed adını Efendimize koyan bizzat Yüce İlah'tır. Muhammed Suresinin ikinci ayetinde "İnanıp salih amel işleyenlerin ve Muhammed'e indirilene inananların günahlarını Allah örtmüş ve hallerini düzeltmiştir.".

Efendimiz, gerçekten övülmeye ve tekrar tekrar anılmaya layık bir insan. Yüce Allah'ın Efendimizi anmak konusunda emri vardır. Onun için Efendimizin anıldığı sohbette, O'nu bir defa Anmak farzdır. **"Şüphesiz Allah ve melekleri Muhammed'i överler. Siz de O'nu övün, O'na salat ve selam edin" Ahzâb** Suresi **56.** ayetteki emir böyle.

Yüce Rabbimizin habibi ve bizim Efendimizi anlatmaya çalıştığım bu satırların basında, O'na salâvat getirerek başlıyorum.

"Allahümme sâlli ala seyyidina, Muhammed'in ve ala, Âl'i seyyidina Muhammed" Kısa salâvat bu. Namazda oturumda getirilen salâvat, Efendimizin tavsiye ettikleri salâvattır.

Yüce Allah tüm âlemleri sevgi üzerine ve güzelliklerle yaratmıştır. Allah güzeldir ve güzeli sever. En güzel olan Muhammed'i birinci sırada yaratmış adını Muhammed koymuş ve O'na habibim demiştir. **"Sen olmasaydın, Sen**

olmasaydın ey Muhammed, âlemleri yaratmazdım." Allah'ın âlemlere yansıyan aynası Muhammed. Bize örnek Muhammed.

Allah'ın yarattıklarına olan sevgisinin yoğunlaştığı odak noktası, Allah'ın sevdiği insan ve kulu Muhammed.

Allah'ın habibi, Mü'minin kalbine Allah sevgisini sığdıran Muhammed. **"Ey Muhammed! Biz seni ancak, alemlere rahmet olarak gönderdik" Enbiyâ** Suresi **107.** ayet.

Yüce Allah bu ayet ile, tüm âlemlere sevgi ile can veriyordu ve bunun için insanlığa Muhammed'i gönderiyordu. Şükürler olsun Rabbimize, salât ve selam üzerine olsun Efendimizin. Allah âlemleri aydınlatan Kur'an'ı ve kulu Muhammed'i rahmet olarak göndermiştir.

Buradan bakınca, Kur'an mealini okuyup öğrenmek Müslümana farzdır. Yüce Allah, zerreden sonsuz âlemlere kadar tüm yarattıklarını severek ve güzel yaratmıştır. Canlı cansız tüm yaratıklar güzeldir. Kimi şekli ile kimi rengi ile kimi kokusuyla. Gül Muhammed'in hem şekli, hem rengi ve hem de kokusu özeldir ve güzeldir.

Allah'a ve Peygamber'e itaat devam ettiği sürece, insanlık üzerinde Allah'ın rahmeti devam edecek, itaatin kalmadığı ortamda sevgi tükenecek ve bu durum insanlığın sonu olacak ve kıyamet kopacaktır. Allah, her varlık için onun yaşama, boyutuna uygun özel bir dünya yaratmış ve onun içini varlığın ihtiyacı ile doldurmuştur. Her varlığın ihtiyacı ve yaşam kaynağı olan sevgiyi yaratırken, ona özel bir ölçü koymuş ve bu ölçü tüm yaratıkları Allah'ın rahmeti ile kuşatmıştır.

Güneşin, ayın, yıldızların, dünyanın ve tüm yaratılmışların birbirine olan cazibesini ve çekimini sevgi temsil eder. Yüce Allah'ın sevgi cazibesi tüm evreni ayakta tutan sevgidir. İnsan bu sevgiyi tüketmektedir ve bir gün sevgi kalmayınca kıyamet kaçınılmaz olacaktır.

Sevgisizlik her şeyi bitirir. **Tekvir** Suresi **1–3.** ayetler. **"Güneş dürülüp ışığı kalmadığı zaman, yıldızlar düşüp söndüğü zaman, dağlar yürütüldüğü zaman", Kıyame** Suresi **7-10.** Ayetler **"Gözün kamaştığı, ayın tutulduğu, güneş ve ayın bir araya geldiği zaman, işte o gün insan kaçacak yer arar."**

Yüce Allah, kıyamete kadar yaşayacak olan varlıkları insanın emrine vermiş, en önemlisi Muhammed'i yaratmış ve O'nun öğreteceği Kur'an'ı hak ile indirmiştir. Kıyamete giden yolda, insanlığa rehber Kur'an ve Muhammed, Allah'ın insanlığa, lütfudur. Kur'an mealini okuyunuz, anlayınız ve yaşayarak temsil ediniz. Müslüman kardeşlerim. Yarın geç olmadan. **"Ey inananlar! And olsun ki, içinizden size, sizin sıkıntıya uğramanız ve kendisine ağır gelen, size düşkün, insanlara şefkatli ve merhametli bir peygamber gelmiştir." Tevbe** Suresi **128.** ayet. Bu ayet özünde, Allah'a Peygamber'e itaat ve iman öğütlenmektedir

Allah, bu ayette, Efendimizi kendi iki güzel ismi ile adlandırmaktadır. Şefkatli ve merhametli (Rauf ve Rahim).. Bu ayette, Efendimizin sevgi dolu kalbini de buluyoruz ve bu da bize huzur veriyor. Mekke de, insanlığın kalmadığı, tüm çirkinliklerin ve kötülüklerin kol gezdiği bir ortamda. Efendimizin sevgi dolu kalbini bir düşününüz. Tüm bu insanlık dışı davranışlara bu sevgi dolu kalp nasıl dayandı?

Başımıza gelen en küçük bir olumsuzluğa karsı kalbinizin nasıl attığını bilirsiniz. Muhammed'in yüreğinin Allah sevgisi ile dolu olması O'na her şeye dayanma gücü veriyor. Efendimizin sabrından ve ahlakından örnek alabilenlere ne mutlu.

"Şüphesiz sen büyük bir ahlaka sahibisin." Kalem Suresi **4.** ayet. Efendimizin güzel ahlakın değerini şu hadisleriyle değerlendirmektedirler. **"Ahirette hesapta, güzel ahlaktan daha ağır gelecek bir salih amel yoktur."**

Yüce Kur'an Allah sözüdür ve sözlerin en güzelidir. Efendimiz bize güzel sözü anlatan ve nasıl yaşamasını öğreten, en güzel ahlaklı üstün güzel Muhammed. Allah'ın kulu ve bizim efendimiz, kâinatın efendisidir, çünkü Efendimizin Yüce Allah'a cevabı, âlemlere can vermiştir. **Â'raf** Suresi **172.** ayet **"Elest-ü Birabbikum" "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?"** sorusu ile Yüce Allah, ilahi sevdayı yayıyordu, zerreden galaksilere tüm âlemlere.

Soruya ilk cevap, Allah aşkı ile dolu olan kalple **"EVET"** diyen Efendimiz Hazret-i Muhammed oldu. Muhammed; bu cevabı vermesine izin veren Rabbine **"Hamd"** ediyordu. Bu hamd, dalga-dalga yayılıyordu tüm, âlemlere ve yaratıklar can buluyorlardı. Onlar da peş peşe **EVET EVET EVET** diyorlardı ve Allah **"OL"** diyerek yaratıyordu hepsini. **"..Bir işin olmasına, hükmeder ise, ona ancak "OL" der ve o da oluverir." Meryem** Suresi **35.** ayet.

Yüce Allah bilinmek istedi ve onun için **"OL"** dedi ve her şey oldu denilir. Bu felsefe ya da tasavvuf anlayışıdır. Gerçeği yalnız Allah bilir.

Esas olan ve önemli olan kulun Allah'ı bilmesidir. Bunun için Kur'an kendi dilinde okunup anlaşılacaktır. Çok iyi Arapça bilenler tabii ki Arapça okur ve Kur'an'ı anlarlar. Kur'an'ı okumak ve Efendimizin sünnetinden haberdar olmaktır esas. İnsanı Allah'a yaklaştıran iki canlı rehber Kur'an ve Muhammed.

İnsanın kendi organları, duyguları, hava, su, toprağın yetiştirdikleri, güneş, ay ve diğer yaratılmışlar, hepsi insana hizmet için vardır. İnsan, âlemlere anlam kazandıran akıllı yaratık, Kur'an da onun için vardır. Kulluğun anlamını, değerini ve kulluk zevkini bize örnek olarak duyuran Muhammed.

"Allah'ın gökleri, göklerde olanları, yerde olanları da buyruğumuz altına vermiştir. Nimetlerini açık ve gizli olarak size bolca ihsan ettiğini görmez misiniz?" Lokman Suresi **20.** ayet.

Bunların hepsi ve daha da fazlası, Efendimizin **"EVET"** sırrında saklı. **"Sen olmasaydın, sen olmasaydın, âlemleri yaratmazdım"** ifadesi Efendimizin şahsında bize yani insanlara mesaj. Allah'ın insanlara olan sevgisinin bir sonucu. Dönüş Allah'adır.

Allah'ın murad edip yarattığı ve dönüşte görmek istediği kul nasıl biri? Kur'an ve Kur'an ahlakına sahip Efendimizin sünnetini gücü yettiğince uygulayan ve Allah bana yeter diyen İnsan.

Kur'an okunacak, anlaşılacak ve yaşanacak ve bu yolla yaratılış sebebi yani **"OL"** emrinin sırrına varılacak ve öylece Allah'a dönülecek.

Efendimiz Hz. Muhammed, İbrahim peygamberin oğlu İsmail'in soyundan gelmiştir. İsmailliler diye anılan ve iki Arap kabilesinden biri olan Adnaniler'e mensuptur. Soy kütüğünde 21. göbekten atasının adı Adnan'dır.

Efendimiz otuz beş yaşındayken Miladi 605 yılında (doğumu 571) Kâbe, Kureyşliler tarafından yeniden inşa edilirken, Hacer ül Esved'in yerine konulması konusunda anlaşmazlık çıkmış. Taşı siz koyacaksınız biz koyacağız çekişmesinin savaşa dönüşeceği noktada, Kureyş ileri gelenleri bir öneri getirmişler. "Kâbe'ye ilk girecek olan kişinin kararına bırakalım" teklifi kabul edilmiş.

Kâbe'ye Efendimiz girmiş. Müşrikler, Efendimizin güzel huyu ve davranışlarına bakarak, O'na Muhammed-ül Emin adını koymuşlardı. Efendimize olan güven işi kolaylaştırmıştı. Efendimiz, kendilerine şöyle bir teklifte bulunmuş. "Bir örtü getirin ve taş onun üzerine koyulsun, her kabilenin reisi birer yerinden tutsun ve öyle yerine getirilsin" teklifi hemen kabul edilmiş. Hacer-ül Esved örtüye konulmuş ve Efendimizin dediği gibi yerine yükseltilmiş. Efendimiz taşı örtü üzerinden alarak, mübarek elleriyle yerine yerleştirmiş. Yüce peygamberimiz, insanlığın "Doğru Yolu" seçmesi ve küfürden temizlenerek kurtulması için Kur'an'ı anlatırken her türlü sıkıntı ve zorluğa karşı Allah'ın verdiği sabır ile mücadele etmiştir. Görevini tam olarak verine getiren Efendimiz, arkasında tüm insanlığa örnek olacak Asr-ı Saadeti" hediye etmiştir.

İlk Müslümanlar (Ashab-ı Kiram) Efendimizin kişiliğinden aldıkları örnek ile tarihte bir daha eşi görülmemiş bir ahlaki davranış sergilemişlerdir. Birlik ve beraberlik anlayışı en üst seviyededir. Doğru ve çalışkan haksızlığa, karşı çıkan,

haklının ve zayıfın yanında bir yönetime katılmışlardır. Günümüzde böyle bir ahlak ve dayanışmaya şiddetle ihtiyaç vardır. Bu Efendimizi örnek almaya tüm insanlığın birinci sıradaki işi olmalıdır. Kur'an ve Efendimizin yolunda olalım ve yaşadığımız belalardan kurtulalım diye dua ederim.

Yüce Allah, İnsanlığa, "Baştan beri kitablar ve peygamberler göndermiştir. Kur'an'ın öğretmeni Efendimiz Hazret-i Muhammed, insanlığa gönderdiği en son ve en değerli hediyesidir. Rabbimiz, insanlığa verdiği bu lütuf ile insana olan sevgisini son defa vurgulamaktadır. Yüce Kur'an'da Müslümanın yol haritası İslam'dır. Kitabta Âdem peygamberden kıyamet sabahına kadar, Müslümanın uyulmasını istediği yol "Doğru yol" haritası İslam'dır. Kitabta gösterilen ikinci yol, sapmışların şeytanın yoludur. Allah, Müslümanın bu yola girmemesi için, Kur'an'da yoğun uyarılar yapmaktadır.

"Allah katında din, şüphesiz İslamiyet'tir. "Âl'i İmran Suresi **19.** ayet. **"Bugün size dininizi tamamladım, üzerinize olan nimetimi bütünledim. Din olarak sizin için, İslamiyet'i beğendim." Mâide** Suresi **3.** ayet.

İnsan için, en doğru ve gerçek hayat tarzı, yaşam biçimi ve yolu, Allah'a teslim olmaktan geçer. Bu yolda Efendimizin değerini ve İslam'ın güzelliğini, Kur'an pek çok ayeti ile tekrar tekrar anlatır.

"Nitekim kendi aranızdan size ayetlerimizi okuyan, sizi her kötülükten arındıran, size KİTAP ve hikmeti öğreten ve ayrıca bilmediklerinizi de öğreten bir peygamber gönderdik." Bakara Suresi **151.** ayet.

Efendimizi çok sevmemiz, yani O'nun izinden ve öğretisinden gitmemizi öğütleyen Rabbimiz, bize şu tembihi yapmaktadır. **"Mü'minler, peygamberi kendi nefislerinden daha çok sevmelidirler." Ahzâb** Suresi **6.** Ayet.

Allah'a teslim olmak, yani İslam'ın yolunu izlemek, Allah'a ve Efendimize itaat etmek, Müslüman olmak ve Müslüman olarak yaşamak ve Müslüman olarak ölmek, yolumuz, dileğimiz ve duamız olsun inşallah. Yaşamın her alanında Allah'ı anmak ve Allah'a şükretmek temeldir. 'Allah'ı anmak ibadetlerin en büyüğüdür. Bu, namaz kılmak anlamındadır. Namaz kılan Müslüman Allah ile konuşan insandır. Allah'ı anar ve huzur bulur olmalıdır.

"Öyleyse yalnız beni anın ki, Ben de sizi anayım. Bana şükredin, sakın nankörlük etmeyin" Bakara Suresi **152.** ayet.

Yüce Allah, burada kullarına benim emir ve yasaklarıma uyun, Ben de size nimetlerimi vereyim ve size rahmet edeyim demektedir. Efendimize indirilen Kur'an rehberimizdir. Rahmet peygamberi olan Efendimiz, bunu insanlığa bildirmek ve öğretmekle emir olunmuştur. Efendimiz bu emri yerine getirirken, insanlara tüm davranışlarıyla da örnek olarak da emredilmiştir.

"Ey insanlar! And olun ki, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe inananlar ve Allah'a kavuşmayı umanlar, Allah'ı çokça ananlar için, Resulullah en güzel örnektir " Ahzâb Suresi **21.** Ayet

Hazret-i Ayşe annemiz, Efendimizin ahlakının Kur'an olduğunu ifade etmiş. Efendimiz dualarında **"İlmimi artır**

ahlakımı güzelleştir” diye Allah’a yalvarmıştır. Bize düşeni buradan çıkartanlara ne mutlu. Efendimiz daha baştan Allah’ın varlığına ve birliğine inanıyor ve tüm davranışlarını ona göre düzenliyor ve yaşıyordu. Putçu yaşama uzaktan yakından katılmıyordu.

Nur dağına çıkar ve Hıra mağarasında düşüncelere dalardı. Ramazan ayları da geceleri de mağarada kalır ve ara sıra eve gelirdi. Hatice annemiz O’nu hoş karşılar ve eve gelmediği zamanlarda, O’na yiyecek götürürdü. Yine bir Ramazan ayı Efendimiz kırk yaşına, girmişti. O ay 27 gün eve hiç gelmemişti. Ramazanın 27. günü mağarada uyuyordu, kendisini bir kuvvetin sıktığını hissetti. Bu sıkan Cebrail Aleyhisselamdı. Hz. Cebrail, ona **“OKU”** diye emir verdi ve çok kuvvetli bir şekilde sıktı. Efendimiz, **“Ben okuma bilmem”** dedi. Hz. Cebrail tekrar O’nu sıkarak **“Yaratan Rabbinin adı ile “OKU”** dedi. Devamla **“O insanı Alâktan yarattı” “OKU” Senin Rabbin en cömert olandır. “O kalemle yazmayı öğretendir.” “İnsana bilmediğini öğretir.”**

Alâk Suresinin ilk beş ayeti indirilmişti. Efendimiz, mağaradan titreyerek çıktı. Aynı ses bu defa gökyüzünden geliyordu. **“Muhammed, Sen Allah’ın elçisisin, ben de Cebrail’im”** diyordu.

Efendimiz eve geldi ve Hatice annemize “Beni örtün” dedi ve derin bir uykuya daldı. Uyandığında sevgili eşine her şeyi anlattı. Hatice annemiz “Müjdeler olsun. Allah sana peygamberlik verdi. Korkmana gerek yok. Allah seni utandırmaz, bundan eminim” dedi ve Efendimizi teselli etti.

Hatice annemiz devamla “Sen akrabalarına iyi davranırsın,

zorluklara göğüs gerersin. Her zaman doğru konuşursun. Misafirine ikram edersin, güzel söz söylersin. Felakete uğrayanların yardımlarına koşarsın." dedi Alâk Suresinin ilk beş ayeti ile başlayan Kur'an'ı Kerim, yirmi üç yıl Efendimizin kalbine indirildi.

Efendimizin görevi çok ağır. Bu ağır görev ancak, sabır, sevgi ve rahmet ile yürütülecektir. Yüce Allah bu görevin ağırlığını taşıyacak sevgi, hoşgörü, yumuşaklık, güzel ahlak, adalet, doğruluk merhamet vb. duyarlı bir ruh ve bunları taşıyacak Allah sevgisi ile dolu bir kalp vermiştir. Güçlü ve sağlıklı bir vücut yapısı, derin sezgi, anlayış ve kavrayış kabiliyeti ve üstün çerçevede kulluk duygusu. Azimli, kararlı, korkusuz cesur ve yiğit Muhammed.

Mekke ve çevresi zulüm bataklığı, efendilik kölelik yaşamı. Çok zengin bir çoğunluk, dünya zevklerinin her türüne bağımlı. Kız çocuklarını diri diri toprağa gömen babalar topluluğu. Acımasızlık, Tanrı tanımazlık, putçuluk ve bencillik. Tüm bu insanlık dışılık yanında çok gelişmiş bir edebiyat ve şiir kültürü. İçki ve kadın kadehlerinden yansıyan ağdalı dil ve hatiplik.

Yanlışı güzel algılayarak, önce kendini ve oradan toplumu efsunlayan bir yaşam tarzı. Kur'an ifadesiyle "mütekebbirlik" (mağrurluk). Tüm bu yaşamın içinde temiz yaşayan öksüz ve yetim Muhammed. Mütekebbirlerin kendisine "Muhammed'ül Emin" adını verdikleri insan Muhammed. Güvenilir insan Muhammed.

Kısacık bir paragrafla anlatmaya çalıştığım insanların yaşadığı bir ortamda, o zalim ve kendini beğenmiş, büyüklük

taslayan zenginlerin verdiği unvanı düşünün. “Güvenilir Muhammed”.

Yüce Kur’an’da Allah ve kul ilişkileri, son derece veciz bir ifade ile çok özet bir cümle ile açıklanmaktadır “Beni anın, Ben de sizi anayım.” Allah’ı anmak, O’nun emir ve yasaklarına uymak ve bunu Allah düşmanlarına anlatmak kolay değildi. Bunu ancak ve ancak, Allah’ın cesur ve yiğit bir kulu yapabilirdi. İşte bu kul Muhammed. Muhammed, Nur dağında Hira mağarasında da cesur ve yiğitti. Kolay değildi Cebrail’i karşılamak.

Kendisine henüz peygamberlik verilmeden de Allah’ı anıyordu Muhammed ve Allah O’na cesaret veriyordu. Efendimizi iyi tanımalıyız ve sevmeliyiz. İnsan, rahmet peygamberi Efendimizi ne kadar tanırsa öyle çok sever ve O’na sevdalanır. Tanıyor musunuz Efendimizi? Kur’an okuyor ve doğruyu bulabiliyor musunuz? Bir buçuk milyar Müslümandan kaçı Kur’an okur, anlar ve yaşar? Kaç kişi Efendimizi anar ve O’nu örnek alır?. Kimimiz yıldız futbolcunun ayakkabı numarasını, kimimiz televizyon yıldızının iç çamaşırının rengini, kimimiz en iyi otomobil markasını, doları, borsayı vb. tanırız ezbere. Anne ve babamızdan daha yakın tanırız. Kimimiz açlıktan kurur, kimimiz tokluktan obez. Ölçümüz tutmaz bir türlü, hiçbir alanda, hiçbir davranışımızda.

Okuyunuz, anlayınız ve yaşayınız Kur’an’ı. Biliniz Allah’ı. Biliniz kendinizi, tutturunuz ölçünüzü!. Yeniden gerçek Müslüman olunuz. Tanıyınız Muhammed’i tanıyınız âlemlere rahmet peygamberini tanıyınız ve örnek alınız, tüm yaşamından. Kalpten kalbe yol vardır. Efendimizin kalbi sizden yana, yol bulunuz O’nun kalbine.

Allah, kuluna her yer ve zamanda yakın. Yol bulun yakın olun Allah’a secdeye varınız “Secde et de Bana yaklaş” emrine uy ve temizlen..

Yüce Allah, bir dönem Muhammed’i peygamberi ve habibini yanına çağırmıştır. **“Kendisine ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye Muhammed’i bir gece Mescid-i Haramdan çevresini bereketlendirdiğimiz Mescid-i Aksa’ya götüren Allah’ın şanı yücedir.” İsrâ** Suresi **1.** ayet.

Efendimiz, Miraç’ta Allah sevgisi ile dolu kalbi ile Allah’ı anıyordu. Allah da O’nu anıyordu. Yüce Allah’ın huzurunda tam bir saygı. Biliyordu Muhammed, Allah’ın kul gözü ile görülemeyeceğini. Muhammed’in insani merakının verini Allah sevgisi ve saygısı almıştı. Muhammed’in bu durumu yüce Kur’an’da bir ayet ile anlatılır. “Muhammed’in gözü oradan ne kaydı ve ne de onu aştı.” **Necm** Suresi **17**. ayet.

Efendimizin Allah’a en yakın olduğu miraçta, kendisine doğrudan **İsrâ** Suresinin **22.-29.** ayetlerini verdi. Bu ayetlerin özeti: **“Allah birdir ve yalnız O’na ibadet edilir. Anne babanıza iyi davranın, Akrabaya, yoksula haklarını verin. Zinaya yaklaşmayın, insanları öldürmeyin. Sözünüzde durun, cimrilik etmeyiniz, saçıp da savurmayınız” “Eli sıkı olma, büsbütün eli açık da olma, sonra kınanır ve çaresiz kalırsın” İsrâ** Suresi **29.** ayet. Efendimize doğrudan hitap. Efendimizin ruhu, kalbi hep Rabbi ile miraçta her şeyi ile Allah’a yakın **İsrâ** Suresi ile **Necm** Suresini okuyunuz ve düşününüz, Efendimizin Allah sevgisini, cesaretini ve saygısını ve örnek alınız.

Efendimizin Allah’a bağlılığı, ibadete düşkünlüğü, tevbe

konusundaki titizliği **"Ben günde yetmiş defa tevbe ederim diyor"** sabrı, şükrü, tüm canlı ve cansızlara merhameti, bağışlayıcılığı. Kısaca üstün ahlakı ve kişiliğini oluşturan özelliklerini anlatan pek çok ayet vardır. Kur'an okuyun ve Efendimizi tanıyıp örnek alın..

Efendimiz, daha hayatta iken, Allah'ın müjdesini almış bir kuldur. **"Allah böylece, Senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlar. Sana olan nimetini (Kur'an) tamamlar, seni doğru yola eriştirir" Fetih** Suresi **2.** ayet.

Geçmiş ve gelecek günahları affedilmiş Efendimizin günde yetmiş defa tevbe etmesi ve uzun uzadıya ve sıkça namaz kılmasını kendisine hatırlatan Ayşe annemize verdiği cevap Allah aşkının tadını gösterir. **"Ya Ayşe, Allah'a şükür eden bir kul olmayayım mı?"** Efendimiz bu ifadesi ile aynı zamanda bize, şükrün değerini anlatmaktadır. Efendimiz çok çalışkan bir insandır. Çalışmaya ve salih amel işlemeye çok önem vermiş ve bunu baştan sona yaşamına yansıtmıştır. **"Hiç ölmeyecek gibi dünya için, yarın ölecek gibi ahiret için çalışınız"** demiştir.

Namaza çok önem verir, namaz dinin direği, gözümün nurudur der ve Allah'ı görür gibi namaz kılınız derdi. Namazı kapının önünden akan berrak bir ırmağa benzetir ve berrak bir ırmakta günde beş defa yıkanan bir insanda kir kalır mı? derdi.

Allah'a ibadet yanında iyi işler yapmanın şart olduğunu hatırlatır ve doğruluğun kul için birinci şart olduğunu vurgulardı. Allah'ın kulu diye imza atmak en sevdiği şeydi. Ben Allah'ın kulu ve Resulüyüm, Ben Abdullah'ın oğluyum der

ve sıradan saygı ifade eden unvanlarla bile çağrılmasından hiç hoşlanmazdı.

“Allah’a yemin ederim ki, O’nun verdiği unvanın üstünde beni çağırmanıza razı değilim ve sevmiyorum” “Allah’ın hükümdar peygamberi değil, kul peygamberi olduğuma, seviniyorum” derdi. Bir gün huzuruna gelen birinin titrediğini görünce ona “Korkma ben hükümdar değilim” demiştir. Efendimiz, bu güzel insanın vücudu aramızda yok artık. Kendisini tanır ve seversek hep yanımızda olacaktır.

Efendimiz bir insan, Allah’ın kulu, resulü, nebisi, peygamberi, habibi olarak 63 yıl yaşadı. 20 Nisan 571 ‘de doğan Efendimiz 8 Haziran 632 Pazartesi günü yüce Dost’a kavuştu.

Efendimizin hastalığı kısa sürmüştü. Hastalığı sırasında da mescide gidip namazı kıldırmıştır. Bir iki defa Hz. Ebubekir kıldırmış ve Efendimiz de cemaat olmuşlardır. Son Hutbesinde özetle şunları söylemiştir:

“Ey Nas! Bilmiş olun ki, bu dünyadan göçme zamanı bana haber verildi. Allah, gönderdiği kitabta size, helal ve haram kıldığı şeyleri yapacağınız ve sakınacağınız şeyleri bildirdi. Kitab’ın hükümlerine itaat ediniz. Kur’an’ı bilenlere saygıdan ayrılmayınız. Âlimlere saygı gösteriniz ve onlar kin tutmayınız, onları kıskanmayınız. Bilmiş olunuz ki, onları sevenler Beni sevmiş olurlar.”

“Ey Nas! Dilinizi tutun, gururu bırakın, büyük işler başarın, vücutlarınızı işletin, tembel olmayınız. Düşmanlarınızla savaşın, mescitlerinizi temiz ve bakımlı tutun, imanınızı kuvvetlendirin. Önce kendi nefsinize, sonra kardeşlerinize nasihat ediniz. Namusunuzu

koruyun, malınızdan sadaka verin, zulmetmeyin.”

Vefatından iki gün önce, Ey Müslümanlar! Şayet birinize karşı fena bir muamelede bulunduysam, onun karşılığını kabule amadeyim. Kime vurduysam işte arkam gelsin vursun. Kimin bende alacağı varsa, işte malım gelsin alsın..”

Haziranın sekizi yıl 632 ve Pazartesi günü. Sabah namazını Ebubekir’in imamlığında kıldıktan sonra “Ben Kur’an’ın helal kıldığını helal kıldım haram ettiğini de haram ettim. Sizden öncekiler, milletler peygamberlerinin ve evliyaların mezarlarını birer ibadetgâh haline getirmiştir. Sizi böyle bir şey yapmaktan men ederim.”

Aynı gün evde hastalığı ağırlaşmış ve Hz. Ayşe ile kızı Fatma’nın yanında “**Ya Rab, ölümün şiddetine karşı bana** kolaylık ver. Canımı tatlılıkla al” diye dua etmiş ve **“La ilahe illâllah”** demiş ve son sözü ise, “Refik-ı A’laya” (yüce dosta) diyerek Rabbine kavuşmuştur.

Yirmi Nisan 571 senesinde Pazartesi günü doğan Efendimiz, sekiz Haziran 632 senesi Pazartesi günü mübarek ruhunu teslim etmiştir. Sallu ala seyidina Muhammed. Allahümme salli ala seyyidena Muhammed’in ve ala ali seyyidina Muhammed” derim ve Efendimizin yolunda olabilmeyi Yüce Rabbimden dilerim. Efendimize sorulur. “Sana nasıl salâvat getireceğiz?” “Tahiyatta okuduğunuz salâvat gibi” diye cevap vermişlerdir. Bir kere daha söyleyelim. Allahümme salli ala seyidina Muhammed’in ve ala ali Muhammed, kema saleyte ala İbrahime ve ala ali İbrahim inneke Hamid- un mecid. Allahümme barik ala Muhammed’ün ve ala ali Muhammed, kema barekte ala İbrahime ve ala ali İbrahim inneke Hamid’ün mecid”.

Allah'ı sevmek, Kur'an'ı sevmek ve anlamak Efendimizi sevmek ve anlamak Yüce Kur'an'ı kendi dilimizde meal okumakla mümkündür. Ezanı sevmek ayrıca güzelliktir. Çünkü ezanın içinde Efendimizin adı Allah'ın adı ile birlikte geçmektedir. Ezan, dünyanın dönmesine bağlı olarak, yirmi dört saat tüm kâinatta çınlamaktadır. Ezanı dinleyiniz ve namazı mutlaka kılınız.

Yüce Allah, Efendimizi Kur'an'da açık seçik bir şekilde ve kolay anlaşılır şekilde anlatmaktadır. Kur'an meali okuyalım ve Efendimizi Allah'tan öğrenelim. Onun bunun masallarından okurken, Efendimizi Kur'an'dan öğrenmemişsek pek çok yanlışlara uyar ve Efendimizi yanlış tanır ve ondan olmayan hadisleri O'nun sanırız. Efendimizi Kur'an'dan tanıyan Müslüman yalan yanlış hadislere itibar etmeyecektir. Kur'an meali okuyalım ve dinimizi kaynağından öğrenelim diye dua ederim. Efendimiz Hz. Muhammed'i sizlere anlatmaya çalıştım. Benim güzeller güzeli Efendim kalbim seninle dopdolu.

KUR'AN VE İNSAN

Bismillahirrahmanirrahim

Yüce Kur'an'da, insanın yaratılışı, yetenekleri, görev yetki ve sorumlulukları, olumlu olumsuz yanları, maddi manevi özellikleri ile ilgili geniş bilgi verilmektedir.

İnsanı bir yazı ile anlatmak imkânsızdır. Aslında insan bilinmezini anlatmak için pek çok kitablar yazılmıştır.

Bu yazımız, bir giriş ve başlangıç yazısıdır. Kur'an'da insanın olumlu ve olumsuz yanları hakkında açık bilgiler verilmektedir: "İnsan zayıf yaratılmıştır" İnsan gerçekten çok acelecidir, aceleci olarak yaratılmıştır. "Hayra dua eder gibi şerre de dua eder" "Keşkeleri çoktur." "Nankördür, böbürlenen bir şımarıktır, zalimdir, inkârcıdır" gibi bilgiler verilmiştir.

"İnsana, işitme, görme, düşünme, konuşma yeteneklerini verdik." "Bunun için onu deneyeceğiz." "Biz insanı en güzel şekilde yarattık" İnsana irade verdik, bunu Rabbinin emirleri doğrultusunda kullanırsa kurtulur. Aksi olursa "Esfele safilin" aşağılanır."

"İnsana doğru yolu da eğri yolu da öğrettik, gösterdik" gibi olumlu yanlarını anlatan bilgiler de verilmiştir. Allah, insanı yeryüzünde "Halife" olarak görevlendirmiştir. Görevi, iyiliği emredip, kötülükten yasaklamak ve Allah'ın emir ve yasaklarına gücü ölçüsünde uymaktır.

Allah, insanın bu görevlerini yaparken, olumlu ve olumsuz yeteneklerini nasıl kullandığı olgusunu imtihan edecektir.

Ahirette, hesapta, her kişinin özlük dosyasında yazılı imtihan sonuçlarına göre, cennet ya da cehennem kararı çıkacaktır. Bunun için insanlar Kur'an ile bilgilendirildikleri gibi kendilerine öğretmen olarak her dönemde, Yüce Allah, peygamberler göndermiştir. Biz son ümmetiz ve Efendimiz de son peygamberdir.

Kur'an'da ilk insanın (Hz. Âdem) nasıl yaratıldığı ve insan cinsinin nasıl devam ettiğini pek çok ayetlerle anlatılır.

İlk insanın (Hz.Âdem)'in yaratılışı pek çok surede

anlatılmaktadır.

Sad Suresi **71.** ayette **"Ben çamurdan bir insan yaratacağım" Bakara Suresi 30.** ve **37.** ayetlerde de **"Ben yeryüzünde bir halife var edeceğim"** Bu ayetlerde özetle şu bilgiler verilmektedir. Hz. Âdem'i topraktan yarattığını bildiren Allah, bütün isimleri Hz. Âdem'e öğretmiş ve sonra bir eşyayı meleklere göstererek sormuştur. **"Bana bunun ismini söyleyin"** melekler **"öğrettiğinden başka bizim bir bilgimiz yok"** diyerek eşyayı isimleyemeyeceklerini ifade ettiler. Hz. Âdem'e sordu. Hz. Âdem eşyanın adını söyledi.

Allah, Hz. Âdem'i yaratırken ona, ilim öğrenme, düşünme, anlama ve anlatma, konuşma yeteneği yanında, iyiyi kötüden ayırma, seçme ve istediğini yapmak iradesini ve hürriyetini de vermiştir. İnsan akıllı bir varlık ve bu niteliklerinden dolayı da imtihana çekilmektedir. Allah'ın kâinatı yaratmaktaki muradının merkez varlığı insandır.

Allah, Hz. Âdem'e secde edilmesini emretmiş ve melekler derhal secde etmişler. Şeytan ise, nefsinin emrine uyarak, mağrurluk yapmış ve secdeyi reddetmiştir. Allah'a isyan ederek emrini dinlememiştir. Allah, şeytanı cennetten kovmuştur.

"Allah, Âdem'e eş olarak Havva'yı yaratmıştır. "Sizi bir nefisten yaratmış ve sonra ondan eşini var etmiştir." Zümer Suresi **6.** ayet.. Bu ayetteki "Ondan" kelimesi, Hz. Âdem'den değil, Hz. Âdem'in yaratıldığı kökten yani aynı nefisten yaratıldığına işaret etmektedir.

İnsan olumlu olumsuz yetenekleri ile insandır. Yaratılışta olumluya yatkın, yani "hanif" olarak yaratılmıştır. Bu hanif

özelliğini koruduğu, yani olumluları ile olumsuzlarını yendiği zaman, Allah'ın beklediği ve dilediği insan-mümin olmaktadır.

Hz. Âdem ile Hz. Havva, cennette cennet elbiseleri ile yaşarlarken, şeytan onları kandırmıştır. Allah, "birbirinize düşman olarak inin, yeryüzünde bir müddet yerleşip geçineceksiniz" emri ile Hz. Âdem ve Hz. Havva'yı da, şeytan gibi cennetten çıkarmıştır. Yeryüzünde insan ile şeytan birbirlerine düşman olarak yaşayacaktır.

İnsan, maddi ve manevi unsurları ile yoğrulmuş bir varlık. Genetik şifresinde, Allah'ın ona verdiği, maddi olarak toprak ve manevi olarak da haniflik vardır.

Meleklerin Hz. Âdem'e secde etmeleri, Allah'ın emrine itaat ve saygı anlamındadır. Müminin birinci özelliği ve itaattir. Şeytanın itaatsizliği insan şeytanlarının birinci özelliğidir. Yüce Kur'an şeytanın yanında insan şeytanlarının da müminlerin düşmanı olduklarını haber verir. İnsanın parmak izleri ayrı ayrı olduğu gibi, kişilikleri de birbirine benzemez. Allah böyle murad etmiştir. Bu durum Allah'ın dilemesindeki bilinmezlikleridir.

Allah güzeldir ve güzeli sever. İnsanı da en güzel şekilde yaratmıştır. Kur'an ifadesiyle Ahsen-i takvimdir. İnsan için güzellikler murad eden Rabbimiz, Kur'an'daki her ölçüyü, her emiri ve yasağı, insanın doğru yola girip, cennete girmesi içindir.

Ey insan! Kur'an'ı oku, anla ve gücün yettiğince, O'na uygun eylemlerde bulun. Allah insana gücü üstünde yük yüklemez.

İnsanın bilinmeze bağlanan değerleri: Ruhu, kalbi(gönlü)

nefsi, aklı, imanı ve buna bağlı takvası, itaati, namazı vb.. ile isyanı, nankörlüğü, cimriliği, zulmü vb… Dönüyorlar insan merkezinin içinde dışında. Yüce Kur'an anlatır bunları bir bir.

Yüce Kur'an'da altmış beş yerde insan, on sekiz yerde İns (beşer), ikiyüz otuz yerde nas(insan) şeklinde çoğul olarak yer almaktadır. Bunların her biriyle insanın ve insanlığın çeşitli yönleri anlatılır. Yüce Kur'an'ın **76.** Suresi **İnsan** Süresidir. 31 ayetten oluşmaktadır. Surenin **birinci ikinci** ve **üçüncü** ayetleri.

1- "İnsan anılmaya değer bir varlık olana kadar uzun zaman geçmemiş midir?

2- Biz insanı katışık bir nutfeden (kan pıhtısı, meni ve yumurta) yarattık.

3- Biz imtihan etmek için insanı, gören ve duyan yaptık.

4- Şüphesiz, Biz ona doğru yolu gösterdik. İster şükredici olsun, ister nankörlük edici.

Soru cümlesi olan ilk ayet düşünüldüğünde, şunu biliyor ve inanıyoruz ki, Yüce Allah bir şeyi yaratmaya karar verdiğinde ona, **"OL"** der ve o da oluverir. İnsan için kâinat hazırlanmış ve sıra Allah'ın ruhundan üfleyip ezelde var olan insanı yaratması canlandırması zamanı gelmiştir. **"OL"**, emri ile Hz. Âdem canlanmış ve insan oluvermiştir. Burada, Allah'ın yaratma sürecinin sonsuzluğu vurgulanmaktadır. İnsan kayda değer bir varlık olmuş ve sonsuz yolculuğa Allah'a dönme yoluna girmiştir.

Bu durum, ayrıca insanın yaratılmışların odak noktasında olduğu ve Allah'ın insana verdiği değerinde vurgulandığı

mesajını alabiliriz. İkinci ayette, verilen sonsuz nimetlere karşılık, insanın hesaba çekileceği ve bunu teminen de kendisine işitme ve görme yeteneği ve akıl verildiği bildirilmektedir.

Üçüncü ayette de doğru yol için görevleri ve yaratılışı hatırlatılarak, küfrü ya da şükrü seçmekte serbest bırakıldığı anlatılmaktadır. İnsanın yaratılış amacını en veciz ifade ile bildiren ayet. **“Ben cinleri ve insanları, Beni tanısınlar ve yalnızca Bana ibadet etsinler diye yarattım” Zâriyât** Suresi **56.** ayet.

Bu ayetteki ibadet, yani kulluk, Allah’ın emir ve yasaklarına uyan ve kendisine verilen halifelik görevinin gereği olan yaşadığı ortamın havası, suyu, toprağı ve onun üzerinde kendisine teslim edilen varlıkları korumak kollamak. Yetenekleri ve ilmi ile ortamı güzelleştirmek anlamında alabiliriz.

Allah, insana verdiği ahlaki duygu ile iyiyi kötüden ayırma kabiliyeti vermiştir. Kur’an ahlakı ile ahlaklanacak insan, kâinata anlam kazandıracak varlık olarak değerlendirilmiştir. Rabbimiz tarafından. Yaradan’a kulluk insanı, Allah’ın murad ettiği ve beklediği insan yapacaktır. Allah’a kulluk yapabiliyor muyuz? Bunu sorgulamalıyız. Allah’a layık kulluk yapan Efendimizi örnek alıyor muyuz? Efendimizi örnek almak olumsuzluklarımızı yenmek ve gerçeğe kavuşmak, Kur’an’a uymakla imkânlıdır. Gerçek, ancak tam olarak Allah tarafından bilinir.

Yüce Allah, bir ayette halifeliğin zorluğunu ve şerefini vurgulamaktadır. **“Biz sorumluluğu, göklere, yere ve**

dağlara sunmuşuz da, onlar bunu yüklenmekten çekinmişler ve ondan korkup titremişlerdir. Pek zalim ve çok cahil, olan insan yüklenmiştir.” Ahzâb Suresi **72.** ayet.

Allah, insana halifelik vererek onu şerefli kılmıştır. Halife, yeryüzünde ve ulaşabildiği göklerde Allah’ın emir ve yasaklarına ve değişmez yasalarına göre, salih amel işleyecektir. Yani temiz ve hayırlı hizmet üretmeye kendinden başlayacak ve insanlar ve diğer yaratılmışlara yayacaktır. Bu fayda çemberi ne kadar geniş olursa, o kadar itibarlı olacaktır. Allah nezdinde, İnsan.

Ey İnsan! Allah seni şereflendirdi ve halife kıldı. Allah’ın verdiği akıl ile düşün ve görevinin ağırlığını anla. İster olduğun yerde bir tepe, ister Everest ile ölç kendini. Yerde ve fezada zerre olduğunu fark et. Dağlar, yer ve gök titremişler halifelik sorumluluğundan. Ey insan! Sen Allah’a itaat et ve O’na yaklaşmak için secde et. Allah’ın verdiği sonsuz imkânlarla cahilliğini yen ve gerçeği gör. İnsanlık tarihinde, akılcılar, filozoflar, tasavvufçular, çeşitli düşünürler sosyologlar, psikologlar vb. insanı analiz etmeye çalışmışlar ve insan bilinmezinde takılıp kalmışlar. “İnsan denen meçhul.” Kur’an penceresinden insanın kendini tanıyabilmesi için sorulur: Allah’ın **“OKU”** emrini yerine getiriyor musun? İlim sahibi oluyor musun? Bir işi bitirince diğerine başlıyor musun? İnanıp ve iman ettin mi?

Eğer iman etmişsen en üstün sensin, buna göre kendini değerlendirebiliyor musun? Kazandığını helal ve temizinde**n** mi yiyorsun? İsraftan kaçınıyor ve kalanı diğer insanlarla paylaşıyor musun? Dosdoğru olabiliyor ve dürüst davranabiliyor musun? Yetime, düşküne, öksüze, merhamet

ediyor ve yardım ediyor musun? Anne ve babana sevgi ve şefkat ile itaat edip, onlara gönülden hizmet ediyor musun? Sözünde duruyor, zorda, darda ve hastalıkta sabırlı mısın?

Askersin, "Emir demiri keser"i kabul eder aynen uygularsın. Memursun "Genelge"yi tam uygulamakta titizlik gösterirsin. Kulun yaptığı kanunu hak kabul eder ve karşı gelmekten korkarsın vb. Kur'an'a şeksiz şüphesiz uyuyor ve O'na göre eylem yapıyor musun? Namaz kılıyorsun ve günde kırk defa **"Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz"** diyor musun? Sözüne sadık mısın?

Cuma namazında imam, hutbede "Allah, şüphesiz adaleti, iyilik yapmayı yakınlara bakmayı emreder. Hayâsızlığı, fenalığı ve haddi aşmayı yasak eder. Tutasınız diye öğüt verir" Nahl Suresi **90.** ayet. Her hafta dinlediğin Allah'ın emir ve öğüdünü tutuyor musun?

Allah, **Kamer** Suresinde dört yerde **"And olsun ki, Kur'an'ı öğüt olsun diye kolaylaştırdık. Öğüt alan yok mudur?"** Kur'an'ın Türkçe mealini hiç okudun mu? Bu sorular insanı tanımak ve tanıtmak için.

KUR'AN VE İNSAN başlıklı bu yazımla, Kur'an çerçevesinde insanın genelini anlatmaya çalıştım. İnsanın maddi ve manevi yapısını da yine yüce Kur'an'dan anlatmaya çalışacağım. Yazımda da belirttiğim gibi, insan ile ilgili çok yazı ve kitap yazılmıştır. Bilginler ve filozoflar insanın çeşitli yönlerini incelemişler ancak, bilinmezliğinde takılıp kalmıştır. İlim adamları ve özellikle fizik ve tıp adamları, insanın dış yapısını incelerken, filozoflar da akıl yönünden incelemişlerdir. Kendini kendisi dışında ve başka yerlerde ararken, dünya zevklerine

dalarak kendini kaybetmiştir. İnsanların çoğu ahireti unutarak ya da inkâr ederek geleceğe yani sonsuz âleme önem vermemişlerdir. Günlük hayatını yasayan ve hatta "An bu an, dem bu dem" anlayışı ile sadece yaşanan saatlerin keyfini sürdürmekte ve kendini günün akışına bırakmaktadır.

Sorumsuzca, yaşayan ve halife olarak kedine Allah'ın teslim ettiği dünyayı sömüren ve kirleten insanları yüce Kur'an **Â'raf** Suresinin **179.** ayetinde şöyle anlatmaktadır. Yemin ile başlayan ayet **"And olsun ki, cehennem için de birçok cin ve insan yaratmışladır. Onların kalpleri vardır ama işitmezler. Gözleri vardır ama görmezler. Kulakları vardır ama duymazlar. İşte bunlar hayvanlar gibi, hatta daha da sapıktırlar. İşte bunlar gafillerdirler."** Yüce Allah, Kur'an'da insanı, önce topraktan yarattığını, yani Âdem'i topraktan yaratmış ve sonrasını da bir damla sudan yarattığını bildirmektedir. Allah'ın insana verdiği ve diğer yaratıklardan ayrılan özellik aklıdır ve aklı ile doğruyu bulmak zorundadır. İnsanı en iyi ve doğru anlatan Kitab, Yüce Kur'an'dır. Kur'an'ı ne kadar doğru anlarsak, kendimizi o kadar doğru bulmuş olacağız. Kur'an, okundukça derinleşen bir umman, insan da bu umman içinde bir inci. Yüce Allah'ın "Ahsen-i Takvim" yani en güzel şekilde yarattığı kıymetli varlık insan.

İNSANIN DOĞUŞTAN AVANTAJLARI

Bismillahirrahmanirrahim

"Biz insanı en güzel şekilde yarattık" Tîn Suresi 4. ayet.

"Ey Muhammed! Yüzünü hanif olarak dine (İslam) insanı

yarattığı fıratına çevir. Allah'ın yaratmasında değişme yoktur." Rum Suresi **30.** ayet.

"Ben kullarımı hanifler olarak yarattım." Kudsi hadis. (Müslim)

Yüce Allah, insanı **"Ahsen-i-takvim"** olarak yaratmakla, ona verdiği değere işaret etmektedir. Allah, insanı pek çok yarattıklarından üstün olarak yarattığını da haber vermektedir.

İnsanı, şerefli olarak yarattığını da ayrı bir ayetle haber vermektedir. Bunlar, Allah'ın insana verdiği değer ile insana olan sevgisini de ifade eden açıklamaktadır. İnsanı şekli fiziki ile güzel yaratan Rabbimiz, insana verdiği akıl, düşünme yeteneği, araştırma ve doğruyu bulma kabiliyeti, görür duyar ve anlar olması vicdanı ve kalbi ile gönlü ile birlikte duyarlılığı ve daha pek çok güzellikler ile donatılması anlamını çıkartabiliriz. İnsan, Allah'ın öğüt olarak Efendimiz aracılığı ile yolladığı Yüce Kur'an'ı okur, anlar ve Kur'an ahlakı ile yaşarsa, güzel yaratılışı daha bir olgunluğa erişerek güzelliğine güzellik katacaktır. Yazımızın baş tarafında belirttiğimiz insanın iyi ve güzel yanları yaratılışta olduğu gibi, yani yaratılış avantajını iyi kullandığı takdirde, hem dünyası ve hem de ahireti mutlu olacak ve kazanacaktır.

Ayetin ikinci kısmında **"Sonra onu aşağıların en aşağısı kıldık" Tîn Suresi 5.** ayet. Bu ayetteki kıldık kelimesi, insanın sapması sonucu, yani Allah'ı inkâr ile aşağılık bir varlık haline geldiği ve cehennemi hak ettiği anlamı çıkmaktadır. Yüce Allah zulmetmez, insan kendi kendine zulmeder. İnsan ne yaparsa kendine yapar..

Allah'ın bizi çok severek yarattığını daima göz önünde

tutalım ve bizi seven Rabbimizi en çok seven ve sayan biz olalım. O'nun öğüdünü, Kur'an'ı kendi dilimizde okuyup, emir, yasak, helal, haram ve ibadetlerimizi kaynağından öğrenelim ve yaratıldığımız gibi ahsen-i takvim kalalım diye dua ederim. Güzel yaratılma, fıtrat üzerine yaratılma, ilk yaratılıştaki hanif olarak yaratılma (Allah'ın varlık ve birliğini tanıma özelliği) avantajı yanında Yüce Kur'an'da haber verilen pek çok sayıda avantajlar insanlar için verilmekte.

İNSANIN DİNİ SORUMLULUĞU

Bismillahirrahmanirrahim

"De ki: Ey insanlar! Size Rabbinizden Kur'an gelmiştir. Artık kim doğru yola girerse kendisi için girer. Kim de saparsa kendi aleyhine sapar. Yûnus Suresi **108.** ayet.

"De ki: Gerçek Rabbinizdendir. Dileyen iman etsin, dileyen inkâr etsin" Kehf Suresi **29.** ayet.

İnsan için en önemli nimetlerden biri de özgürlüğüdür. İnsanın özgür olarak yaratılması Allah'ın yüce adaletindedir ve buradan bakıldığında da, Allah'ın insana verdiği değeri ve sevgisini görüyoruz. Efendimiz Veda **Hutbelerinde "Ey insanlar! Rabbiniz birdir. Hepiniz Âdemdensiniz. Âdem de topraktandır. Siz hepiniz kardeşsiniz"** buyurmuşlardır. İnsanlar yaratılışta eşittirler ve Allah insanlara inansınlar, inanmasınlar özgürlük vermiştir.

Yüce Allah Kur'an'da, yolun doğrusunu da eğrisini de göstermiştir. İnsanı doğru yola çağırmaktadır ve bunun için

de öğüt olan Yüce Kur’an’ı göndermiştir. İnsanın yapacağı, Kur’an’ı okuyup anlayıp eğriyi, doğruyu öğrenmek ve Kur’an ahlakı ile mümin olarak yaşamaktır. Aklını doğru kullanan, daha doğrusu Allah’ın emirleri doğrultusunda kullanan insan için özgürlüğü büyük avantaj sayılmalıdır. Bu avantajı iyi kullanan insan, doğru yolu bulacaktır. İnkârı dışlayacak ve imanı yakalayacaktır.

Kendisine emanet olarak verilen canı koruyacak, şerefli yaratılan insan şerefini kimseye çiğnetmeyecek, haksızlığa ve zulme karşı çıkacaktır. Neslinin devamını, Allah’ın emrettiği ahlak ve namus üzere devam ettirecek ve aileye olan sorumluluklarını verine getirecektir. Çok çalışacak, çok kazanacak, helalinden ve temizinden az tüketecek, zekâtını tam verecek ve artanı da diğer insan ve Allah’ın yarattıkları için yatırıma harcayacaktır. Adaleti daima gözetecek, kendisi, Ana, babası ve yakınlarının aleyhinde de olsa şahitliği doğru yapacaktır. İbadetini, Kur’an ve Efendimizin gerçek sünnetinden öğrenecek ve başta namaz olmak üzere tüm ibadetlerinde devamlı olacaktır. Bunlar özgürlüğünü doğru kullanan müminlerin yükümlülükleridir.

İnsanın inanmak ya da inanmamak konusundaki serbestliğinin hesabı vardır. Ne yaparsa yapsın gibi bir anlam çıkartılmamalıdır. İnsan başıboş bırakılmamıştır. İnanır ve doğru yolda giderse ödülü cennet, inkâr eder ve eğri yolda giderse cezası cehennem olacağını, Yüce Allah Kur’an’da haber vermektedir.

İnsan toplumsal bir varlıktır, kendisini sınırsız sorumsuz sayamaz. Toplum yasalarına da uymaz ise, Kur’an’da olduğu gibi toplumun yasalarına göre cezalandırılır.

“Şüphesiz biz her şeyi bir ölçüye göre yaratmışızdır.” Kamer Suresi **49.** ayet. Allah yarattığı tüm varlıklar için bir ölçü koymuş ve bu ölçünün içini varlığın ihtiyaçları ile hayatını nasıl geçirmesi gerektiği konusundaki kanunlarını da koymuştur.

İnsan yaşamı boyunca, yeryüzünde halife olarak, ilişki kurduğu yaratılmışların ölçülerinin içerisinde yer alır. Yeryüzünde **“Halife”** olan insan yani bu dünyada görevli ve bir anlamda kendisi yanında, ilişki kurduğu diğer insanlar ve yaratılmışlar için, adaletli bir hizmetkâr olarak sorumluluk sahibidir. Bu dünyada sürdüreceği hayatta yaptıkları ve yapmadıkları konusunda Allah’a hesap verecektir. İnsana akıl bunun için verilmiştir.

Müslüman, Allah’a teslim olan bir insandır. Allah’a teslim olan bir insan kendi başına buyruk olamaz. Allah’a karşı sorumluluk duygusu ile dolu olması gereken insandır. Toplumsal bir varlık olarak insan, aynı zamanda bireysel, toplumsal ve hatta küresel sorumluluğu olan bir **“Halife”**dir. Bireysel, toplumsal ve hatta küresel ahlaksızlık ve adaletsizliklere karşı koymak ve insanlığın mutluluğu için çalışmakla da sorumludur. Bu konuda Yüce Kur’an’da onlarca ayet vardır. İki öz ayet: **“İnsanlara zulmedenlere, yeryüzünde haksız yere taşkınlık edenlere karşı durulmalıdır.” Şûrâ** Suresi **42.** ayet.

“Sizden iyiye çağıran, doğruluğu emreden ve fenalıktan men eden bir topluluk bulunsun” Â’li İmran Suresi **104.** ayet.

Bugün dünyada, haksızlıklar, kötülükler, zulümler, dertler ve

acırlar kol gezmektedir. Açlığın, sefaletin, kanlı savaş, işgaller ve günahsız insanların öldürüldüğü, terörün, çevre kirliliğinin ve ahlaksızlığın önüne geçmek için aramızda ayette bildirilen bir topluluk var mıdır?

Bugün dünyada insanlık paranın peşine düşmüş ve ondan başka ahlaki değerleri düşünenler seyrekleşmiştir. İnsanlık hızlı ve yoğun bir dünya yaşamı ile devreden çıkmakta ve insanın yerini pek çok alanda makineler almaktadır. İnsanlar dünyaya tapar hale gelmişler ve kalabalıklar arasında yalnızlığı tercih etmişlerdir.

Ülkemizde de komşu ilişkileri diye bir şeyden bahsetmek zor. Özellikle de büyük şehirlerde yok denecek seviyeye inmiştir. Komşunun komşudan haberi yoktur. Asansörde komşular birbirlerini tanımamakta ve selam bile vermek akıllarına gelmemektedir.

Köylerden şehirlere iş için göçler sonunda köyler boşalmakta ve köy yerinde yaşlı anne ve babalar kalmaktadır. Kısaca, kardeşin kardeşe, komşunun komşuya, anaya babaya yakınlık kalmamaktadır. Komşu komşunun külüne muhtaçtır. Ana baba, evladın yanında değildir. Bırakın ana-babaya öf denmemesini, zoraki ziyaretler ancak kalmıştır. İnsan her yönden hasta ve insanlık çürümektedir.

"Allah'a kulluk edin. O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, yakınlara, yetimlere düşkünlere, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya ve elinizin altında bulunan kimselere iyilik edin. Allah, kendini beğenip övünenleri elbette sevmez." Nisâ Suresi **36.** ayet.

Hanif olarak ve şerefli olarak yaratılan insan ve kendine Müslümanım diyen insan. Hele bu insanlardan müslümanım diye diye insanları yönetenler ve diğerleri. Bu yüce ayet karşısında kendilerini nasıl bir insan olarak göreceklerdir?

Efendimiz veda hutbelerinde **"Ey halk! Size öyle bir şey bırakıyorum ki, O'na sımsıkı sarıldıkça yanlış yola sapmazsınız. O da Allah'ın Kitab'ı Kur'an ve Resulünün sünnetidir."**

Ben bu yazımda insanın geneline kısaca değinmiş bulunuyorum. Kur'an, insan yaşamındaki her konuya öğüt veren Kitab. İnsan, Kur'an'ın insan için olan öğütlerinin başlıkları ile çok sayıda yazı ile ancak bir parça anlatılabilir. Kurtuluş, Kur'an'ın mealini okuyup O'nun ahlakı ile yaşamaktan geçer. Okuyalım, okuyalım diye dua ederim.

İnsan, iyi ve kötü yanları ve bunlara bağlı davranışları olan bir varlık. Yüce Allah, insanı iyi ve kötü yanlarıyla iki başlı olarak yaratmıştır. Bu, Allah'ın dilemesi ve kanunudur.

İyilikleri ve kötülükleri tanıma ve ayırt etme yeteneği, yaratılışta insanın tabiatına, yani günümüzdeki deyişle genetik şifresine yerleştirilmiş, işlenmiştir.

Yüce Allah yeminle **"Kişiye ve onu şekillendirene, ona (insan) iyilik ve kötülük kabiliyeti verene (Allah) and olsun ki, kendini arıtan kurutuluşa ermiştir. Kendini fenalıklara gömen kimse ise, ziyan etmiştir." Şems** Suresi **7., 8., 9.** ve onuncu ayetler.

Ayetlerden insanın, yaratılışta, doğruyu yanlışı, iyiliği, kötülüğü, günahı sevabı, emirleri, yasakları bilme, tanıma

ve seçme kabiliyeti ile donatıldığını anlıyoruz. Kendini arıtan kurtuluşa ermiştir. Kendini kötülüğe gömen ise, kaybetmiştir. İnsanın yaratılışında, var olan ve ölünceye kadar her an insan ile beraber yaşayan “Nefs”i vardır. Buna karşı da günlü ve vicdanı(kalbi) vardır.

İnsana, aklı ile seçme kabiliyeti verirken, Allah, insanın aklını doğru yolda kullanarak arınmasını istemektedir. Bunun için kitab ve peygamber göndermiştir.

Aklını, nefsinin emrine vererek, dünya zevklerine esir olan insan, şeytanını emrine girmiş olur. Şeytan insanın düşmanıdır ve kötülüğü emreder. İnsanın kötü davranışlarını engelleyen gönlü ve kalbi ile vicdanı iman ile yoğrulmuş aklı ile nefsine hâkim olursa, doğru yolu seçer ve bu yolla kendini arındırır. Bu da, ancak Kur’an okumak anlamak ve Kur’an ahlakı ile yaşamakla mümkündür.

Kur’an’ı okuyup ahlak edinmeyen, Allah’ı unutan ve dünya zevklerine dalanlar ise, kaybedenler olurlar.

“Rabbimiz Allah’tır deyip, sonra da dosdoğru olanlara korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir. İşte onlar cennetliklerdir, işlediklerine karşılık orada temelli kalacaklardır.” Ahkâf Suresi 13. ve **14.** ayetler.

Yüce Kur’an’da, insanın kendisine, çevresine ve ilişki kurduğu tüm yaratıklara karşı sorumlulukları olduğu bildirilmektedir. İnsanı daha geniş olarak anlatmak için, söz konusu sorumluluklarını da incelemek gerekecektir. Ben burada bunların sadece başlıkları ile yetinmek durumundayım.

İnsanın iyi davranışları

İyilikte yardımlaşmak ve kötülüğe karşı çıkmak ve engellemek İyilik ve dürüstlük üzere olmak, iyilerle dost ve arkadaş olmak. Adaletli olmak, emanete sahip olarak sahibine aynen iade etmek. İnsanların arasını düzeltmek, namuslu davranmak, namusu korumak. İnsanlara maddi manevi yardımda bulunmak. İnsanları hor görmemek. Kendi kendini ayıplamamak, gıybet etmemek. Ana babaya yakınlara, yetimlere, komşulara iyi davranmak. İnsanlara, iyi davranmak, yumuşak ve güzel söz söylemek, hoşgörülü olmak. İnsanlara kardeşlik duyguları ile bağlı olmak ve bağışlamak. Alçak gönüllü, bilgili ve sabırlı olmak. Görgülü ve anlayışlı olmak. Çalıştırdığı insanların hakkını tam olarak teri kurumadan vermek. Ahiret için dünyayı, dünya için ahireti ihmal etmemek, dengeli yaşamak.

İnsanın kötü davranışları:

Dünyaya karşı aşırı düşkünlük ile insanlara eziyet ve soygun. İnsanlara, hakkını vermemek, cimrilik, insanlara iftira etmek. İnsanları çekiştirmek, gıybet etmek, münafıklık ile fesat çıkarmak. Kibirli olmak, başkalarını çekememek, kendini övmek. Yaptığı iyiliği başa kakmak, insanları küçük düşürmek. Yalan söylemek, gösteriş yapmak, savurganlık yapmak, faiz yemek. Zina ile nesli bozmak, fuhuş yapmak, sapık cinsi ilişkilerde bulunmak. Kumar ve sarhoşlukla ailesinin nafakasını çar çur etmek. Vur kır gibi kabadayılığın her türlüsünü yapmak. Zayıfa yüklenmek. Rüşvet almak ve vermek, büyüye inanmak ve büyü yaptırmak. Bunlar gibi daha pek çoğuna Kur'an meali okunduğunda rastlayacaksınız.

Bunlar ile kendimizi imtihan edelim ve kendimizi arındıralım diye dua ederim.

NAMAZ

Bismillahirrahmanirrahim

Namaz, Allah'a ibadet etmek, dua etmek, Allah'a yalvarmak ve af dilemek olarak genel bir anlam taşır. Kur'an'da, çeşitli ayetlerde, zikir, salât ve benleri kelimeler de namaz için kullanılmıştır.

Namaz, Hz. Âdem'den başlayarak tüm peygamberlere, Allah'ın bildirdiği emirdir. Peygamberler de bu emri insanlara bildirmişler ve öğretmişlerdir.

İnsan fıtrat üzere "Hanif" olarak yaratılmıştır. Yani, Allah'ın varlık ve birliğini tanıma ve kabul etmek için, yaratışta Allah' insanların genetiğine işlemiştir.

Allah, yaratılışta insanlara **"Ben sizin Rabbiniz değil miyim?"** diye sormuş ve insanların kendilerini buna şahit tutmuştur. İnsanlar bu soruya **"Evet Rabbimizsin"** cevabını vermişlerdir. **Â'raf** Suresi **172.** ayet. Bu ayetten de anlaşılacağı gibi, insanlar Allah'ın varlığını ve birliğini tanımış ve kabul etmişlerdir.

Namaz, insanların yaratılıştaki avantajını koruyacak birinci sıradaki ibadet ve dua olarak, insanlara farz kılınmıştır.

Namaz, Allah'ı anmak anlamında en büyük ibadettir. **"Ey Muhammed! Kitabtan sana vahyolunanı oku! Namaz kıl,**

muhakkak ki, namaz hayâsızlıktan ve kötülükten korur. Allah'ı anmak en büyük ibadettir. Allah yaptıklarınızı bilir." Ankebut Suresi **45.** ayet.

Namaz, Allah'ı anmak için, en başta gelen ibadettir. (Zikrullahi ekber) Yüce Allah'ın emri **"Beni anmak için namaz kıl.." Tâ-Hâ Suresi 14.** ayet.

''Ey Muhammed! İman eden kullarıma söyle, namazlarını dosdoğru kılsınlar." İbrâhîm Suresi **31.** ayet. Efendimize sorulur **"Namazı nasıl kılacağız?"** Efendimizin cevabı **"Allah ile konuşur gibi."**

Namaz, Allah ile konuşmak ve O'na yakınlaşmaktır. Allah'a tüm kalbi ile yönelerek, günde beş defa vaktinde namaz kılan Müslüman oluşan bu disiplin ile dürüst bir hayat sürdürmelidir. Zulme karşı çıkar, günah işlemekten uzak durur, günah işlerse Allah'ı anar ve tevbe eder. Bu halde namaz, Müslümanın kendi kendini denetlemesine vesile olur.

"Şüphesiz namaz, müminler üzerinde vakitleri belli bir farzdır." Nisâ Suresi **103.** ayet.

İbrahim peygamberin namaz konusundaki duası:

"Rabbim! Beni ve çocuklarımı namaz kılanlardan eyle. Rabbimiz! Duamı kabul buyur. Rabbimiz! Hesap görülecek günde, beni, anamı, babamı ve müminleri bağışla." İbrâhîm Suresi **40.** ve **41.** ayetler.

Namazı günde beş defa vaktinde kılan Müslüman, Allah'ın emrine uyan bir Müslümandır. İbrahim peygamberin duasından da anlaşılacağı üzere kıyamette, hesap gününde Müslüman, ilk olarak namazın hesabını verecektir. Allah'ı

anmak ve O'na yakınlaşmak için kılınan namaz, en yoğun iman duyguları ile kılınması ve yaşanması gereken bir ibadet olmaktadır.

Namazın her rekâtında başta okunan **"Fâtiha"** Suresi, kulun Allah'a söz verdiği ve yalvardığı büyük bir duadır. Oturuşta okunanlar da yine önemli dualardır. Efendimize salâvat ve Rabbena duası ile birlikte her rekâtta **"Allahuekber"** diyerek Allah'ı anmak, huşu içerisinde yapıldığında, namazı kılanın ruhunu dinlendirecektir.

"İnananlar ancak o kimselerdir ki, Allah anıldığı zaman kalpleri titrer ve ayetleri okuduğu zaman bu onların imanlarını arttırır." Enfâl Suresi **2.** ayet.

Yukarı paragraflarda da açıklamaya çalıştığım gibi, namazı bu ayetteki duygularla ve Allah'a ne söylediğimizi bilerek, yani okuduğumuz ayetin anlamını zihnimizden geçirerek kılmalıyız.

<u>Namaz nasıl kılınacaktır</u>

Müslümanım diyen için namaz şarttır. Allah'ın emrini yerine getirecektir. Namazın kılınışı Efendimize Cebrail aleyhi selam tarafından öğretilmiştir. Cebrail, Efendimize imamlık yapmış ve sonrasında imam olan Efendimiz ve sonraki imamlar tarafından günümüze kadar gelmiş bir farzdır. Biz Efendimizin öğrettiği namazı taklit etmekteyiz. Namazda huşu içerisinde beş vakit devamlı kılanlar Müslümanın miracı olan namaza ulaşabilirler. Bu yola girenlere Allah yardımcıdır.

"Namazlara ve orta namazlara devam edin. Gönülden

boyun ederek, Allah için namaza durun." Bakara Suresi **238.** ayet.

Allah'a dosdoğru yönelmek, dünya işlerine namaz için ara vermek. Ölümü ve bu benim son namazım olabilir diye düşünmek. Secde edeceği yere gözleri bağlamak, sade bir ortamda olmak, sıkışık abdest ile ve sofra hazır iken namaza durmamak ve namazda okunan ayet ya da surelerin genel anlamlarını düşünmek gibi davranışlar, insanın kafasını özgürleştirir ve insan Allah'a yönelir.

Namaza hazırlıkların da amacı, insanı namaza konsantre etmektir. Namaz vaktinde kılınacaktır emrine olabildiğince uymak ve ona göre hazırlanmak. Namaz için öncelikle abdest alınacaktır ve bu Kur'an'da en ince noktasına kadar açıklanmıştır. Abdest huşu için namaza hazırlanmanın ilk etabıdır.

"Ey inanlar! Namaza kalktığınızda, yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi yıkayın. Başlarınızı mesh edin, topuk kemiklerine kadar ayaklarınızı yıkayın. Su bulamamışsanız, temiz bir toprakla teyemmüm edin. Yüzünüzü, ellerinizi onunla mesh edin." Mâide Suresi **6.** ayet. Namaza hazırlık olarak, abdest ve ezanı iyi değerlendirmek gerekir. Her ikisi de namaza durmak ve Allah'a, yönelmek için, dünya işlerinden uzaklaşmaya çalışmanın fırsatlarıdır.

Müezzin **"Allah-u Ekber"** diye dört defa seslenir. Allah'ın büyüklüğünü derinden duyuyorsunuz ve siz de tekrar ediyorsunuz. Dört defa doluyor Allah sevgisi kalbinize. Arkadan **"Kelime-i Şahadet"** geliyor iki defa. Gönülden

tekrar ediniz, İslam'ın ilk şartını, sonra namaza ve kurtuluşa, çaldırılıyorsunuz. Sonra tekrar iki defa **"Allahu Ekber"** ve nihayet sözün en güzeli olan **"La İlahe İllallah"** akıyor ta ruhunuzun derinliklerine. Tam bir konsantrasyon ile Allah'a yöneliyor ve namaza duruyorsunuz.

Gönülden boyun eğerek, Allah için namaza durulduğunda, Mü'min artık Allah'ın huzurunda olduğunun bilinciyle O'nunla konuşacağını düşünmeli ve Allah'ın varlığı ve birliğini yüreğinde hissederek "Allahu Ekber" diyerek namaza başlamalıdır.

Subhanekeyi okur. Bu duanın, Hz. Âdem'in Allah'a yalvarması olduğunu bilen mü'min, kendisinin Hz. Âdem'den ve Hz. Âdem'in de topraktan olduğunu bilen kişidir.

Allah'ın yaratmasına karşı, içinde şükür duygusu kabarır ve Euzubesmele çekerek şeytandan Allah'a sığınır. Şeytan, bu dilek üzerine oradan feryat ederek uzaklaşır.

Namaza duran mü'min gene de şeytana karşı uyanık olmalıdır. Şeytan, en çok namazda mü'min'e zarar vermek ister.

Mümin, milyarlarla insan arasından kendisine namaz nasip eden Allah'a hamd ederek Allah'ı över ve **"Elhamdulillahirrabbilalemin"** der Fâtiha'yı okur ve Allah ile konuşmaya başlar. Rahman ve Rahim olan Allah'ı anar ve Allah'ın merhametinin sonsuzluğunda nefsini eritir. Kulluğun eşsiz zevkini tadar. Günahlarından arınma umudu tüm ruhuna yansımıştır. Ruhunda Allah'tan merhamet dilemesinin huzuru var.

"Maliki yevmuddin" der ve kalbi titrer, gözleri yaşarır ve Allah'a itaatinin ölçüsünü arar ve eksiğini görür. Şimdi Allah'a söz vermelidir. **"Yalnız Sana kulluk eder ve yalnız Sen'den yardım dileriz"** der ve eksiğini tamamlamaya yönelir.

Yalnız Allah'tan yardım isteyen Mümin, bu defa Allah'tan affını diler ve yalvarır. **"Allah'ım bizi doğru yolu ilet, nimete erdirdiğin kimselerin yoluna, sapmayanların, gazaba uğramayanların yoluna eriştir."** der. Doğru yola talip olan Mü'min, **"Âmin"** der. Doğru yoldan Allah'a dönmenin kurtuluş olduğunu bilir.

Zammı sureyi okur ve Allah'ın huzurunda eğilir. Eğilirken,"Allah-u ekber" bereketini yaşar. Bu yazı için ben, zammı sureyi **Âl'i İmran** Suresinin **8.** ayetini alıyorum. **"Rabbimiz! Bizi doğru yola eriştirdikten sonra, kalbimizi eğriltme, katından bize rahmet bağışla, şüphesiz Sen, sonsuz bağışta bulunansın."** Siz kolayınıza geleni okuyun. **"Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyun, Namazı kılın" Müzemmil** Suresi **20**. ayet.

Oturuşta Tahiyyat okuyorsunuz, içinde Kelime-i Şahadet ve arkasından Efendimize salâvat ve Rabbena duası. Böylece bir mü'min günde kırk defa, Allah'a söz verir, yalvarır ve tevhid okur.

Efendimiz (S.A.V.), namazı kapının önünden akan bir ırmağa benzetmektedir. **"Günde beş defa tertemiz akan ırmakta yıkanan bir insanda kir kalır mı?"** diye sormuştur. Elbette kalmaz, çünkü namaz günahlardan arındıran tertemiz bir ırmaktır. Mü'minin namazı böyle olmalıdır.

İnsan, Allah'a ibadet için namaz kıldığında bu duyguları

yaşamalı. Namaza bu duygularla hazırlanan mü'min, kendini namaza verdiği ölçüde, Allah rızasına erişebilir. Böyle bir mü'minin namazı onun miracı olur.

Namaz, aynı zamanda Mü'minin kendini denetlemesine de imkân verir. **Ankebut** Suresi **45.** ayet **"Ey Muhammed! Sana kitabdan vahyolunanı oku. Namazı dosdoğru kıl ki, namaz hayâsızlıktan, kötülükten alı kor. Allah'ı anmak, ibadetlerin en büyüğüdür. Allah, sizin ne yaptığınızı bilir."**

Mü'min, namazın kendisini yıkayıp, arındırıp arındırmadığını anlamak için, kendini hesaba çekmelidir. Eksiklerini görüp onları tamir etmek gayreti içerisinde olmalıdır.

Allah, insana iyiyi kötüden ayırma kabiliyeti vermiştir. Namaz bu kabiliyeti güçlendirir ve cehenneme set çeker.

Cennetlikler, cehennemliklere sorarlar **"Sizi cehenneme sürükleyen nedir?" Müddessir** Suresi **40,41,42.**ayet. Cehennemlikler cevap verirler **"Namaz kılanlardan değildik." Müdessir** Suresi **43.** ayet.

Namaz, Allah'ın emrettiği görevlerden, farzlardan biridir. Namazın değerini bilelim. Efendimiz, **"Namaz dinin direğidir"** buyurmuşlardır. Namaz, imandaki samimiyetin ölçeğidir. Bu nedenle Müslümanım diyen insan, ezanı duyduğunda, başka bir deyişle namaz vakti geldiğinde, namazını kılmakla yükümlüdür. **"Ey inanlar! Cuma günü ezan okunduğunda, Allah'ı anmaya koşun, alım satımı bırakın. Bilseniz bu sizin için daha hayırlıdır." Cuma** Suresi **9.** ayet. Bu çağrı tüm gün ve vakitler için de geçerlidir. Namaz, Allah'ın emridir ve mutlaka yerine getirilmesi gereken bir önemli farzdır. Hasta olsanız da, yatalak olsanız da ne halde olursanız olunuz

namaz, mü'min'in kesin hesabı ve borcudur. Öyle bir borç ki, ancak namazla ödenebilir. Namaz kaza edilebilir, kasten kazaya bırakılması söz konusu olamaz. Ancak, kaza edilen namaz için ayrıca tevbe etmek gerekir.

İbadetler yalnız ve yalnız Allah'a ve O'nun emrini yerini getirmek için yapılır. Allah rızası için gönülden boyun bükülerek kılınması gereken namaza içinde ve dışında hiçbir gösterişe yer verilmemelidir.

Namazı huşu içerisinde ve vaktinde kılmakla beraber, her namazda böyle namaz nasip etsin diye Allah'a dua ile yalvarılmalıdır. Allah, duaları kabul edendir. Bu güvenle hayırlı namazlar dilerim.

"Allah'a ulaşacak olan ancak, sizin O'nun rızası için yapacağınız gösterişten uzak amel ve ibadetlerinizdir" Hacc Suresi **37.** ayet

Allah, her yerde hazır ve nazırdır. O her şeye ulaşır. Burada ulaşmaktan anlam, ibadetlerin kabulü anlamındadır. Allah'a yaklaşım, kabul istikametinde olmalıdır.

Allah'a yaklaşmanın nişanesi ve vesilesi olan secde, **Alâk** Suresi **19.** ayette su şekilde verilmektedir. **"Secde et de bana yaklaş"** Allah'a ibadetin simgesi ve İhlâsın ispatı olan secde için Efendimiz "Kulun Allah'a en yakın olduğu durumu secde halidir, Secdede duayı uzatınız" demekte. Efendimiz, sık sık secde edilmesini buyurmuşlardır. Allah için ihlâs ile yapılacak her secdenin, günahlardan birinin affına vesile olacağı müjdesini vermektedir. Secde aynı zamanda insanın gönlünden kopup gelen Allah sevgisinin de bir ifadesidir.

Secde, mü'min'in şeytana galip geldiği eylemdir. Kulun secdesi şeytanı çıldırtır. Çünkü secde etmeyen şeytan bu yüzden Allah yanındaki itibarını kaybetmiş ve cennetten kovulmuştur.

Şeytan insana olan düşmanlığını her an her yerde sürdürür. En çok vesvese karıştırmak istediği mü'min'in namazıdır. Namazda mü'min uyanık olmalı ve Allah'ın huzurunda olduğunu aklından çıkartmamalıdır. Mü'min, namazda okuduğu ayetlerin anlamını öğrenmeli ve bilerek okumalıdır. Namazda gaflet şeytanın en çok memnun olduğu haldir. **"Vay o namaz kılanların haline ki kıldıkları namazdan gafildirler" Maûn** Suresi **4.** ve **5.** ayetler

Namaza durabilmek için, namazdan önce ve namazdan sonra yerine getirilmesi gereken farzlar vardır. Bunlardan biri yerine getirilmediği takdirde, namaz geçerli olmaz. Bu farzlar, İlmihal kitaplarında açık-seçik yazılmaktadır. Bunlardan en önemlisi namaz öncesi olması gereken temizliktir. Bu bedenin ve çevrenin fiziki temizliğidir. Namaz, öncesi ayrıca namaza ruhen hazır olmak ve namaz sırasında da da saygı ile arı duru bir ruh haliyle Allah'ın huzuruna çıkılmalıdır. Bu duruş ve bu saf inancı Müslüman gün boyu iş ve davranışlarıyla göstermelidir. Bu namazın insanı ne kadar temizlediğinin bir göstergesidir. Böyle yaşayan bir Müslüman Allah'ın sevdiği kuldur.

"… Şüphesiz Allah, çok tevbe edenleri ve temizlenenleri sever." Bakara Suresi **222.** ayet. Efendimiz **"Temizlik imanın yarısıdır, Allah temizdir ve temiz olanları sever"** haberini vermektedir.

Allah rızası için yapılan dualar, namaz ve ibadetin birinci şartı, onu sözde değil özde bir samimiyetle yapılmasıdır. Namazı bu anlayış içinde, hür bir irade ve kulluk bilinciyle kılınmalıdır. Allah rızası dışında herhangi bir etki ve dünya menfaati yer almamalıdır. Böyle bir namaz yatıp kalkmaktan öteye geçmeyen boşuna zaman israfıdır.

Namaza, samimi ve ihlâslı bir kulluk anlayışı ile durulması şarttır. Aksi duruşun ne kadar yanlış ve kötü olduğu, Nisâ Suresi ve Tevbe Suresinde açıklanmaktadır. **"Münafıklar, Allah'ı aldatmaya çalışırlar. Allah da onların bu çabalarını başlarına geçirir. Onlar namaza kalktıkları zaman, tembel tembel kalkarlar. İnsanlara gösteriş yaparlar. Allah'ı pek az anarlar." Nisâ** Suresi **142.** ayet.

Kur'an'da, namazın kılınma şekil ve şartlarından çok, namazda, arı-duru bir ruh halinde olunması gerektiği açıklanmaktadır. Ancak böyle kılınan namazdan Allah rızası umut edilebilir. Yüce Kur'an bu duruşa huşu ile namaza durmak demektedir. Bu husus **Bakara** Suresinin **238.** ayetinde ve **Mü'minûn** Suresinin **2.** ayetinde açıklanmaktadır.

"Onlar ki, namazlarında derin saygı, huşu içerisindedirler." Mü'minûn Suresi **2.** ayet.

Namaz öncesi ve namaz sonrası ve her zaman, derin saygı, huşu içerisinde Rabbimizden dünyalık da isteyeceğiz. Namaz kılan her Müslüman, namaz sonlarında oturumda selam vermeden önce de okuduğu ayet ile Allah'tan, kendine ailesine ve tüm Müslümanlara yardım istemektedir. **"Rabbena, atina, fiddünya haseneten ve fil ahireti haseneten ve gına azabennar. Rabbenağfirli livalidevye**

ve lilmü'minine yevme, yekumul hisab" demektedir.

Günde beş defa namaz kılan bir Müslüman, Allah ile konuşarak, huşu içerisinde ruhunu dinlendirdiği gibi, kısa sürelerle de olsa dünya işlerinden ve onların verdiği stresten uzaklaşmaktadır. Müslümanım diyenin namaz kılması kendisine farz olduğu gibi, sağlığına da pek çok katkılarda bulunmaktadır. Namaza başlangıçta alınan tekbir "**Allah-u ekber"** diyen Müslüman, ben dünya işlerini arkada bıraktım ve sana yöneliyorum diyen insandır. Bu bilinç ile namaza durulmalıdır. Yûnus Emre'den veciz iki satır. Müslümanım diyen kişi şartı nedir bilmek gerek. Tanrının buyruğunu tutup beş vakit namaz kılsa gerek.

Kur'an'da namaz "salât" kelimesi ile ifade edilmektedir. Bu ifade Kur'an'da otuziki ayrı ayette tekrarlanmaktadır. **"Bana kulluk et ve Beni anmak için namaz kıl." "Namaz kılın ve inananları müjdeleyin" "Ey Muhammed! İnanan kullarıma söyle, namazı kılsınlar. Alışveriş ve dostluğun olmayacağı günün (kıyamet) gelmesinden önce, kendilerine verdiğimiz rızıktan açıkça ve gizlice versinler."**

Yüce Allah'ın insanlara farz olarak emrettiği ibadetlerin hepsi insanın hem bu dünyada ve hem de ahiretteki mutlulukları içindir. Önemli olan hususlardan biri de, yapılan ibadetlerin yaşantıdaki getirdiği davranışların güzel ve temiz olması ve bunların devamlılığı ve korunmasıdır. Efendimizin veda hutbelerinde, ibadetlerimizi korumak bağlamında uyarıları vardır. **"Ey inanlar! Muhakkak ki, şeytan şu topraklarınızda kendisine tapınmaktan ümidini tamamen kesmiştir. Fakat bunun dışında işlerinizde ufak tefek de olsa**

ona uyarsanız, bu da onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan da sakınınız." buyurmaktadır. Buradaki uyarı, namazın huşu içerisinde kılınması ne kadar önemli ise, dinin direği olan namazında öylece korunması vurgulanmaktadır.

Müslüman, namazını zamanında, düzenli ve devamlı kılmak zorunluluğunu bilmeli. Yani, namazın bu şartlarla farz olduğuna iman etmelidir. Kur'an'ı okuyan ve namaz ile Allah'a yönelen Müslümana, Allah kolaylık vereceğini vaad etmektedir. İman ile namaza devam eden Müslüman namaza âşık olacaktır. **"Biz Kur'an'ı anlayasınız diye Arapça olarak indirdik." Yûsuf** Suresi **2.** Ayet.

Biz namazda Arapça okuyacağız, anlamak için ise, Türkçe Meal okuyacağız. Namaz vaktinde ve huşu içerisinde kılınacaktır. Namaz kılanların çoğu, "Namaza duruyorum, aklıma olmayacak şeyler geliyor diye sızlanırlar" Namaz huşu içerisinde kılınırsa yani namaza saygı ile Allah ile ne konuştuğumuzu bilirsek**,** sızlanmalarımız azalır ve zamanla hiç noktasına iner. Şeytan en çok Müslümanın namazına, bulaşmaya çalışır. Buna karşı huşu içerisinde namaz şarttır. Arapça okuduğumuz ayetlerin mealini mutlaka ezberlemeliyiz. En başta da Fâtiha'nın mealini ezbere bilmek, Müslümanı olgunlaştırır. Çünkü günde beş defa **"Yalnız Sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz"** diyorsunuz.

Allah'ı anmak için en büyük dua demeti namazdır. Kur'an'da, Allah'ı anmak için pek çok ayet vardır. Allah'ı anmak, kulun dünya ve ahiretini zenginleştirir.

"Namazı kıldıktan başka, Allah'ı ayakta iken, otururken

ve yan yatarken de anın” Nisâ Suresi **103.** ayet.

La ilahe illalah, Allahu ekber, Elhamdulilahirabbilalemin ve Estağfirullah demek, Allah'ın varlığı ve birliği ve büyüklüğünün kalpte duyulması ile Allah'a bağlılık duygusu gelişir. Yüce Allah **“Beni anın, Ben de siz anayım” Bakara** Suresi **152.** ayet.

Bu ayet ile Allah bizi uyarmaktadır. Mü'min Müslüman kardeşim! Namazda Allah ile konuşurken ne dediğimizi bilelim. Dua ederken ve tevbe ile Allah'a verdiğimiz sözleri unutmayalım Kur'an meali okuyarak, namazın değerini öğrenelim diye dua ederim.

“Ey iman edenler! Rüku edin, secde edin, Rabbinize kulluk edin ve hayır işleyin namaz kılın, zekât verin ve Allah'a sağının ki, kurtuluşa eresiniz.” Hacc Suresi **77.** ve **78.** ayetler

<u>Kur'an'da Peygamber dualarından kısa ayetler</u>

Bismillahirrahmanirrahim

Dua kulun Allah'a ihlâs ile yönelerek istek ve dilekte bulunması ve dua etmesidir. Peygamberler de Allah'ın kullarıdır ve onlarda istek, dilek ve dualar yapmışlardır. Kur'an'da tüm peygamberlerin dualarını bulabilirsiniz. Ben buraya Efendimiz Hz. Muhammed, Âdem, Nuh, İbrahim ve Musa Peygamberlerin dualarından kısa ayetler anlatacağım.

“Ey Muhammed! De ki: Rabbim! Gireceğim yere doğruluk ve esenlik içerisinde girmemi sağla. Çıkacağım yerden

de, beni doğruluk ve esenlik içerisinde çıkart. Katından, bana yardımcı bir kuvvet ver” İsrâ Suresi **80.** ayet.

Kur’an’daki dua örnekleri, Allah’tan bağışlanma istediği, doğruyu isteme ve Allah’ın rızasını kazanma dilekleridir. Sonsuz merhamet ve rahmet sahibi Yüce Allah’tan, her türlü maddi ve manevi istekte buluna bilinir. Allah, duaları kabul edendir. Efendimiz **“Dua ibadetin özü, iliğidir”** buyurmuşlardır.

Efendimiz‘in **İsrâ** Suresi **80.** ayetinde aldığım duasının esası doğruluğa dayanmaktadır. Efendimiz Hz. Muhammed, Allah’ın en sevdiği kulu, Habibi ve peygamberi olduğu halde, Allah’a yönelerek Allah’tan **“Katından bana yardımcı bir kuvvet ver”** isteğinde bulunmaktadır. Biz, dürüstlükle ve dosdoğru işlerle Allah’tan her an vardım isteyeceğiz. Namaz en büyük duadır ve bildiğiniz gibi, **Fâtiha** Suresinin **5.** ayetinde **“Allah’ım, yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden vardım dileriz”** sözünü veririz. İşte günde beş defa namaz kılan bir Müslüman, Allah’tan yardım istemektedir. Kur’an, Efendimizin ilmi ve ahlakıdır. Kur’an’da Efendimize “De ki:” diye başlayan pek çok dua ve ayet vardır. Efendimiz, Kur’an’ı insanlığa tebliğ eden son peygamberdir. Kur’an, okunmak, anlaşılmak, Allah’ı bilmek, O’nun emir ve yasaklarına uymak ve Allah’a olan inancı kuvvetlendirmek ve bu inançla dünya ve ahirette mutlu olmak için indirilmiştir. Kur’an’da, Efendimizin her aksam özel olarak okuduğu ve mübarek bedenlerini sıvazladığı iki dua, Felak ve Nas sureleridir.

Efendimizin sünnetinde kayıtlı pek çok özel duası da vardır. Bunlardan ikisini buraya alayım. **“Allah’ım ilmimi artır ahlakımı güzelleştir”** Efendimiz, güzel ahlakı tamamlamak

üzere gönderilmiştir ve O'nun ahlakı Kur'an ahlakıdır.

İlmi kendisine Allah tarafından öğretilmiştir ve Efendimiz, ilim ve ahlak aşkını bu duasıyla ifade etmektedir**. "Allah'ım ürpermeyen kalpten, doymayan nefisten, faydalı olmayan bilgiden ve kabul olmayacak duadan sana sığınırım."**

Efendimizin bu duasını derinden duyalım diye dua ederim. Kur'an meali okuyarak peygamber dualarını öğrenelim ve kendimize örnek alalım. **"Ey inananlar! And olsun ki, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok anan kimseler için, Allah'ın elçisi en güzel örnektir" Ahzâb** Suresi **21.** ayet.

Âdem peygamber ve Hz.Havva anamızın birlikte yaptıkları dua:

"Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik. Eğer bizi bağışlamaz ve bize merhamet etmezsen, mutlaka ziyan edenlerden oluruz" Â'raf Suresi **23.** ayet.

Yüce Allah, Âdem peygamber ve *Hz.* Havva annemize, cennette istediklerini yiyebileceklerini ancak, bir ağaca yaklaşmamalarını emretmiştir. Şeytan onları kandırmış ve Allah'ın yasakladığı meyveyi yedirmiştir. *Hz.*Âdem ile *Hz.* Havva, Allah'ın emrine karşı geldiklerini anlamışlar ve derin bir üzüntüye kapılmışlardır. Allah'ın affına sığınarak, derin bir pişmanlıkla şöyle tevbe ederek dua etmişlerdir.: Rabbimiz, biz kendimize zulmettik. Yaptığımız yanlışla emrine karşı gelmekle, kendi kendimize kötülük ettik. Şimdi senin huzurundayız. Kalplerimizi, aklımızı ve hayatımızı sana

açıyoruz. Emir ve yasaklarına itaat edeceğiz, gibi pişmanlık ifadeleriyle Allah'tan af dilemişlerdir. Allah, kendilerini af ettiğini onlara bildirmiş ve kendilerini şeytan ile beraber bir müddet için dünyaya göndereceğini açıklamıştır. İnsan ile şeytan birbirlerine düşman olarak dünyaya gönderilmişlerdi. Âdem, yeryüzünde Allah'ın emir ve yasaklarını yerine getiren **"Halife"** olmuştur. Allah Kur'an'da Âdem ve Havva ile ilgili başka bir günah bildirmemektedir.

Bize düşen Yüce Allah'ın şu emrine uymaktır: **"Ey Âdemoğulları! Şeytan ana-babanızı gizlenecek yerlerini onlara göstermek için elbiselerini soyarak cennetten çıkmalarına sebebiyet verdiği gibi, sizi de yanıltmasın" Â'raf** Suresi **27.** ayet.

Kur'an meali okuyarak ders alalım, Âdem ve Havva'nın kıssalarını öğrenelim. Bize düşman olan şeytanın yanıltmasından Allah'a sığınalım, doğru yolu bulalım diye dua ederim.

Nuh peygamberin duası:

"Rabbim! Şüphesiz, ben Senden hakkında bilgim olmayan şeyi istemekten sana sığınırım. Eğer beni bağışlamaz ve acımazsan, şüphesiz kaybedenlerden olurum." Hûd Suresi **47.** ayet.

Nuh peygamber, oğlunu gemiye binmesi için ikna edemez ve oğlu sele kapılıp boğulur. Nuh peygamber baba yüreği ile Allah'a **"Rabbim! Oğlum benim ailemdedir. Doğrusu senin sözün gerçektir ve sen hükmedenlerin hükmedenisin" diye yalvarır. Allah, Nuh'a "O senin ailenden değildir, çünkü o, doğru olmayan bir iş yapmıştır. Bilgin olmayan**

şeyi benden isteme" Hûd Suresi **45., 46.** ayet.

Hûd Suresinde anlatılan Nuh peygamberin kıssasında, Nuh peygamberin dualarından 47. ayette geçen duası ve Nuh peygamberin bilmeden yaptığı yanlışın affı için Allah'a yakarışı böyle. Bize düşen: Aslını astarını bilmediğimiz konularda konuşmamalı, önceden ciddi bir araştırma yapmalıyız. Nitekim başka bir ayette Yüce Allah **"Bilmediğiniz şeyin ardına düşmeyin"** diye öğüt vermektedir. **İsrâ** Suresi **36.** ayet.

İbrahim peygamberin duası

"Rabbimiz! Ben çocuklarımdan kimini namaz kılabilmeleri için, senin kutsal evinin(Kâbe) yanında ziraate elverişsiz bir vadiye yerleştirdim. Rabbimiz! İnsanların gönüllerini onlara meylettir, şükretmeleri için, onları ürünlerle rızıklandır. Rabbimiz! Doğrusu sen gizlediğimizi de açığa vurduğumuzu da bilirsin. Yerde ve gökte hiçbir şey Allah'tan gizli kalmaz. Kocamışken, bana İsmail ve İshak'ı veren Allah'a hamdolsun. Doğrusu Rabbim duaları işitendir. Rabbim! Beni ve çocuklarımı namaz kılanlardan eyle. Rabbimiz! Duamı kabul buyur. Rabbimiz! Hesap görülecek günde beni, anamı, babamı ve bütün mü'minleri bağışla" İbrâhîm Suresi **37., 38., 39., 40** ve **41**. ayetler..

İbrahim peygamberin kıssasından bir bölüm.

İbrahim peygamberin eşi Sara annemiz kısırdır ve çok yaşlanmıştır, İbrahim peygamber de ileri yaştadır. Rivayetlere

göre yüz yaşın üzeri.

Cebrail Aleyhisselam, Yüce Rabbimizin haberini İbrahim peygambere getirir. **“Allah, sana İshak ve Yakup’u müjdeler.”** Sara anne de oradadır ve bu mesajı duyar **“İbrahim çok yaşlı iken ve ben de kısır bir kadın iken, nasıl çocuklarımız olabilir”** der. *Hz.*Cebrail, Allah’ın **“OL”** emrini hatırlatır. Sara annemiz de *Hz.*Yakub’u doğurur. Allah İbrahim peygamberin duasını kabul etmiş ve İbrahim peygamber de Allah’a şükürlerini arz etmiştir.

İbrahim peygamberin ikinci bir eşi daha vardır, Hacer annemiz. Sarâ’dan önce İsmail’i doğurmuştur. İbrahim peygamber bebek İsmail ile Hacer annemizi Allah’ı emri ile evden uzaklaştırır. Kâbe’ye yakın ot bitmez bir yerde, biraz su ve ekmek ile onları bırakır. Hacer annemiz sorar **“İbrahim beni ve bebeğimi nasıl burada bırakırsın?”** İbrahim cevap verir **“Allah öyle istedi”** Hacer annemiz **“Öyle ise, mesele yoktur”** diye cevap verir.

Hacer annemizin bu cevabındaki Allah inancını derinden duymak gerekir. Hacer annemizin bu cevabı **“Allah bana, yeter”** demenin bir ibreti olmalıdır bizim için.

Hacer annemizin ekmek ve suyu bitmek noktasındayken, Safa ve Merve tepeleri arasında koşarak, su ve ekmek bulmaya çalışır. İsmail bebek ayakları ile toprağa vurarak ağlamaktadır. Bebeğin vurduğu yerden su fışkırdığını gören Hacer anne, Arapça “Dur” anlamına gelen **“Zem, zem”** diye seslenir ve çıkan suyun etrafına set yapmaya başlar. Su birikmektedir ve o arada vahşi bir kabile de su aramaktadırlar. Suyu gören bu insanlar, Hacer annemize

çok iyi davranırlar ve bir anlaşma yaparlar kabile Hacer annemize ekmek katık verecekler ve sudan faydalanacaklar. Bir bebek ve yalnız bir kadın karşısında kalabalık vahşi bir topluluk İbrahim peygamberin duası kabul olmuştur ve Allah, o kabilenin insanlarının gönüllerini Hacer annemiz ile bebeğe yönlendirmiştir. Hacer annemiz Allah'a şükreden bir kul ve İsmail bebek de büyüyünce babası ile beraber Kâbe'nin yıkıntılarını, temellerinden başlayarak yapan ve Allah'ın peygamberlik verdiği bir kulu.

İbrahim peygamberin duasının sonunda vurguladığı en önemli şey ise namaz. Bize düşen, duanın değeri yanında, sabır ile Allah'a yönelmek ve arınmak için, namaz kılmak ve hesap gününe hazırlanmak.

İbrahim peygamber duasının sonunda, kendisi için namazda devamlı olmayı ve neslini de namaz kılanlar olarak yaratmasını dileyerek bitirmektedir. Biz de Allah'tan namazı devamlı kılmayı ve yakınlarımıza da namaz kılmayı nasip etmesini dilemeliyiz.

Musa peygamberin duaları:

Musa peygamberin kıssası yirmi iki surede anlatılmaktadır. Musa peygamberin en uzun ve büyük mücadelesi Mısır Firavunu ile olmuştur ve kıssada bu mücadele geniş bir şekilde anlatılır.

Musa peygamberin kekeme olduğu anlaşılmaktadır. Zalim Firavun'a karşı mücadelesini halka anlatabilmesi için kardeşi Harun'u da peygamber yaparak kendisine yardımcı olması için şu duayı yapmıştır:

“Rabbim! Beni yalanlamalarından korkuyorum. Göğsüm daralıyor, dilim açılmıyor. Onun için, kardeşim Harun’a da elçilik ver..” Şuarâ Suresi **12** ve **13.** ayet. Yüce Allah, Musa’nın duasını kabul ederek, kardeşi Harun’u yardımcı yaptığını söyle bildirmektedir: **“Musa’ya Kitabı verdik, kardeşi Harun’u da kendisine yardımcı yaptık” Furkan** Suresi **35.** ayet. Allah bu ayette aynı zamanda Musa’ya Tevrat’ı da verdiğini açıklamaktadır. Musa peygamber Firavun ile olan mücadelesinde dara düştüğünde Allah’a yalvararak yardım istemiştir. Musa peygamberin şu duası **“Rabbim! Göğsümü genişlet, işimi kolaylaştır ve dilimin bağını çöz ki, sözümü iyi anlasınlar “ Tâ-Hâ Suresi 25, 26, 27, 28.** ayet. Musa peygamberin bu dualarından bize düşen ders:

Yardımlaşmak ve herhangi bir işe başlarken Musa peygamberin duasından örnek alarak biz de Musa peygamberin duasını tekrarlamalıyız ve Allah’ın duaları kabul eden olduğunu bilerek Allah’a güvenmeliyiz. Dua ettim ettim, kabul olmadı gibi sızlanmaların faydası yoktur, dua Allah’a, Allah rızası için yapılır ve duanın kabulünün de sabırla beklenmesi gerekir. Bütün mesele duayı içten ve dürüstlük ve temiz inançla yapmak gerekir.

Yüce Allah, Kur’an’da dua konusunda şöyle bilgi vermektedir. **“Ey Muhammed! Kullarım sana beni sorarlarsa, bilsinler ki Ben onlara yakınım. Benden isteyenin duasını kabul ederim. Artık onlar da davetimi kabul edip Bana inansınlar ki, doğru yolda yürüyenler olsunlar.” Bakara** Suresi **186.** ayet.

Kur’an da ismi geçen tüm peygamberlerin duaları vardır. Kur’an meali okuyan kardeşim bu duaları öğrenecek ve

bunlardan ders alarak Allah'a yalvaracaklardır. Duanızı içten yaparak Allah'tan kendinizce istemeniz en güzel olanıdır. Dualarını içten yapan kullar olalım diye dua ederim.

AMENERESULU

Bismillahirrahmanirrahim

Bakara Suresinin son iki ayeti (**285.** ve **286.**) **"Ameneresulü"** diye adlandırılır. Bu iki ayet camilerde yatsı namazından sonra genel olarak imam tarafından okunur.

Bu iki ayet Efendimize, Miraç Gecesi'nde Cebrail Aleyhisselam vasıtası ile değil, doğrudan Efendimize indirildiği konusundaki bilgiler ağır basmaktadır.

Efendimiz, bu ayetlerle ilgili olarak şöyle buyurmuşlardır. **"Her kim, gece yatağına girerken bu iki ayeti okursa, ona sabaha kadar ölümden başka hiç bir şey zarar veremez."** Bir başka hadislerinde **"Allah-u Teâla, Bakara Suresini bu iki ayetle sona erdirdi ki, bunları bana arşın altındaki hazineden verdi. Bu ayetleri öğreniniz, kadınlarınıza ve evlatlarınıza belletiniz. Çünkü bunlar hem namazdır, hem Kur'an'dır ve hem de duadır."**

Kur'an, okunmak, anlamak ve Kur'an'dan edinilecek ahlak ile yaşamak için gönderilen öğüt, rehber ve şifadır. Efendimizin iki hadisinden de anlaşılacağı üzere, Kur'an'ı biz öğrendiğimiz gibi, ailemiz fertlerine de öğretmemiz gerekmektedir. Bu, aile reisinin bir sorumlu işi olmaktadır.

Ameneresulu Ayetler

Bismillahirrahmanirrahim

“Peygamber ve inananlar, Peygambere Rabbinden indirilene inandı. Hepsi Allah’a, meleklerine kitablarına, peygamberlerine inandılar. Peygamberleri arasından hiçbirini ayırt etmeyiz. İşittik itaat ettik. Rabbimiz! Affını dileriz, dönüş sanadır” dediler. **Bakara** Suresi **285.** ayet. **“Allah, kişiye ancak gücünün yeteceği kadar yük yükler. Kazandığı iyilik kendi lehine, elde ettiği kötülük de kendi aleyhinedir. Rabbimiz eğer unutacak veya yanılacak olursak, bizi sorumlu tutma. Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi, bize de ağır yük yükleme. Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmeyeceği şeyi taşıtma, bizi affet, bize merhamet et, bizi bağışla. Sen Mevla’mızsın, kâfirlere karşı bize yardım et.”** **Bakara** Suresi **286.** ayet.

Birinci ayette, Efendimiz ile birlikte iman etmiş olan Mü’minlerin, Allah’a, meleklerine, kitablarına ve peygamberlerine iman ettikleri, Allah tarafından onaylanmaktadır. Bu onay, Efendimiz ve yanındaki Mü’minlere moral olmuş ve “Biz Allah’ın peygamberlerimiz arasından hiç birini ayırt etmeyiz, işittik ve itaat ettik diyerek, Allah’a imanlarını arz etmişler ve mutlu olmuşlardır. **”Dönüş Allah’adır”** cümlesi ile dönüşe onay vererek, dileklerine tevbeyi de eklemişlerdir. **“Rabbimiz! Affını dileriz, dönüşümüz sanadır.”**

İkinci ayette ilk cümle **“Allah, kişiye ancak, gücünün yeteceği kadar yük yükler.”** Yüce Allah, **Â’raf** Suresinin **42.** ayetinde de kişiye gücünün yeteceği kadar yük yüklediğinin bilgisini vermektedir. **“İnanan ve yaralı iş işleyenleri ki,**

kişiye ancak gücünün yeteceği kadar yük yükleriz. İşte cennetlikler onlardır." **Â'raf** Suresi **42.** ayet.

Efendimizin ümmetine gelen ve son kitab olan Kur'an'da, **"Allah kolaylık ister zorluk istemez" Bakara** Suresi **185.** ayetini getirmiştir. Daha önceki ümmetlere yüklenen yüklerin yüklenmeyeceğinin müjdesidir bu ayet. Dinimiz kolaylık dinidir. Efendimiz de "Zorlaştırmayınız, kolaylaştırınız" öğüdünü vermişlerdir.

Yüce Kur'an'da kolaylık için çeşitli ayetler vardır. En açık ve veciz olanı Kamer Suresinin **17., 22., 32.** ve **40.** ayetleridir. **"And olsun ki, Kur'an'ı öğüt olsun diye kolaylaştırdık. Öğüt alan yok mudur?"** Allah, **Bakara** Suresinin bu **286.** ayetinde kolaylığı vurgulamaktadır.

İkinci ayetin ikinci cümlesi **"Herkesin çalışıp kazandığı iyilik lehine, edindiği kötülük de kendi aleyhinedir."**

Yüce Allah, ayetin ilk cümlesinde insanın sorumluluğunu açıklarken, bunun ölçeğinin insanın gücüne göre olduğunu ve fazlasını yüklemeyeceğini bildirmiştir.

İkinci cümlede, insanın iyilik ve kötülükle ne kazanacağına vurgu yapmaktadır. İnsanın hem bu dünyada ve hem de ahirette mutlu olabilmesi için iyiliklerini çoğaltması gerekmektedir. İnsan iman ile salih amel yolunda olacak ve kötülüklerden uzak duracaktır. Kusursuz olmak insan iç zor ve hatta imkânsızdır. Yanlış yaptığında, yani Allah'ın koyduğu sınırları aştığında da hemen tevbe edecektir.

Ayetin sonunda yüce Allah, kulunun dua ve tevbe ile günahlardan kurtulması için, şöyle dua etmesini istemektedir.

“Rabbimizi Bizden öncekilere yüklediğin gibi, bize de ağır yük yükleme. Rabbimiz! Bize güç yetiremeyeceğimiz şeyi yükleme, bize merhamet et, bizi bağışla ve bizi affet.” Ayette **“Rabbimiz! Eğer unutacak olursak veya yanılacak olursak bizi sorumlu tutma”** yakarması da vardır. Bu yalvarma da af dilemek içindir. Unutma ve gaflet ile yanılma, insanın yapısında vardır. Peygamberler dâhil her insanın başına gelecek insani bir durumdur. Âdem peygamber topraktan yaratılmıştır ve tüm insanlar da Âdem peygamberin soyundan, sulbünden gelmektedirler. Unutmak Âdem peygamberden kalıtım yoluyla tüm insanlara geçmiştir. **“And olsun ki, Biz daha önce de Âdeme ahit(söz almıştık) vermiştik. Fakat o unuttu, Biz onu azimli bulmadık” Tâ-Hâ Suresi 115.** ayet.

Unutma kendiliğinden olursa, bu bağışlanacak bir olaydır. Yalana malzeme olarak “unuttum” mazereti kasta bağlı bir unutma olmaktadır ve cezayı gerektirir. Efendimiz, tabii ve kasıtsız bir unutmak için, şöyle buyurmaktadır. **“Unutan ve hata edende hiç bir kasıt yoksa o kişi mazurdur.”** Yani hoş görülür bağışlanır.. Namazda yapılan sehiv secdesi ve unutarak yenen orucun bozulmayacağına dair bildiklerimiz insani unutmalardır. Ayetlerin ikisinde de bizlere kendimizi tanıtan bilgileri öğrenmiş oluyoruz. Buradan **“ameneresulu”** diye okunan duanın ne değerli bir dua olduğunu çıkartabiliriz.

Ameneresulu’de olduğu gibi, **Zilzal** Suresinin yedinci ve sekizinci ayetlerinde de, insanın kazanacağı iyilik ve kötülük ile ilgili önemli bilgi vardır. Bu yazımda buna da yer vermeyi olayın önemi bakımından gerekli buldum.

“Kim zerre ağırlığınca, hayır işlerse, onun mükâfatını

görecektir. Kim de zerre ağırlığınca bir kötülük işlerse, onun cezasını görecektir.” Zilzal Suresi **7.** ve **8.** ayetler.

Bu ayetleri okuyan, anlayan ve ibret alan insan, iyilikte yarışan, kötülüklerden uzak duran şerefli bir insan olacaktır.

Bu insan, kendi iç dünyasında huzurlu ve mutlu olacak ve bu güzelliği ailesine, çevresine ve topluma taşıyacaktır.

Bu ayetlerden haberi olmayan insan, Allah’ın kitabı olan Kur’an’dan haberi olmayan Allah’ı unutmuş ve doğru yolu bulamayan insan olmaktadır. Bu insan kötü ahlaklı insan olarak, yaptığını yanına kâr sayan bir insan olacak ve başta kendi dünyası ve ahiretine zarar verecek ve ailesine, topluma kötülük taşıyacaktır. Bugün dünyamızı kana bulayan ve günahsız insanları öldüren, ayrıca çevreye hava, su ve toprağa pislik taşıyanlar bunlardırlar.

Allah yolundan çıkmış ve Allah’ı unutmuş olan insanların tedavisi yok gibidir. Efendimiz kötü insanlar için şöyle söylemektedirler. “Kötü ahlaklı insan bir kötülükten çıkar, bir başka kötülüğe düşer” Ayetler, insanın başta Allah’a, kendine, ailesine ve topluma karşı sorumlu olduğunu çağrıştırmaktadır.

Yüce Allah, insanın başıboş bir varlık olmadığını, akıl ile kendisine verilmiş sayısız nimetler ve yeteneklerini pek çok ayetle haber vermektedir. Allah, insanı sorumluluğu için, şu veciz ayet ile yüzleştirmektedir.

“İnsan, kendisinin başıboş bırakılacağını mı zanneder?” Kıyâmet Suresi **36.** ayet.

Yüce Allah, insana akıl ile beraber kullanmak üzere, hak ve sorumluluklar vermiştir. İnsanın hak ve sorumluluklarını

nasıl kullanacağını da Kur'an ve Efendimizin öğretmenliği ile açıklandığını bildirmiştir. Aklı ile hak ve sorumluluklarını iman çerçevesinde kullanmayan insan ahirette hesaba çekilecektir. İyilik taşıyanlar cennet ile müjdelenirken kötülük taşıyanların cehennem ile cezalandırılacakları da Kur'an'da açıkça bildirilmektedir.

Kur'an meali okuyalım ve dinimizi kaynağından öğrenelim diye dua ederim.

AYET'EL KÜRSİ

Bismillahirrahmanirrahim

"Allah, O'ndan başka tanrı yoktur, diridir. Ne uykusu gelir, ne de uyur. Göklerde ve yerlerde ne varsa O'nundur. Her şeyi yaratan ve her şeyin sahibi O'dur. O'nun izni olmadan katında şefaat edecek olan kimdir? (O'nun izini olmadıkça hiçbir kimse şefaat edemez.) Yarattıklarının işlediklerini ve işleyeceklerini bilir. O'nun dilediğinden başka, O'nun ilminden hiç kimse fazlasını alamaz. O'nun Kürsü'sü, bütün gökleri ve yeri içine almaktadır. Her ikisini görüp gözetmek, O'na ağır bir yük yüklenemez. O, öyle ulu, yüce ve mutlak büyüktür." Bakara Suresi **255.** ayet

Camilerde her vakit namazından sonra tesbihten önce okunan bu ayet her kelimesi ile Yüce Allah'ı anlatır. Efendimiz, Kur'an'da en büyük ayet, Ayet'el Kürsi'dir. Günlerin efendisi Cuma günü, sözün efendisi de Ayet'el Kürsi'dir diye eklemişlerdir. Efendimiz ayrıca "Yatağına yatınca Ayet'el Kürsi'yi okuyana sabaha kadar şeytan bulaşamayacaktır"

buyurmuşlardır.

Bu ayetteki "Kürsi" ismi, yedi gök ve yer ile aralarındaki tüm varlıkları yaratan Rabbimizin yüceliğini ifade etmektedir. İnsan aklı ile adlandırılacak bir makam veya taht değildir.

Allah, her yer ve zamanda, her duygu ve düşüncede vardır. Allah, herhangi bir yer ve zamanla sınırlandırılamaz. Gökteki ya da yukarıdaki böyle istedi gibi tarif ve ifadelerin Allah için kullanılması ağır suçtur ve tevbe ederek bir daha tekrarlamamak gerekir. Ayet, Allah ismi ile başlamaktadır. Bu isim Yüce Rabbimizin özel ismidir. Bu ismin **"İsm-i Azam"** olduğu konusunda ittifak vardır. Bu isim Yüce Rabbimizin büyüklüğünün bir ifadesi olarak **"İsm-i Azam"**dır.

Âlemlerin rabbi olan Allah'ın 99 ismi vardır. Bu isimlere **"İhsa isimleri"** denilir. İhsa, ezberlemek demektir. İsimleri ezberlerken, isimlerin anlam ve kula gerekenlerinde öğrenilmesi, kulun alacağı ders ve güzel ahlak bakımından çok önemlidir. Papağan gibi ezberlemek yetmeyecektir. **"En güzel isimler Allah'ındır. O'na o isimlerle dua ediniz." Â'raf** Suresi **180.** ayet. İhsa isimleri ile ilgili olarak efendimizin hadisi şöyledir:

"Muhakkak ki, Allah-ı Teâlâ'ya mahsus 99 isim vardır. Her kim bu isimleri ihsa ederse cennete girer, sonsuz saadete erer" hadisi. Tırmizi, Habban ve Hâkim rivayet etmişlerdir. İhsa isimlerini öğrenmek isteyen kardeşlerime Ali Osman Tatlısu merhumun, Diyanet İşleri Başkanlığınca yayınlanmış kitabını tavsiye ederim.

Yüce Allah'ın 99 isimi vardır, bunlardan başka isimler yoktur gibi anlaşılmasın. Yaratmak da yaşatmak da sadece Allah'ın

hakkıdır. Kur'an'da geçen isim ve sıfatları arasında, Hayat, ilim, irade kudret gibi isim ve sıfatlar, Allah'ın yaratmak ve yaşatmak yetkisini açıklar. Allah, Semi ve Basirdir. Yani gören ve işitendir.

Ayet'el-Kürsi, Yüce Rabbimizi bize tanıtan anahtar bir ayettir. Bu ayeti okuyup anlayan insan; Allah'ı tanımak şerefine erecektir. Ayetten alınacak bilgi ve ders, insanı Allah'a yaklaştıracak ve insan, Allah rızasını kazanmanın yolunu öğrenecektir.

Ayetin başında Allah isminden sonra **"O'ndan başka tanrı yoktur"** cümlesine yer verilmiştir. Allah'ın özel ismine bağlı olarak, Allah'ın varlığı ve birliğine vurgu yapılan bu cümle aynı zamanda İslam'ın getirdiği tevhid (Allah'ı bilme ve birleme) özelliği açıklanmaktadır. Ayetin devamında **Hayy** ve **Kayyum** isimleri yer almaktadır. Yani Allah diri, her şeyi bilen ve her şeye gücü yetendir. Allah, tüm varlıkları görüp gözeten ve her an bilgi ve ilgisi içerisinde tutandır. Allah her an yaratmaktadır.

Ayette şefaat konusuna soru olarak yer verilmiştir. **"O'nun izni olmadan katında şefaat edecek olan kimdir?"** Şefaat konusunda Kur'an'da yirmiye yakın ayet vardır. Bu ayetlerin tümünde Allah'ın iznine vurgu yapılmaktadır. **"Şefaat yetkisi tümüyle Allah'a aittir" Zümer** Suresi **44.** ayet. **"Ahirette hesap gününde elbette ki, tüm yetkiler Rabbimize aittir. Allah din gününün sahibidir" Fâtiha** Suresi **4.** ayet. Din günü hesap günü demektir. 0 gün Allah'ın izni olamadıkça hiç kimse hiçbir ifadede bulunamayacaktır.

İnsanı yaratan öncesini sonrasını, görüleni görülmeyeni

bilen Allah'ın bir kulu hakkında vereceği hüküm konusunda, bir başka kulunun bilgisine elbette ihtiyacı yoktur. Bu kul peygamber olsa bile nihayet kuldur ve Allah'ın hükmü için, hiçbir şekil ve anlamda bir ifadede bulunamaz. Kur'an'da peygamberlerin şefaat edeceğine dair hiçbir işaret yoktur. Efendimize hitap eden şu ayet açıklayıcı anlamdadır. **"Ey Muhammed! Hakkında azap sözü gerçekleşmiş kimseyi, ateşte olan kimseyi sen mi kurtaracaksın?" Zümer** Suresi **19.** ayet

Allah Âlim'dir ve her şeyi olmuşu olacağı en iyi bilendir. Allah istediğini istediği gibi yapandır. Hesap günü için şu ayet her şeyi açıklar **"O gün kimsenin kimseye hiçbir fayda sağlayamayacağı gündür. O gün buyruk yalnız Allah'ındır." İnfitâr** Suresi **19.** ayet. Allah şefaat için bir kuluna izin vermeyi dilerse, elbette ki dilediğini dilediği gibi yapan Allah, buyruğunu verecektir. Onun izini olmadan katında şefaat edecek olan kimdir? Sorusu, müşriklerin (Allah'a ortak koşanlar) şefaat inancına karşı, buna izin yoktur anlamında bir cevap olarak değerlendirilmelidir. Şefaat konusunda müşriklerin ifadeleri **Zümer** Suresinin **3.** ayetinde yer almaktadır. **"....putlara bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye kulluk ediyoruz"** ayrıca **Yûnus** Suresinin **18.** ayetinde de su ifadeleri yer almaktadır. **"Bunlar(putlar) bizim Allah katında şefaatçilerimizdir." 18. Ayet "Onlar Allah'ı bırakarak kendilerine fayda da zarar da veremeyen putlara taparlar: (Bunlar Allah katında bizim şefaatçılarımızdır) derler. Ey Muhammed deki: Göklerde ve yerde allah'ın bilmediği bir şeyimi ona haber veriyorsunuz? Allah, onların ortak koşmalarından münezzeh ve yücedir."** Yahudiler ve Hıristiyanların şefaat iddiaları da **Mâide** Suresinin **18.** ayetinde

ifade edilmektedir. **"Biz Allah'ın oğulları ve sevgilileriyiz."** Müslümanların şefaat beklentilerine dair Kur'an'da herhangi bir ayet mevcut değildir.

Müslüman Allah'a ve peygambere itaat ile emir ve yasaklara gücü ölçüsünde uymak ve Kur'an ahlakı ile ahlaklanıp ona göre yaşamak ve Müslüman olarak can vermek istikametinde olmak zorundadır. Şundan bundan şeyhten şefaat bekleme miskinliği ve şirkine düşmeyecektir. Kur'an'da ayet şudur. **"Namazı kılın, zekâtı verin kendiniz için önceden gönderdiğinizden hayrı Allah katında bulacaksınız." Bakara** Suresi **110.** ayet. Kur'an meali okuyalım ve dinimizi kaynağından öğrenelim diye dua ederim.

HAŞR SURESİNDEN

Bismillahirrahmanirrahim

Sure **"Haşr"** ismini, surenin ikinci ayetinde geçen "Haşr" kelimesinden alır. Haşr isimi bu surede sürgün anlamına gelmektedir. Allah' a ve Efendimize karşı cephe oluşturan, Beni Nadir adlı Yahudi kabilesi ile münafıkların, Medine'den atılmaları ile ilgilidir. Bu ayetlerde sözü edilen "Haşr" kıyamet günündeki toplanmayı ifade eden kelime değildir. Kıyamet günü mahşerdeki toplanmayı ifade eden kelime **"Haşir"** kelimesidir. Surenin mahşer ile ilgisi yoktur.

Bu surenin **22., 23. ve 24**. ayetleri Allah'ın yüceliğini ifade eden isim ve sıfatlardan meydana gelmektedir. Bu üç ayet camilerde sabah namazından sonra okunmaktadır. Meal verilmediği için, cami cemaatine tam fayda sağlamamaktadır.

Ayetlerde geçen, Allah'ın isim ve sıfatlarının hiç olmazsa birer cümle ile açıklanması ve imam tarafından hem Arapçasının okunması ve hem de meal verilmesi çok faydalı olacaktır. Evlerde namaz kılan Müslüman kardeşlerimizin de bu ayetleri okuması ve anlaması, Müslümanın Allah'ı tanıması bakımından çok faydalı olacaktır. Cami cemaatinden sesine güvenenlerin "tecvitsiz" (Kur'an'ı hakkını vererek okuyamamak) olarak okumaları hemen her camide vardır. Sureleri imamın tecvitli olarak okuması ve cami cemaatinin okumayı öğrenmeleri yerinde olur kanaatindeyim.

Sure, göklerde ve yerdeki varlıkların Allah'ı, "Aziz ve Hâkim" sıfatları ile andıklarını ve O'nun yüceliğini dile getirdiklerini haber veren ayet ile başlamaktadır.

Surenin birinci bölümünde (**2-17** ayetler) Allah'a ve Efendimize hıyanet eden Yahudi ve münafıkların Medine'den sürgün edilme sebepleri anlatılır. Medine'de yerleşik Müslümanların (Ensar) Mekke'den göç eden muhacirlere karşı gösterdikleri yakınlık ve cömertlikler **9.** ayette anlatılmaktadır. "

Medine'ye daha önce yerleşmiş ve iman etmiş olanlar (Ensar), kendilerine göç edip gelenleri candan severler. Onlara verilenlere karşı bir çekememezlik hissetmezler. Kendileri zor durumda olsalar bile, kendilerinden önce onları tercih ederler.

Kim nefsinin bencilliğinden korunabilirse, o saadete erer" Haşr Suresi **9.** ayet.

Bugün bırakın topluluklar arasında böyle insani güzellikteki ilişkileri kişiler arasında paylaşımı için bile, bu seviyede bulabileceğimiz çok az sayıda insan kalmıştır. Bugün,

bireycilik, bencillik insanı nefsinin esiri etmiş, akıl ve vicdan işlemez hale gelerek, sadece bu dünya zevkleri için yaşayan insan haline getirmiştir. Sosyal çevreden de sürekli bir şekilde körüklenen ben merkezli dünyada, insanların akılları nefislerinin emrine köle olmuş ve insan aklı gerçekleri göremezken, vicdanlar körelerek Allah unutulmaktadır.

Birinci bölüm içerisinde dua örneklerine yer verilmekte ve ahirete göçmüş yakınlar ve Mü'minler için, hayır duada bulunmanın güzelliğine vurgu yapılmaktadır. Son bölümde, iman edenlere öğütler verilirken, Allah'a itaatsizlikten sakınmaya önem verilmesi istenmektedir. Allah'ı unutmanın yoldan çıkmak olduğunu açıklayan şu ayete dikkat çekilmektedir. **"Allah'ı unutan, bu yüzden Allah'ın da kendilerini kendilerine unutturduğu kimseler gibi olmayın. İşte onlar gerçekten yoldan çıkmış kimselerdir." Haşr** Suresi **19.** ayet.

<u>Surenin Sonundaki Üç Ayet</u>

"O, görüleni ve görülmeyeni bilen Allah'tır. Kendisinden başka tapılacak tanrı yoktur. O, Rahman ve Rahimdir." Haşr Suresi **22.** ayet. **"O, öyle bir Allah'tır ki, ondan başka tapılacak tanrı yoktur. Egemenliğin mutlak sahibidir. Her türlü eksiklikten uzaktır. Esenlik veren, güvenlik veren, görüp gözeten ve yönetendir. Güçlü, her şeye buyuruğunu geçiren ulu olan Allah'tır. Allah, putperestlerin koştukları ortaklardan münezzehtir." Haşr** Suresi **23.** ayet.

"O, yoktan var eden, güzel yaratan, yarattıklarına şekil ve özellik veren Allah'tır. En güzel isimler O'nundur.

Göklerde ve yerde olanlar O'nu tesbih ederler. O, güçlüdür, Hâkim'dir." Haşr Suresi **24.** ayet. Surenin sonundaki bu üç ayet, sabah namazlarından sonra okunmaya **"Euzubesmele"** yani "istihaze"den sonra **"Huvallahullezi la ilahe hu"** diye başlamaktır. Bu ifadenin Türkçe meali, O, öyle bir Allah'tır ki, gerçekte O'ndan başka ibadet edilecek tanrı yoktur. Buna **"Kelimi-i Tevhid"** denir. Yani Allah'ın varlığı ve birliğine inanmayı ifade eder. **"Ellezi la ilahe illa hu"** ifadesini biraz açarsak **"Şunu biliniz ve kabul ediniz. Allah gerçekten vardır ve O, her şeye gücü yetendir." O, öyle bir Allah'tır ki, tektir ve O'ndan başka tapılacak ibadet edilecek tanrı yoktur. O, tam hürriyete sahiptir"**

Yaratılanların hürriyetleri sınırlıdır ve onlar eksik, aciz ve güçsüz olan varlıklardır. Onların tümü, yaratan Allah'a muhtaçtırlar, ister şeyh, ister veli ya da insanların adlandırdıkları birileri olsun ayrıcalıklı olamazlar. Bu gibilerden medet ummak, Allah'a ortak koşmaktır, yani şirk olur. Böyle bir yola, giren insanın suçu ağır olur ve cezasının da ne olduğunu Kur'an meali okuyan Müslüman kardeşlerim öğreneceklerdir. Kur'an esasen tüm insanlığa gönderilmiştir. O'nu okuyup anlayan doğru yolu bulacaktır. Bu insan ister Yahudi ister Hıristiyan ve ister inkârcı olsun her insana öğüttür. **"Bu Kur'an, insanlara bir açıklama, sakınanlara yol gösterme ve bir öğüttür." Â'li İmran** Suresi **138.** ayet.

Günde beş vakit namaz kılan Müslüman en az kırk defa Fâtiha Suresinin 4. ayeti ile Allah'a söz vermektedir. **"Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz" Fâtiha** Suresi **4.** ayet. Böylece Allah'a söz veren Müslümanın, şeyh, türbe, mezar, nazar boncuğu, yıldız falı ve diğer fallar gibi, kutsallaştırdığı pek çok yanlışını Allah'ı tanıyarak düzeltmelidir. Bu da, Allah'ı kendi kitabından öğrenmekle olur.

AYETLERDE ALLAH'IN İSİM VE SIFATLARI

Bismillahirrahmanirrahim

Yüce Allah söz konusu üç ayetin başına "Allah" ismini koymuş ve kendisinin bazı isim ve sıfatlarına da yer vermiştir. En güzel isimlerin kendine ait olduğunu da ekleyen Allah, Haşr Suresini sonlandırmaktır. "**En güzel isimler (Esma-i hüsna) Allah'ın'dır. O'na o isimlerle dua edin." Â'raf** Suresi **180.** ayet.

<u>Allah</u>

Allah ismi Yüce Rabbimizin özel ismidir. Bu isim, Allah'ın tüm isim ve sıfatlarını içine alır. Bu isimin en büyük isim olduğu konusunda ittifak vardır ve bu isme **"İsm-i Azam"** denilmektedir.

Bu isim, Yüce Rabbimizin tekliğini ve her şeye gücünün yettiğini ve büyüklüğünü ifade etmektedir.

Ayetler, Yüce Rabbimizi tanıtan anahtar ayetlerdir. Bu ayetleri okuyup anlayan ve elbette ki, Yüce Kur'an'ın mealini okuyan ve anlayan Müslüman kardeşlerim, Allah'ı tanıma şerefine ereceklerdir. Aslında her insanın ilk işi Allah'ı bilmek ve tanımak olmalıdır. Yüce Kur'an'dan alınacak ders, insanı imanla ve hayranlıkla Allah'a yaklaştıracak ve insan Allah rızasını kazanmanın yollarını öğrenecektir.

Allah'ın kitabını okuyup anlamadan adım başı "Allah razı olsun" söylemini duyarsınız. Rakı masasında da kendisine meze ikram eden arkadaşına da "Allah razı olsun" söylemleri gırla gider. Allah'ın kitabını okuyup anlamadan söylenen

bu ifadelerin bir anlamı olur mu? Allah razı olsun diyen Müslüman, önce Allah'ı tanıyacak ve Allah'ın kimden razı olacağının bilgisini Kur'an'dan öğrenecektir. Bir siyasetçi, bir asker, bir yönetici, bir memur, bir işçi, bir teknik adam, bir sanatkâr ve diğer iş ve meslek sahihleri, toplumun her katmanındaki insanlar, Allah'ı bilir ve tanırsa, hem kendine, hem ailesine ve hem de toplumuna iyi faydalı işler üretecektir.

Allah'ı tanımayan ve bilmeyen bir insanın ne kendine, ne ailesini ve ne de toplumuna faydası olmadığı gibi, ürettiği kötülükleri topluma taşıyarak toplumsal ahlakı bozacaktır. Bir söylem vardır. "İnsanın ömrü doğduğu günde değil, Allah'ı tanıdığı günden başlar."

Er Rahman ve Er Rahim

Allah'ın merhamet ve affını ifade eden isimleridirler. Bu isimlerden Rahman isminin kapsadığı rahmet, hiçbir şarta, hiç bir kazanıma bağlı olmadan bir rahmet, merhamet ve acımaktır. Bu isim, bu rahmet, tüm yaratılmışları içine alan bir rahmettir. Yüce Allah, bu rahmetinden, inanan inanmayan, suçlu suçsuz hiçbir kulunu ayırt etmez. Yüce Rabbimiz, Rahman isimi için, **"De ki: Göklerde ve yerde olanlar kimindir? De ki: Allah'ındır. O, Rahmet etmeyi kendi üzerine almıştır." En'am** Suresi **12.** ayet.

Bu isimlerden Rahim ismi ile Allah'a ve peygambere itaat eden, iyilikte yarışan, kötülüğe karşı çıkan, iyi ve faydalı işler üreten, yani salih amel işleyen, Allah'ın emir ve yasaklarına gücü ölçüsünde uyanlar. Kısaca Kur'an'a göre yaşayanlara merhamet anlamındadır. Rahim ismi için Musa

peygamberin bir duasına **"(Musa): Bu dünyada ve ahirette, bize güzel olanı yaz. Biz sana yöneldik" karşılık Yüce Allah: Azabıma dilediğim kimseyi uğratırım. Rahmetim her şeyi kaplamıştır, bunu Allah'a karşı gelmekten sakınanlara, zekât verenlere ve ayetlerimize inanmışlara yazacağım."Â'raf** Suresi **156.** ayet.

El Melik

Bütün kâinatın sahibi, her şeyi bilen ve her şeye gücü yeten hükümdar.

El Kuddus

Pek temiz, her yönü ile kusursuz, her türlü eksiklikten uzak.

Es Selam

Her türlü selametin ve kurtuluşun kaynağı ve selamet dileyenleri selamete erdiren.

El Mü'min

Gönüllerde iman uyandıran, kendine sığınanları koruyan huzur veren.

El Müheymin

Görüp gözeten, her şeye şahit olan, esirgeyen, koruyan.

El Aziz

Her işinde galip, yenilmez ve yenilmesi imkânsız, yüce ve dengi olmayan.

El Cebbar

Dilediğini zorla yaptırma gücüne sahip, kullarının eksiklerini düzelten.

Ayetlerde geçen güzel isim ve sıfatlar bunlar, Allah'ın 99 isim ve sıfat arasındadırlar. Kur'an meali okuyalım Allah'ı, isim ve sıfatlarını kaynağından öğrenelim diye dua ederim.

LOKMAN SURESİNDEN

Bismillahirrahmanirrahim

Kıymetli okuyucularım, Bu tadımlık makalemde sizlere **Lokman** Suresinin genelini ve Lokman'ın oğluna nasihatleri ile insanların önceden bilemeyeceklerini anlatmaya çalışacağım. "Birinci makalede surenin mesajlarının özünü ve ikinci makalede de **12–19.** ayetler arasında lokmanın oğluna verdiği öğütleri anlatmaya, çalışacağım. Yüce Kur'an, Allah'ın tüm insanlara öğüdüdür. Lokman Suresi bu öğütlerin önemli bir parçasını içine almaktadır. Yüce Allah, insanları öğüt almakta serbest bırakmıştır. İsteyen öğüt alarak doğru yolu bulur ve hem bu dünyada ve hem de ahirette mutlu olur. İsteyen de öğüt almaz ve iki tarafta, da kaybeden olur. Lokman Suresinin önemli bir bölümünde bunlar anlatılmaktadır.

Allah'ın emir ve yasaklarının açıklandığı tüm Kur'an'da olduğu gibi, Lokman Suresi de temel öğütlerle başlar. İyi davranan, namazı kılan, zekâtı veren ve Ahirete de kesin olarak inananların kurtuluşa ereceklerini ve aksini yapanların da Allah'ın emir ve yasaklarına karşı gelenler olarak boş sözlerin ardına düşüp kaybedenler olacağını anlatır.

İslam’a karşı olanların, İslam’a daveti önlemek ve İslam’ı yok etmek için her türlü, kandırmalara başvuracakları surede açıklanmaktadır. Günümüzde İslam’ı devreden çıkartmak için, **“Ilımlı İslam” “Dinler arası diyalog”** gibi kandırmacaların yoğunlaştığı ve günahsız Müslümanların öldürüldüğü yoğun bir gündem yaşanmaktadır. Lokman Suresinin nazil olduğu dönemde de aynı gündem yürürlüktedir. Lokman Suresinin penceresinden bakıldığında, bugün yapılan zulmün korkunç kan ve ceset kalıntıları açıkça gözükmektedir. Bu gün kendilerini başarılı sayan bu zalimler de geçmişte olduğu gibi, bu dünyada hüsranı ve ahirette de cehennemi yaşayacakları da, yine Lokman Suresinin içeriğinden anlaşılmaktadır.

Surede kâinat hakkında bilgi verilmekte ve yer ile göklerin nasıl yaratıldığı ve her ikisi ve arasındakilerin insanların emrine verildiğine vurgu yapılmaktadır. Sonra da Lokman’ın hikâyesi anlatılır. Tefsir kitablarında Lokman’ın Allah’ın sevgili bir kulu olduğu ve fakat peygamber olamadığı anlatılır. Çünkü Kur’an’da peygamber olduğuna dair bir ayet bulunmamaktadır.

Kur’an okuyanların, Kur’an ayetlerinden doğru yolu bulacakları ve okudukça da Allah’ın kendilerine güzel bir anlayış vereceğine dair öğütler verilmektedir. Kur’an’a uymayanların ise, surenin **6.** ayetinde vurgulandığı gibi, **“Boş sözler”** satın alacaklarına yer verilmektedir. Bugün insanlarımızın televizyon dizileri, gazetelerdeki boş sözler ve siyasetçilerin olur olmaz ve uluorta verdikleri ve yapmadıkları sözler. Soygun ve vurgun haberleri ile ortalığı bu hallere getirenlerin haberlerini en değerli varlık olan zamanı harcayarak satın aldıklarını görüyoruz. Üretimden ve iyi işlerden uzak ve neredeyse tüm zamanlarını boş işlere

harcayan insanlarımız, boş sözler satın almak ifadesini ve bunların açılımını Yüce Kur'an'da görmeli ve işlerini Allah rızası için düzene koymalıdırlar. Kıyamet sabahına kadar geçerli olan Allah uyarılarını yalnız Lokman suresinden değil, dün-bugün ve gelecekte de ibretle öğüt almalıyız.

"İnsanların hesap görme zamanı yaklaştı, fakat onlar hala habersiz, Hâk'tan yüz çeviriyorlar" Enbiyâ suresi **1.** Ayet.

Lokman Suresinde de belirtildiği gibi, **"Yeryüzündeki ağaçlar kalem olsa denizler de mürekkep olsa ve bunlara bir o kadar daha katılsa, Allah'ın öğütleri bitmez."** Kur'an meali okuyup gücü ölçüsünde Allah'ın öğütlerini alarak yaşayanlara ne mutlu.

Bismillahirrahmanirrahim

Lokman Suresi 34 ayetten oluşmaktadır ve Lokman'ın **12–19.** ayetlerde oğluna verdiği öğütlerden dolayı, sureye Lokman adı verilmiştir. **13.** ayette **"Yavrum! Allah'a ortak koşma! Çünkü ortak koşmak elbette büyük zulümdür"** emri ve öğüdü vardır. "Zulüm" bir kimseyi hakkından mahrum etmek ve adaletsiz davranmak anlamındadır. Allah'a ortak koşmak, Allah'ın yarattığına tapmak demektir. Allah'ın yarattığı imkânlar ile Allah'tan başkasına itaat etmek olmaktadır. Allah'a, ortak koşan, kendi aklı ve bedeninden tutun da yer ve göklerde ne varsa Allah'ın emrine verdiği her şeyi ile başkasına tapar. Yani Allah'a ortak koşar. Bu Allah'a karşı yapılmış büyük bir haksızlık olur, bunun için Allah'a ortak koşmak hiçbir zaman affedilemeyecek günahlardandır.

Lokman, 14–15. ayetlerde, anne ve babaya itaat etmeyi öğütlerken, Allah'a şükretmenin yanında, anne ve babaya da şükretmenin şart olduğunu vurgulamaktadır. Anne ve baba, Allah'a ortak koşmak gibi bir inanca çağırırlarsa, onlara itaat etmemeyi ve fakat kendilerine iyi davranarak evlatlık görevlerini yapmayı ihmal etmemelerini öğütlemektedir, öğütlerine devam eden Lokman, oğluna Allah hakkında bilgi verirken, yapılan en küçük bir işin sert bir kaya içerisinde saklı olsa bile, Allah'ın bunu bildiğini ve her şeyi gören, bilen ve duyan olduğunu anlatmaktadır. Bu öğütle insanlara verilen mesaj, Allah'ın kullarını yaptıklarından hesaba çekeceği hiçbir şey eksik bırakılmadan kulun durumunun tespit ile cennet veya cehennem ehli olduğunun ortaya konulacağı.

Lokman, oğluna, **"Yavrum! Namazı dosdoğru kıl"** diye emretmektedir. Yüce Kur'an'da namaz ile ilgili pek çok ayet vardır. Müslüman olmanın ilk şartı **"Kelime-i Şehadet"**tir. Bunun eyleme dönüştüğü hal ise namazdır. Allah "**Namaz hayâsızlıktan ve kötülükten alı kor" "Hane halkına namazı emret, sen de onda devamlı ol"** diye emretmektedir. Efendimiz **"Namaz dinin direğidir"** buyurmaktadır. Müslüman kardeşim namazını ihmal etme diye dua ederim..

"İyiliği emret, kötülüğe engel ol" "Başına gelene sabret" Lokmanın bu öğüdünü veren kaç baba vardır ve tüm İslam âleminde kaç Allah kulu var? "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" diyen binlerce olduğunu biliyoruz. Büyüklenen, kibirlenen ve böbürlenenleri Allah'ın sevmediğini vurgulayan Lokman, oğluna orta bir yol tavsiye etmektedir. Konuşması yumuşak, dürüst ve insanlara iyi davrananların güzelliğine ne kadar ihtiyaç var? **Lokman** Suresinin **34.** ayetinde beş gayb haberi verilmektedir. **"Rahimde olanı bilir"** ayetine bir

anlam vererek, yazıyı bağlıyorum. Bundan maksat çocuğun kız ya da erkek olması değil. Dünya ya gelecek olan insanın nasıl bir insan olacağının ana rahminde bilinemeyeceğidir. “Anne çocuğu doğurur huyunu doğuramaz.” En doğruyu Yüce Rabbimiz bilir. Kur’an meali okuyalım ve gerçekleri öğrenelim diye dua ederim.

Â’RAF SURESİNDEN

Bismillahirrahmanirrahim

1- **“Ey Muhammed! Sana bir kitab indirildi. Onunla insanları uyarman ve inananlara öğüt vermen için, kalbine bir darlık gelmesin.” Â’raf** Suresi **2.** ayet**.**

2- **“Rabbinizden size indirilen kitaba uyun. O’nu bırakıp başka dostlara uymayın. Pek az öğüt dinliyorsunuz.” Â’raf** Suresi **3.** ayet.

3- **“And olsun ki, kendilerine peygamber gönderilenlere soracağız. Peygamberlere de soracağız” Â’raf** Suresi **6.** ayet.

Size tadımlık olarak Â’raf Suresinden seçtiğim üç ayet ve surenin genelini iki makalemde anlatmaya çalışacağım. Yüce Kur’an’ın her sure, ayet ve kelimeleri insanları uyarmak ve inananlara öğüt vermek içindir. Allah’ın öğütleri, insanların doğru yolu bulmaları ve inanların fikri, ruhi kişiliklerinin olgunlaşması ve iyi iş yapmaları içindir. Önce Â’raf Suresi genelinin özetini anlatmaya çalışacağım. Â’raf, halk dilinde Arasat olarak adlandırılır. Cennet ile cehennem arasında bir

yerin adıdır. Surede özetle: Allah'ın varlığı ve tekliği, iman esasları, Allah'ın her şeye gücü yeten olduğu, ahiret, cennet, cehennem hakkında bilgiler verilmektedir. Bu sözler sadece sözde cümleler değil, canlı sahnelerle de anlatılır.

Surede Allah ve Allah'ın tek oluşundan bahsedilirken, insandan ve onun yaratılışından ve şeytan ile olan ilişkilerinden de söz edilir.

Sureyi dikkatli ve düşüne, düşüne okuyan Müslüman, Allah'ı ruhunda öyle derinden duyar ki, kendisinin Allah yanındaki yerini hisseder. Yaşadığı her şeyde Allah'ın varlığını duyar ve bununla kulluk bilinci oluşur. Kulluk bilinci ile Allah'a ve çevresine olan sorumluluklarını öğrenir. Dünyadaki rolünü ve Ahiret'teki vereceği hesabın yükünü kavrayan insan inanan ve salih amel işleyen Müslüman olur. Bu duygu, o insanın, Müslümanın hayatındaki yönünü tayin eder. Bu yönde yürüyen Müslümanın ahiret inancı da pekişmiş olur. Dünyada bu sorumluluk duygusu ile yaşar ve yaşamını **"Allah'a ve Resul'üne itaat"** çizgisinde sürdürür. Bu da tümü ile Kur'an demektir. Kur'an meali okuyalım diye dua ederim.

Surede, peygamber kıssalarının önemli bir kısmının özeti verilirken, peygamberlerin çektikleri sıkıntılar anlatılmaktadır. Bu kıssaları okurken ayetlerin ne kadar canlı olduğunu fark edeceksiniz. Zaten Kur'an'ın anlatım tarzı insanları derinden etkilemek üzerine kurgulanmıştır. Bu anlatım tarzı insanların doğru yolu bulması içindir. Kıssası geniş bir şekilde verilen Musa peygamber gibi kendinizi Nuh, Hud, Salih, Şuayb peygamberlerle de konuşur gibi hissedersiniz. Surenin **172.** ayeti, halk arasında "Kalubela" olarak bilinen ve ezelde Rabbimizin bizlere seslendiğinin ayetidir. Rabbimiz insanlara

(Âdemoğulları) kendilerini şahit tutarak **"Ben sizin Rabbiniz değil miyim?"** diye seslenmiş ve onlar da **"Evet, şahit olduk Rabbimizsin**" demişlerdir. Yüce Allah, ayette **"Böyle yapmamız kıyamet günü (biz bundan habersizdik) demeyesiniz içindir"** diye bir açıklama getirmektedir.

Bismillahirrahmanirrahim

1- **"Ey Muhammed! Sana bir kitab indirildi. Onunla insanları uyarman ve inananlara öğüt vermen için, kalbine bir sıkıntı gelmesin." Â'raf** Suresi **2.** Ayet

2- **"Rabbinizden size indirilen Kitab'a uyun. O'nu bırakıp başka dostlara uymayın. Pek az üğüt dinliyorsunuz!" Â'raf** Suresi **3.** Ayet

3- **"And olsun ki, kendilerine peygamber gönderilenlere soracağız. Peygamberlere de soracağız" Â'raf** Suresi **6.** ayet.

"Bu sana indirilen bir kitabtır." Bu kitab Efendimize indirilen Kur'an. Efendimiz, kendisine inen sure ve ayetleri insanlara duyuracak ve onların sorularına cevap vererek, Allah'ın emir ve yasaklarını açıklayacaktır. Yüce Allah, kullarının bu dünya ve Ahiret hayatı hakkında bilgi edinmeleri, emir ve yasaklarını öğrenerek, Kur'an ahlakı ile hareket etmelerini murad etmiştir. Allah Kur'an'da yolun eğrisini de doğrusunu da göstermekte ve insanı tercihinde serbest bırakmaktadır. Allah'ın beklediği kul, doğru yoldan kendisine dönecek mutlu kuldur.

"Yüreğinde bir sıkıntı olmasın" Efendimizin peygamber olarak ortaya çıktığı toplum, çok boyutlu günahlar işlenen

karanlık bir dönem yaşıyordu. İslam'ın her kuralı onlara ters geliyordu. Böyle bir ortamda Efendimizin işi çok zordu. İslam bir değişimi, bir gerçeği getiriyordu. Efendimiz, tabii ki bu değişimden zarar görenlerin boy hedefi oluyordu. Yüce Allah, Efendimize sıkılmadan ve yılmadan görevini Kur'an ile tebliğ etmesini emrediyor ve kendisine güvenmesini istiyordu.

"Onunla insanları uyarmalı ve inananlara öğüt vermelisin."

Kur'an'ın uyarısı üslubu, insanın aklını ön plana çıkartarak, kendinde ve çevresinde olan kötülükleri, yanlışları görmesine yöneliktir. Nitekim Kur'an, insanların içine düştükleri yanlışı, zorluğu ve kısaca pisliği hatırlatır ve yüzlerce defa **"düşünmediniz mi?" "akletmediniz mi?"** uyarısını yapar. Düşünen akleden insanlar doğru yolu bulan ve inanarak öğüt alan Müslümanlar olurlar. Kur'an, inananlar için, öğüt olan ve yol gösteren Kitab'dır. Efendimize düşen görev Kur'an ile **"uyarmak ve öğüt vermek"** şeklinde özetlenmektedir.

"Rabbinizden size indirilen Kitab'a uyun" Yüce Allah, burada doğrudan insanlara hitap ederek, Kur'an'ı okumalarını, anlamalarını ve Kur'an'a uygun yaşamalarını emretmektedir. İman etmek, kulluğu bilmek ve Allah'a itaat etmek bu şartla mümkündür. Böyle bir yaşam, insana dünyada mutluluğu ve Ahirette cenneti kazandıracaktır. Allah'ın vaadi budur.

"O'ndan başka dostlara uymayın" Kur'an'daki veli kelimesinin Türkçe karşılığı (Dost)tur. İnsan için veli (dost) Allah'tır. Mü'minin gerçek velisi, indirdiği Kur'an ile onları aydınlatan hakiki dost Allah'tır. Allah, kullarını koruyan ve sayılamayacak kadar nimet veren tek velidir. O'ndan başka veli yoktur. Her şey O'na dönecektir. Tarikatlara, şeyhlere körü

körüne uyarak onların Kur'an dışı telkin ve vaazlarına uyanlar, şirke ortak olanlardır. Müslüman, Kur'an meali okuyarak, Kur'an'daki payını alacak ve o çizgide ibadet ve çalışmasını sürdürecektir. Doğru olan budur. Müslüman Kur'an'dan öğüt alacak ve ne az öğüt alanlardan olmayacaktır. **"Pek az öğüt alıyorsunuz"** uyarısının amacı inananların kendi dillerinde Kur'an okumalarıdır.

"Kendilerine ve peygamber gönderilenlere ve elbette peygamberlere de sorulacaktır." Kullara olacak soru "Allah'ın emir ve yasaklarına uydun mu?" Peygamberlere de "Peygamberlik görevinizi yaptınız mı?" yolunda olacaktır. Kur'an meali okuyalım ve görevlerimizi öğrenelim diye dua ederim.

ENFÂL SURESİNDEN

Bismillahirrahmanirrahim

1- **"Mü'minler ancak o kimselerdir ki, Allah anıldığı zaman kalpleri titrer. O'nun ayetleri okunduğu zaman bu onların imanlarını artırır ve onlar Rablerine güvenirler.." Enfâl** Suresi **2.** ayet.

2- **"Onlar, namazı dosdoğru kılan, kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden Allah yolunda harcayan kimselerdirler." Enfâl** Suresi **3.** ayet..

3- **"İşte, onlar gerçekten Mü'mindirler. Onlara Rableri katında yüksek mertebeler bağışlanma ve cömertçe verilmiş rızık vardır." Enfâl** Suresi **4.** ayet.

Allah, Kur'an ile kullarına "Ey insanlar!" veya "Ey inananlar!" diye buyurarak emir yasak ve öğütlerini bildirmektedir. Kur'an, inananların Allah'tan sakınanları için yol göstericidir. Bu husus Bakara Suresinin ikinci ayetinde yer almaktadır. Bakara Suresinin ilk beş ayetinde, Kur'an'a saf bir inanç ile yaklaşan inananların ve hiçbir şüphe ve tartışmaya yer vermeyenlerin özellikleri anlatılmaktadır. Bunun gibi "İslami kişiliği" anlatan ve "Ey inananlar!" diye başlayan pek çok ayet guruplarının olduğunu, Kur'an meali okuyan kardeşlerim göreceklerdir. Enfâl Suresinden aldığım ve "Mü'minin özelliklerini" anlatan üç tadımlık ayet de söz konusu guruplardandır. Bunun gibi her ayet gurubunda, Müslümanın nasıl bir kul olması gerektiğine ilişkin özellikler sıralanmaktadır. Kur'an meali okuyan Müslüman bu gurup ayetlerden kendisinin eksik veya fazlasını görecektir. Kur'an meali okuyalım ve yolun doğrusunu öğrenelim ve aynı zamanda yolun eğrisinden de sakınmanın bilgi ve öğüdünü öğrenelim diye dua ederim.

Enfâl Suresi, Bedir savaşı sırasında inmeye başlamış ve "ganimetler" diye tercüme edilen "Enfâl" adını almıştır. Enfâl ya da ganimet savaşarak elde edilen değerler olduğu gibi, çalınarak elde edilen kazançlar da "Enfâl" anlamındadır. Bedir'de savaşan Mü'minler hem savaşın içinde ve hem de Enfâl'in dağıtım ve paylaşımında, imtihan edilmişlerdir, ayetin geneli bununla ilgilidir. Enfâl ile bildirilen imtihan, Âdem peygamberden başlayan ve kıyamete kadar devam edecek olan imtihandır. Yüce Allah'ın yasaları böyledir ve hiçbir değişiklik söz konusu değildir.

İslam'a göre insan, hayatın ta kendisidir ve Kur'an'da da odak noktasında yer almaktadır. Yüce Allah, tüm nimetleri insan için yaratırken, imtihanı da insan için yaratmıştır

ve imtihan insan için önde gelen bir nimettir. İmtihan yeri olan hu dünyada imtihanı kazanan insan, sonsuz nimet ve güzelliklerin yeri cennete kavuşacaktır.

İnsanlar çeşitli imkân ve nimetleri kullanırlarken, Allah'ın emir ve yasaklarına itaat, hayat savaşında, karşılaşacakları zorluklar, kazançlar, kayıplar, felaketler ve başarılarla imtihan edilmektedirler. Hayat savaşının her hal ve şartında "Enfâl"leri yani ganimetleri olacaktır. Hiçbir çalışma ve mücadele olmadan da ele bazı değerler geçebilir. Bunlar hiçbir zaman "Enfâl" değildirler. Bedir savaşında "Enfâl" can pahasına, kazanılmıştır ve fakat "Enfâl" sadece Bedir savaşı ile sınırlanamaz. Bu ayette verilen öğüt, tüm zamanlar ve âlemler için geçerlidir. Yazımın başına aldığım ve "Mü'min'in özelliklerini" anlatan tadımlık ayetler bu başlangıç yazımıza göre değerlendirilecektir. Doğrusunu yalnız yüce Rabbimiz bilir. Bize düşen Kur'an meali okuyarak gücümüze göre doğru yola kavuşmaktır. Allah zihin ve kalp açıklığı versin diye dua ederim. Değerli Müslüman kardeşlerim.

Bismillahirrahmanirrahim

Önceki yazımın başında yer verdiğim ve Mü'min'in beş özelliğini anlatan üç tadımlık ayeti yer darlığından burada tekrar edemiyorum. Okurlarımın bu yazımı önceki yazım ile beraber okumalarını rica ediyorum.

Bu yazımda, Mü'min'in beş özelliğini sıra ile anlatacağım. Gayret bizden Tevfik Yüce Rabbimizdendir. Allah en doğrusunu bilendir. Allah **İsrâ** Suresinin **9.** ayetinde söyle haber vermektedir **"Kur'an gerçekten en doğru yola**

götürür." Doğruyu öğrenmek ve doğru yoldan Rabbimize dönmek için Kur'an meali okuyalım diye dua ederim.

1- Mü'minler o kimselerdir ki, Allah anıldığı zaman kalpleri titrer"

Mü'min, göklerin ve yerin ve bunların arasındakilerin tek yaratıcısı ve sahibi olan Allah'a şeksiz şüphesiz kesinlikle inanan insandır. Allah korkusu yani takva, insanda doğru yolun sınırlarını belirler.

Mü'min, Allah korkusu yani takva yaşantısı ile diğer insan ve varlıklarla sınırlarını ayıran insandır.

Mü'min, kalbinin titremesi ile hayattaki hareketlerini Kur'an ahlakına göre düzenler ve her an Allah korkusu yani takva üzere olur. Efendimiz "Üstünlük takvadadır" buyurmuşlardır.

2- "Kendilerine Allah'ın ayetleri okunduğunda, bu, onların imanlarını artırır"

Kur'an'ı okuyup anlayanlar, meal okuyup anlayan Müslüman kardeşlerim, her okuyuşta daha derin anlamlar yakalayacak ve Allah, Efendimiz ve kendinizi Kur'an'dan öğreneceksiniz. Yüce Allah, "Kur'an'ı anlamak için okuyan kullarıma güzel bir anlayış veririm" müjdesini vermektedir. Kur'an'ı okuyup anladıkça, kendinizi namazınızda olduğu gibi, Allah'ın huzurunda hissedeceksiniz ve böylece inancımız ve imanınız artacaktır.

3- "Onlar Rablerine güvenirler." Kalpleri her an Allah'a açık olanlar "Allah bana yeter" inancıyla, hiçbir şeyden korkmazlar ve hayatın her alanında hak için mücadele ederler. "Nemelazım" "bana dokunmayan yılan bin

yaşasın" anlayışının zerresini onlarda göremezsiniz.

4- "Namazlarını dosdoğru kılarlar" Namaz konusunda onun üzerinde makalem yayınlandı. Okuyucularıma bu makalede sadece iki cümle ile namazı anlatacağım. Namaz, Mü'min'in Allah ile konuştuğu bir güzellik. Namaz, Allah'a kul oluşun da bir ifadesidir. Efendimiz "Namaz dinin direğidir" buyurmuşlardır.

5- "Kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden Allah yolunda harcayan kimselerdir."

Allah yolunda harcamak yani infak, Mü'min'in insancıl kişiliğinin genel olarak çevreye yansımasıdır. İnsancıl kişilik, bencilliği değil, Allah'ın kendisine verdiği rızıkları ihtiyaç sahiplerine Allah rızası için vermek onlarla paylaşmaktır. Karşılık beklemeden yapılan bu işten Mü'min kalbi tatmin olur ve Allah'a şükür ederek sevinç duyar. Bu işleri yapan Mü'min'in kalbine huzur ve imanına katkı sağlar.

Mü'min'in bu beş özelliği, Allah korkusu ile yaşayan insan, sürekli olarak Allah'a iman bilinci ile yaşayan insandır. Bu insan insanlara yardım duygusu ile çalışıp çabalayan ve ilim peşinde koşan insandır. Bu özelliklere Kur'an meali okuyan kardeşlerimizin ulaşması için, zihin açıklığı dilerim.

HÂDİD SURESİNDEN

Bismillahirrahmanirrahim

1- **“Göklerde ve yerde olanlar Allah’ı tesbih etmektedirler. O, Aziz ve Hâkimdir.” Hâdid** Suresi **1.** ayet

2- **“Göklerin ve yerin mülkü O’nundur. Diriltir, öldürür. O, her şeye kadirdir” Hâdid** Suresi **2.** Ayet

3- **“O evvel ve Ahirdir. Zahir ve Batındır. Gerçek mayeti insan için gizlidir. O, her şeye Âlimdir.” Hâdid** Suresi **3.** Ayet

4- “**O, gökleri ve yeri altı günde yaratmıştır. Sonra arşa istiva buyuran O’dur. Yere ineni ve ondan çıkanı, gökten inen ve ona yükseleninin hepsini bilen O’dur. Nerede olursanız olun, O sizinledir. Allah her ne yaparsanız hepsini bilir.” Hâdid** Suresi **4.** ayet

5- **“Bütün göklerin ve yerin hükümranlığı O’nundur. Bütün işler Allah’a döner.” Hâdid** Suresi **5.** ayet.

6- “**Geceden gündüzü, gündüzden geceyi çıkarır. O, göğüslerin özünü(kalplerde olanı) hakkıyla bilendir.” Hâdid** Suresi **6.** ayet.

Kıymetli okuyucularım, bu yazımda sizlere **Hâdid** Suresinin ilk altı ayetini tadımlık olarak seçtim. Bu altı ayette yüce Allah, güzel isimlerinin sırrını açıklamaktadır. Kur’an’da, Esma-ül Hüsna yani Allah’ın güzel isimleri çok ince bir şekilde açıklanmaktadır. Bir isim yani bir Esma zikredilmeden önce,

onun hikmetli bir açıklaması yapılır. Aynı Esmaların (isimlerin) Kur'an'ın çeşitli sure ve ayetlerinde farklı yorumları açıklanır. Allah, kulları için çok önemli olan emir yasak ve öğütlerini defalarca tekrarlar.

Hâdid demir demektir. Surenin **25**. ayetinde demir anlatıldığı için sureye bu ad verilmiştir. Yüce Allah, **25.** ayette, Kitab'ı ve ölçüyü indirdiğini bildirirken, demiri de bir denge olarak yarattığını bildirmektedir. Kitab, ölçü ve demirin hikmeti, insanların adaleti yerine getirmeleri olarak anlatılmaktadır. Kitaba uyulacak, denge ve ölçü bozulmayarak yeryüzünde adaletli yaşanacaktır. Ölçü kaçar, denge bozulur ve kitaba uyulmaz ise adalet ortadan kalkar ve insanlığın hem bu dünyada, hem de ahirette felaketine sebep olur, uyarısı ayetteki esas mesajdır.

Yeryüzünde çokça bulunan ve kolay çıkartılan demirin önemli bir özelliği, manyetik alan oluşturmasıdır. Bu manyetik alan denge olarak değerlendirilmektedir. Demir öyle bir madendir ki, bugün insanlığın kullandığı tüm araç ve gereçler onun desteği ile yapılmaktadır. Demirin insanlığa sayılamayacak kadar faydaları vardır.

Yüce Allah, yarattığı her canlı ve cansıza bir görev ve bir işlev vermiştir. Demire verdiği görevler arasında insanın kanında da denge unsurudur. İnsanın kan yapısının temel taşı demirdir. Demir eksikliği kansızlığa sebep olur ve bu da vücudun dengesini bozarak hastalıklara davetiye çıkartır..

"Göktekiler ve yerdekiler Allah'ı tesbih ederler. O, Aziz ve Hâkimdir." Gökte ve yerde olanların Allah'ı tesbihi yani zikiri, Allah'ın Aziz ve Hâkim olmasının yansımasından kaynaklanır.

Allah, sonsuz güzellikler yaratan sahip ve sonsuz kudret ve ilmin hâkimidir. Azız esmasındaki(ismindeki) güzelliklerin çekiciliği ve sonsuz kudretinin yansımasına olan hayranlıkla tüm yaratıklar Allah'ı zikrederler, tesbih ederler. En sade örnekle, bir çiçeğin sadece renk cümbüşüne bakın, Allah'ın Aziz ve Hâkim olduğunu görünce **"Allahuekber"** diyerek zikretmez misiniz? Ya da mikrobik bir canlıyı düşünün, o gözle gözükmeyen yapısındaki kalbin işleyişini, güzelliğinin farkına vararak, Allah'ı zikretmez misiniz?

Kur'an meali okuyalım ve Allah'ı kalbimizde duyalım diye dua ederim.

Bismillahirrahmanirrahim

"Göklerin ve yerin mülkü O'nundur. Diriltir, öldürür. O, her şeye kadirdir." Bu ayette "Kadir" esmasının hikmetini açıklayarak başlamaktadır. Allah yaratan olarak, yerin, göklerin ve ikisi arasındakilerin sahibidir. Her şeye gücü yeten ve istediğini istediği gibi yaratan ve öldüren olarak, daima yaratmaktadır. Allah'ın Kadir esması ile tüm varlıklar devamlı bir yenilenme halindedir. Toprağı diriltir, bitkiler yeşerir, canlılar için besinler ve gerekli olan her şey dirilir, ölür ve tekrar dirilirler. İşte Allah'ın Kadir esmasında, var etmek, yok etmek, diriltmek, öldürmek fiilleri iç içedir. Allah yaratmakta ne murad ederse onu yaratan ve Kadir olandır.

"O, Evvel ve Ahirdir. Zahir ve Batındır. O, her şeye Âlimdir." Hiçbir şey yokken Allah vardır ve her şey yok olduğunda da O, var olacaktır. Allah vardır ve bir tektir, gerçek mahiyeti gizlidir. Bu ayet, Allah'ın varlığını ve birliğini vurgulayarak,

O'nun her şeyi bilen Âlim olduğunu anlatmaktadır. Bir varlık ya da olay Allah'ın yaratması ve ilmi içerisinde gelişir. Buna bağlı olarak, hem dış görünüş ve hem de ruhun gizli yapısı yalnız Allah tarafından tam olarak bilinir. Çünkü O, yaratandır ve Âlimdir.

Yüce Allah'ın ilmi ile yarattığı her canlı ve cansız güzeldir ve insanda en güzel şekilde yaratılmıştır. İnsan iman, ilim ile olgunluğa eriştiğinde, yaratılanların güzelliklerini görebilmektedir. Güzellikleri görebilme sanatı ruhun sanatıdır. **"Nerede olursanız olun, O, sizinledir"**

"Allah yaptıklarınızı görür."

Dördüncü ayet ile yaratma olayının ana hatları anlatılırken, Yüce Allah'ın her şeyi gören ve bilen olduğuna vurgu yapılmaktadır. Yaratan ve yaşatan olarak Allah, yaşamın aktığı zamanın her anında vardır ve her şeyi görür. Allah'tan herhangi bir şeyin gizli kalması imkânsızdır. İnsan yaşam çizgisi içerisinde her zaman Allah'tan sakınmayı ahlak edinmelidir. Bu da Kur'an'ı okumak ve payını alarak o istikamette yaşamakla olacaktır. Kıyamette herkesin defteri kendisine verilecektir ve orada her şey kayıtlıdır. Her an bizimle olan Yüce Rabbimize Hamd edelim, şükür edelim ve O'nun emir ve yasaklarına gücümüz ölçüsünde uyalım. **"Bütün göklerin ve yerin hükümranlığı O'nun dur. Bütün işler Allah'a döner"**

Allah'ın güzel isimleri yanında, bazı özel isimleri de vardır. Allah, "Her türlü işlerin ve işlemlerin dönüş merkezi" dir. Bu ayette, göklere ve yere hükmeden Allah'a her şeyin döneceği açıklanmaktadır. Yaratılanlar sonludurlar ve her şey Allah'a

dönecektir. Her şeyi kuşatan Allah, ilmi ile her şeyi bilen olarak, kalplerde olanları da bilendir. Kur'an meali okuyalım hissemizi alalım ve o ahlakla yaşayalım diye dua ederim.

İBRAHİM SURESİNDEN

Bismillahirrahmanirrahim

İbrâhîm suresi adını, 35.-41. ayetlerde, İbrahim Peygamberin dualarına ve ismine yer vermesinden almaktadır.

İbrahim peygamberin büyük peygamber olduğu, Yahudilikte, Hristiyanlıkta ve İslamiyet'te kabul edilmektedir. İbrahim peygamber ile ilgili olarak Tevrat'ta geniş bilgi verilmektedir. Yüce Kur'an'da da sadece İbrahim suresinde değil pek çok surede geniş bilgiler verilmektedir.

İbrahim peygamber, Allah'a tam teslimiyette olan bir insandır. Allah, kendisine **"Müslüman ol dediğinde, 'Âlemlerin rabbine teslim oldum' diyerek İslam'ı kabul eden bir insan." Bakara** suresi **131.** ayet.

Efendimize, Yüce Allah **"doğru yola yönelerek"** İbrahim'in dinine uy diye emretmiştir. **Â'li İmran** Suresi **95.** ayet. En'am Suresinde de Allah, Efendimizi doğru yola, gerçek dine, hakka yönelen ve puta tapanlardan olmayan İbrahim'in dinine ilettiğini haber vermektedir. Ayrıca Müslümanlara da, İbrahim'in hanif dinine uyulması emredilmiştir. **Â'li İmran** Suresi **95.** ayet. Efendimizde **"Ben hoşgörülü ve kolay olan Hanifililikle gönderildim."** Bilgisini vermektedir.

Hanif: İslam dinine hiçbir şüpheye yer vermeyecek inançla

bağlanmak anlamında bir kavramdır. Esasen tüm insanlar hanif olarak yaratılmışlardır. Yani Allah'ın varlığı ve birliğine inanma eyiliminde olmaktır. Bu, Allah'ın varlığı ve birliğine inanma eyiliminde olmaktır. Bu, Allah'ın insanlara bir lütfudur. Efendimizde, doğuştan insanların hanif olduğu ve bozulmanın sonradan olduğunu bir hadislerinde bildirmişlerdir.

Yüce Allah peygamberlik verdiği iki insana ek birer sıfat vermiştir. Biri Efendimiz diğeri ise İbrahim Peygamberdir. Efendimize **"Habibim"** diyen rabbimiz, İbrahim'e **"Halilim"** demiştir.

İbrahim Peygamber, Allah'ın varlığı ve birliğini (tevhid) ilan edince, Nemrut onu ateşe atıp yakmak istemiştir. Urfa yakınında kurdukları bir mancınıkla, tepelere varan odun ateşi yığınlarına atmışlardır. Putperestlerin bu girişimini Yüce Allah **"Ey ateş, İbrahim'e serinlik ver zararsız ol!" Enbiyâ** suresi **68-70.** ayetler. Ateş İbrahim Peygamberi yakmamıştır.

İbrahim Peygamber, ilk oğlu İsmail ile Kâbe inşaatını yapan insandır. Hz.İbrahim, Kâbe'yi yapınca Allah'ın emri ile insanları hacca çağırmıştır. Kendisinin Kâbe alanında makamı vardır. **Bakara** suresinin **125.** Ayetinde, **"Sizde İbrahim'in makamından kendinize bir namaz yeri edinin"** emri var. İbrahim Peygamber, Kâbe inşaatını bitirince **"Ya Rabbi, burasını güvenli bir şehir kıl" Bakara** suresi **126.** ayet duasını yaptı.

Yeri gelmişken, ilk oğlu İsmail (Peygamber tayin edilmiştir) ile ilgili kısa bilgi vereyim.

İbrahim Peygamber Sare ile evlidir ve çocukları olmamaktadır. Sare, cariyesi Hacer ile Hz.İbrahim'i evlendirir ve Hacer'in

Hz.İsmail'i olur. Bir süre sonra Lut Kavmini yok etmekle görevli melekler Hz.İbrahim'e gelirler ve Sare'den evlatları olacağını müjdelerler. Sare **"Kocam yaşlı ve ihtiyar ve ben de kısır bir kadın iken nasıl evlatlarımız olabilir"** diye söyleyince, melekler, **"Allah her şeye kadirdir bunu biliyorsunuz"** diye müjde verirler. Bu olay ile ilgili ayetleri Enbiyâ Suresinde okuyabilirsiniz.

Sare, Hacer'i kıskanmaktadır. Kendi çocuğu da olunca, Hz.İbrahim'den Hacer'i uzaklaştırmasını istemektedir. İbrahim, Hacer ile bir iki yaşlarındaki Hz.İsmail'i alarak, Allah'ın emrettiği Kâbe yakınında bir mekâna götürür. Hacer ile İsmail'in yanına biraz yiyecek ve bir kırba su bırakır. Hacer, **"Ya İbrahim, bizi burada neden bırakıyorsun?"** sorusuna, Hz.İbrahim **"Allah öyle istedi"** der. Hacer **"Öyle ise mesele yok"** der. Bu inanç derinliğini anlamak lazım. **Saffat** suresi **100.** ve **102.** ayetler.

Hacer bir süre sonra yardım ve su bulmak amacıyla Safa ve Merve tepeleri arasında koşmaya başlar. Yedi defa koştuktan sonra çocuğun ayaklarını yere vurduğu yerden su çıktığını görür ve dur anlamında **"zemzem"** diye seslenir. İşte hacıların say yandıkları tepeler buralardır.

İbrahim peygamberin Kur'an'daki yaşam, öğüt ve başından geçenler ile İslam'ı anlatmak konusundaki çalışmalarının tümünü yazmak başlı başına bir kitab konusudur. Sizlere kısaca bilgi vermeye çalıştığım bu konuyu burada kesiyorum ve İbrahim Suresinin dördüncü ayetini açıklayayım.

"Kendilerine açıkça anlatılabilmesi için, her peygamberi kendi kavminin dili ile gönderdik..." İbrâhîm Suresi **4.** ayet.

Ayet, en geniş anlamda açık ve nettir. Yüce Allah sözlerinin insanlara açıkça anlatılabilmesini teminen, peygamberleri, mensup oldukları milletlerin dilleri ile göndermiştir. Kur'an son kitab ve Efendimiz de son peygamberdir. Ahzâb Suresinin 40. Ayeti ile Rabbimiz bu bilgiyi vermektedir. Efendimizin ve kavminin dili Arapça olduğu için Kur'an'ın Arapça olarak indirileceğinden, İbrâhîm suresinin 4. Ayeti ile hiçbir şüphe kalmamaktadır.

Yüce Kur'an tüm insanlığa gönderilmiş, insanlara rehber ve rahmet olacak Allah'ın öğüdüdür. Kur'an illa Arapça okunacaktır iddiasında olanlara göre tüm insanlık sadece Arapça okuryazar ve konuşur mu olacaktır? Elbette ki hayır. Yüce Rabbimiz, insanları çeşitli dillerde yarattığını Kur'an ile haber vermektedir. Bu gün dili Türkçe olan Türk milleti, Kur'an'ı bilmediği dil olan Arapça okuduğunda Allah'ın gösterdiği doğru yolu, emir ve yasakları ile kulundan istediği ibadetleri öğrenemeyecektir. İnsan bir kitabı öğrenmek ve bilgi edinmek için okur. Allah'ın ilk emri de, Efendimize **"Oku"** emridir. Kur'an'ı Arapça okudunuz, Arapçayı bilmediğiniz için siz bu yüce kitabı öğrenmiş mi oluyorsunuz? Bunu örnek aldığım ayetin ışığında lütfen düşününüz. Allah'ın kelamını okuyup anlamak Müslümana farzdır. Siz bilmediğiniz bir dil ile Allah'ın kelamını okudunuz ve anlamadınız, bu durumda Kur'an ahlakından haberiniz olduğunu mu sanıyorsunuz? Kur'an illa Arapça inadın onaylamaz. Çünkü Kur'an'da illa Arapça okuyacaksınız diye Allah'ın bir emrini asla bulamazsınız. O zaman yapılacak şey, İbrâhîm suresi 4. ayet ışığında bildiğiniz dil ile yani Kur'an meali ile Allah kelamını okuyup anlayacaksınız…

Yüce rabbimiz bir ayette daha **"Ey Muhammed! Düşünüp**

öğüt alsınlar diye Kur'an'ı senin dilinde indirerek kolaylaştırdık." Duhân suresi **58.** ayet. Kur'an'ın okunup anlaşılması ve Kur'an ahlakı ile ahlaklanıp salih amel üretmek konusunda, Kur'an'da Yüce Rabbimizin emirleri pek çoktur.

Şimdi Ey benim Müslüman kardeşim! Sen Allah'ın sözüne mi yoksa illa Arapça inadını sürdüren ve senin dinini öğrenmeni engelleyen birilerinin sözüne mi inanacaksın? Elbette ki Allah'ın sözü, gönlüne şifa ve öğüt olan kelamullahın mealini okumalısın. Meal okuyup dinimizi öğrenelim diye dua ederim…

NAHL SURESİNDEN

Bismillahirrahmanirrahim

Sure ismini 68. Ayette geçen "bal arısı" anlamına gelen Nahl kelimesinden almaktadır.

"Rabbin bal arısına: "Dağlarda, ağaçlarda ve hazırlanmış kovanlarda yuva edin, sonra her çeşit çiçek ve üründen ye, sonra da Rabbinin işlemen için gösterdiği yollardan yürü" diye öğretti. **Nahl** suresi **68.** ayet. **"Karınlarından insanlara şifa olan çeşitli renklerde bal çıkar. Düşünenler için bunda ibretler vardır." Nahl** suresi **69.** ayet... Yüce Allah yarattığı her varlık için özel bir dünya yaratmıştır. Varlık kendi dünyasında nasıl yaşayacağını ve ne işler yapacağını Allah'tan öğrenmektedir. Bal arısına verdiği bilgi ve çalışma tarzı ile ürettiği ürün ile ilgili bilgi bu iki ayette açıkça anlatılmaktadır. İnsana verdiği akıl ve gönderdiği kitablarla, kendi dünyasında nasıl yaşayacağı ve neler

üreteceği de üretilmiştir. Kur'an son kitab ve efendimiz de son peygamberdir. Biz Allah'ın kitabı ve Efendimizin sünneti ile dünyamızda yaşarken Allah'a ve Efendimize itaat için emir almış insanlarız. Gücü ölçüsünde emirlere itaat eden ve verilmiş görevleri yerine getiren Allah kullarına müjde olarak cennet vaadi vardır. Allah'a ve Efendimize itaat etmeyip inkâr edenlere de cehennem… Yüce Kur'an'ın tümünde olduğu gibi, Nahl suresinde de, söz konusu konular tekrar hatırlatılmaktadır.

Kur'an'ı Kerim şifadır ve bal da şifa olarak bildirilmektedir. Efendimiz **"Şifa veren iki şeye devam ediniz. Birisi Kur'an'ı Kerim ve birisi de bal"** buyurmuşlardır. Balın Kur'an ile birlikte tavsiye edilmesi, balın yiyecek olarak şifası, Kur'an'ın da ruhani şifasına işaret buyurulmaktadır.

Arı, Allah'ın öğretisi ile kendi ürettiği mumla petekleri yapmaktadır. Altıgen seklinde milimetrik hesaplarla yapılan gözcükler, her türlü mimari ve mühendislik âlimlerini şaşırtmaktadır.

Arı, ayette de açıklandığı gibi, her türlü çiçek ve üründen aldığı özü kendi midesinde işlemlerden geçirerek, şerbet haline getirmekte ve bu maddeyi getirip kovanda daha önce ürettiği dalakların altıgen kaplarına şerbet kıvamına gelmiş malzemeyi doldurur. İşçi arılar petekleri kanatları ile havalandırırlar. Bal işlemi bitmiştir ve arılar peteklerin üzerlerini bal mumu ile kapatırlar. Böylece Allah'ın insanlara, sayılamayacak kadar yarattığı nimetlere bal da eklenmiş olur. Elimizdeki Kur'an meali kitabında on altıncı sırada yer alan Nahl suresi genel olarak itikadi konuları ele almaktadır. Allah'ın varlığı birliği, vahiy, öldükten sonra dirilme ve Allah'ın

huzurunda hesaba çekilmek, insanın sözünde durması, helal ve haramlar, ibadetler, emir ve yasaklar, tövbe ile adalet ve sabır konularında geniş emir ve öğütler yer almaktadır.

Surenin 90. ayeti inanalar için çok önemli bir öğüt, emir ve nimettir. Bu ayette üç emir ve üç yasağa yer verilmektedir. İster emir ve ister yasak olsun, bu ayetin ilk kelimesi olan **"adalet"** uyulacak ve yapılacakların tümüne tercüman olmaktadır. Adalet, aslında dosdoğru olabilen insanların işidir. Dürüst, dosdoğru olan bir insanın tüm eylemleri doğru sonuçlar doğurur. Dürüst olmayan bir insanın eylemlerine ister ibadet ister işleri olsun, tümüne yalan dolan bulaşır...

Adaletin sözlük anlamı: Doğru hareket etmek, hakka ve hakikate göre hüküm vermek, eşit olmak ve eşitliği saklamak anlamlarındadır. El Adl, Allah'ın güzel isimlerinden biri olarak **"adaletli"** anlamında kullanılmaktadır... Yüce Allah, Kur'an'da çeşitli ayetlerde, insanlara adaletli olmalarını emretmektedir. Yüce Allah, hak ve adalet konusunda hüküm verenlerin, yaptıkları ise duygularını ve özellikle de siyasi görüşlerini karıştırıp hüküm vermemelerini emretmektedir. Yönetenlerin ve adalet dağıtanların yani hâkimlerin, adalet dağıtımındaki sorumlulukları çok daha önemlidir. Günümüzde bu dengeler tüm dünyada bozulmuştur. Her alanda taraf tutmalar ve siyasi çıkar için adaletin kullanıldığına şahit olmaktayız. Nahl suresinin üç emirinde ilk kelime **"adalettir."** Nahl suresinin 90. ayeti onbeş yirmi yıl önce Arapça okunuyordu ve Müslümanlar hiçbir şey anlamadan dinliyorlardı. Şimdilerde Türkçe meal de okunmaktadır. Üç emir ve üç yasağın dile getirildiği 90. ayet Cuma namazından sonra camilerde okunmakta ve meal açıklaması da yapılmaktadır.

“Allah, şüphesiz adaleti, iyilik yapmayı ve yakınlara bakmayı emreder. Hayâsızlığı, fenalık ve haddi aşmayı yasak eder. Tutasınız diye size öğüt verir.” Nahl suresi **90.** ayet. Bu ayet, Müslümanların bu dünyadaki yaşamlarını nasıl sürdürmeleri gerektiğine dair bir hazinedir. Bu ayet, Cuma hutbelerinde yaklaşık 800 yıl Arapça okunduğuna dair kayıt vardır. Cuma namazına giden Müslüman, hocanın hutbede Arapça olarak okuduğu bu ayeti uyur uyanık dinlerdi. Bilmediği dilden okunan ayetteki üç emir ve yasağı öğrenemiyordu. Şimdi artık meal sayesinde Allah’ın emir ve yasaklarını öğrenmektedir. Benim yazılarımda sizleri neden meal okumaya özendirmek istediğimi anladığınızı düşünüyorum... Adaletin ayakta tutulması Yüce Allah’ın emridir. Adalet olmadan insanlığın ayakta durması imkânsızdır. Adaletsizliğin olduğu bir toplumda her türlü kötülük ve bela cirit atar. Günümüzde bunlar gözükmektedir... İslam, hakkı teslim anlamında adalet demektir. Müslümanın ahlakı, dürüstlükle adaletli olmalıdır. Allah’a itaat ve peygambere itaatin temeli adaletli olmaktan geçer.

Adaletin doğru tecelli etmesi için, şahitliğin doğru yapılması öncelikli bir şarttır. Şahitliğin önemi Kur’an’da pek çok ayetle vurgulanmaktadır. Bunlardan çok önemsediğim bir ayeti size duyurmak isterim. **“Şahitliği gizlemeyiniz. Ey inananlar! Kendiniz, ana babanız ve yakınlarınızın da aleyhinde de olsa, Allah için doğru şahitlik yaparak adaleti titizlikle ayakta tutunuz.” Nisa** suresi **135.** ayet.

Şahitliği doğru yapmak, ancak Allah’a ve peygambere itaat eden dosdoğru kulların sanatıdır. Yüce Allah, Efendimize **“Ya Muhammed! Emr olunduğun gibi dosdoğru ol”** emrini vermiştir. Efendimiz dosdoğrudur. Bu mesaj bizleredir.

Şahitliği doğru yapmak, Allah rızasını kazanmanın bir basamağıdır. İyilik emredilip kötülüğe karşı çıkılmalıdır. Kötülüğe, haksızlığa karşı çıkmayı Yüce Allah emretmektedir. Günümüzde haksızlığa karşı çıkan ve şahitliği Allah için yapan kaç kişi olup olmadığını size bırakıyorum. Ben, siz Müslüman kardeşlerime Kur'an meali okuyarak dinimizi öğrenmeniz için dua etmekteyim…

CİMRİLİK

Bismillahirrahmanirrahim

İnsan nefsi çok yönlü olarak yaratılmıştır, bunları iyi ve kötü davranışlar olarak özetleyebiliriz. İnsan nefsinin kötü bir yanı da cimriliğe dönüktür.

İnsanın aklı nefsinin emrine girince, hem aklı doğruyu bulamaz ve hem de vicdanı körleşerek, merhamet duyguları kaybolur. İnsanın vicdanı körleşmiş ise orada yönetim şeytanın elindedir. Bu noktada insan, bencildir ve yalnız kendini düşünür. Kendisinden yardım ya da fedakârlık istendiğinde şeytan, bin bir bahane ile kişiyi kandırır ve kişi yalanlara boğulur.

Nefs, insanı öyle bir noktaya getirir ki, kendisinde olanın başkasında olmasına da tahammül edemez. Ayrıca kendisinin cimriliği ile vermediği şeyi, karşısındakinin de vermesini istemez ve ona da mani olur. Bu cimriliğe cimriliğin ileri derecesi denilmektedir. Cimrinin geldiği bu en ileri cimrilik aşamasında cimri, aynı zamanda kıskançlık duyguları ile de bütünleşir. Bu noktada cimri, kendisi yanında topluma

da zarar vermeye başlar. Elindeki serveti hapseder ve malı da çürütür ve üretimi durdurur ve sadece kendi keyfi için tüketir. Allah'ın verdiği sayısız nimetlere karşı olan bu kötü ahlak, cimriyi kendini inkâra kadar götürür. Bu aynı zamanda Allah'ın nimetlerine karşı olan nankörlük ile Allah'a da karşı gelmiş olur.

"Hem kendileri cimrilik edip, hem de insanlara cimriliği tavsiye edenler, Allah'ın kendilerine verdiği nimetleri gizlerler. İnkârcılara aşağılayıcı azap hazırladık" Nisâ Suresi **37.** ayet.

İnsanın doğasında mal mülk tutkusu vardır. Bu cimri insanda çılgınlığa dönüşmektedir. Bu tutku, cimriyi her gün biraz daha cimrileştirerek cimri kendisini her şey olduğunu sanmaya başlar.

Cimrilik edip kendine yettiğini sanan, yani kendi gücüne ve elindekilere güvenip, Allah'ın yardımına muhtaç olmadığını zanneden kişi, kendini bilmez ve kendi kendini zora sokar.

"Cimrilik eden, kendini yeterli gören ve en güzel sözü yalanlayan kimsenin de, güçlüklere uğramasını kolaylaştırırız. O, aşağıya yuvarlandığı zaman, malı onu kurtaramaz." Leyl Suresi **8.** ve **11.** ayetler. Cimrilik, halk arasında "pintilik" kavramı ile açıklanır. Cimrilik kişinin mal mülk edinme hırsı olduğu gibi, iyilikten ve başkalarına yardımdan uzak durma ahlakıdır.

Cimriyi, ailesi, yakınları ve çevresindekiler kötü bir insan olarak sevmezler. Cimri, Allah'ın kendisine verdiği mal ve servetten zekât, sadaka ve diğer yardımlara harcayamaz. Buradan bakıldığında cimri, Allah'ın emir ve öğütlerine

uymayan insan olarak gözükmektedir. Cimrinin sevimsizliği, kendisini yalnızlığa ittiği gibi, cimriliği tüm sonuçları ile cimrinin zararına olmaktadır.

Cimrilere verilecek cezalar ile ilgili olarak, Yüce Kur'an'da ayetler vardır. Â'li İmran Suresinin sonunda da **"Cimrilik ettikleri şey, kıyamet günü boyunlarına dolanacaktır"** cümlesi yer almaktadır. Mülkün sahibi Yüce Allah'tır. Cimri bin bir sıkıntı ile ne kadar para ve mal biriktirirse biriktirsin, onları ölünce mezara götüremeyecektir.

"Allah'ın bol nimetinden verdiklerine cimrilik edenler, onun kendilerinin iyilisine olduğunu sanmasınlar. Aksine bu onların kötülüğünedir. Cimrilik yaptıkları şeyler, kıyamet günü boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mirası Allah'ındır. Allah işlediklerinizden haberdardır" Â'li İmran Suresi **180.** ayet.

Yüce Allah, Kur'an'da her şeyi bir ölçüye göre yarattığını bildirmekte ve dengeli yaşamamızı, dengeyi bozmamızı öğütlemektedir. İsraf haramdır. Cimrilik ne kadar yanlış ve kötü ise, israf yani savurganlık da o kadar kötü bir ahlakın sonucudur.

Yüce Allah, insanları orta yola, yani dengeli yaşamaya çağırmaktadır. Aksi yaşantının insanı hem bu dünyada ve hem de ahirette sıkıntıya sokacağını bildirmektedir. Allah'ın hoşnut olacağı kulları dengeli yaşamı seçen kullarıdır. **"Onlar, harcadıklarında ne israf ve ne de cimrilik ederler. Onların harcamaları, bu ikisi arası dengeli bir harcamadır" Furkan** Suresi **67.** ayet. Kur'an meali okuyalım ölçüyü ve dengeyi kaynağından öğrenelim diye dua ederim.

SAVURGANLIK (İSRAF)

Bismillahirrahmanirrahim

1- “Ey Âdemoğulları! Her mescide girişinizde güzel ve temiz giyinin. Yiyin için fakat israf etmeyin. Allah israf edenleri sevmez.” Â’raf Suresi **31.** ayet.

2- “Onlar harcadıklarında ne israf ne de cimrilik edenlerdir. Onların harcamaları, bu ikisi arası dengeli bir harcamadır.” Furkan Suresi **67.** ayet.

3- “Ne elini boynuna bağlayıp cimri kesil, ne de elini büsbütün açıp tutumsuz ol, sonra açıkta kalırsın.” İsrâ Suresi **29.** ayet.

4- “Yakınlara, yolculara, düşkünlere hakkını ver, ama saçıp savurma. Doğrusu saçıp savuranlar şeytanların kardeşleridir. Şeytan ise, Rabbine karşı çok nankördür.” İsrâ Suresi **26.** ve **27.** ayetler.

Bu tadımlık ayetlerin özü, her anlamdaki ölçüsüzlük ve Allah’ın emir ve yasaklarına karşı yapılan israftır. İsraf konusunda Yüce Kur’an’da pek çok açık seçik ayet vardır, meal okuyan Müslüman kardeşlerim bunları öğrenecektir.

Allah güzel ve temizdir. Güzeli ve temizi sever, ayetteki emrin özü budur. Müslüman yalnızca mescide ya da camiye girerken değil her zaman ve her yerde, İslam’ın güzelliğini ve temizliğini temsil edecek şekilde davranacak ve giyimini ona göre seçecektir. Mescide ve camiye giderken bu titizliğini en iyi şekilde gösterecektir. Esasen namaz kılan her Müslüman, üstünün başının, bedeninin ve namaz kılacağı yerin temizliğinden sorumludur. Bu ayet cahiliye toplumunun yaygın

bir biçimde uyguladığı çıplaklık, kirlilik ve is kokmalarına karşı inmiştir. Bu ayetle bu tip geri kalmışlık göstergelerinin İslam da yeri olmayacağını ve İslam'ın medeniyet demek olduğunu vurgulamak için indirilmiştir.

Ayet, Ey Âdemoğulları diye başlamaktadır, dolayısıyla her insanı sorumlu tutan bir emirdir. Dünyanın her yeri namazgâhtır ve dünyanın temiz tutulması, kulun Allah'ın halifesi olarak birinci sorumluluğudur. İnsan elindeki her türlü imkânı, yasal sınırlar içerisinde kullanmaktan sorumludur. İnsanlar, kendisine verilmiş olan tüm imkânlardan ahirette sorguya çekileceklerdir. Müslüman, Kur'an'dan israfın ne demek olduğunu ve ahirette hesabını nasıl vereceğini öğrenmelidir.

İslam âlimlerinin birleştiği bir tarif "Dinin, adetlerin ve insanlığın gerekli gördüğü ölçüde harcamak cömertlik, bu ölçülerin altına düşmek cimrilik ve bunların üstünde harcamada bulunmak ise israftır" bu tarif Müslümanın dengeli hareketini gösteren bir tariftir. Müslüman, Allah'ın koyduğu sınırların dışına çıkmayacaktır. Yaşamın her boyutunda, ister yaşamak için olsun ve isterse ibadet için olsun Allah'ın koyduğu sınırlar aşılmayacaktır. Bugün tüm dünyada çekilen sıkıntıların ana sebebi israftır. İsraf ile lüks tüketim malları çokça üretilmekte ve sıradan vatandaşın ihtiyaçları için yatırımlar, her geçen gün azalmakta ve sermaye birikimi de kaybolmaktadır.

Furkan Suresinin yukarıya aldığım tadımlık **67**. Ayeti, Müslümanın yaşam araçlarını ve ibadet farzlarını kullanırken ne israf ve ne de cimri bir davranışta olmadıkları vurgulanmaktadır. Müslüman, ibadeti ve yaşamı arasında denge kuran bir insan olmalıdır. Özellikle zamanın israfı

konusunda Müslüman çok titiz davranmalıdır. Zamanın yerinde ve yeteri ölçülerde kullanılmaması, her alanda kayıptır ve dolayısıyla en büyük israf olmaktadır. Hem zamanımızı ve hem de yaşam araçlarımızla ibadet sınırlarımızı doğru ve dengeli kullanalım diye dua ederim.

Bismillahirrahmanirrahim

"Ne elini boynuna bağlayıp cimri kesil, ne de elini büsbütün açıp tutumsuz ol, sonra açıkta kalırsın." İsrâ Suresi **29.** ayet.

"Yakınlara, yolcuya ve düşkünlere hakkını ver, ama saçıp savurma, doğrusu saçıp savuranlar şeytanların kardeşleridir. Şeytan ise, Rabbine karşı pek nankördür." İsrâ Suresi **26.** ve **27.** ayetler.

Bundan önceki makalemde, İslam âlimlerinin hemfikir oldukları israfın tarifini almıştım. "Dinin, adetlerin ve insanlığın gerekli gördüğü ölçüde harcama yapmak cömertlik, bu ölçülerin altına düşmek cimrilik ve bunların üstünde harcamalarda bulunmak ise israftır." Bu Müslümanın kendisine örnek alması gereken bir ölçüdür. **İsrâ** Suresinin **29.** ayeti Efendimiz üzerinden bize bir örnek olarak indirilmiştir. Bu ayetin iniş sebebine göre: Efendimize bir gün bir çocuk gelerek, "Annem bir gömlek vermenizi istiyor" demiş. Efendimiz "Şimdi elimde verecek gömlek yok. Annene söyle olunca ben size onu getiririm" der. Zaman ikindi vaktidir ve ezan okunmak üzeredir. Çocuk tekrar gelir ve "Annem gömleği mutlaka şimdi istiyor" der. Efendimiz, sırtındaki gömleği çıkartarak çocuğa verir ve çıplak kalır. Ayetin bu olay üzerine indiği, Konya eski Müftüsü

merhum Tahsin Eminoğlu'nun "Nüzul Sebepleri" adlı 16 ciltlik kitabında böyle yazılmaktadır. Bu vesile ile nur içinde yatsın rahmetli Tahsin Eminoğlu'nun ruhu için üç ihlâs bir Elham okumaktayım.

"Yakınlara, yolcuya ve düşkünlere hakkını ver" ayette sayılan insanlardan başka ihtiyaç sahiplerinin de kazancın içinde payları vardır. İnsanlar tek başına servet sahibi olamazlar. Kazançta diğer insanların da katkıları vardır. Bu ayet işte diğer insanların ve özellikle muhtaçların hakkını ver emredilmektedir. Bu verilecek olan sadakadır ve Allah sadakaları bereketlendireceğini Yüce Kur'an'da bildirmektedir. Ver emrinin yanında bu konuda da ölçülü olmak gerekecektir ve ayet bu uyarıyı yapmaktadır.

Saçıp savurmak, hangi anlamda olursa olsun, diğer insanların hakkına karşı israftır. İnsanların hakkına tecavüz, affedilmeyen suçlardandır. Mal benim değil mi nasıl istersem öyle kullanırım anlayışını İslam kabul etmez. Bu anlayışla saçıp savuranları Kur'an şeytanın kardeşleri olarak değerlendirmektedir. Bu şekilde davrananların, aynı şeytanda olduğu gibi, Allah'a karşı çok nankör oldukları vurgulanmaktadır. Bu ayetlerin dolaylı olarak vurgulandığı bir anlamda tasarruftur. Allah'ın yolunda harcayanlar, yani şeytanlaşma eğilimine girmemiş insanlar, israfın ne büyük yanlış ve günah olduğunu bilerek, dengeli harcamak suretiyle kazandıklarının önemli bir kısmını da tasarrufa ve yatırıma yönlendirerek üretimi arttırırlar. Üretimin artması demek bol kazanç ve zekât imkânı demektir. Sadaka imkânı demektir. En önemlisi ayette vurgulanan düşkünlerin hakkını verebilme imkânıdır.

Müslüman çok çalışacak az harcayacak ve kalanı yatırım yaparak, üretimi arttıracaktır. Yüce Allah'ın insanlardan beklentisi ve emri budur. Allah'ın emir ve yasaklarını öğrenmek için Kur'an meali okuyalım diye dua ederim.

KUR'AN'IN REDDETTİĞİ DAVRANIŞ VE İNANÇLAR (HURAFELER)

Bismillahirrahmanirrahim

Hurafe, din dışı, Kur'an'a aykırı, aldatıcı inanç ve bunlara bağlı davranışlar olarak açıklanabilir. Hurafelerin gerçek ile bir ilişkisi olmadığı gibi, inananları din dışına atan sapık bir davranış ve inançtır. Hurafeler, ağırlıklı olarak sihir, büyü gibi inançlar ile cin ve şeytandan korunma için başvurulan yanlışlardır. Hurafelere inanmanın ve bunları kabul ile uygulamanın temelinde insanların din bilgisi eksiklisine bağlı cahillikleridir.

"İnsanlar, çeşitli sebeplerle hurafelere inanır ve onlardan medet umar. Zorda darda çaresiz kalmış insanların yalnızlık, güçsüzlük, hastalık ve benzeri sıkıntılarından oluşan korkuları bilgi eksikliği ile birleşir ve ana babadan ve çevreden edindiği hurafelerden medet umar. Hurafeler, insanlık tarihi kadar eskidir. İlkel inançlardan tutun da semavi dinlere (Musevilik-Hıristiyanlık ve hatta İslam) inanmış insanların hurafelerle oluşturduğu bir kültürdür. Hurafelerle oluşan din kültürü sahiplerine, peygamberler, hurafelerin sapıklık olduğunu ve

bunlardan medet ummamalarını ve tek olan Allah'a iman etmelerini söylediklerinde **"Biz sizin dediğinizi inkâr ederiz, babalarımızdan öğrendiklerimizi terk etmeyiz" mealinde cevaplar vermişlerdir. Hurafeye uyanlara "Gelin Allah'ın indirdiği Kitab'a ve peygambere uyun denildiğinde, Atalarımızın yolu bize yeter" derler. "Ya ataları bir şey bilmeyen ve doğru yolda olmayan kimselerse" Mâide** Suresi **104.** ayet.

Yüce Kur'an'da böyle çok ayet vardır. **"Şüphesiz biz babalarımızı bir din üzerinde bulduk. Biz onların izlerinden gitmekteyiz" Zuhruf** Suresi **22.** ayet. Buradan anladığımız, insanlar babalarından öğrendiklerine din demektedirler. Allah'ın peygamberlerine indirdiği kitaba iman edip okusalardı, babalarının sapık bir yolda olduklarını öğrenecek ve sokaktan din diye öğrendiği hurafelere itibar edip, şundan bundan ya da şu veya bu şeyden medet ummayacaklardı. İnsanlar kabul ettikleri dine önceden oluşturdukları hurafe kültürünü, din diye yeni dinlerine bulaştırmışlardır.

Türkler İslam'dan önce Şamanizm, Budizm, Musevilik, Hıristiyanlık dinlerini tanımışlar ve o inançtaki hurafe kültürlerini İslam'a taşımışlardır.

Şamanizm'den "su kültürü" ne çok önem vermişler. Yolcunun arkasından işi iyi gitsin diye su dökmüşler ve buna inanmışlardır. Hastaya kurşun dökmek ve daha nicelerini bugün de görmekteyiz.

Yahudilikten, başta büyü olmak üzere sihir ve boyuna asılan muskalardan medet ummuşlardır. Köpeğin ulumasını ölüme, ayın tutulmasını felaketlere işaret olarak inanmışlar, el

falına, bakmak ve daha pek çok batıl inanç hurafe kültürü olarak İslam'a bulaştırılmıştır. Yahudiler İslam'a olan düşmanlıklarından dolayı İslam'a daha pek çok hurafeyi din diye yutturmuşlardır. Bugün insanımızın inanıp uyguladığı bu hurafeler Yahudi uydurmasıdır. Bunlara inanan ve uygulayan Müslümanlar bir anlamda Allah'ın lanetlediği Yahudi ahlakı ve kültürüne sahip olmaktadırlar. Hıristiyanlıktan, yine büyü ve sihir başta olmak üzere, türbeleri kutsallaştırma, türbeye ve oradaki ağaçlara çaput bağlama, mezarlardan ve ölülerden medet ummak, türbelere tapmak derecesindeki yaklaşımlar, evlerin kapılarına at nalı asmak, on üç sayısının uğursuz sayılması, salı gününün uğursuz sayılması, baykuş ötüşünün ölüme işaret olduğu, cenazede siyah giymek ve kırk gün yas tutmak, ölü ruhunun eve döndüğü, tahtaya el vurmak gibi daha pek çok hurafe yanında günümüz modern dünyasının getirdiği yıldız fallarına inanmak, boyunda madalyon taşımak gibi pek çokları da Hıristiyanların sapık inançlarıdır.

Bunlar bugünkü Müslüman adındaki insanlara cazip gelmekte ve bunlara inanıp medet umulması da acı birer sapıklıktır. Cahiliye Araplarının İslam öncesi inançlarına bağlı pek çok uğura ve uğursuzluğa inanılan hurafeleri de kullanmaya devam etmişlerdir ve bunlar ne yazık ki, bizim Kur'an'dan haberi olmayan, yani Kur'an meali okumamış ve dinini sokaktan öğrenmiş Müslümanlarımızca Arap inancı diye sıkıca sarılınan sapıklıklar ve hurafelerdir. Araplar, İslam öncesi cin ve perilere sığınmanın din olduğuna ve onları uğursuzluktan koruduğu gibi, kendilerine faydalı olacaklarına inanıyorlardı. Cinlerin, siyah kedi, tarla faresi, kertenkele, karakarga gibi hayvanların kılığına girerek insanlara gözüktüğüne inanıldığı gibi, Arap cahiliye devrinin pek çok

hurafeleri de İslam’a taşınmıştır.

Kur’an ve Efendimizin sünnetinde reddedilen hurafelere baş vurmanın ve onlara inanmanın Allah’a eş koşmak ve Efendimize indirilen Kur’an’ı inkar etmek anlamında olmaktadırlar..

“Cinleri Allah yaratmışken, onları Allah’a ortak yaptılar. O’na oğullar ve kızlar uydurdular. Hâşâ O, onların nitelemelerinden yücedir” En’am Suresi **100.** ayet. Efendimiz “**Sihre, büyüye, fala ve bunun gibi şeylere inanan kişi Kur’an’ı inkâr etmiş olur.”** Büyü yapmanın, büyüden ve hastalıktan kurtulmak için muska yaptırıp taşımak Tevhid dininden, yani İslam’dan çıkmış olur buyurmuşlardır.

Efendimiz ayrıca “**Ben sizi gündüz gibi açık bir din üzerinde bıraktım. Benden sonra o yoldan ve dinden sapanlar, yani din dışı hurafelere uyarsa, onlar helak olacaklardır.”** Hurafelere inanmak, Allah’tan başkasından, başka varlıklardan yardım istemek şirktir. Bu davranışta bulunan insanların inanç dünyasında, Kur’an dışı bir din oluşmaktadır. Hele bu davranışlara ve şeylere uyan ve onlardan medet uman insanlar, Müslüman iseler ve bunlar günde beş defa namazda **“İyya Kenabudu ve iyvakenestein”** diyerek, “Allah’ım yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dilerim” diye Allah’a söz verip bunlara itibar ediyorsa işi daha da kötü olmaktadır. “**Siz ve Allah’tan başka taptıklarınız cehennemin yakıtısınız, oraya gireceksiniz” Enbiyâ** Suresi **98.** ayet. Tehlike bu kadar büyüktür. Yalnız Allah’a ibadet edelim ve yalnız O’ndan yardım bekleyelim. Tövbe edelim ve hurafeleri hayatımızdan çıkartıp atalım diye dua ederim.

Ben de orta yaşıma kadar ailemden ve çevremden öğrendiğim bu sapık işlere itibar ettim. Kur’an meali okuyup, Allah’ın kitabını öğrenince, bu saçmalıkların kitabta olmadığın gördüm ve bunlara inanmanın ağır suç olduğunu görerek, Allah’ın sonsuz affına sığınarak tövbe ettim ve Rabbime bir daha bunlara itibar etmeyeceğime hem imanın ve hem de Allah’ın verdiği akıl ile söz verdim. Çok şükür. Yüce Allah bağışlamayı kendine farz kılmıştır. O’nun affı her şeyi kuşatmıştır. Hurafeleri de affedebilir. Biz bunları bilemeyiz. Bildiğimiz, yanlışlardan kurtulmak olsun. Kur’an meali okuyalım ve dinimizi kaynağından öğrenerek Allah’a sığınalım diye dua ederim.

CEHALET

Bismillahirrahmanirrahim

1- **De ki: Ey cahiller! Bana, Allah’tan başkasına kulluk etmemi mi emredersiniz?” Zümer** Suresi **64.** ayet.

2- **“Geceleyin secde ederek ve ayakta durarak boyun büken, ahiret hesabından çekinen, Rabbinin rahmetini dileyen kimse, inkâr eden gibi olur mu? De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak akıl sahipleri öğüt alırlar.” Zümer** Suresi **9.** ayet.

3- **Rahmanın kulları yeryüzünde büyüklenmeden-böbürlenmeden yürürler. Cahiller kendilerine takıldıkları zaman, onlara güzel ve yumuşak söz söylerler.” Furkan** Suresi **63.** ayet.

4- **“Allah’ın göklerde olanları da, yerde olanları da emrinize verdiğini, nimetlerini size bolca verdiğini görmez misiniz? İnsanlardan, Allah hakkında hiçbir bilgisi olmadan, doğruluk rehberi aydınlatıcı bir kitab (Kur’an) bulunmadan, tartışanlar (cahiller) vardır.” Lokman** Suresi **20.** ayet.

5- “Doğrusu Biz, sorumluluğu göklere, yere ve dağlara sunmuşuzdur da, onlar bunu yüklenmekten çekinmişler ve ondan titremişlerdir. Pek zalim çok cahil insan ise, onu yüklenmiştir.” Ahzâb Suresi **72.** ayet.

Kıymetli okuyucularım sizlere Kur’an’a göre cehaletin ne olduğunu kısaca anlatmaya çalışacağım. Gayret benden tevfik Yüce Rabbimdendir.

Kur’an’a göre cehalet, Allah’tan başka ilahlar edinme, ahlaksızlık ile Allah’ı tanımamak ve onun kâinattaki yarattıklarının her birinin birer ayet olduğunu kabul etmemesi olarak anlatılmaktadır. Allah’ı, peygamberi ve Kur’an’ı okuma ve anlama yeteneği olduğu halde, bunları reddederek

Allah’a karşı gelmek, ağır cahillik olarak anlatılmaktadır!

Cahiliye devrinin azgın cahilleri, kendi tanrılarına tapması için Efendimize baskı yaptıkları zaman, Yüce Allah **“De ki: Allah’tan başkasına kulluk etmemi mi Emredersiniz?”** ayetini indirmiştir.

İnsanın kendini tanımaması, Kur’an’da geçen negatif pozitif yeteneklerini öğrenmemesi ile başlayan cehaleti kendisini Allah’ın koyduğu sınırların dışına çıkartmakta ve insan

Firavunlaşmakta ve kendini ilah ilan etmektedir. Bu da Kur'an'a göre ağır cehalettir.

"Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?"

Ayetin başlangıcında bilenlerin, Allah'ı bilen ve onun emir ve yasaklarına itaat eden, ibadetini yapan ve ahiret hesabından korkan iman etmiş insanlar olarak açıklanmakladır. Bunlar cahil değil, kendini bilen ilim sahibi olanlardır. Ahirete göçtüğünde, buradan ne gönderdiyse onu orada bulacağını da bilen insanlardır.

Bilmeyenler, Allah'ın varlığına ve birliğine inanmayan Allah'tan başka yaratılmışlardan medet uman insanlar olarak inkârda olanlardır. Elbette ki bunların bir olmasından söz edilemez. Bilmeyenler kaybedenlerdir. Efendimiz bir hadislerinde şöyle buyurmuşlardır. **"Öğrenenler veya öğretenler olun, cahiller olarak ölmeyin"** Bilmeyenler kibirli insanlardır. Kibirleri cahilliklerinin eseridir. Kibirliler, bilenlere takıldıkları zaman bilenler onlara hoşgörü ile davranırlar ve yumuşak güzel söz söylerler. Üçüncü sırada aldığım **Furkan** Suresinin **63.** Ayetinde de cahiller ile bilenlerin bir olmadığı vurgulanmaktadır. **"Nimetlerimi görünüz, öğüdümü dinleyiniz ve Kur'an'ı anlayınız."**

Cahil, Yüce Allah'ın kendisine verdiği nimetlerin değerini bilmez, saçar savurur ve dünyayı kirletir. Allah, cahilleri nimetlerini görmeye ve doğru yolda kullanmaya davet etmektedir. Nimetlerini tanıması ve iman ile iyi işler yapmasını öğrensin diye, sözün güzeli, şifa ve öğüt olan Kur'an'ı gönderdiğini bildirerek doğru yola davet etmektedir. Doğru yol, cehaleti yok eden yoldur.

Allah, kendisi hakkında hiçbir bilgisi olmadan, doğruluk rehberi Kur'an'ı okuyup anlamadan, kendisi hakkında tartışanları da cahiller olarak adlandırmaktadır. Yüce Rabbimiz, cahillerden şikâyetçidir ve doğru yola girip aydınlanmayanlar cehenneme atacağını haber vermektedir.

<u>İnsanın sorumluluğu yüklenmesi</u>

İnsan, Allah'a iman ile ibadet ve iyi iş(salih amel) için yaratılmıştır. Allah, dayayıp döşediği dünyayı insana emanet etmiştir. **"Yeryüzünü Biz dayayıp döşedik. Ne güzel döşeyiciyiz?" Zâriyât** Suresi **48.** ayet.

İnsan, Allah'ın yarattığı "**Halife"**dir. Kendisine emanet edilen dünyaya ve nimetlerine karşı sorumluluk ölçüsünü bilecek ve bu yükü taşıyacak yeteneklerde yaratmıştır. Yeteneklerinin başında da aklı gelmektedir. İman ile yoğrulan aklını doğru yolda kullanan insan, Allah'a ve peygambere itaat ile Kur'an ahlakı ile ahlaklanan insan olacak ve hem zalimlikten ve hem de nankörlükten kurtularak cehaletini yenecektir. İnsanın yüklendiği sorumluğun ağırlığı ayette açıklanmaktadır. Bu sorumluluğun taşınmasında insan için en başta gelen nimet iman ile yoğrulmuş aklı ve bu akılla kendine ve insanlığa, Allah'ın nimetlerine saygı ile üreteceği iyi işler olacaktır. Bunlar cahillikten uzak, Allah'ın vaadi olan cenneti hak edebilecek insanlardır. İman etmeyenler, zulüm üreten cahiller olarak cehennemi hak edeceklerdir. Dünyada ve kâinatta var olan her yaratık Allah'ın birer ayetidir.

Her varlık Allah'ı hatırlatır ve anlatır. Kur'an, mevcut olan varlıkların sahibi olan Allah insanların tanımaması ve

anlamamasını cahillik olarak kabul etmektedir.

Cahiller, inkârları sebebiyle iman sahibi müminlere zulüm üretirler. Ürettikleri her şey para içindir. Para dışında itibar ettikleri insani hiçbir değere sahip değillerdir. Medeni denen bugünün Firavunları cehalet batağında debelenmektedirler. Akılları vardır iyi iş üretmeyi düşünmezler. Gözleri vardır, Allah'ın dünyadaki ayetlerini göremezler. İkiyüzlü münafık bir siyaseti kendilerine marifet saymaktadırlar. Bunlar iman edip salih amel ile ilgileri olmadığı gibi, iyi iş üreten iman etmiş kendi halinde çaresiz insanları günahsız yere öldürürler.

__Dünyalı olmak__

Kur'an'da dünya nimetlerine düşkünlüğün sakıncaları sık sık hatırlatılır. Dünyevileşme batı kültürünün özünü oluşturur. Bu, batı dünyasına medenileşme adı altında cehaleti taşımaktadır. Tüketim çılgınlığı, silah sanayii, nükleer santraller ve nükleer silahlar, batı dünyasına ben herkesten üstünüm sapıklığını getirmekte ve kendileri dışındaki dünyaya çöplük muamelesi yapmaktadır. Başta nükleer çöp olmak üzere tümü kendi dünyalarını da kirletmekte ve dünyayı yaşanmaz hale getirmektedirler. Kur'an'a göre cehaletin temelinde, dünya nimetlerine, kendi keyfine tapar derecede bağımlılık ve sapmak vardır. Bu sapma ile insan, Allah'ı tanımamakta ve O'nu unutmaktadır. Yani kısaca Allah'ı inkâr vardır. Yüce Allah kendini inkâr edenlere cahil demekte ve onların kıyamet günü yüzlerine bakmayacağını ve onları akılsızlar, körler ve dilsizler olarak cehenneme atacağını haber vermektedir. (**İsrâ** Suresi **97.** ayet.) Dünya nimetlerine aşırı düşkünlük ile insanlar baştan beri sapmış ve azmışlardır. Bunlar Allah'ın

peygamberleri vasıtasıyla gönderdiği gerçekleri inkâr ile cehalet dönemleri yaşamışlardır. Kur'an'da sapık cehalet dönemleri insanlarının Allah tarafından yok edildiğinin kıssaları anlatılmaktadır. Yani gerçek olaylar anlatılmaktadır. Kıssalar bazılarının değerlendirdiği gibi, hikâye ya da masal değildir. Yüce Rabbimizin anlattığı gerçeklerdir.

Kur'an'ın inmeye başlamasından önceki döneme de cahiliye dönemi denir. Kur'an ve Efendimizin anlatımı ile Allah son defa Efendimizi peygamber ve Kur'an'ı da son kitab olarak göndermiştir. **"Muhammed, içinizden herhangi birinin babası değil, Allah'ın elçisi ve peygamberlerin sonuncusudur. Allah her şeyi bilendir." Ahzâb** Suresi **40.** ayet. Kur'an'da insanlar Allah'ın varlığı ve birliğine davet edilmektedir. Aynı zamanda, insanın bu dünyada mutlu yaşaması ve ahirette de cenneti kazanabilmesinin öğütleri verilmektedir. Kur' an meali okuyan kardeşlerim, Allah'ın öğüdünü öğrenecekler ve cahil olarak yaşamayacaklardır.

Yüce Allah, **Kamer** Suresinin **17, 22, 32, 40.** ayetlerinde dört defa Kur'an'ı kolaylaştırdığını bildirmektedir. Allah yemin ederek **"And olsun ki Kur'an'ı öğüt olsun diye kolaylaştırdık. Öğüt alan yok mudur?"** Kur'an'ı okuyup anlamamak ya da meali hiç okumamak, dini sokaktan öğrenmek cehaleti beraberinde getirir. Din adına bilgisiz insanların, şeyhlerin peşine düşenler, boş hikâyeler cahiliye döneminin sapık adet ve geleneklerini öğrenirken, medeni denen dünyanın icat ettiği yıldız falları gibi bilgilerle gittikçe cahilleşir ve İslam'ı unutur noktaya gelebilirler. Din yeteri kadar öğretilmez ve yaşanması ise, İslam toplumu yozlaşır.

Kur'an meali okuyalım ve dinimizi kaynağından öğrenelim diye dua ederim.

KİBİR

Bismillahirrahmanirrahim

1- **"Meleklere 'Âdem'e secde edin' demiştik iblis (şeytan) hariç hepsi secde ettiler. O ise, büyüklük taslayarak inkâr edenlerden oldu." Bakara** Suresi **34.** ayet.

2- **"Allah, 'Ey iblis kudretimle yarattığıma secde etmekten seni alıkoyan nedir? Böbürlendin mi? Yoksa gururlananlardan mısın?" Sad** Suresi **75.** ayet.

Kur'an'da genellikle mütekebbir sözcüğü olarak geçen kibir, ayetlerde işaret buyrulduğu gibi büyüklenme, böbürlenme, gururlanma anlamına gelmektedir. Aslında, büyüklük sadece Allah'a aittir. Kibirin temelinde cehalet ve Allah'ı bilmemek yatmaktadır. Ayetlerden de anlaşılacağı üzere, kibirlenme, böbürlenme, büyüklenme ve gururlanma gibi davranışlar şeytanın ahlaki davranışlarıdır. Yüce Allah, bu davranış sahibi insanların şeytana kulluk eden insanlar olduğunu bildirmektedir. Müslümanım diyen Allah'ın kullarında bu tür davranışların olması, o Müslümanı küfre götürmektedir.

Böyle şeytani davranışların, Allah'a iman etmekten uzak olacağı ayetlerden anlaşılmaktadır. Yüce Kur'an'da kibir ve kibirliler ile ilgili pek çok ayet vardır. Kur'an meali okuyan kardeşlerim bunları göreceklerdir.

Efendimiz, kibiri "Hakkı inkâr etmek ve insanları hor görmek" olarak değerlendirmiştir. Bir hadislerinde söyle buyurmaktadır. "Kalbinde zerre kadar kibir bulunan bir kimse cennete giremez" Kur'an'da cennete girecek kulların,

cennete sokulmadan önce kalplerindeki kinin söküleceği haber verilmektedir. **Â'raf** Suresi **43.** ayet.

Yüce Kur'an'ın pek çok Suresinde, peygamberlerin Allah'tan getirdikleri hak dine karşı çıkanları "**Milletinin büyüklük taslayan ileri gelenleri"** cümlesi ile tanınmaktadırlar. Bunlar inananlara şöyle dedikleri de ayrıca açıklanmaktadır. **"Sizin inandığınızı biz inkâr ediyoruz"** daha fazla bilgi için **Â'raf** Suresinin **75–76–88–89–90** ve **146.** ayetleri okunabilir.

Ankebut Suresinin **39.** Ayetinde Firavun, Haman ve Karun'un büyüklük tasladıkları için yok edildiklerinin bilgisi vardır. Allah'ı inkâr ve insanlara zulüm etmeleri bu yok edilmenin sebepleridir. Allah zulme karşı çıkılmasını emretmektedir. Firavuna karşı çıkmayan kavminin suçunun daha fazla olduğuna vurgu yapılmaktadır.

Zümer Suresinin **59.** Ayetinde **"Ey insanoğlu! Evet, ayetlerim sana gelmişti ve sen onları yalanlamış, büyüklük taslamış ve inkârcılardan olmuştun"** Bu ayetin başlangıcındaki çağrı tüm insanlaradır ve insanlar arasında olan ve olacak olan kibirlilere genelleme yapılmaktadır.

Kur'an'da adı geçen kibirliler Şeytan, Nemrut, Firavun, Ebu Cehil gibileri dar bölgelerin kibirlileri. Bunlar Allah ve insanlık düşmanları zalimler. Allah onların tümünü zulüm yaptıkları için yok ettiğini Kur'an'da haber vermektedir. Günümüzde günahsız insanları öldüren ve dünyayı kana bulayan kıtalar gezen günümüz Ebu Cehilleri, Firavunları, Nemrutları da bir gün mutlaka cezalarını bulacaklardır.

Kur'an'da kibrin, Allah'ın sevmediği şeytani bir davranış olduğu bildirilmektedir. Kibirlilerin en büyük suçları

Allah'a itaat etmemek ve insanlara zulmetmek olarak değerlendirilmektedir. Güç ve saltanat sahiplerinin kibirlileri de Allah'a itaat etmedikleri için insanlara zulmetmekten zevk almaktadırlar.

Kibirli insan ben merkezli insandır. Her şeyi sadece o bilir, sadece o dürüsttür. Kendini canlı cansız her varlıktan üstün gören bir kördür. Kibir sadece dini anlamda değil, genel bir hastalıktır. Kibirli insan genellikle cahil, sabit fikirli ve inatçı bir tutum içinde olduğu için, gerçekleri göremez ve kabul edemez.

Kibirli insanlar genellikle kavimci ve ırkçı davranışta olan insanlardırlar. Sadece kendilerini ve tarikat liderlerini dindar kabul ederler. Başka din ve inançlara karşı daha doğrusu gerçek inanmışlara karşı zalimdirler. Tarih boyunca zulüm sahipleri olmuşlardır. Efendimizin torunları başta olmak üzere nice gerçek dindarlar acımadan zulüm etmişlerdir.

Yahudiler ırkçılar ve dini bir emir gibi kabul ederek, sadece kendilerinin Allah nezdinde değerleri olduğu iddiası ile tüm insanları köle olarak görürler. Kur'an'da İslam'ın en büyük düşmanının Yahudiler olduğu bildirilmektedir.

İman ile yoğrulmuş aklımızla Allah'a yalvaralım ve bizde de zerre kadar kibir olabileceği endişesiyle tevbe edelim, Kur'an ahlakı ile ahlaklanarak yaşayalım diye dua ederim.

HOŞGÖRÜ (TEVAZU)

Bismillahirrahmanirrahim

1- **"Müslümanlar affetsinler, hoşgörülü olsunlar. Allah'ın sizi bağışlamasını istemez misiniz?" Nûr** Suresi **22.** ayet.

2- "**İyilik ile kötülük bir değildir. Ey inanan kişi! Sen kötülüğü en güzel bir tutumla (hoşgörüyle) sav. O zaman seninle arasında düşmanlık olan kişinin yakın bir dost gibi olduğunu görürsün." Fussilet** Suresi **34**. ayet.

3- **"Rahman olan Allah'ın kulları yeryüzünde mütevazı yürürler. Cahiller kendilerine sözlü sataşmada bulundukları zaman, onlara hoşgörü ile güzel ve yumuşak söz söylerler" Furkan** Suresi **63.** ayet.

4- **"Her kim sabreder ve bağışlarsa, bilsin ki, bu tutum davranışların en güzelidir." Şûrâ** Suresi **43.** ayet.

Kıymetli okuyucularım, Bir önceki yazımda sizlere "kibir" konusunda bilgi vermiştim. Bu yazımda "hoşgörü" konusunda bilgi arz etmeye çalışacağım. Gayret benden tevfik Yüce Rabbimizdendir.

Yüce Rabbimiz, kibri lanetlemiş, hoşgörü ve tevazuu, affetmeyi övmüştür.

Yüce Kur'an'da, insan ahlakını oluşturan davranışlar geniş bir şekilde açıklanmıştır. Güzel ahlak ki bu Efendimizin Kur'an

ahlakıdır. Bu ahlakın özelliklerinde, hoşgörü, tevazu ve sabır ilk sıralarda yer alır. Güzel ahlak, ilim sahibi olan ve akılları iman ile yoğrulmuş insanların ahlaklarıdır. Kötü ahlakın temelinde cahillik ve inkâr yatar. Kibir, zulüm ve yalancılık ile ikiyüzlülük gibi niceleri kötü ahlak için sıralanabilir. Bir önceki yazımda kibrin şeytan ahlakı olduğunu yazmıştım. Hoşgörü ve tevazu, Allah'a ve Efendimize itaat eden müminlerin ahlakıdır. Kur'an meali okuyan kardeşlerim, Allah'a ve Efendimize itaatin özünü öğreneceklerdir.

Kur'an'da hoşgörü ve tevazu, uzlaşma ve bağışlamanın dayanağı olarak değerlendirilmektedir.

Hoşgörü sahibi insanlar toplumlara iyilik taşırlarken, kendilerine de iyilik etmiş olmaktadırlar. Kötülük taşıyan kibirli insanlar en başta, kendilerine kötülük etmektedirler. Bu husus **İsrâ** Suresinin **7.** ayetinde şöyle açıklanmaktadır. **"İyilik ederseniz kendinize iyilik etmiş olursunuz. Kötülük ederseniz o da kendinizedir."**

İnsan haddini bilmeli ve Allah'ın koyduğu ölçülere göre hareket etmelidir. Kur'an meali okuyan kardeşlerim bu ölçüleri öğreneceklerdir. Yüce Allah her şeyi bir ölçüye göre yarattığını açıklamaktadır, İnsan kendi dışındaki canlı cansız varlıklara büyüklenerek tepeden bakmamalıdır. Bu konudaki ölçü ve öğüt **İsrâ** Suresinin **37.** ayetinde şöyle açıklanmaktadır. **"Yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Çünkü sen, ne yeri delebilirsin ne de boyca dallara ulaşabilirsin."**

Müslüman bu ölçüyü bilen ve Allah'ın bu öğüdünü tutan insandır. **"Onlar yeryüzünde tevazu içerisinde yürürler".**

Hoşgörülü, sabırlı ve yumuşak insanlara "Halim selim" insan

derler. Ağır başlılık ve yumuşak huylu olmak, her şeye evet diyen insan olarak değerlendirilmemelidir. Böyle olursa, o kişinin kişiliği sıfıra varır ve o kişinin başka insanlar yanında bir değeri olmaz. Halimselim bir insanın hoşgörüsü, diğer insanların doğruyu bulmasına yardım eder.

Kişinin yanlışını düzeltmek için sabır gösterdiniz ve uzlaşmayı sağlayamadınız. O zaman hoşgörülü insan tepkisini gösterecektir. Halk arasında kullanılan “yumuşak atın tekmesi sert olur” biçiminde sert bir tepki değil. Efendimizin bir hadislerindeki öğüdü istikametinde tepki gösterilmelidir. **“Yanlış yapanı önce sözle uyarınız, sonra yakasından tutup uyarınız. Yine de ıslah olmaz ise, onunla konuşmayınız.”** Ziya Paşa’nın şu beyti de tepkinin istikametini gösterir nitelikte: Nush ile uslanmayanı etmeli tekdir, tekdir ile uslanmayanın hakkı kötektir. Nush (öğüt,nasihat) anlamında Kur’an meali okuyalım ve hoşgörünün ölçüsünü öğrenelim ve Kur’an ahlakı ile yaşayalım diye dua ederim.

SABIR

Bismillahirrahmanirrahim

Sözlük anlamı: Acıya, üzüntüye veya bir haksızlığın karşısında ses çıkartmama, katlanma, direnme, dayanma, sebat etme.

Sabretmek: Sabır göstermek, dayanmak tahammül etmek.

Her türlü acıya, üzüntüye veya bir haksızlığa ses çıkartmama ve katlanmaya Yüce Kur’an sabır olarak değerlendirmemiştir.

Halk dilinde ise, bu sabra “Eşek sabrı” adı verilmektedir. Her konuda olduğu gibi, gerçek sabır Kur’an’dan öğrenilmelidir.

İnsan, Kur’an’ı kendi dilinde okursa, doğruları kendisi bulabilir. Müslümanım diyen herkes, Kur’an’ı okumakla yükümlüdür. Çünkü Kur’an’ı okumak Allah’ın emridir. “Ey Muhammed! Rabbinin kitabından sana vahyolunanı oku.” Allah’ın Efendimize emri bu.

“Biz her Peygamberi, ancak kendi kavminin dilinde gönderdik ki, onlara Allah’ın emrini iyice açıklasın.” İbrâhîm Suresi **4.** ayet. Yüce Allah’ın Kur’an’da, kulun uyması ve gücü ölçüsünde yerine getirmesi ile ilgili emirler iki başlık altında öğrenildiğinde, gerçek sabır anlaşılacaktır.

1- Allah ve Peygamber’e itaat ile emir ve yasaklara gücü ölçüsünde uymak ve bunu yaşantısına yansıtmak Müslümanın ana görevidir.

2- Müslüman, iyiliği emredecek ve kötülüğü men edecektir. Her iki maddenin ayrıntıları, Yüce Kur’an’ı da açık seçik anlatılmaktadır.

Kulun her iki maddeye uyması ve bunu gücü ölçüsünde yerine getirmesi için, ihtiyacı olan yapma ve direnme gücüne gerçek sabır denir. Yüce Allah, kulun taşıyamayacağı hiçbir yükü yüklemeyeceğini açıklamıştır. Bu durumda kul, başına gelebilecek her türlü acı, üzüntü ve zorluğu taşıyabilecek kabiliyetin kendisinde var olduğuna inanmalıdır. Buna inanan bir Müslüman, olaylar karşısında **“Allah bana yeter”** diyecek.. İşte bu sabrın en yüksek mertebesidir.

Hazreti Yusuf’un kıssasında, oğlu Yusuf’un ölüm haberini

getiren oğullarına Hazreti Yakub şu cevabı vermiştir: **"… Yakub dedi ki: Nefsiniz sizi aldatıp böyle bir işe sürükledi. Artık bana düşen, güzel bir sabırdır. Anlattıklarınıza karşılık yardımı istenecek de ancak Allah'tır." Yûsuf** Suresi **18.** ayet.

İnsanı derinden etkilenecek ve sabrını sıfırlayacak kadar ağır bir etken evlat kaybı. Hz. Yakub bir peygamberdir ve olaylar karşısında dirençli, iman bütünlüğü ile nefsine hâkim olarak, Allah'a sığınmaktadır ve Allah bana yeter demektedir.

Sabır nefsin işidir. Nefis dış ve iç etkenlerden etkilenir. Kişinin imanı yanında eğitimi ve tecrübeleri de sabrın oluşmasında önemli etkenlerdir. Bir de insanı teselli eden ve insana huzur duygusu veren dış ve iç etkenler vardır ve bunlar da sabrın oluşmasında destektirler. Göğün mavisi, yaprağın yeşili, suyun akışı, çiçekler, kuşların ötüşü ve hepsi. Toprakta ve çevrede olan tekdüzelik ve suskunluk. Sevgi, gönül, vicdan, inanç gibi iç etkenlere akıl ve düşünce ile yolculuk etmek ve varabileceğimiz yerde sıkıntıları dışlayıp teselli bulmak ve hayat devam ediyor noktasına varmak sabrı yakalamaktır.

Sabır nefsin işidir dedik. Bunu ancak, iman ile yoğrulmuş, tatmin olmuş (mutmain)nefsin başaracağı bir iştir. Bu nefis Allah'a sığınmış, irade sahibi, azimli bir nefistir. İşte bu nefis, Hazreti Eyyüb sabrının adıdır. Bu nefsi aklı ile kontrol altında tutabilen bir Müslüman, hem felaketlere karşı direnir, hem de iyiliği emrederek, kötülüklere karşı durur. Bu Müslüman sabırlıdır ve başarılıdır.

İnsanların duyguları, düşünceleri, korkuları, endişeleri, şikâyetleri ve dünya zevklerine düşkünlükleri vb. Ancak, sabır

ile aşılabilir. Daha doğrusu dengelenebilir. Dünya zevklerine düşkünlüğün oluşturduğu benlik, bencillik insanı felakete sürükler. Benliği kırmanın ilacı, halini bilmek, felaketi, görmek, kabullenmek ve iç huzuru harekete geçirerek aklın ve gönlün sabır kapısını açmakla mümkündür.

Sabırda benlik yoktur. Benliğin yok olduğu noktada Allah'ı bilmek, Allah'a itaat ve Allah anıldığında yüreğin titremesi vardır. Bu durum Allah'a sığınan Müslümanın iç huzuru ve sabrıdır.

"Onlar, inananlar ve kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşanlardır. Biliniz ki, kalpler ancak Allah'ı anmakla huzura kavuşur." Râ'd Suresi **28.** ayet. Yüce Kur'an'da, sabır ile ilgili pek çok ayet vardır. Yeri gelmişken sabredenleri müjdeleyen ve **Râ'd** Suresinde yer alan üç ayeti buraya, alıyorum.

"Onlar, Rablerinin rızasına ermek için sabreden, namazı dosdoğru kılan, kendilerine verdiğimiz rızıktan gizli olarak veya açıktan Allah için harcayan ve kötülüğü iyilik ile ortadan kaldıranlardır." İşte bunlar için dünya yurdunun iyi sonucu vardır. Bu sonuç da "ADN cennetleridir." Atalarından, eşlerinden ve çocuklarından iyi olanlarla beraber oraya girerler. Melekler de her bir kapıdan yanlarına girerler ve şöyle derler: **"Sabretmenize karşılık selam sizlere, dünya yurdunun sonucu olan cennet ne güzeldir," Râ'd** Suresi **22., 23., 24.** ayetler. İnsanın yaşadığı zaman dilimi çok önemlidir. Çünkü bu zaman dilimi, geçmiş zamanının hatıraları, tecrübelerinin yönlendirdiği şimdiki zamandır. Geçmişinden ders alıp tevbe eden ve şükür eden Mü'min, içinde bulunduğu ana sabır ile başlar ve sabretmeyi hedef

olarak koyarsa, o zaman ve kendisi ile barışık olur. Mü'min'in bu andan alacağı güç onu başarıya ulaştırır. Bu güç Allah'ın kuluna verdiği sabır gücüdür. Sabrı bu haliyle başarı diye adlandırabiliriz. "Sabrın sonu selamettir" deyişi bu satırların özüdür.

Şükür ile sabır birbirine bağlı iki mutluluk anahtarıdır, Müslüman için. Şükür ile başlayanı, Yüce Allah sabıra ulaştırır. Sabır ile bağlayan kul mutluluğa ulaştığında, Allah'a şükür ile borçludur.

Sabır ile şükür, Mü'minin kazanabileceği mutluluk anahtarları. Müslüman oruçludur, kötü söz söylemez, kötü hareketler yapmaz ve Allah'ın emrini bilir. **"Güzel söz söyleyiniz ve sözün güzeli Kur'an'ı okuyunuz"** budur Allah'ın emri. Mü'min için. Açlığa ve diğerlerine karşı direnç kazanır.

İslam'ın beş temel esasından biri de oruçtur. Oruç, belli bir zaman diliminde aç ve susuz, kalmak yanında, kötülüklerden uzak kalmak, huzur ve huşu içerisinde ibadet etmektir. Bir aylık bir ibadet ve Allah'a, yakarışın Müslümana getirdiği en büyük fayda sabırdır. Efendimiz "Sabır imanın yarısıdır, oruç ise sabrın yarısıdır" buyurmuşlardır. Ergenlik çağına gelmiş her sağlıklı Müslümana Ramazan Ayında oruç tutmak farzdır. Bu husus Kur'an'ın **Bakara** Suresinin **183.** ayetinde şöyle yer almaktadır. **"Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, size de farz kılındı."** Bu ayeti takip eden **184** ve **185.** ayetlerde orucun, nasıl tutulacağı ve insanlara hayırlı bir ibadet olduğu, Kur'an'ın da Ramazan ayında indirildiği ve bunun da çok önemli olduğu ve Ramazan boyunca Allah'a ve Kur'an'a yönelmenin ve orucu sabır ile tutmanın sevabından

söz edilmektedir.

Oruç ilahi dinlerin hepsinde farzdır ve bu kulluk görevi olarak, Allah'tan sakınmak için kula verilmiş önemli bir sabır nimetidir. Kur'an'da, Allah rızası için bu ibadeti yerine getirenler ibadetleri arasında oruca verdikleri değer bakımından da övülmüşlerdir. Bu husus **Ahzâb** Suresinin **35.** ayetinde şöyle dile getirilmektedir. **"…sadaka veren erkeklerle, sadaka veren kadınlar, oruç tutan erkekler ile oruç tutan kadınlar. İşte onlar için, Allah bağışlama ve büyük bir mükâfat hazırlamıştır."**

Bu ayette sabreden erkekler ve sabreden kadınlar ifadesi de yer almaktadır. Oruçlu iken sabretmek ve sabrını pekiştirmek yanında, sadaka vermek, zekât vermek gibi farzları da verine getirmek nimetlerinin değerini bilenlere, Allah'ın rahmeti ay boyunca hep üzerlerinde olacaktır.

Efendimizin bir hadisinde **"Oruç dışında insanın yaptığı bütün ameller kendinindir. Oruç sadece Benim'dir. Onun karşılığını bizzat Ben vereceğim."** Bu hadis bir hadisi kutsidir. Burada Müslümanın sabırla yapacağı oruç ve ibadetinin önemine dikkat çekilmiştir. Bu ibadetin gerçekten imanın yarısı yanında oruç da diğer bölümünü yani sabrı oluşturmaktadır.

Müslüman gün boyu aç, susuz kalır ve aynı zamanda, kötülüklerden uzak kalır ve kendisine olabilecek yanlış davranışlara sabreder ve akşam olunca, orucunu açar ve sabrının verdiği mutluluk duygusuyla Allah'a şükür eder. Sabır, insan ruhunun en değerli ve en etkili besinidir.

Sabır ile beslenen ruh olgunlaşır ve deneyim kazanır. Allah'ın

insana verdiği ömür, kolay geçmemektedir ve pek çok acı tatlı sınavlardan geçmektedir. Yüce Allah, insanları hem bolluk ve hem de darlık sebebiyle imtihan eder. İnsan bu dünyada imtihan için vardır. Kim imtihanı kazanırsa, o insan ahirette Allah'ın cennetine kavuşacaktır. Allah, insanları malı, canı, yakınları, işi gücü vb. ile hayat boyu yaşam koşulları içerisinde imtihan eder. Tüm imtihanların kazanılmasının birinci şartı olaylar karşısında gösterilecek sabırdır.

"And olsun ki, sizi biraz korku, biraz açlık, biraz maldan, candan ve ürünlerden eksilterek deneriz. Sabredenleri müjdele." Bakara Suresi **155.** ayet. Bu ayette, insanın yaşayacağı acı tatlı ne varsa yasayacağı imtihanların sonunda sabrederlerse, Allah'ın müjdesi vardır. Bu da cennettir. Allah'ın emir ve yasaklarına uymak ve iyiliği emredip kötülükten sakındırmak, Müslüman için, gücü ölçüsünde yapabileceği iş ise, sabrı da gücü ölçüsünde istenmektedir.

"Biz hiç kimseyi gücünün yettiğinden başkası ile yükümlü kılmayız, katımızda hakkı söyleyen bir kitab vardır. Onlar zulme, haksızlığa, uğratılmazlar." Mü'minûn Suresi **62.** ayet.

" . Biz herkese ancak gücünün yettiği kadarını yükleriz." En'am Suresi **152.** ayet.

Yüce Allah'ın güzel isimlerinden biri de "Sabur" dur. Müslüman her zaman ve her yerde Allah'tan sabır istemelidir. Sabır Müslümanı kötülüklerden arındırır. Sabırla namaz kılmak ve Allah'tan yardım istemek, temizlenmenin en önemli yıkayıcısıdır. Efendimiz, namazı kapının önünden geçen temiz bir ırmağa benzetmiştir ve günde beş defa bu ırmakta

yıkanan Müslüman'da kirin kalmayacağını bildirmiştir.

"Ey iman edenler! Sabır ederek ve namaz kılarak, Allah'tan yardım dileyin. Şüphe yok ki, Allah sabredenlerle beraberdir." Bakara Suresi **153.** ayet. Yüce Allah sabırlı kullarından eylesin diye dua ederim.

GÜZEL AHLAK

Bismillahirrahmanirrahim

Ahlak kelime anlamı: Karakter, tabiat ve güzel huy demektir. Her insanın bir ahlakı vardır. Doğuştan itibaren yaşamın getirdiği, aile çevresinin etkisi, eğitim ile nefsinin olumlu, olumsuz etkileri, o insanın ahlakının oluşmasında önemli etkenlerdir.

İnsanın aklı ile kabulleri, öngörüleri ve bunlara bağlı davranışları, o insanın iyi ya da kötü ahlaklı olduğunu ortaya çıkartan unsurlardır. Ben bu yazıda, Kur'an ahlakı, yani müminlerin güzel ahlakını anlatmaya çalışacağım. Kur'an'a göre ahlak, güzel huy demektir.

Allah'a ve Peygambere itaat güzel ahlakın oluşmasının temelidir.

Allah'ın emir ve yasaklarına uymak ve iyiliği emredip kötülükten sakındırmak da güzel ahlak demektir.

Kur'an'a göre güzel ahlaklı insan, iyi işler yapan, yani Kur'an ifadesiyle "Salih amel" işleyen kişidir.

Allah'a kulluk eden ve O'na ibadet eden kişi güzel ahlak sahibidir. **"De ki! Ben dinimi Allah'a has kılarak, sadece O'na kulluk ederim." Zümer** Suresi **14.** ayet.

Güzel ahlak, Allah sevgisi, Allah'tan sakınmak ve O'na saygılı olmak demektir. Kur'an'da pek çok ayette "Allah'a saygılı olun, Allah'tan sakının" ifadeleri geçmektedir.

"Allah'a saygılı olun ve Elçisine inanın ki, Allah size rahmetini iki kat versin." Hâdid Suresi **28.** ayet.

Bir kişide İslam ahlakının varlığı, o kişinin Allah'a ve Peygambere itaati ile ifade edilebilir. Bu da asıl kaynak Kur'an yanında sünnet demektir.

Kur'an'ın temel konusu insandır. Kur'an, kurtuluşa ya da felakete giden insanın yaşam biçimini anlatır. İnsana kurtuluş yolunu yani güzel ahlakı ısrarla önerir.

Kötülüklerin, yanlışların ve zulümüm en yoğun olduğu bir dönemde insanlığa öğüt ve güzel ahlak ile şifa olan Kur'an gönderilmiştir. İslami yaşam biçiminin rehberi olan Yüce Kur'an, Hazreti Muhammed'in rehberliği ve üstün ahlak örneği ile insanlık tarihinde eşi görülmeyen ve güzel ahlakı simgeleyen bir asır yaşatmıştır. (Asr-ı saadet).

İbret alınacak kıssaları, öğütleriyle Kur'an, Yüce Allah'ın insanlığa gönderdiği en büyük nimettir. Kur'an'ın, her ayeti, her kelimesi, insanı güzel ahlaka ve doğru yola çağırır. İnsanların çoğu bu nimeti kabul etmemişlerdir.

Yüzyıllardan beri İslam'a karşı açılmış savaş, aslında Kur'an'ı devre dışı bıraktırmak savaşıdır. Bu savaşı açanlar kötü ahlak sahipleridir.

İslam düşmanları, sokakta canlandırdıkları bâtılı (Kur'an dışı inançlar) Müslümanlara din diye yutturmaya çalışmaktadırlar.

İçinde bulunduğumuz dönemde, İslam'a son darbeler vurulmaktadır. Ilımlı İslam ve dinler arası diyalog bunun içindir.

İslam düşmanları, kendilerinin büyütüp azmanlaştırdıkları anarşiyi ve terörü, İslam'a karşı zalimce kullanmaktadırlar.

Kendi oluşturdukları zulüm ateşini "İslami terör" diye adlandırmaktalar ve faturayı İslam'a kesmektedirler.

Zulüm ateşinin etrafında keyifle dans eden İslam düşmanlarına karşı, sözüm ona İslam dünyası, Kur'an düşmanlarının keyiflerine keyif katmaktadırlar.

İslam'ı Kur'an'dan öğrenmeyen, sokak Müslümanları da televizyon ve reklâm programlarında yıldız fallarından, çirkinlikler katmaktadırlar.

İslam şuur ve ahlakından yeteri kadar bilgi almamış insanımız ve gençlerimiz Kur'an düşmanlarının keyif bataklığına hızla sürüklenmektedir.

Her eve girmiş televizyon ve her gencimizin ve hatta küçük çocuklarımızın elinde dolaşan cep telefonları ile internet siteleri, işsiz, bilgisiz ve ekmeksiz fakir insanımızda Kur'an düşmanlarının keyif bataklığını kaşıklamaktadırlar.

Basın-yayın organları bozulmayı, para hırsı, reyting ile körüklemeye ahlak kurallarını hiçe sayarak devam etmektedirler. Para insanlar için, her şey olmuş ve nefislerinin tatmini ön plana çıkmış. Ana-baba dâhil, kimsenin umurunda

değil insanlık ve ahlak. Batı medeniyeti denen soyguncu zihniyet, gümüş doları insanların önüne yuvarlamış ve onları doların arkasında koşan köleler haline getirmiş.

Nefislerin tatmini için azdırılan nefisler, insanların güzel ahlaka karşı gözlerini kör ederken, kalplerini karartmıştır.

Bencil ve soyguncu zihniyet sahipleri, dış görünüşleri itibariyle temiz ve medeni görünmekle beraber, günah batağına battıkça batmaktadırlar. Eşcinseller, erkek erkeğe evlenmeler, ötenaziler ve dünyanın her tarafında boğazladıkları günahsız insanlar.

İnsanlık tarihi boyunca suç işleyip Allah'ın yok ettiği tüm kavimlerin işledikleri günahların tümü günümüzde işlenmektedir. Yazık çok yazık. Tüm ahlaksızlıklar ve zulüm, medeni dünya diye adlandırılan zulüm sahiplerinin aslında, ne kadar cahil olduklarının bir göstergesidir. İnsanlığın, merhametin yok olduğu cehalet devri gibi. Diri diri kız çocuklarının gömüldüğü o zamanı çağrıştıran Allah tanımazlıklar.

<u>Kurtuluş Kur'an'da dır</u>

Kur'an ahlakına yönelelim. Asr-ı Saadet'i özleyelim ve doğru yola koşalım. Kur'an okuyan, anlayan ve yaşayan, Efendimiz'in öğretisi istikametinde çalışan insanlar, güzel ahlakı yakalayacaklardır. İnşallah. **"And olsun ki, Biz insanları şerefli kıldık. Onların karada ve denizde gezmesini sağladık. Temiz şeylerle onları rızıklandırdık. Yarattıklarımızın çoğundan üstün kıldık." İsrâ** Suresi **70.** ayet.

O Yüce Allah, insanı, Allah'ı tanıma, varlığı ve birliğine inanma eğiliminde yani hanif olarak yaratmıştır. Yukarıdaki ayette ise, insana daha başlangıçta verdiği avansı geniş bir şekilde açıklamaktadır. Hanif yaratılan insan, halife insan ve şerefli olan insan, kendisine rehber olarak verilen Kur'an ve Efendimiz. Tüm bunlar, insanın güzel ahlak sahibi olması için verilen nimetler.

Güzel ahlak insanı cennete götürecektir. Ancak, imtihanlar var. Yaratılışa tohum ve yumurta ile başlayan insan, dar geçitlerden, karanlıklardan, zorluklarla geçip dünyaya geldiği gibi dünya hayatında da pek çok dar imtihanlardan geçecektir. Yüce Allah, **Beled** Suresinde **4.** ayette

"Biz insanı zorluklar içerisinde yarattık" bilgisini vermektedir.

İnsan yaşam boyu da pek çok zorluklar yaşayacak ve zor imtihanlar verecektir.

İster sultan olsun, ister diktatör ve ister demokrat başkan ya da çok zengin Karun gibi. Kaçılmaz son ölümden kurtulamayacaktır. Ölüm sonrası hesabı düşünmeli insan ve ahlaklı olmaya bakmalıdır.

Ahirete ve hesap gününe inanan insan, geç kalmadan Kur'an'a ve sünnete yönelmelidir. Okumalı, anlamalı ve ona göre yaşamalıdır.

Ahiret ve hesap gününe inanç beraberinde Allah korkusunu getirecek ve bu da güzel ahlakın itici gücü olacaktır.

Yüce Kur'an'da Allah, "**Allah korkusunu azık edininiz"** demektedir. Bu azık iyi anlaşılmalı ve ona göre yaşanmalıdır.

Güzel ahlakı pekiştirmek için Efendimiz örnektir. **"Ey insanlar! And olsun ki, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe inananlar ve Allah'a Kavuşmayı umanlar, Allah'ı çok anan kimseler için, Resulullah en güzel örnektir." Ahzâb** Suresi **21.** ayet.

Bu ahlak Kur'an ahlakıdır. Nitekim Ayşe annemize sorarlar. **"Muhammed'in ahlakı nasıldı?"** Ayşe annemiz **"Kur'an okumuyor musunuz?"** der ve devamla **"Muhammet'in ahlakı Kur'an'dır"** der.

Efendimiz **"İlmimi artır ahlakımı güzelleştir"** diye dua eder ve çokça tevbe ederdi.

"**Şüphesiz sen büyük bir ahlaka sahipsin." Kalem** Suresi **4.** ayet. Bu, Efendimizin ahlakının güzelliğinin ve büyüklüğünün vurgulandığı bir ayettir..

Efendimiz **"Ben güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim"** diye bize bilgi vermektedirler.. Ne mutlu Efendimizin güzel ahlakını örnek alanlara.

Ahlak, sadece güzel ve iyi davranışlar anlamında olan bir kavram değil. İyi ve kötü davranışların tamamına ahlak denilir. Buna göre insan, iyi ahlaklı olduğu gibi, kötü ahlaklı da olabilir. İnsanların kötü davranışlarına karşı, halkta yaygın olan kelime "ahlaksız" kelimesidir. Aslında ahlaksız insan yoktur.

Yüce Allah Kur'an'da, iki yolu da göstermiştir. Doğru yol ve eğri yol. Bu yollardan birini seçmek konusunda, insan serbest bırakılmıştır. Kur'an'a göre, insanın ahlakı seçtiği yola göre şekillenir ve Kur'an ölçülerine uyduğu müddetçe, değişim

süreci içerisinde, iyi veya kötü olarak gelişir. Yani imanda veya küfürde derinleşir.

Yüce Allah, kullarının hem dünyada ve hem de ahirette mutlu olmalarını istemektedir. Kur'an'da ısrarla imana çağırır. **"İnanıp salih amel işleyenler"** ifadesi ile başlayan yüzlerce ayet, güzel ahlaka ve imana işaret ederek, cennet müjdesi vaat eder. Bu **Sebe** Suresinde şöyle yer alır: **"Allah, iman edip salih amel (güzel iş) işleyenler hakkında onlar için bir bağışlanma ve büyük bir mükâfat vardır" Sebe** Suresi **4.** ayet.

Bu ayette ahlak ile iman ilişkisi anlatılmaktadır. İnsan güzel ahlakı kazandıran imanı ve ibadeti ile salih amelidir.

Allah'a, ahiret gününe, meleklere, kitaba ve peygamberlere inanan insan Müslüman'dır. İnsan, Allah'a ve peygambere itaat eder ve iyiliği emredip kötülüğü yasaklarsa iyi ahlak yolundadır. Etrafında olan bitene bigane (ilgisiz) kalamaz. Okur, araştırır ve çalışır. Bunlar güzel ahlakın ilk adımlarıdır. Düşünür, iyiyi ve güzeli bulmaya çalışır, kendi kendinin niyetini, vicdanı ve kalbi ile hissettiklerini, eylemlerini ve sonuçlarını sorgular ve deneyden geçirir. Yanlışlarını düzeltmek için, iman ve güzel ahlak ile yoğrulmuş aklını kullanır. Nefsinin muhtemel saptırmalarını hesap eder, tövbe eder ve Allah'a sığınır. Bunlar ve benzerleri güzel ahlakın sonuçları olur.

Yüce Kur'an, iman etmeyenleri, **Â'raf** Suresinin **39.** Ayetinde **"Sağır, kör ve dilsiz"** olarak ifade ederken, pek çok ayetinde olduğu gibi, kötü ahlaklılar için cehennemi adres göstermektedir. **"İnkâr edip ayetlerimizi yalanlayanlar var ya, işte onlar cehennemliklerdir." Mâide** Suresi **10.** ayet.

Yüce Kur’an’da; insanların kötü ve yerilen davranışlarına, yani kötü ahlaka işaret eden ifade ve kavramlar ile bunların açıklamalarına açık seçik ifadelerle yer verilmektedir. Kur’an mealini okuyan bir Müslüman, bunları görecek ve kendini bulduğu yanlışlardan kurtulma yollarının da yine Kur’an’da olduğunu görecektir.

Kötü ahlak ve yerilen tutum ve davranışlardan Kur’an’da geçenlerden birkaç örnek:

Cimrilik, yalan, kibir, bozgunculuk, gösteriş yapmak, yapılan iyiliği başa kakmak, başkalarını çekiştirmek (gıybet) savurganlık, çekememezlik, adam öldürmek, zina ve fuhuş, önyargılı olmak, sarhoşluk ve kumar, büyü, rüşvet alıp vermek vb. Bu davranışlar çeşitli ayetlerle açıklanmıştır.

İki örnek:

“Birbirinizin suçunu araştırmayın. Kimse kimseyi çekiştirmesin. Hangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır? Tiksinirsiniz. Allah’a saygılı olun. Allah, tövbeleri daima kabul edendir, merhametlidir.” Hucurât Suresi **12.** ayet. Bu ayette gıybet anlatılmaktadır. **“Ey Âdemoğulları! Her secde mahallinde temiz elbiselerinizi giyiniz. Yiyin, için fakat israf etmeyin. Allah savurganları sevmez” Â’raf** Suresi **31.** ayet. Bu ayet israfı anlatmaktadır. Efendimiz, kötü ahlak için şu bilgiyi vermektedir:

“Allah katında, kötü ahlaktan daha büyük günah yoktur. Çünkü kötü ahlak sahibi, bir günahtan çıkmadan diğerine düşer.” Evet, Efendimizin bu haberi ve öğüdü bugün için gün

gibi ortaya çıkmaktadır. Sözüm ona medeniyette ilerlediğini sanan ve rahat yaşamayı stresle değişen insan, ilerlediğini sanırken her geçen gün batağa saplanmaktadır. Bir günahtan çıkmadan diğerini düşen kefere medeniyeti (batı medeniyeti) Allah'ın "Sakın dengeyi bozmayın" emrini değil paranın doların emrini dinleyip, ona tapmakta ve dengeyi bozmaktadır. Çevre kirlenmiş ve dünya bitmektedir. Otlar, ağaçlar, hayvanlar, kuşlar ve insanlık yok olmaktadır. Son günlerde ölen arılar ve buzları tükenen ayılar vb. Dengeyi bozmak en büyük ahlaksızlık olmaktadır. İnsan bu kötü ahlakıyla kıyamete davetiye çıkartmaktadır. İnsanlık kötü ahlakının faturasını yokluk ve acılarla kıyamet öncesi yaşayacaktır.

İnsanın Allah'a, kendisine ve çevresine karşı ahlaki sorumlulukları Kur'an'da açıkça açıklanmaktadır. Kur'an meali okuyan Müslüman iyi ve Kur'an'da övülen ahlaki davranışlardan kendisinde bulduklarına sevinir ve eksiklerini tamamlamak için gayret sarf eder ve Allah da ona yolu açar Allah'a karşı iyi ve övülen ahlaki tutum ve davranışlar: Allah'a saygılı olmak ve sakınmak (takva).

Allah'ı sevmek ve O'nu anmak (namaz ve zikir).

Allah'a minnettarlık (şükür).

Allah'a içten bağlılık (ihlas).

Allah'tan bağışlanma dilemek (tevbe) gibi.

İnsanın kendisine ve çevresine karşı ahlaki sorumlulukları:

İyilik ve doğruluk.

İyilerle arkadaş olmak,

İyilikte yardımlaşmak ve kötülüğe karşı koymak.

Şahitliği kendi aleyhine olsa da doğru yapmak.

İnsanlara yardım etmek.

Sabırlı olmak.

Güzel söz söylemek.

Alçakgönüllü olmak.

Sözünde durmak ve yeminini yerine getirmek.

Emanete riayet etmek.

Dünya ve ahiret dengesini korumak.

Batı medeniyeti madde ilmini kullanarak ve sırf para hırsı ile dünyada dengeyi bozdu dedik. Peki, Müslüman ne yaptı; Müslüman da, batı taklitçiliği yaparak ve üretmeden tüketerek, dengeyi bozdu. Ahiret için Allah'ın emir ve yasaklarına uymadığından, Müslüman da en az batı medeniyeti kadar suç işledi. Bunun acısını tüm dünya, yaşarken tabii, Müslümanım diyenler de acı bir şekilde yaşayacaklardır.

Ahirette hesabı kolay vermenin anahtarı güzel ahlaktır. Güzel ahlak Kur'an ahlakıdır ve Müslüman Kur'an mealini okuyup anlayacak, düşünüp uygulayacak ve güzel ahlakı edinmeye çalışacaktır. Güzel ahlakın değerini Efendimiz şöyle haber vermektedir:

"Kıyamet gününde (hesap gününde) Mü'minin terazisinde güzel ahlaktan daha ağır gelecek bir şey yoktur. Şüphesiz ki Allah, kötü huylu çirkin sözlü kimseleri sevmez."

İnsanı ahiretteki hesap mahkemesinde beraat ettirecek delil, güzel ahlak belgesi olacaktır. Allah'a iman ve itaat ile Efendimizin güzel ahlakini örnek alan insanlar, hem bu dünyada ve hem de ahirette mutlu olacaklardır.

Yüce Rabbimden insanlığa güzel ahlak nasip etmesini dilerim AMİN.

Güzel ahlaka sahip olan Mü'minlerin niteliklerini sayan ve iki cihanda mutlu olmasının müjdesini veren iki ayet ile yazımı noktalıyorum.

"Allah'a kulluk edin, O'na, hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, yakınlara, yetimlere, düşkünlere, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya ve elinizin altındaki kimselere iyilik edin. Allah, kendisini beğenip övünenleri sevmez." Nisâ Suresi **36.** ayet. **"Yüzlerinizi doğudan yana ve batıdan yana çevirmeniz, iyi olmak demek değildir. Lakin iyi olmak, Allah'a, ahirete, meleklere, kitaba, peygamberlere inanan, Allah sevgisiyle yakınlara, yetimlere, düşkünlere, yolculara, yoksullara, köleler uğrunda mal verenlere, namaz kılan, zekât veren ve sözleştiklerinde sözlerinde duranlar, zorda, darda ve savaş alanlarında sabredenlerdir. İşte onlar doğru olanlar ve sakınanlar da onlardır." Bakara** Suresi **177.** ayet.

Allah Mü'min kullarından eyleye ÂMİN.

DOĞRULUK İYİLİK

Bismillahirrahmanirrahim

1- **“Ey Mhammed! Emrolunduğu gibi dosdoğru ol. Beraberindeki tövbe edenler de dosdoğru olsunlar. Hak ve adalet ölçülerini aşmayın. Şüphesiz O, yaptıklarınızı hakkıyla görür.” Hûd** Suresi **112.** ayet.

2- **“Şüphesiz Rabbimiz Allah’tır deyip, sonra da dosdoğru olanlara hiçbir korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.” Ahkâf Suresi 13.** ayet

3- **‘’Kim güzel bir işte aracılık ederse, ona o işin sevabından bir pay vardır. Kim de kötü bir işte aracılık ederse, ona o kötülükten bir pay vardır. Allah’ın her şeye gücü yeter.” Nisâ** Suresi **85.** ayet

4- **“Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça iyiliğe asla erişemezsiniz. Her ne harcarsanız onu Allah bilir.” Âl’i İmran** Suresi **92.** ayet”

İnsan bu dünyaya Allah’a kulluk yapmak için gönderilmiştir. İnsan iki şekilde imtihandan geçecektir. Birincisi Allah’ın farz kıldığı ibadetleri yapıp yapmamaktan, ikincisi ise, insanın yaşamı boyunca başına gelebilecek iyi ya da kötü işlerden olan imtihanıdır. Her iki halde de imtihanın başta gelen ve başarılması diğer imtihanlara yol açacak olan doğruluk imtihanıdır. Doğru ve dosdoğru olmayan bir insanın yapacağı her işe yanlışları ve doğru olan bir insanın da yapacağı işlere doğruları yol gösterecek ve Allah, o davranışlara göre kuluna yolu açacaktır. Hakka ulaşmak ve hakkı söylemek için, Müslümanın dosdoğru olması, yani ulaştığı iman ile **“Allah bana yeter”** davranışını göstermesi gerekir.

Doğruluğa ve hele dosdoğruluğa ulaşmak çok zor bir yokuştur. Ulaşılan doğruluk davranışlarını hiç kimseden korkmadan gösterebilmek ise, daha zordur. Çünkü böyle bir davranış doğru yolda olmayanlara zarar vereceği için, Müslüman tecavüze uğrayacaktır. Bu noktada Allah'ın kuluna olan öğüdü aşırı gitmemesi istikametindedir.

Efendimize **"Emrolunduğu gibi dosdoğru ol"** emri, kulluk ve peygamberlik görevlerini tam olarak ve hiçbir şüpheye düşmemek üzere, insanlara Kur'an'ı tebliğ etmesini vurgulamaktadır. Efendimiz, Allah'ın en sevdiği kulu ve peygamberi olarak, geçmiş ve gelecek günahlarının affedildiğini ve cennetteki yerinin belli olduğunu, Yüce Allah'ın kendisine bildirmesi ile haberdardır. Efendimiz çok düşkün olduğu ümmeti için, bu ayetin inmesi ile derin düşüncelere dalmış ve kendisine soran sahabelere: **"Hûd Suresi beni kocattı"** buyurmuşlardır. Ayette dosdoğru olma çağrısının beraberinde "tövbe edenler de dosdoğru olsunlar" emri de var. Burada vurgulanan Müslümanların tümü, yani efendimizin ümmetidir. Hûd Suresinde; Nuh, Hud, Salih, İbrahim, Lut, Şuayb ve Musa peygamberlerin ibret alınacak kıssaları anlatılmaktadır. Bu kıssalarda, İslam'ın temel iki esası vurgulanmaktadır. Biri, dosdoğru bir hayat sürdürmek ve ikincisi de Allah'ın koyduğu sınırların aşılmaması, hak ve adalet ölçüleri içirişinde hareket edilmesidir. Bu iki tadımlık diye seçtiğim ayetler, Hûd Suresinin özetidir. Surenin tamamını okuyanlar, Allah'ın emir ve yasaklarına uyarak yaşayanların cennete, aksine davranışta olanların da cehenneme gideceğinin bilgisine ulaşacaklardır. Efendimiz "**Cuma günleri Hûd Suresini okuyunuz"** buyurmuşlardır. Cuma günleri, bu sureyi okuyanlar, okudukları meal ile

Allah'ın kulları için bildirdiği sınırları öğreneceklerdir. Bunun yanında Müslüman bu sınırların içindeki yerini de görüp, eksiğini fazlasını düzeltme imkânı ve bilgisine ulaşacaktır. Kur'an meali okuyalım ve dinimizi Kur'an'dan öğrenerek, Kur'an ahlakı ile yaşayarak, hem bu dünyamızın ve hem de Ahiretimizin mutluluğunu yakalayalım diye dua ederim.

Bismillahirrahmanirrahim

"Kim güzel bir işte aracılık ederse, ona o işin sevabından bir pay vardır. Kim de kötü bir işte aracılık ederse, ona o kötülükten bir pay vardır." Nisâ Suresi **85.** ayet.

"Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça iyiliğe asla erişemezsiniz. Her ne harcarsanız onu Allah bilir." Âl'i İmran Suresi **92.** ayet..

Bir önceki makalemde tadımlık olarak, doğruluğu anlatmaya çalışmıştım. Bu yazımın başlığındaki iki tadımlık ayet ile de iyiliği anlatmaya çalışacağım..

İnsanın yaratılışında hem iyi özellikler ve hem de kötü özellikler vardır. Yüce Allah, insanın iyi özelliklerinin ortaya çıkması ve Allah rızası için geliştirilmesinin yollarını Yüce Kur'an'da anlatmaktadır.

İyilikte veya kötülükte aracı olmak yolunda olan bir insan için, kötülükte aracı olmak kolaydır. Kötü zaten kötüdür ve ona aracılık eden bir insan kötülüğe bulaşır ve ondan kendisi de pislenir. İyilikte aracı olmak kötülükte aracı olmak kadar kolay değildir. İyilik adaletle yapılmak zorundadır aksi halde iyilikte aracı olacağım diye, bir başkasının hakkına tecavüz edersiniz.

İyilikte aracı olmak için, çok çalışmaya ve araştırmaya ihtiyaç vardır. Haklıyı haksızı adalet terazisinde tartmak zannedildiği kadar kolay değildir. İyilikte aracı olacak olan insan aracılık yapacağı konun uzmanı ya da en azından olayların gerçek şahidi olmak zorundadır. Bu şekilde aracılık yapmaya soyunan kişinin, yapılan iyilikten sevap ve gerçekten çok değerli bir pay alması bu ayette açıkça bildirilmektedir.

Yüce Allah bir ayeti kerimede mealen şöyle buyurmaktadır. **"İyilik yapmakta yarışınız, kötülükte yarışmayınız.."** Buradaki iyilikte yarışmak ifadesi, insanların her alanda birbirlerine yardım ederek, birlik ve beraberliklerini sürdürmeleri içindir. Yüce Allah iyilikte ya da kötülükte yardımlaşmak veya iyilik ve kötülükte aracı olmak konusunda, Müslümanı özel olarak uyarmakta ve Müslümanın her davranışının Allah tarafından bilindiğini işaret buyurmaktadır. Her şeye gücü yeten Allah'ın varlığı birliği ve kanunlarının devamlılığı bilinciyle hareket ederek, Allah yolunda ve O'nun rızası istikametinde davranışı dikkatten uzak tutmamamız vurgulanmaktadır.

Vermek duygusu, Allah'ın insanlara, verdiği yüksek insani değerlerden biridir. İyi insan, her türlü varlığından diğer insan ve yaratılmışlara bir ölçüye göre, dağıtan insandır. Bu şekilde vermek, Allah yolunda harcamak anlamındadır. Allah yolunda yapılacak vermek hususunda yüce Allah **"Sevdiğiniz şeylerden vermedikçe asla iyiliğe ulaşamazsınız"** ifadesi ve emri ile vermenin nasıl ve ne şekilde verildiği zaman değerli olduğuna işaret buyurmaktadır. İnsanın sevdiği şeylerden vermesi onun fedakârlık ve Allah'a bağlılık ölçeği olmaktadır.

Kur'an mealine uyarak, insan olarak iyi ve kötü yanlarımızı

Kur’an’dan öğrenerek davranışlarımızı ona göre ayarlayalım diye dua ederim.

“İyilik yüzlerinizi doğuya veya batıya çevirmeniz değildir. Asıl iyilik, Allah’a, ahiret gününe, meleklere, kitablara ve peygamberlere inanan, sevmekle beraber malı yakınlara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, darda kalıp da isteyen fakirlere, boyunduruk altında olan esir ve kölelere veren; namazı kılan, zekâtı veren, söz verip anlaşma yaptıklarında sözlerinde duran ve sözlerini yerine getiren; sıkıntı hastalık ve savaş zamanlarında sabredenlerin yaptıklarıdır. İşte doğru olanlar ve Allah’tan sakınanlar ve korunmuş olanlar bunlardır.” Bakara Suresi **177.** ayet.

Bu ayette genel olarak sıralanan özellikler İslami kişiliğin göstergeleridir. Bu ayete uyanlar ve buna göre davrananlar, Kur’an ahlaklı Müslümanlardır. Bunlar Allah’tan korkup sakınanlardır. Başta, yüce Kur’an olmak üzere, Allah’ın insanlara verdiği tüm nimetler Allah’tan gelip Allah’a dönecek olan insanın Müslüman olması içindir. Müslüman, imanın temellerine inanan ve uyan insandır. Bu da Allah’a ahiret gününe, meleklere, kitablara ve peygamberlere inanıp iman etmektir. Ayette, insanın ruh güzelliği, ahlakı ve iyiliği bu temeller üzerine inşa edilmektedir.

Ayette göstermelik veya şekli bir iyilikten söz edilmemektedir. Ayetteki derinliği ile iyilik, inançta, akılla yoğrulmuş imanda ve güzel iş yapmaktaki dosdoğru olmakta ve fikirde olan iyiliktir. İmanın kökleri üzerinde kurulu olmayan ve derin bir imandan kaynaklanmayıp, iş ve eylem olarak, imanın istikametinde olmayan bir yöneliş, ister doğuya ve ister batıya olsun, bu Müslümanda olması gereken iyilik değildir.

Müslüman “Malı sevmekle beraber” yakınlardan başlayarak ihtiyaç sahiplerine bir ölçüye göre veren insandır. **Birinci ölçü,** sevdiği ve kendisi için beğendiği maldan vermektir. Beğenmediğini birilerine vermek İslami anlamda doğru değildir. **İkincisi ise**, vereceğim diye saçıp savurup yoksun kalmak değildir.

“Müslüman sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında sabredenler” dendir. Sıkıntı, darlık ve fakirlik durumudur. Hastalık acı çekmektir, savaş ise mücadelenin en zor şartlarının olduğu bir eylem. Ayet tüm bu durumlarda sabretmeyi ilaç olarak bildirmektedir.

“Müslüman işte doğru olanlar bunlardır” ifadesi de Müslümanın en önemli özelliğidir. Bir Müslüman doğru ve dosdoğru ise, bunu bütün eylemlerini doğru eder. Çünkü iman doğruluğun zirvesidir. Çünkü iman doğrudan hakka bağlıdır ve doğruluk tüm eylemleri, gerçek eder. “**Asıl iyilik Allah’a imandır”** Müslüman önce Allah’ın varlığına ve birliğine inanan insandır. Ayetin başlangıcında Allah’a iman, sonucunda da Allah’tan sakınmak vardır ve İslami literatürde buna **“takva”** denir. Takva, insanı sırlarında ve açığa vurduklarında, uyurken ve ayakta iken, devamlı Allah’ın varlığını hissettiren imani bir yöneliştir. Allah’tan sakınmak yani takva, Müslümanı, Allah’ın istediği kul yapar. Takva sahibi Müslüman, huzurlu, yaşadığı ana ve geleceğe güven içindedir. İyiliği, düşünce sınırları içinde kalmaz iyi işler çizgisinde ilerler. Ruh, kalp ve beden temizliğini sağlayan namazı kılma, zekâtını tamı tamına verme, sözünde durma, her türlü hal ve şartta sabretmeyi bilme, doğruluktan taviz vermemek, bu yüce ayette Müslümanın kişilik göstergeleri olarak bildirilmektedir.

Bu yüce ayette tek, tek sıralanan İslami kişiliğe kavuşalım diye yüce Rabbime dua ederim.

Bu yazı da diğer yazılarım gibi bir tadımlıktır. İslami kişiliğin ne olduğu yüce Kur'an'da pek çok ayette bildirilmektedir. Kur'an meali okuyan her Müslüman kendisine düşen payı mutlaka, alacaktır.

"İyilik ve Allah'tan sakınma konusunda yardımlaşın. Kötülük, günah işlemek ve saldırganlık üzerine yardımlaşmayın" Mâide Suresi **2.** ayet.

"Sizden iyiye çağıran, iyiliği emreden ve kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa erenler onlardır." Âl'i İmran Suresi **104.** ayet

Bu ayetlerde iki zıt kavram dile getirilerek, yardımlaşmanın faydalı ve zararlı olanlarına dikkat çekilmektedir. İyilikte fayda ve mutluluk, kötülükte ise, zarar ve zulüm vardır. İyilik yapmanın kötülüğü de ortadan kaldırılacağına da vurgu yapılmaktadır.

İnsan akıllı ve toplumsal bir varlık olarak yaratılmıştır. Yalnız kaldığında yapacağı iyilik kötülüğe ilaç olamayacaktır. Ancak, diğer iyilerle birlikte hareket ettiğinde kötülüğü önleyebilecektir. Bunun için, iyiliği emreden ve kötülüğü men eden bir topluluğa ihtiyaç vardır.

Bu topluluğu bünyesinde bulundurmayan toplumlar yok olmaya mahkûmdurlar ve Kur'an'da bunlardan pek çok örnekten kıssalarla söz edilmekte. Her hastalığın ilacının bir ölçüsü ve dozu olduğu gibi, iyiliğin de bir ölçüsü vardır. Bu husus Kur'an'da söyle açıklanmaktadır. **"Yakınlara, düşküne**

ve yolcuya hakkını ver, ama saçıp savurma." İsrâ Suresi **26.** ayet. Vermekte ölçü budur, fazlası israftır ve haramdır. Manevi yardımlaşma sevgi ve merhametten doğar. Sevgi ve iyilik birlikte hareket ederler. Sevgi ile iyilik ve yardımlaşma tüm yaratılmışlar için vardır. Vermek, yardımlaşma anlamında iyilik, karşılık beklemeden yapılmalı ve iyi insan kendine karşı nasıl davranıyorsa, başkalarına karşı da öyle davranmalıdır. Bu yardımlaşma yürekten olan gerçek yardımlaşmadır. Bu ölçü yüce Kur'an'da şöyle verilmektedir. **"Sevdiğiniz şeylerden vermedikçe, asla iyiliğe erişemezsiniz." Âl'i İmran** Suresi **92.** ayet. Yardımlaşma yaşamın her boyutunda iyilik için yapılacaktır ve kötülükten uzak durulacaktır. İyilikte yardımlaşma ve kötülüğe karşı çıkılmak, Allah rızasının kazanılmasının toplumsal boyutudur. Toplumsal ilişkilerde temel olan iyiliktir ve bu toplumu iyiliğe ve barışa götürür. Bunun başlangıcı güzel sözlere dayanır. Bu başlangıcı Efendimiz şu özet cümle ile ifade buyurmuşlardır. **"Güzel söz, sadakadır."**

İyilik Müslümanın imanını olgunlaştırır ve Allah'a yaklaştırır. Müslümanın tüm davranışlarında görülür, iyilik güzellik yüzüne yansır. İyiliğin kaynağı, kalpte, vicdanda ve gönülde olan sevgi ve merhamettir. Kötülük, insanı Allah'tan uzaklaştırır ve bunun kaynağı da sevgisizlik kin, nefret gibi insanı zalimleştiren ve şeytanlaştıran nefistir. İyilik, kötüyü iyileştirmenin ilacıdır. Ancak, uygulanması çok zordur, sabır ve yüksek yardımlaşma gayretini gerektirir. Şu özdeyiş buna çok güzel anlatmaktadır. "İyiliğe, iyilik her kişini karı, kötülüğe iyilik er kişinin karı." (Burada Kar derken a harflerinin üstüne şapka koyalım.)

İslam akla uygun ve insanı doğru düşünmeye yönlendiren bir

özelliğe sahiptir. Bozulma, şeytana ve insan şeytanları olan kötülere uyunca başlar. Tedavi Kur'an'dadır. Kur'an meali okuduğunuzda pek çok örnek bulacaksınız. Kur'an meali okuyup dini öğrenmek ve iyilikte yarışmak, Müslümanın toplumsal görev ve sorumluluğudur. Bana dokunmayan yılan bin yaşasın anlayışı, şeytanın öğretisidir.

Günümüzde kötüler çoğalırken, iyilikler ve iyiler hızla azalmaktadır. Vurgun, hırsızlık, günah işlemek ve saldırganlık iyi davranış olarak alkışlanmaktadır.

Yüce Allah'ın **"Sizden iyiye çağıran, iyiliği emreden ve kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa erenler onlardır"** emrini ve öğüdünü yerine getiren Müslümanlar olalım diye dua ederim. ÂMİN

ÖMÜR

Bismillahirrahmanirrahim

"Biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık." Kamer Suresi **49.** ayet.

"Her ümmet için bir süre vardır. Süreleri sona erince, bir saat bile geciktiremezler ve öne de alamazlar." Â'raf Suresi **34.** ayet.

Yaratılmışlar için ömür yani ölçü Yüce Allah'ın "OL" emri ile yaratılmıştır. Ölçüyü yani ömrü kaderi yaratan Allah, yaşamı başlattığını anlıyoruz **Kamer** Suresi **49.** ayetten.

Ömür, yani varlığa Yüce Allah'ın koyduğu ölçü ile tanıdığı

zaman tükenince, ecel çıkıyor ortaya. Ecel de bir zaman dilimi. Ecel dediğimiz bu zaman dilimini ne ileri nede geri alamıyoruz. Yüce Allah'ın dilemesi dışında.

Göğün mavisi size ne anlatır, sizi rahatlatır mı? Denizin mavisi sizi dinlendirir mi? Çimenin yeşili size yaşamı hatırlatır mı? Yeşilin çeşitliliği, aynı toprak ve aynı sudan yetişenlerin renklerinin ayrılığı

Tatları, insan yaşamına ne katıyor? Güneş olmasa, hep gündüz ya da hep gece olsa sıkılır mıydınız? Toprak size ne anlatır, hava, oksijen-su? Bunlar ve benzerleri hep bir ölçüye göredir.

Nefesinizi tutup hiç denediniz mi? Ölçüyü ve sonra düşündünüz mü? Ömrünüzün zaman (an) birimini? Kaç tane an varsa, o kadardır ömrünüz, nefes nefes. Ömrünüzün, Allah'ın verdiği değerli bir sermayeniz olduğumu düşündünüz mü? Ömür avans çekinizi.

İmam Razi, Asr Suresini düşünerek pazarda dolaşır. Pazarda buz satan bir satıcının şöyle seslendiğini duyar. **"Sermayesi tükenen bu insana merhamet edin."** Bunu duyan imam, **"Ben şimdi Asr Suresinin neyi işaret ettiğini anladım"** der ve ekler **"Dünyada ahireti kazanmak için Allah'ın verdiği sermayemiz ömürdür."**

Zamana yemin ediyor, Yüce Allah Asr Suresinin 1. ayetinde bizim için zaman ömrümüzdür. Zaman bizim için yaşadığımız an için vardır. Yaşadığımız an bir an sonra geçmiş zamandır. Gelecek zaman, bizim için bir an bile garanti değildir. Yani yoktur. Çünkü ömür bitmiş ve biz ölmüş olabiliriz. Zaman, Allah'ın bizim için koyduğu sınırlar içerisinde vardır.

Doğru yola çağrı olan Yüce Kur'an'ın Asr Suresi, yaratılıştan kıyamete kadar olan zamana yemin ile başlamasında hikmetler vardır.

Allah'ın emir ve yasaklarına iman ile inanmak ve gücü yettiğince uygulamak, baştan sona kurtuluşa çağıran Kur'an'a uymak ve o istikamette yaşamak doğru yolu bulmak demektir.

Asr Suresinin ikinci ayetinde, insanın hüsran içerisinde yani kayıpta olduğuna yemin edilmektedir. Bu çağrıya uymayanlar, yemin ile uyarılmak ve Allah'ın koyduğu sınırların mutlaka kayıpta olduğu bildirilmektedir. Kur'an okunduğu zaman Allah'ın koyduğu sınırlar anlaşılacaktır. Sınırların neler olduğu açık-seçik bir şekilde anlatılmaktadır ve her insan bu sınırları kolayca kavrayacaktır.

Üçüncü ayette, kayıptan kurtulmanın reçetesi verilmektedir. Yüce Allah'ın sonsuz merhameti ile insanların kurtuluşuna verdiği kurtuluş reçetesi, Allah'ın varlığına ve birliğine işaret eden zarif bir ifadedir. Bu işaret, Allah'ın bağışlamayı kendine farz kıldığı Rahman sıfatının bir yansıması ve insanların şükür etmesi gereken bir işarettir.

Zamana yemin içerisinde her insan tek tek ömrü ile yer almaktadır. Kayıp-kazanç bağlamında ömrümüzü yani sermayemizi nasıl kullanacağımızın yeminle verildiği üçüncü ayet **"Ancak inanıp yararlı işler yapanlar birbirlerine gerçeği tavsiye edenler ve sabırlı olmayı söyleyenler kayıbın dışındadırlar."**

Bu ayetten, yalnız bireysel olarak, toplumsal olarak da reçeteye uymamız gerektiğini anlıyoruz. İman edeceksiniz

ve iyi işler yapacaksınız, hakkı söyleyecek ve hakkı tavsiye edeceksiniz. Hakkı söylemek tepkiye sebeptir. Hakkı söylemenin faturasını, haksız olanlar ve ayetin ifadesiyle kayıpta olanlar size ödeteceklerdir. O zaman sabır edecek ve hakkı söyleyenlere de sabır tavsiye edeceksiniz.

Kendinizden başlayarak hakkı söylemekte çemberi genişleteceksiniz ve her devirde olduğu gibi, haksızlara karşı siz kazanacaksınız ve cennet umut edeceksiniz. (Nuh peygamber 950 yılda üç beş kişiyi inandırabilmiş, oğlu bile kendisine inanmamış. Lut peygamberin karısı inanmamış, iki kızı ile beraber inanmışlar. Günümüzde bu gibi asrın firavunlarının gazeteleri, yandaşları çoğunlukta. Ahirette kazananlar hakkı söyleyenler ve sabredenler olacaklardır. Allah'ın vaadi budur.

Yüce Allah'ın verdiği ömür(zaman)'ü insan dilediği gibi kullanmakta serbest bırakılmıştır. İsteyen dünya zevkleri için ve isteyen de hem dünya ve hem de ağırlıklı olarak ahiret için kullanacaktır.

Ecel, ömrün, anın tükendiği son an. Ölüm ile sonsuza akıyor zaman ve ömür de her yaratık gibi Allah'a döner. Kur'an'ın ahireti anlatan ayetlerinde, zaman ve ömür için "temelli ebedi" kelimeleri yer almakta. Hem cennet ve hem de cehennem için. Ömür sonsuzluğa akıp gitmiştir. **"Allah'a ve Peygamber'e kim itaat ederse onu, içinde ırmaklar akan cennetlere koyacaktır. Orada temellidirler." Nisâ** Suresi **13.** ayet. **"Kim Allah'a ve Peygamber'e başkaldırırsa, yasalarını aşarsa onu, ebedi kalacağı cehenneme koyar." Nisâ** Suresi **14.** ayet.

Yüce Kur'an, tüm âlemlere ve zamanlara, hüküm, rahmet ve öğüt vb. olarak var. Zamanını, ömrünü tamamlayan varlıklar, milletler, devletler ve diğerleriyle insanlar yok olmak üzere yaratılmışlardır. Bir göz açıp kapayacak kadar bir zamanda kıyamet kopacak ve tüm canlı cansızlar Allah'a döneceklerdir. Allah hesabı çabuk görecek ve ebedi ömür yeniden sonsuzda başlayacaktır.

İnsan, bir kalp durması ile bir göz açıp kapayana kadar ölmekte. Bu ölüm olayına şahit olanlar "Bir anda düştü ve öldü" derler. Zaman yaşayan için böyle akmış, ölen için zaman nasıl aktı ve ömür tükendi, bu bilinmezlerdendir.

Zamanın nasıl aktığı ile ilgili Kur'an'da ayetler vardır, iki örnek: **"Rabbinin katında bir gün, saydıklarınızdan bin yıl gibidir." Hacc** Suresi **47.** ayet

"Gökten yere kadar olan işleri Allah düzenler. Sonra işler sizin hesabınıza göre, bin yıl tutan bir gün içinde O'na yükselir." Secde Suresi **5.** ayet..

"Melekler ve Cebrail miktarı elli bin yıl olan o derecelere bir günde yükselirler." Meâriç Suresi **4.** ayet.

Zamanın akısı ile ilgili bu ayetlerdeki günler bizim bildiğimiz günler gibi değil ve bizim tarafımızdan bilinmezlerdir.

Yüce Allah, zamandan ve mekândan münezzehtir. Burada vurgulanan insanları zaman konusunda uyarmak olabilir. Bunun için zamanın yani ömrün kıymeti bilinmeli ve ona göre kullanmalıdır.

Bizim yaşam şartlarımız içerisinde zamanın akışına, değişkenliğine gözlemlerimiz ve algılamalarımızla şahit

olmaktayız. “Allah Allah ne çabuk geçiverdi zaman” ya da “Öf be zaman da hiç geçmiyor” gibi söylemlerle ifade ederiz zamanın akışını. “Tükenip gidiyor ömür dediğin” bir TV dizisi olmuş.

Ömür bir zaman şerididir. Zaman şeridimiz varlığımızın ilk lahzasında, ilk nefeste göz kırpmadan akmaya başlamaktadır. Zaman yaşamımızla beraber var. Zaman şeridimizin kareleri başlangıcı kaydeder, yaratılışta boştur. Zaman ilk nefes ile uğrar yaşamımıza ve dolarak sarılır sonumuza. Zaman şeridimiz yaratana döner. Nefis bitmiştir, ömür tamamdır ve bu son kayıt yine zaman sözcüğü ile anılır. “Zaman, ömür tükendi” deriz. Ömrün başlaması ve bitmesi sanki bir an gibi. Zaman akıp gelip giderken ömür doluyor. Ömür, iyi ya da kötü iş ve anılarla geçip gider ve biz aslında zamanı yaşarız. Bazen yaşamımızda farkına varmadan anbean geçer gider zaman. Yaşamamış gibi oluruz ömrümüzde sanki o zamanları ve hafızamızı yokladığımızda kayıtta hiçbir şey bulamayız. Kaydeden kaydediyor ömür şeridimize ve dosya kabarık öne geliyor ahirette. Ömrünü kötü işlerle geçirenler şöyle dertleniyorlar**. “Vah bize, eyvah bize. Bu defter nasıl olmuş da, küçük büyük hiçbir şey bırakmadan hepsini yazmış” Kehf** Suresi **49.** ayet**.** Sonsuz ömürde, şaşkınlıkla karşılanan kıyametteki bir zaman dilimi.

Hakkı söyleyip sabrı tavsiye edenler ve bunlara uyanlar için kıyamet ve hesap kolay geçecektir. “Onlar üzülmeyeceklerdir” Allah’ın vaadi budur, Allah’ın karşılıksız verdiği ömür avans çekini yerinde ve zamanın da kullanalım ve günü gelince ödeyelim, iflas felakettir**.** Görebilmek çok önemli Allah’ın ayetlerini ve Asr süresindeki kurtuluş reçetesini. Yakınımızda, içimizde, nefsimizde, parmak uçlarımızda her hücremizde

ömrümüzün ayetleri**.** Görmek algılamak ve ona göre yaşamak Allah rızasını kazanmak olmalıdır. Mü'minin ömür avansını kullanması. **"Ben cinleri ve insanları ancak, Bana kulluk etsinler diye yarattım." Zâriyât** Suresi **56.** ayet.

Yüce Allah bize bu ayet ile ömrümüzü ne için verdiğini bildirmekte. Biz çok çabuk geçen ve kısa olan ömrümüzü Allah'ın emrettiği şekilde ve iyi işler yaparak geçirmenin yollarının gösterildiği Yüce Kur'an'ı okuyup anlayıp ona göre ömrümüzü geçirmeliyiz.

Ömür ile birlikte akıyor zaman, toprakta ve topraktan yaratılan insanda. Toprakta da insanda da zamanın akışı verim ile değişken. Kışın ölü olan toprakta, zamanın derinden yavaş-yavaş akıp bahara erdiğini ve bahar ile beraber yaşamın nasıl hızlandığını gözleyelim. Bizde de ömrün tüm tazeliğini doğru zamanda doğrularla dolduralım ve saadete erelim. Ömrümüzün yaşadığımız kısmını iyi değerlendirip değerlendiremediğimizi düşünelim ve kalan kısmını Efendimizin buyurdukları gibi, **"Hiç ölmeyecekmiş gibi bu dünya için ve yarın ölecekmiş gibi, ahiret için çalışınız"** geçirmeye çalışalım.

Sonuç itibariyle, bir imtihan yeri olan bu dünyada zamanı anlamaya ve ömrü değerlendirmeye çalışmalıyız. Çünkü zaman bir var bir yok gibi geçip gidiyor. Masallarda böyle başlamaz mı? "Bir varmış bir yokmuş evvel zaman içinde" diye.

Aklımda, düşüncemde uçuşuyor rengârenk görüntüler halinde zaman. Zaman şeridimde insanlar, hayvanlar ve bitkiler gibi neler hayal âleminde, gelip geçmiş ömür gerisinde.

Tarih geçiyor başlıklar halinde, bugüne kadar ömrümün belleğine giren.

Gelenler, gidenler, kaybolanlar, eskiyenler, ümmetler, milletler, devletler ve tüm büyük sanıp büyük saydığımız şeyler. Hepsi de aslında küçük hepsi de bu âlemlerdeki ömür içerisinde geçici görüntüler. Gerçek ve var olan sadece Allah. Düşüncenin harekete geçirdiği zaman şeridimdeki görüntüler. Zaman ile üst üste çakışan ve yok olan görüntüler. Allah'a yönelmek ve ömrü doğru yolda kullanmak dileğim ve Allah'tan beklentim. Siz okuyucularıma, da ahiret kazandıran hayırlı, sağlıklı ve mutlu bir ömür sürdürmenizi Yüce Rabbimden niyaz ederim. ÂMİN

DÜNYA TUTKUNU HIZLI YAŞAM

Bismillahirrahmanirrahim

Günümüzde zaman çok hızlı akmaktadır ve insanların bir kısmı, dünya zevk, oyun ve eğlencesiyle hızlı ve yoğun yaşamaktadırlar. Orta halli olanlar için de değişen bir şey yok görünüyor ve onlar da dünya zevklerine dalarak hesapsız bir yaşam tarzı ile zaman tüketmektedirler. Bu iki gurupta gözle gözüken bir telaş. Bir telaş. En alt tabakadakiler de bunların dümen suyunda cehalet içerisinde çırpındıklarının farkında olmayan köleler gibidirler.

Dünya tutkunlarına özenti ve hesapsız tüketim alışkınlıkları içinde geleceği hiç düşünmeyen insan yığınları ve adı Müslüman olanlar, Kur'an meali okuyup gerçeği anlamaya zaman ayıramamaktadırlar. Müslümanım diyen kardeşlerimiz,

Kur'an'dan habersiz rasgele yaşamaktadırlar. Modern hayat ile beraber kullanılan araçlar da değişmiş ve böylece hızla, değişen bir dünyada, çaresiz bir hayat sürdürdüklerinin farkında, değil gibidirler. İnsanımız Yüce Kur'an'ı bilmediği bir dilde okumaya sığınmış gözüküyor. Bakın Yüce Allah ne diyor? **"Kendilerine apaçık anlatabilsin diye, her peygamberi kendi milletinin diliyle gönderdik." İbrâhîm** Suresi **4.** ayet. İbrahim peygambere gelen sahifeler gibi**,** Musa peygambere de Tevrat İbrani dilinde gönderilmiştir ve Hazreti İsa'ya da kendi milletinin dilinde**.**

Efendimize, milletinin ve kendilerinin dili Arapça olduğu için Arapça Kur'an indirilmiştir. **"Ey Muhammed! Biz düşünüp öğüt alsınlar diye, Kur'an'ı senin dilinde indirerek kolayca anlaşılmasını sağladık." Duhân** Suresi **58.** ayet. Allah'ın kolaylaştırdığı kitabı bilinmeyen bir dilde okumak öğrenmek olmayacaktır. Çare Kur'an'ı kendi dilinde olan Kur'an meali okuyarak anlayacak ve öğreneceksin. Allah insana akıl verdiği gibi her millete de bir dil vermiştir. İnsan kendi dilinde okuyup anlayacak ve anlatacaktır. Çok iyi Arapça bilenler de Arapça okudukları Kur'an'ı insanlara kendi dilinde anlatacaklardır. İşin doğrusu budur. Aklını böyle kullanmayan insan, kendini bilemez, dinini öğrenemez ve Allah'a yakınlık kuramaz.

Çocuğu dine ısıtacak olan ailedir. Aile reisinin dini bilgisi Kur'an'dan değil sokaktaki İslam'dan olunca, çocuk Kur'an'daki dini öğrenemeyecek ve sokaktaki dünya zevklerine dalarak, İslam dışı ahlakı benimseyecektir.

Buna karşı Allah, ana babaya bakın sorumluluklarını nasıl hatırlatıyor. **"Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlar ve taşlar olan cehennemden koruyunuz." Tahrim**

Suresi **6.** ayet. **“Ey Muhammed! Ailene namazı kılmalarını emret, kendin de onda devamlı ol.” Tâ-Hâ Suresi 132.** ayet**.**

Kur’an**,** anlaşılamayan Arapça dilinde okunduğu zaman, Kur’an ahlakını edinmek imkânsızdır. Çünkü anlamadığınız bir dille okuduğunuz Kur’an’da, Yüce Allah’ın size söylediklerini öğrenemezsiniz. Hâlbuki Kur’an okunmak anlaşılmak ve edinilecek ahlak ile yaşamak için gönderilmiştir. Kur’an ahlakının temeli dosdoğru yaşamak, Allah’ın ve Efendimizin koyduğu ölçü içerisinde Allah’a kulluk etmektir.

Aileden eksik ve yanlış bilgiler alan çocuk, ergenlik çağında, hızlı ve yoğun bir şekilde dünya için yaşamaya başlar ve ahireti unutur. Dünyada iyi yaşamak uğruna, bir günü beylik bilmeye başlar. Allah, insanı uyarmaktadır. **“Dünya hayatı sadece oyun ve oyalanmadır. Ahiret yurdu sakınanlar için daha iyidir.” En’am** Suresi **32.** ayet.

Kur’an’dan haberi olmayan Müslüman, dünya yaşantısının ahirete hazırlık olduğunu öğrenemez ve zamanla ibadeti de olmayınca, din duygusu körelir, Allah’ı hatırlamayı unutur. Felaketlerde ve kıyamette Allah der ama artık geçtir. Dünya tutkunu yoğun ve hızlı bir dünya yaşamı, insanı ana baba ve yakınlardan da uzaklaştırır. Hâlbuki dinimiz İslam, Efendimizin buyurduğu gibi, komşusu açken tok yatmaya razı değildir.

Zamanımızda Kur’an’dan kopuk yaşayan Müslümana bilgili demek fazla olur. Sadece akıl ile yaşamak mutsuzluk getirmektedir. Bu noktada insan, yalnızlaşmış, aklı nefsinin emrine girmiş, gönlü ve vicdanı kararmış insana Kur’an “cahil” demektedir. Müslüman modern denen bu çağda en önde

olmalıdır. Allah’ın emirlerine uymak salih amel üretmek, iman ile çok çalışmak ahireti kazanmak doğru olandır ve güzeldir. Efendimizin buyurduğu gibi, **“Yarın ölecek gibi ahiret için, hiç ölmeyecek gibi dünya için çalışınız.”**

Allah’ın Müslümana emri **“Bir işi bitirince diğerine başlayınız ve ümit edeceğinizi yalnız Allah’tan isteyiniz” İnşirâh** Suresi **7** ve **8.** ayetler. Müslüman araştıracak, çalışacak ve icatlar yaparak uzaya açılacak ve Allah’ın yarattıkları ile ilişki kurmanın yolunu bulacaktır. İçinde bulunduğumuz zaman diliminde insan aya inmiş ve diğer gezegenlere yolculuk için çalışmaktadır. Yüce Allah çalışan kulunun ümitlerini gerçekleştirmektedir. İnsanımız yani Müslüman dediğimiz insanlar bu konuda çalışmamış ve geri kalmıştır. Ümit edeceğini Allah’tan istemek Müslümana yakışır. Kur’an meali okuyalım ve oradan aldığımız derslerle Allah’ı ve insanlığımızı unutmayalım.

İçinde bulunduğumuz zaman dilimine “Bilgi Çağı” gibi isimler takılıyor. Dünya tutkunu hızlı yaşam ile geçirilen bu zaman dilimi, tek düze insanın daha çok kazanç, daha çok zevk uğruna yalnızlık ve bencillikle boğuşan, adeta karanlıkta yaşayan zamana özgü bir cehalet içerisinde olduğu gerçeğini burada vurgulamalıyım. Allah’ı unutan bu kör bakış beraberinde sevgisizliği taşımaktadır.

Her varlığın yaratıcısı Yüce Allah, sevgiyi yaratmaya özel bir ölçü koymuş. Sevgisi tüm yaratıkları kuşatmıştır. Çevrenize bir göz gezdiriniz. Canlı cansız bütün varlıklarda bir mükemmellik vardır. İnsanı en mükemmel şekilde “Ahsen-i takvim” üzere yaratan Allah, insana şerefli varlık demiştir. Sevgi ile bakan insan, günün ışıması, göğün mavisi ile

sevgi ile dolar. Şairler nereden alırlar şiirin özünü? Severek baktıkları âlemlerden. Yaratılmış her canlı-cansızın madde ve manasının ağırlık noktasından sevgi ışıkları çıkar. Cazibe sayesinde kâinat ayakta durur. İnsan, sevgisi ölçeğinde insan olur benim ölçeğimde. Birinci sırada Allah sevgisi ile Allah'a yakınlaşmak. Bu, Allah'ı, Kur'an'ı, Efendimizi ve insanın kendisini tanımakla olur. Bu konuda Yüce Allah insanlığa öğüt ve şifa olarak Kur'an'ı göndermiştir. Dünya tutkunu hızlı ve yoğun yaşamak insanı buradan uzaklaştırmaktadır. İlimle, çalışmak ve salih amel üretmekle Allah'a yaklaşalım diye dua ederim.

İçinde yaşadığımız zaman dilimine "İletişim Çağı" da deniliyor. İnancı engelleyen dünya tutkunu hızlı ve yoğun yaşam içerisinde neyin iletişimi diye sormam yanlış olmaz.

İslami alanda yani dinin öğrenilmesi ve doğru anlaşılması bağlamında iletişimin büyük rolü vardır. Özellikle imanın oluşumunda Kur'an'ı okuyan anlayan öğretmenler tarafından öğrencilere Kur'an meali okumaya özendirmek en başta gelmelidir. Doğru yerden ve doğru vasıtalarla dini anlamda iletişimin ne denli değerli olduğu, İslam'ın yani Kur'an'ın vahyi ile Allah, vahiy ve Efendimizin insanlara iletişimi öğüt olarak Yüce Kur'an'da dile getirilmektedir.

"İletişim çağı" denilen içinde yaşadığımız zamanda, kitle iletişim araçları, yani basın-yayın organları (TV. ve gazeteler) yani medya tutum ve davranışları şekillendirmekte baş rolü oynamaktadırlar. Yeni medya diyebileceğim internet yayıncılığı da bunlara eklenince, zihinlerin bulandırılması için hesapsız sebep ve siyaset üretilmektedir. Bu araçlarla yapılan yayınların kazanç amacı da göz önünde

tutulduğunda, insanların nefsini gıcıklayıcı her türlü program sergilenmektedir. Bu yayınlar dünya tutkunu hızlı ve yoğun yaşamı insanlara güzel ve hoş göstermektedir. Bugün tüm dünyada inancı engelleyici en başta gelen nefis ve şeytan ilişkisi İslam'ı yok etmeye yönelik Yahudi faaliyetlerinin başta gelen aracıdır. İslam düşmanlığı konusunda kısa bilgi: Kur'an'a ve Efendimize günümüzde olan saldırının başlangıcı **Saff** Suresinin **6**. ayetinde vardır. **"Meryem oğlu İsa: Ey İsrailoğulları! Ben, benden önce gelmiş olan Tevrat'ı doğrulayan, benden sonra gelecek ve adı Ahmed olacak bir peygamberi müjdeleyen Allah'ın size gönderilmiş bir peygamberiyim" demişti. Ama o elçi belgelerle geldiği zaman "bu apaçık bir sihirdir" demişlerdi." Saff** Suresi **6.** ayet.

Yahudiler son peygamberin de kendi soylarından geleceğine inanıyor ve İsa peygamberin haber verdiği peygamberi bekliyorlardı. Efendimizin bir adı da Ahmed'tir. Efendimiz İshak soyundan değil İsmail soyundan gelince, Yahudiler hem Efendimize ve hem de Kur'an'a karşı savaş açtılar ve uydurma hadisler başta olmak üzere pek çok hurafeyi de dinimize bulaştırdılar. İslam'ı sokaktan öğrenen Müslümanlar için en büyük tehlike israiliyat denen uydurmalardır. Müslüman Kur'an meali okuyup dinini kaynağından öğrenirken, Diyanet İşleri Başkanlığı da bu istikamette üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmelidir.

Bugün dünyanın her köşesinde anarşi ve küçük küçük yağma misali savaşlar ve zulüm. Hepsi de para ve dünyalık için. Dünya tutkunu yoğun ve hızlı yaşamın getirdikleri bunlar, mutluluğu ve sevgiyi kovup korkuyu çağırmıyor mu?

Sevgi sayesinde yaşar kâinat. Sevgi ile çekim gücü ile birbirine bağlı tüm yaratılmışlar. Sevgi biter ve tüm varlıklar birbirinden kopar, işte bunun adı kıyamet. Dünya tutkunu hızlı ve yoğun yaşamda tek boyutlu yalnız insan, kendi başının üstünde patlatıyor bu küçük kıyametleri. Her varlığın bir diğerine cazibesi vardır, ihtiyaç ve ilgi bağlamında. Dünya, güneş, ay, yıldızlar ve bilmediklerimiz daha büyükleri. Mikroskobik olanlar, yani gözümüzle göremediğimiz atomlar ve onun etrafında dans eder gibi dönen parçacıklar. Kısaca ilgi ve sevgi ile döner kâinat. Dünya tutkunu yoğun ve hızlı yaşam, gıdım, gıdım tüketmekte imanı ve Allah'ı hatırlamayı. Modern medeniyet denilen çelişkiler ile dolu dünya tutkunu yoğun ve hızlı yaşam, ölçüleri ve düşünceleri, kendi keyfine uygun bir yaşam biçimine dönüştürmüştür. Dünya tutkunu yoğun ve hızlı yaşam, seçtiği bu keyfi yaşam içerisinde, din, iman ve ibadete zaman bırakmamaktadır.

İslam'ı, yani dinimiz öğrenmeyi ve inancı engelleyen pek çok sebep ve görüntüyü siz okurlarım yaşamaktasınız ve görmektesiniz. Kur'an illa Arapça okunacak tutum ve eğitiminin yanlışlığı nesiller boyu ortadadır.

Kur'an meali okuyalım okutalım. Doğruları Kur'an'dan öğrenelim ve sabırla yumuşaklıkla ailemize ve yakınlarımıza anlatmaya çalışalım diye dua ederim.

ÇEVRE

Bismillahirrahmanirrahim

Yüce Allah güzeldir. Temizi ve güzeli sever. Allah, yarattıklarını temiz ve güzel yaratmıştır. Yedi gök ile yeryüzü ve arasındakiler Allah'ındır, Allah bunları insanın hizmetine vermiştir. İnsanı da en güzel şekilde "Ahsen-i Takvim" olarak yaratmıştır.

Allah, içinde yaşadığımız dünyayı temiz toprağı, havası ve suyu ile yaratırken, insanın sayamayacağı kadar nimeti ve güzellikleri de vermiştir. Tüm çevre, her şeyi ile insana emanet edilmiş ve insan bunların korunmasından ve hatta daha da güzelleştirilmesinden sorumlu tutulmuştur. Yüce Allah, yarattığı her varlık için özel bir yaşam alanı hazırlamıştır. Bu alan içerisine varlığın ihtiyacı olan tüm nimetleri de koymuştur. Gözle gözükmeyen varlıkları düşününüz, mikropları, bakterileri. Onların da yaşam için kendilerine has organları, savunma ve avlanmaları için silahları ve besinleri vardır.

Küçük bir üvez, kanatları var uçar, ayakları var yürür, kalbi var, iç organları var ve bunlar küçücük bedenini sığdırılmış. Bunu Allah'tan başka, hiçbir kimse ya da güç yapamaz. Bu ancak Allah'ın yaratmak sanatıdır. Her varlık, hava, su ve toprağı kullanır. Bunların kirletilmesi tüm varlıkları zincirleme olarak etkiler. Zincirin son halkası ise, insandır. Tüm yaratılmışlar, güneş, ay ve yıldızlar gibi hemen ne varsa, insana hizmet için vardır. İnsan, kendisi ile beraber tüm çevresini korumak ve temiz tutmak ile sorumludur. İnsanın kendisi, kendisinin öz çevresidir ve başta Allah'ın kendisine emanet ettiği canı korumak zorundadır. Her varlık, Allah'ın birer ayetidir. Bu varlıklar araştırılacak, düşünülecek ve insan için gerekli

sonuçlar ortaya çıkarılırken, aynı zamanda ibret alarak, iyiyi ve faydalıyı bulmak gerekecektir. Örneğin, yarasayı inceleyen insan, radara yakalanmayan uçağı keşfetmiştir, bunun gibi daha niceleri. Yeri gelmişken Lokman Hekim ile ilgili bir rivayeti anlatayım.

Lokman Hekim'in eczanesi vardır, hastalarına orada bakar. Eczaneye gelen hastanın hastalığına iyi gelecek olan ilaç, hastanın eczaneye girişi sırasında sallanır. Lokman Hekim de ona göre ilaç verince hastalar iyileşir. Bir gün eczaneye giren bir hastaya zehir şişesi sallanır. Hekim zehirin ilaç olacağını düşünemez ve hastaya uygun sandığı bir ilacı verir. Bir müddet sonra eczaneye gelen hasta tam olarak sağlığına kavuşmuştur. Lokman merak eder ve sorar **"Sen buradan çıktıktan sonra ne yaptın"** hasta **"Buradan çıkınca köyüme giderken bir kavun tarlasının yanından geçerken içim çok yanıyordu ve bir kavun almaya kalktım. Kavunu alırken kavunun altından bir yılan kaçıp gitti. Kavunu yedim ve iyileştim."** Lokman o zaman zehirin de ilaç olabileceğini anlar. Adını bile andığımızda soğukluğunu duyup korktuğumuz yılan zehiri, ilaçlarda temel madde olarak kullanılmaktadır.

İnsan, Allah'ın verdiği akıl ve fikir ile faydalıyı bulmak için çalışacaktır. Allah, insan için dünyayı dayayıp döşemiş ve yaşantısını kolaylaştıracak imkânları emrine vermiştir. İnsana düşen bu imkânları yerinde ve zamanında kullanmak ve kendisine teslim edilen çevresini korumaktır. Kur'an, insanlara açık ve kolay anlaşılır bir dil ile insanın görev ve yetkilerini bildirmektedir. Konu ile ilgili yüzlerce ayet vardır. Kur'an meali okuyan insan bunları bulacaktır. Ben iki özet ayet vereceğim. **"Yeryüzünü dayayıp biz döşedik, ne**

güzel döşeyiciyiz” Zâriyât Suresi **48.** ayet. Yeryüzünün hangi kösesine bakarsanız, hangi rengini görürseniz, hep güzellikler seyredersiniz. Bu güzellikleri gören Allah’ın kulu “**Allahuekber”** demez mi? ve kalbinde **“La ilahe illallah”** inancını duymaz mı? Allah’ın varlığı ve birliğine inanmış bir Müslüman elbette “**Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve Resuluhu”** diyecektir. Allah’ın sonsuz nimetleri ve imanımız ile birlikte, Allah’a şükür etmek de aklımıza gelmelidir. Şükür sadece sakalı sıvazlayıp ya da başka bir sebeple ‘“Ya Rabbi şükür” demek değildir. Allah’ın dayayıp döşediği dünyamızı kirletmemek, tam tersine güzelliklerine güzellikler katılmak için araştırmak, üretmek kısaca çok çalışmak esas şükürdür.

Yüce Allah, insanın nankörlüğünü hatırlatırken **“Ne kadar az şükrediyorsunuz”** diye insanı uyarmaktadır. Buradaki anlam, dayayıp döşediğim ve insana emanet ettiğim evinize sahip çıkmak için çalışmıyorsunuz. Tam tersine her geçen gün kirlettiniz evinizi, dünyanızı yaşanmaz hale getiriyorsunuz demektedir.

Efendimizin tüm insanlığa tavsiyesi **“Kıyamet koparken elinizde bir fidan varsa, onu dikiniz”** yani hayatta kaldığınız son anda bile, şartlar ne olursa olsun, güzellik ve iyilik üretmek için çalısınız. Vay ben yaşlıyım, emekliyim artık benim de dinlenmeye hakkım var demek şükür eksikliği olmaktadır. Bugün toplumumuzun geldiği noktada, üretmeden tüketmek ahlak haline gelmiş ve Allah’a şükür anlamında hem bu dünyada ve hem de ahiret için şükür hatıra bile getirilmemektedir. Tüket ve kirlet sonra da Allah’a şükürler olsun de. Hayrını görmediğin ortada**.** Konumuz ile ilgili kısa bir ayet daha: **“Yeryüzünü kullanışlı hale**

getiren O'dur. Üzerinde dolaşınız ve Allah'ın size verdiği rızıklardan yiyip içiniz. Sonunda dönüşünüz Allah'adır." Mülk Suresi **15.** ayet. Yüce Allah, sonsuz yaratma gücü ile tüm âlemleri **"OL"** emri ile yaratmıştır. Yüce Allah bu ayet ile yaratma gücünü hatırlatırken, dönüşün yani ölüm ile ahirete göçüşte kendisine dönüleceği bilgisini vermektedir. Bu bilgi bağlamında, dönüşte ahirette hesap soracağını ve kullanışlı hale getirip teslim ettiği temiz hava, su ve toprak ile diğerleri yanında, insanın kendisini de nasıl kirlettiğini insanın kedisine tek tek kayıt edilen defterini eline verip okutacaktır. Bugün insanlık bunun hiç farkında olmadığı gibi nefsinin keyfini yerine getirmek için daha fazla kazanç daha fazla zevk peşinde koşarak Allah'ı unutmaktadır. Sonlu ve ölümlü olan insan, ömrünün tamamını ne bu dünya için ve ne de dünya hayatını terk ederek, tarikat hayatı ile şeyhe teslim olarak, sadece hu çeken miskin bir mürit hayatı yaşamayacaktır. Yalnız Allah'a kulluk ve yalnız Allah'tan yardım dileyerek, çalışan ve salih amel (faydalı iş) üreten güzelliklere güzellik katan bir insan, bir Mü'min olarak yasayacaktır. Allah'ın beklediği kul budur**.**

İnsan bu dünyaya Allah'a kulluk etmek ve akıllı oluşunun gereği ahirette hesap vermek için gelmiştir. Böyle değerli bir hayatı sürdürebilen Allah'ın kulları, Allah'ın vaad ettiği gibi hem bu dünyada ve hem de ahirette mutlu olacaklardır. Müslümanın bu dünyadaki güzel ya da çirkin yaşantısı ölüm ile varacağı ahiret hesabında değerlendirilecektir. Yüce Allah "sakın dengeyi bozmayın" öğüdünü vermektedir. Bugün yaşam dengesini bozan insan, kendine bu dünyada zarar verdiği gibi, ahiret hesabını da zora sokmaktadır.

"İnsanların kendi elleriyle yapıp ettikleri yüzünden, karada ve denizlerde düzen bozuldu. Allah belki dönerler

diye işlediklerinin bir kısmını böylece onlara tattırır." Rum Suresi **41.** ayet**.**

Bugün dünyamızda insan, daha çok kazanç ve daha çok dünya zevki için, geleceği düşünmeden ve hiçbir tedbir almadan, kapitalist düşünce bağlamında teknolojiyi zalim bir şekilde kullanmaktadır. Dünyanın her köşesinde küçük büyük çatışmalar çıkartarak katliamlar yapmakta ve insanlığı çürütmektedirler. Çılgın bir büyüme ve insanlığı köle etmek amacıyla akla gelmedik deneyler yanmaktadırlar.

Dünya, sanayi artıkları ve diğer artıklarla bir çöplüğe dönüşmektedir. Kirlenen hava dengeyi bozmuş ve son zamanlarda dünyanın hemen her verinde korkunç hava olayları, hortumlar, kasırgalar ve beklenmedik zamanlarda yağmurlar, dolu ve kar yakmaktadır. Toprağın kirlenmesi ve ormanların yine kazanç uğruna tahrip edilmesi sonucu, toprak kaymaları erozyonlar ve çölleşmeler. Suyun kirlenmesi ile de pek çok canlının tamamen kaybolması ve neslinin kesilmesi. Tüm bunlar olurken kapitalist ülkelerin bu felaketi seyretmesi ve kazanç sebebiyle çare için kılını kıpırdatmaması.

Günümüzde tüm bu olumsuzluklardan gelişmiş denen, dünya zevkinde olan ve Allah'ın unutan ülkeler de paylarını almaktadırlar. Kanser gibi hastalıklar onların da canını almaktadır. Ayette de belirtildiği gibi Allah insana kendi eli ile yaptığının cezasının bir kısmını vermektedir. Allah belki dönerler diye fırsat verdiğini aynı ayette bildirmektedir. Bunu duyacak kulak, kalp ve gözün kapitalist dünyada kaldığını zannetmiyorum. Kur'an meali okuyalım ve gelecek için aklımızı başımıza alalım diye dua ederim.

Din öğreniminde ailenin önemi

Bismillahirrahmanirrahim

Ana baba ve çocukların oluşturduğu toplumun özü ailedir. Eskiden geniş ailede torun, damat gelin gibi ailenin diğer fertleri de olur ve bu aileye geniş aile denilirdi. Günümüz şartlarında aile küçülmüş ve bu aileye de çekirdek aile denilmektedir. Hatta büyüyen evlatlar rızık aramak için aileden ayrılarak büyük şehirlere göç etmişlerdir. Şimdilerde çoğunlukla karı kocadan oluşan aile yapısı günden güne artmaktadır. Daha ötesi, eşlerden tek kalanlar, sosyal kurumlarda ömür geçirmektedirler. .

Geniş ailede, dede, nine, amca, hala, teze kucağında olan çocuklar sevgi ve yumuşaklıkla yetiştirilirlerken din öğrenimini namaz kılanlardan görsel ve nasihat olarak daha şanslı bir şekilde sürdürebilirlerdi. Günümüz çekirdek ailede ana baba ekonomik sebeplerle çalışmak zorunda olunca, çocuğun aile içi eğitimi zayıflamıştır. Çocuklar, bakım evlerinde anaokullarında, aile huzuru ve anne sıcaklığından uzak kalmaktadırlar.

Çocukların aile içerisinde dini öğrenmesi ve İslam'ı doğru yaşaması için ailenin, Kur'an'ın getirdiklerini kendi dilinde okuması ve öğrenmesi birinci şart olmaktadır. Aksi halde çocuklar dini eksik ve yanlış olarak öğrenirler. 0–6 yaş gurubunda her türlü öğrenim çocukların zihinlerinde yerleşik hale gelmektedir. Aile içi eğitimde, aile huzuru da çok önemli bir rol oynar. Çocuk huzurlu bir ortamda yetiştirilmelidir. İslam'da aile sevgi ve saygı üzerine kurulacak ve eşlerin huzur bulacağı bir yuva olacaktır. İslam'da aile aynı zamanda neslin bozulmadan devamı için şart olan birlik. Bu birliktelikte

İslam öğrenilecek, öğretilecek ve yaşanacaktır. Bakınız Yüce Allah Kur'an'da nasıl öğüt veriyor. **"İçinizden kendileriyle huzura kavuşacağınız eşler yaratıp aranızda muhabbet ve rahmet var etmesi O'nun varlığının delillerindendir. Bunda düşünen insan için dersler vardır." Rûm** Suresi **21.** ayet. Yüce Allah, ayette kadın ve erkeği aynı özden yarattığını açıklamaktadır. Bu iki ayrı cinsten olan insanın karşılıklı sevgi, muhabbet ve güven duygularıyla aileyi meydana getirmesi, Allah'ın insanlığa verdiği en temel nimetlerdendir. Eşler birbirine ısınıp birbirlerinden huzur bulacaklardır. Yüce Allah, **Bakara** süresinin **187.** ayetinde "**Onlar sizin, siz de onların örtüsüsünüz"** öğüdünü ve bilgisini vermektedir. Bu öğütün temel anlamı, eşlerin birbirlerine sevgi, saygı ve hoşgörü ile yaklaşarak, ailede olabilecek anlaşmazlıkları tatlılığa bağlayıp huzurlu bir hayat sürdürmektir. İslam'da ailede evlilik ile başlayan muhabbet ve yumuşaklık esastır. Kur'an'da evlilik ile ilgili çeşitli ayetler vardır.

Efendimiz de **"Evleniniz! Nikâh benim sünnetimdendir. Kim benim sünnetimi uygulamazsa benden değildir"** buyurmuşlardır. Efendimiz, kendi evliliklerinde evliliğini, muhabbet, rahmet ve sevgi ile sürdürmüştür. Hadiste Efendimiz, kendi sünnetine uymasını istediği biz Müslümanlara kendi evlilik davranışlarından örnek almamızı istemektedir. Bu temel, üzerine kurulacak ve sevgi, muhabbet ve rahmet ile sürdürülecek evlilikler korunacaktır. Böyle kurulan bir ailede aile reislerinin İslam'ı yani dinini doğru bilmesinin çocukların inançlarına dinin eksik ve yanlış aksetmesini önleyecektir. Burada iki ailenin davranışları ve İslam'ı yaşamalarının çocuklar üzerinde olan etkisini örnek olarak sunmak istiyorum.

Birisi benim ailem. Babam hoca, annem ise ümmi evde namaz kılıyor ve babam ramazanlarda sesli olarak Kur'an okuyarak hatim indiriyor. Ramazanda evimizde teravih namazlarını babam kıldırıyor. Ben çocuk yaşımda, bu namazlara katılıyor, evde Kur'an dinliyor ve anne babamın namaz kılışlarını görüyorum. Ümmi olan rahmetli anneciğim, eski püskü elbiseleri her zaman temiz. Ancak, annem her namazda, özel elbisesini giyer.

Annem ağır kalp hastası olduğu son yıllarında, namaza, duracağı zaman elbise deriştirme alışkanlığını sürdürüyordu. Bir gün nefes nefese yine elbisesini değiştirmeye kalkınca, ben rahmetli anneme "Anneciğim üstün başın tertemiz, arkanı değiştirmek seni yoruyor, mevcut elbise ile namaz kılabilirsin**."** dedim. Anneciğim "Evlat ben Allah'ın huzuruna çıkıyorum" diye verdiği cevap beni çok etkilemiştir. Kışın, sabah namazı ezanından önce avluda taş üzerinde küçük beyaz ayaklarını yıkayışını yedi yaşımdan beri hep hatırlarım.

Annem, İslam'ı duyduğu ve gördükleriyle yaşıyordu ve pek çok israiliyat öğrenmişti. Bir küçük örnek: Ölülerin akşamları evleri ziyaret ettiklerine inanır ve şöyle anlatırdı**. "Evlat, pazartesi akşamları yatsı namazı sırasında ölülerimiz gelir ve pencereden bakarlar. Eğer namaz kılıyorsak sevinerek giderler, kılmıyorsak üzüntü ile."** Kur'an'da ve Efendimizin sünnetinde bunların yanlış ve batıl inanç olduğu vardır. Kur'an **"Hak geldi batıl yok oldu"** ifadesini kullanır.

Babam hoca olarak hatırı sayılır bir kişiydi. Ancak, rahmetli babama da ailesinden bulaşan israiliyat vardı. Tarikat, şeyh gibi hurafeleri reddederdi. Annemin cebine koyduğu nazar için hurma çekirdeğine sesini çıkartmazdı. Ben yedi yaşımda

camide ezan okuyor ve namaz kılıyordum. Ancak, ben de ailemin batıl inançlarından hissemi almıştım. Ta ki, Kur'an mealini okuyup hazmedinceye kadar. Kur'an mealinden Allah'ı, Efendimizi ve insanı öğrenerek Kur'an ahlakı ile ahlaklanınca tüm hurafelerden kurtuldum inşallah.

Batıla inanan kişi ve aileler için bakınız Yüce Allah ne diyor? **"Allah, size kendinizden eşler var eder. Eşlerinizden de evlatlar torunla var eder. Size temiz şeylerden rızık verir. Öyleyken batıla inanıp ve Allah'ın nimetlerini inkâr mı ediyorlar?" Nahl** Suresi **72.** ayet. Bu ayette Allah'ın verdiği evlatlar ve torunlar yanında, bol nimet vermesine karşı batıla inanmakla nankörlük ettikleri vurgulanmaktadır. Yüce Allah'ın ayet sonundaki sorusunun genel anlamının bu olduğunu düşünüyorum. Batıla, şeyhe tarikata inanan ve onların ardından giden insan, bağımlı olmaktadır. Hâlbuki Yüce Rabbimiz, Fâtiha Suresinin dördüncü ayeti ile insanın tam özgürlüğüne işaret etmektedir. **"Yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden vardım dileriz"** Müslüman günde kırk defa Allah'a söz vermektedir. Müslüman bu sözüne sadık kalmalı ve batıl inançlardan ve herhangi bir kişi, kurum, siyaset gibi bağımlılıklardan arınmalıdır. Esasen namaz, insanı yanlışlardan ve kötülüklerden arındıran çok değerli bir nimettir. Allah'ın verdiği özgürlük öğüdüne sadık kalan Müslüman kurtuluşa erecektir düşüncesindeyim.

Ben yakınlarıma ve dostlarıma, yeri geldiğinde namaz kılmalarını telkin etmekteyim. Namazı anlatır ve namaz kılmanın değerini açıklayarak öğüt vermeye çalışırım. İslam'a göre yaşamayan aile fertlerine namaz telkinlerimde pek başarılı olduğum söylenemez. Bunların aralarında temiz, çalışkan, dürüst ve yumuşak huylularına bile, namaza çağırım

yeterli cevabı bulamadı. Bu ikinci aile tipinden bir dostum bana şu cevabı vermiştir **"Adnan, ben doğdum büyüdüm, evde rakı masası ile kumar masasından başka bir şey görmedim."** Eğitim ve öğrenim için gittiği okullarda da doğru dürüst din eğitimi alamadığından da ayrıca şikâyetçi oldu.

Aile içi dini öğrenmede çocuklar çok önemlidir. Aile içinde öğrenci olan çocuklar, okul çağına gelene kadar (0–6 yaş gurubu) dini eğitimi bugün ki çekirdek ailede ana ve babasından öğrenmek zorundadır. Çocuk, anne ve babayı görür dinler ve öğrenir. Çocuk bu yaş gurubunda yaşadığı, gördüğü ve öğrendiği alışkanlıklarını ömrünün sonuna kadar taşır. Bu husus bilimsel araştırmalarla tespit edilmiştir. Bugün genel ahlak konusunda, çok yoğun bozulmaların yaşandığı açıkça bellidir. Ana babaya itaatsizlik iyice çoğalmıştır. Çocuk yaşta tiner koklamalardan tutun da kapkaç, hırsızlık haberleri her gün gazetelerde yayınlanmaktadır.

Ana, babanın çocuklarına güzel ahlak vermeleri ve dini İslam'ı öğretmekte olan sorumlulukları iyice ağırlaşmıştır. Aile içi eğitim ve öğretimde ailenin yapısı, sosyal yaşantılarına göre farklılıklar gösterir. Dini aile içinde yanlış ve eksik öğrenen çocuk, kendi kurduğu aileye ve topluma Kur'an ahlakını nasıl taşıyacaktır? Yüce Allah, iman edenleri şöyle uyarmaktadır. **"Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlar ve taşlar olana cehennemden koruyunuz." Tahrim** Suresi **6.** ayet. Müslümanım ve iman ettim diyorsunuz. Peki, kendinizi ve ailenizi cehennemden nasıl koruyacaksınız? Okuryazar olan ana baba bile Kur'an meali okuyup İslam'ı kaynağından öğrenebilir. Yüce Allah, Kamer Suresinde dört ayette de **"And olsun, biz Kur'an'ı düşünüp öğüt almak için kolaylaştırdık. Öğüt alan yok mudur? "Kamer** Suresi

17–22–32–40. ayetler. Bizim Müslümanımız, kolaylaştırılan Kur'an'ı bilmediği dil olan Arapça okursa Allah'ın kendisine ne dediğini ve kendisinin sorumluluklarını öğrenemeyecektir. Müslüman, kolaylaştırılmış Kur'an'ı kendi dilinde okuyup öğrenmelidir. **"Kendilerine apaçık anlatabilsin diye, her peygamberi kendi milletinin diliyle gönderdik" İbrâhîm** Suresi **4.** ayet.

Efendimiz Arap ve milleti de Arap olduğu için yüce Rabbimiz Kur'an'ı Arapça olarak gönderdiğini açıklamaktadır. Çok iyi Arapça bilenler Kur'an'ı okuyacaklar ve mealini diğer insanlara Türkçe olarak açıklayacaklardır, işin kuralı budur. Yoksa hoca Kur'an'ı Arapça okur ve öğrencileri de parmakları ile takip ederek Arapça öğrendiklerini söyleyemezler ve okuduklarından da hiç bir şey anlayamazlar. Bu yanlış yol terk edilmelidir. Kur'an kurslarında çocuklara bilmedikleri dil yerine ana dillerinde meal anlatacak hocaları Diyanet İşleri bir an önce yetiştirmeli ve doğruyu öğretmelidir.

Çocukların ahlaki ve dini eğitimleri için çok önemli olan aile içi eğitim için yetkililer derhal tedbir almalıdırlar. Ahlaki ve dini eğitim konusunda aileyi zora sokan pek çok sebep vardır. Bunların başında televizyonların tüketim için yaptıkları genel reklâmlar. Bunlara, bir de internet ve ona bağlı internet oyunları, çocukları yalnızlığa ve dolayısıyla aileden kopmaya zorlamaktadır. Esasen ana-babalarında çocuklardan fakları yoktur, zaman bakımından. Onlar da zamanlarını boşa harcama kanallarında bocalamaktadırlar. İletişim ve para kazanmak için ana-babayı da televizyon ekranlarına bağlarken, anlamsız diziler israfı körükleyen tüketim ahlakı ve eğlenceler aileyi televizyon esirleri haline getirmiştir.

Çocuğun aileden yeterli dini eğitimi alamamasına, daha pek çok sebep sayabiliriz. Bugün çocuklarımızın, gençlerimiz ve genç kızlarımız ile ana babanın aile içi ve dışı davranışları, kılık kıyafetleri, başörtülüler dâhil, Kur'an ahlakını yansıtmaktan çok uzak görünmektedir. Ana-babalar kendilerini ve ailelerini ateşin azabından korumak için, Kur'an meali okuyarak dinimizi kaynağından öğrenmelidirler. Devletin sorumlu kişi ve kurumları da yurt çapında yapılacak bir araştırmaya göre hastalığı teşhis etmeli ve çare üretmelidirler. Kur'an ahlakı ile ahlaklanalım ve ona, göre yaşayalım diye dua ederim.

KUR'AN'DAN SESLER

Bismillahirrahmanirrahim

Kur'an tüm insanlığa seslenir. Öğüttür, şifadır ve ibretlerle doludur. Kur'an, okunmayı, anlaşılmayı ve insanların Kur'an ahlakı ile yaşamaların ister. Kur'an, Allah'ın kelamıdır ve her insana anlayacağı dil ile seslenir. Yüce Allah, Kur'an'ın her ayeti ile kendini insanlara duyurmak ister. Her harf, her kelime, her ayet ve her sure insanın bu dünyada ve ahirette mutluluğu içindir. Ben bu yazı serimde, insanlara seslenerek tadımlık bir sunumda bulunmak istiyorum. Gayret benden tevfik Yüce Rabbimdendir.

1- Dünyada yaşayan insanlara sesler.

2- Yaşayan insanlara ahiretten ibret sesleri.

Genel Olarak

Kur’an, Allah’ın emir ve yasaklarını seslendirir. Kur’an, ben öğüdüm, ben yol gösteren rehberim, ben sabırım, ben şifayım. Ben hem dünya ve hem de ahiret için mutluluğun anahtarıyım. Ben, Yüce Allah’ın kitablaştırdığı sesiyim, yanı başınızdayım. Beni görün, beni okuyun ve Allah’ın sesini duyun der.

Yanı başınızdayım, tıpkı patika kenarlarındaki şifalı bitkiler gibi. Otoyolların kenarlarında, da onları görürsünüz ve onlar size seslenirler. **“Ben güzelim, ben şifalıyım”** Sözün güzeli Yüce Kur’an’da öyle **“Okuyun beni, duyun beni, görün beni. Dünyanız da ahiretinizde aydınlık olsun.”** Ben de siz okuyucularıma bu köşeden “Kur’an meali okuyun, dininizi kaynağından öğrenin ve gücünüzün yettiği kadar Kur’an ahlakı ile yaşayın” diyorum. Şunu da iyi bilin! Yüce Allah, size gücünüzün üstünde yük yüklemez. Bu bilgi de, sözün güzeli Kur’an’dan.

Yüce Kur’an, “Ey insanlar!”, “Ey Muhammedi!”, “Ey iman edenler!” çağrıları ile insanlara seslenir. Allah’ın emir ve yasakları ile öğütlerinin haberlerini verir. Kur’an meali okuduğumuzda, Kur’an’ın tamamındaki seslerden öğüt alarak, Allah’a nasıl ibadet edeceğinizi öğreneceksiniz. Yüce Allah, her şeyi bir ölçüye göre yaratmış ve sesleri Efendimizin kalbine indirmiş ve Kitabına Kur’an adını vermiştir. Kur’an’ı okurken, dünya ve ahiretten sesler duyacak ve bunları canlı olarak yaşayacaksınız.

Yüce Allah, Kur’an’da emir ve yasaklar yanında, imanı, küfrü, iyiliği, kötülüğü, helali, haramı, adaleti, değişmez kanunlarını

kısaca hiçbir şeyi eksik bırakmamıştır. Peygamberlerine uyarıları ve insanlara doğrudan çağrıları da vardır.

İnsanların yaratılışlarında, ruhlarının derinliklerine işleyen ilk çağrı ilk ses bir sorudur. **“Ben sizin Rabbiniz değil miyim?”** Yüce Allah bu çağrıya insanları şahit tutmuştur ve insanlar **“Evet şahidiz”** demişlerdir. Bu sözleşmeye **“Kalu-bela”** ya da **“Bezm-i Elest”** denilmektedir. Yüce Allah **“Evet”** cevabı üzerine şu açıklamayı yapmaktadır. **“Böyle yaptık ki, kıyamet gününde bizim bundan haberimiz yoktu demeyesiniz.”** Bu diyalog **Â’raf** Suresinin **172.** ve **173.** ayetlerinde yer almaktadır. Kur’an meali okuyan Müslüman “Kalu-bela” sözleşmesini kendi verdiği cevapla birlikte duyacak ve yaşayacaktır. Buradan, insanın hanif olarak, Allah’ı tanıyarak yaratıldığını anlıyoruz. Efendimiz **“Her insan fıtrat üzere hanif olarak yaratılmıştır”** bilgisini vermektedir.

Âdem Peygamberin iki oğlu Kabil ile Habil Kur’an’da ilk cinayetin sesleri var. Nefsinin esiri olan Kabil, haset ve kıskançlıkla Habil’i öldürür. Habil Allah korkusu ile nefsine hâkimdir ve kardeşine nefsine uymamasını anlatmaya çalışır.

Habil ile Kabil arasında geçen konuşmadan, nefsini ıslah etmiş olan bir insan ile aklı nefsinin emrine girmiş insanın cinayete varan sapma ve yanlışı seslendirilmektedir. Kabil’in aklı başına gelince, yaptığının yanlış olduğunu anlamış ve pişmanlık duymuştur. İlk cinayetten çıkan ses çok şey anlatmaktadır. Mâide suresinin bu cinayet ile ilgili ayetlerini okuyan kardeşlerim, ibret alacaklar ve kendilerine öğüt çıkaracaklardır.

İşte size Kabil ile Habil’in seslerini anlatan ayetlerden ilkleri:

“Ey Muhammed! Onlara Âdem’in ilk oğlunun kıssasını tam olarak anlat. İkisi birer kurban sunmuşlar. Birininki kabul edilmiş, diğerininki kabul edilmemiştir. Kabul edilmeyen, “And olsun seni öldüreceğim” deyince kardeşi “Beni öldürmek üzere elini bana uzatırsan, ben seni öldürmek üzere sana elimi uzatmam. Çünkü ben, Âlemlerin Rabbi olan Allah’tan korkarım…” Mâide Suresi **27.** ve **28.** ayetler.

Yüce Allah, bir çağrı da yere ve göğe yapmıştır. **“İsteyerek veya istemeyerek emrime gelin” dedi. İkisi de “İsteyerek geldik” diye cevap verdiler.” Fussilet** Suresi **11.** ayet. Bu ayetteki ses, Yüce Allah’ın **“OL”** emrinin sesidir. Yüce Allah Bir şeyi yaratmayı dilediği zaman, o şeye sadece **“OL”** demektedir. O şey hemen oluverir.” **Yasin** Suresi **82.** ayet**.** “**Oku”** emri, insanlığa aydınlanması için temelden gelen bir sestir. Efendimize verilen bu emir, Yüce Kur’an’daki tüm emir ve yasaklar gibi, tüm insanlığadır. **“Ey Muhammed! Yaratan Rabbinin, insanı pıhtılaşmış kandan (Alâk) yaratan Rabbinin adı ile “Oku!” Kalemle öğreten, insana bilmediğini bildiren Rabbin, en büyük kerem sahibidir” Alâk** Suresi **1–5** ayet. Efendimizin kalbine indirilen Kur’an’da “Oku” emri gibi pek çok ayet vardır. Bunlardan derinden etkilendiğim bir sesi tadımlık olarak bu yazıma alıyorum. **“Ey örtüye bürünen! Kalk ve uyar. Sadece Rabbinin büyüklüğünü dile getir. Elbiseni temiz tut. Her türlü kötülükten uzak dur. Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma. Rabbinin rızasını kazanmak için sabret.” Müddessir** Suresi **1–7**.ayetler.

Ey örtüye bürünen ayeti, Efendimize bir seslenmedir. Efendimiz Hıra mağarasında kendisine vahiy geldiğinde,

vahiy meleği Cebrail aleyhi selamın sesini duyduğu gibi, kendisini kuvvetlice sıktığını ve **“Oku”** dediğini duymuş ve çok korkmuştu. Efendimiz evine gelmiş ve Hatice annemize “Beni örtünüz” demişti. Efendimizin büründüğü örtü budur. Efendimiz Yüce Allah tarafından göreve çağırılmıştır. Bu örtünün bizdeki anlamı, dininize karşı uyanık olun ve dininizi Kur’an’dan öğrenip eviniz basta olmak üzere insanlara anlatınız.

“Kalk da uyar” Efendimize ilk emirdir ve Efendimiz görevini sonuna kadar en iyi şekilde yapmıştır. Uyarıda ilk söylenecek söz, Allah vardır birdir, büyüktür ve O’nun her şeye gücü yeter. İslam’ın dayandığı inanç sisteminin temeli **“La ilahe illallah”** tır. Yani tevhid, yani Allah’ın birliği. Sondaki 4 ve 5.ayetler iç ve dış temizliği için pisliklerden arınmak için emirdir. 6.ve 7. ayetler de Kur’an’ın hiç kimseden korkmadan anlatılması ve tanıtılması görevidir. Allah’a sığınılarak yapılacak görevlere karşı çıkanlar olacaktır ve bunun ilacı da sabırdır. Sabrın karşılığı yani ödülü “Allah Rızası” olacaktır. Allah rızasından daha büyük bir ödül olamaz ve bu cennettir.

Ayetteki yedi emir, Efendimizin şahsında tüm Müslümanlara verilen emirdir. Bu yedi kısa fakat çok derin anlamlı ayetler Kur’an ahlakının temel özetidir. Tıpkı Efendimizin ahlakının Kur’an olduğu gibi. Kur’an meali okuyan Müslüman, Allah’ın kitabını kendi dilinde anlayacak ve Efendimizin ahlakı istikametinde bilgili ve yumuşaklıkla İslam’ı tanıtacaktır. Önce aileden başlanacak, yakınlardan devam ile gücünüz ölçüsünde daireyi genişleteceksiniz. Kur’an meali okuyalım ve Kur’an ahlakının özüne varalım diye dua ederim.

Bundan önceki makalelerimde, tadımlık seslerden temel

örnekler verdim. Bu yazımda şu başlık altında tadımlık seslerden seslenmek isterim. Gayret benden tevfik Yüce Rabbimdendir.

Dünyada, yaşayan insanlara doğrudan sesler

Mesleğim gazeteciliğin temel ilkesi, haberin doğru toplanması ve doğru olarak değerlendirilmesidir. Gazeteciliğin temel ilkesi ile ilgili iki ayet söyle seslenir: **“Ey iman edenler! Bilmeden birilerine zarar verip de sonradan pişman olmamanız için, yoldan çıkmışın biri size bir haber getirdiğinde doğruluğunu araştırın.” Hucurât** Suresi **6.** ayet. **“Kendilerine güven ya da korku veren bir haber geldiğinde onu yayarlar. Hâlbuki onu Resulullaha ve aralarından yetki sahibi kimselere götürselerdi, içlerinden haberin mana ve maksadını çıkarabilenler, şüphesiz onu anlarlardı.” Nisâ** Suresi **83.** ayet.

Yüce Allah, Kur’an’da hiçbir şeyi eksik bırakmadığı bilgisini bize vermektedir. İnsanların her eylemi için şifa ve çare olacak ayetler Kur’an’da mevcuttur. Her zaman her yerde ve her toplumda insanları yanıltıcı ve yalana inandırıcı haberler ya el altından, ya da yetkili siyasiler ve ticari çıkar guruplarının yayın araçları ile yayılabilmektedir. Tüketim toplumu haline gelmiş ülkemiz insanının beğenisine sunulan reklâmlar-reklâmlar.

Efendimizin zamanında, bile yalan haber çıkabilmiş, ayette bu anlaşılıyor. Yalan ile geçinen ve fitne çıkaranların olmadığı bir toplumu tarih yazmamıştır. Bugün İslam’ın emirlerine uymayan ya da uyar gibi gözüken ve İslam’ı kullanan, ekonomik ve siyasi çıkar haberleri vızır vızır ortada.. Yüce

Allah'ın ayetlerdeki sesini duyan yok gibi. Her çeşit haberin, reklâmlar dâhil, topluma yayılmadan önce doğruluğunun araştırılmasını emreden ayetlere medyanın duyarlık gösterdiği söylenemez. Amaç daha çok para.

Yeri gelmişken Kur'an meali okumanın bana göre ölçüsünü vereyim. Ben günde beş ila on ayet okurum. Bu okuma konuya göre değişir. Mesela Bakara Suresinin ilk beş ayetini okur ve daha önce okuduğum tefsirlerden aldığım bilgilere neler katabilirim diye uzun uzun düşünürüm ve sesleri duymaya çalışırım. Kur'an roman gibi okunduğunda ses vermez. Yüce Allah anlamak için, Kur'an'da yüzlerce yerde "Düşünmediniz mi?" "Akletmediniz mi ?" sorularını sorar. Bu sorulardaki sesleri duymak için, tane tane okuyup düşüneceksiniz.

Fâtiha'yı okuduğunuzda zihninize yerleşmesi gereken bir ayete işaret edeyim. **"Allah'ım yalnız sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz"** Kur'an'ın bu sesini kendi sesinizle duyuyor ve unutmuyorsunuz.

Kendinize yöneliyor ve tam bağımsızlığın ifadesi olan bu ayetin tadını yaşıyorsunuz. Allah'a sığınıyor, çalışıyor, ilim öğreniyor, salih amel (faydalı iş) üretiyor kendinize ve topluma faydalı olurken hiç bir kimse ya da herhangi bir servete, mala köle olmuyor ve sadece Yüce Allah'a kul olmanın değerini öğreniyorsunuz.

Bakara Suresinin ilk beş ayetini okuyor ve aldığınız seslerden, namaz kılıyor zekât veriyor. Kısaca ilk dört ayetteki emirleri yerine getiriyorsunuz. Beşinci ayetten kurtuluş müjdesini alıyor ve çok tatlı bir mutluluk duyuyorsunuz. Kur'an meali ile aldığınız sesler yüreğinizi titretirken Müslümanlığınızı

yaşıyorsunuz. Bakınız şu ayetteki sese **"İnananlar öyle kimselerdir ki, Allah anıldığı zaman onların kalpleri titrer ve Allah'ın ayetleri okunduğunda onların imanları artar. Onlar Rablerine güvenirler. Namaz kılarlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan yerli yerince sarf ederler." Enfâl** Suresi **2.** ve **3.** ayet.

"Rabbim, yalnız kendisine tapmanızı ve ana babaya iyi davranmanızı emretmiştir. Eğer ikisinden biri ya da her ikisi senin yanında kocayacak olurlarsa, onlara karsı "öf" bile demeyesin, onları azarlamayasın, ikisine de tatlı söz söyleyesin" İsrâ Suresi **23.** ayet.

"Onlara alçak gönüllülükle kanatlarını ger ve "Rabbim! Onlar ben küçükken beni şefkatle eğitip yetiştirdikleri için, sen de onlara merhamet et" İsrâ Suresi **24.** ayet.

Her iki ayetteki sesler evlatlaradır. Birinci ayetteki sesi şöyle değerlendiriyorum. Her insan birinci derecede Allah'ı bilecek ve yalnız ona tapacaktır. İkinci sıradaki emir evlatlaradır. Ayetteki bu sese, iman ile çok ciddi bir sorumlulukla kulak verelim Kur' an aile büyüklerinin çekirdek aile ile birlikte yaşamasını tavsiye etmektedir. Günümüzde bu yapı, terk edilemeyen bazı alışkanlıklar ve ekonomik sebeplerle bozulmuş ve geniş aile ortadan çoğunlukla kalkmıştır. Buna sebep insanların kendileridir. İnsanlar bir arada yasayıp çalışmayı başaramamışlardır.

Kur'an'da aile kuruluş ve yaşamına ilişkin, ahlak kuralları ve aile fertleri arasında hak hukuk ile ilgili pek çok ayet vardır. İnsanlar bunları öğrenip uygulamaya yanaşmamışlardır çünkü Kur'an'ı kendi dillerinde öğrenmek için gayret sarf

etmemişler işi şeyhe, hocaya havale etmişlerdir. Kur'an ahlakına ters olan yeni ailede, ailelerin çoğunun her yönden mutlu oldukları söylenemez. Medeni denilen bencil, duyarsız ve kör diyebileceğim aile yapısı her geçen gün kokuşmaktadır. Erkek erkeğe evlilikler, nikâhsız yaşayan çiftler, çocuk yapma duygusundan yoksun bencil bir yaşam ile ona eklenen eroin, kokain gibi zehirlere esir olan insanlık. Şifa Kur'an'dadır.

İkinci ayette Yüce Allah evlatlara **"Onlara merhamet ederek, alçak gönüllülükle kanatlarını ger"** emrini vermektedir. Allah'ın emrine uyarak, ana babaya sevgi ve saygı ile kanat geren ve iyi davranan evladın Allah'tan dilediği ne kadar güzeldir. "Rabbim! Onlar beni küçükken şefkatle eğitip yetiştirdikleri için, sen de onlara merhamet et" diye ses vermektedirler. Günümüz evlatları bu seslere ana-babamız ve kendimiz için kulak verelim ve Allah'tan dualarla yardım isteyelim. Yapılacak dualar gelecek nesillerimizden bizlere dönecektir. Efendimiz "Ana babanıza iyilik edin ve yardımda bulunun ki, çocuklarınız da size itaat etsinler ve saygı göstersinler" buyurmuşlardır.

Allah'a sığınalım ve sözün güzeli Yüce Kur'an'dan gerçekleri öğrenelim diye dua ederim.

Lokman oğluna dedi ki: **"Ey oğulcuğum, namaz kıl, iyiliği emret kötülüklerden alıkoy, başına geleceklere karşı sabırlı ol. Doğrusu bunlar azmedilmeye değer işlerdir." Lokman** Suresi **17.** ayet.

Bu ayet, babanın evlada doğrudan Kur'an ahlakı dersidir. Bu ses tüm insanların evlatlarına örnek olacak bir sestir. Bu ses, Kur'an'daki tüm sesler gibi tüm insanlığadır. Bu sesleri

dünyada yaşarken duyanlara ne mutlu. Duymak için, Kur'an meali okumanın şart, yani farz olduğunu düşünüyorum. .

Bismillahirrahmanirrahim

"Lokman oğluna dedi ki: Ey oğulcuğum! Namazı kıl, iyiliği emret, kötülükten alıkoy. Başına gelecek musibetlere karşı sabırlı ol. Doğrusu bunlar azmedilmeye değer işlerdir." Lokman Suresi **17.** ayet.

"And olsun ki: Sizi biraz korkuyla, biraz açlıkla, mal, can ve ürünlerden eksilterek deneyeceğiz. Sabredenleri müjdele." Bakara Suresi **155.** ayet. Lokman Suresi 34 ayetten oluşmaktadır ve temel bir öğüt ve nasihat suresidir. Benim yazıma aldığım 17. ayet suredeki nasihatlerin bir toplamıdır. Her aile reisinin ve hane halkının bu sureyi dikkatle okumalarını tavsiye ederim. "Ey oğulcuğum" hitabı baba sevgi ve şefkatini ne kadar nazik ve yumuşak olarak anlamlandırmaktadır.

Bu sevgi dolu ifadeden hemen sonra evlada "Namazı kıl" emri, öğüdü verilmektedir. Yüce Allah, Kur'an'da kullarına yapmaları gereken emirleri verirken, ilk sıraya namazı koymaktadır. Çünkü yapılacak iş yani farz taşınması kolay olmayan ve azmedilmeye değen salih amel ve kulluk görevleridir.

"İyiliği emret, kötülükten alıkoy" gibi bir emri yerine getirmek için Müslüman'ın namazın bilincine vararak, "Allah bana yeter" inanç ve sabrına ulaşması gerekecektir. Namazın

nasıl kılınacağını ve ne anlama geldiğini, Müslüman'a neler kazandırdığını, daha önceki pek çok makalemde sizlere anlatmaya çalışmıştım. Bir cümle ile özetlemek gerekirse namaz, Müslüman'ı Allah'a yaklaştıran ve her an Allah ile beraber olmasını sağlayan en büyük ibadettir.

Lokman Suresinin bu ayetinde "iyiliği emret, kötülükten alıkoy" emri bireyin görev ve sorumluluğunu vurgularken, **Âl'i İmran** Suresinin **104.** ayetinde **"Sizden daima hayıra davet eden, iyiliği emreden ve kötülükten men eden bir topluluk bulunsun"** emri de toplumsal görev ve sorumluluğunun vurgulandığı ifadedir. Bu ayetlerdeki incelik ve öz, iyilik için olumlu tavır ne kadar hayır için oluyorsa, kötülüğü men etmek de aynı şekilde hayır için olmaktadır. İyiliğin bütün hayatı kapsaması için birey de toplum da aynı ölçüde sorumludur ve bu İslam'ın temel hedefidir. Bu durumda Müslüman'ım diyen kişilerin bu sorumluluklardan kaçıp kabuğuna çekilmesi kabul edilemez. Hatta böyle durumlarda sorumlu mevkide olup da konuşmayan ve iyiliği emredip, kötülüğü engellemeye çalışmayan kişiler, İslam'a ve Müslümanlara sahip çıkmayarak günah işlemiş olmaktadırlar.

İyiliği emredip, kötülüğe karşı çıktığınız zaman, size karşı savaş açılacak ve başınıza musibetler yağacaktır. İşte bu noktada, faturayı ödeyecek gücünüz sabrınız olacaktır. Bu noktada, malınıza canınıza, ürettiklerinize saldırılar olacaktır. Açlık ve yokluk imtihanlarınız olacaktır. İşte Yüce Allah, bu noktada ve bu davranışta olan kulları için. Efendimize şu bilgiyi vermektedir "Sabredenleri müjdele" bu müjde kurtuluş müjdesidir ve Allah'ın vaadidir. İyiliği emreden ve kötülüğü engelleyen kullardan olalım diye dua ederim.

Dünyada yaşarken duyulması çok önemli seslerden birisi de ibadet çağrısıdır. Bu makalemde buna da yer vermeyi çok önemsedim. Dilerim Kur'an meali okur ve ibadetiniz ile ilgili bu temel sesi duyar ve buna canla başla ve dosdoğru-huşu içerisinde sarılırsınız.

Bismillahirrahmanirrahim

1. **"Ben insanları ve cinleri ancak, Bana ibadet etsinler diye yarattım" Zâriyât** Suresi **56.** ayet.
2. **"Ey Muhammed! De ki: İbadetiniz olmasa Rabbim size ne diye değer versin" Furkan** Suresi **77.** ayet.
3. **"Ey Muhammed! De ki: Şüphesiz benim namazım ve diğer ibadetlerim, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi içindir." En'am** Suresi **162.** ayet.
4. **"Sana ölüm gelinceye kadar Rabbine ibadet et" Hicr** Suresi **99.** ayet.

Allah'a ibadet için yaratılmış olan insan, emeği ile helal kazanç sahibi olmalıdır. Helal lokma, iyi ve temiz iş, ibadetin kabulünün özüdürler. Şu veya bu kişi ya da kurumdan ve özellikle siyasi amaç ile yardım adı altında, verilenlerin, helal ve haramlığı konusunda çok dikkatli olmak gerekir. Günümüzde siyasilerin dağıttıklarıyla, toplumumuz harama batırılmaktadır. Sadaka dinimizde helaldir ve teşvik edilmesi gerekir. Sadakalarında helal kazançtan olması gerekir.

İyiliği emredip kötülükten sakındırmak, yani engel olmak ve zulme karşı çıkmak çok önemli bir toplumsal ibadettir.

Kur’an ve namaz Müslüman’ın ruhunu besler ve onu ibadette derinleştirir. İyiliği emredip kötülükten vazgeçirmenin yolunu öğrenir. Helal kazanır ve helalinden temizinden harcar, savurganlık yapmaz. Bunlar ibadet olur. İbadet devamlı ve ölünceye kadar yapılmalıdır.

Kur’an’da, Allah’ın adı anıldığında, Müslüman’ın kalbinin titrediği ve ayetleri okunduğunda imanının arttığına işaret edilmektedir. Müslüman ibadetinde bu duygular içerisinde olmalıdır. İbadetteki davranışın ve inancın özü budur. Bu öze sahip olan Müslüman’ın ruhu, dili, damağı, kalbi Allah’a kulluk inanç ve itaati ile doludur. Bu özelliklere sahip Müslüman’ın ibadeti makbul olur.

Konuşmayı, öğüt vermeyi ve tartışmayı yumuşaklıkla yapmak ibadettir. Güzel söz söylemek, Allah’ın yarattıklarına güzel davranmak, yetimin başını okşamak, insanlara yardım etmek ve bunun gibi davranışlarla insanı sevmek ibadettir.

Yakınlara yetimlere, düşkünlere, yoksullara yardım etmek, zekâtını tam ve vergisini tam vermek ibadet olmaktadır. Bir âmâyı yoldan karşıya geçirmek, bir çiçeği ya da susamış bir hayvanı sulamak ve benzerleri de ibadet olur. Sabretmek ibadettir. Allah’ın verdiği sabıra şükretmek de ibadettir. Ekin orman ve çayırların yeşiline bakıp neşelenmek ibadet olduğu gibi, kurda kuşa, karıncaya, otlayan kuzuya, göğün mavisine, denize, akan suya ve tüm çevre güzelliğine bakmak. Bunları korumak ve Rabbim sen bunları boşuna yaratmadın diye düşünerek Allah’a şükretmek, Allah’ın bunları yaratmasındaki hikmetleri araştırıp bulma ve bunları insanlığın emrine sunmak ibadettir. İnsanın aklı, gözü, kulağı her organı Allah’ı bilmek içindir ve insanın kendisi kendisine bir nimettir. Bunlara

şükretmek ibadettir. Kur'an meali okuyalım kulluğumuzu yani ibadetlerimizi öğrenelim diye dua ederim.

<u>Dünyada Yaşamakta Olan İnsanlara Ahiretten İbret Sesleri</u>

Kur'an'da, cennet ve cehennem ehlinden gelen çok sayıda ses vardır. Ben bu makalemde ibret olacak tadımlık bazı ayetlerden örnekler vereceğim. Dilerim, Kur'an meali okuyacak olan kardeşlerim bu seslere benzer sesleri duyar ve dünyadaki yaşamı için ibret alarak doğruyu bulur. **"Ah, keşke hayata bir daha döndürülsek! O zaman Rabbimizin Kur'an ile bize ulaştırdığı sesleri yalanlamaz ve Müminlerden olurduk." En'am** Suresi **27.** ayet.

Ayetteki bu ses, cehennem ateşinin içindekilerden gelmektedir. Bu sese cevap **"Geri döndürülseler yine aynı hayatı yaşarlardı." Enam** Suresi **28.**ayet. Bunlar yani cehenneme atılanların örnekleri bugün ortadadırlar ve onlar ıslah olmazlar. Çünkü bunlar dünya malına, tapan ıslah olmayan insanlardır. Bunlar için şu ses de Kur'an'da "Bu dünyadakinden başka hayatımız yoktur, öldükten sonra da dirilecek değiliz" diyen ve sadece dünya hayatına inanan insanlardır. Ahirette, ebedi hayatın olduğunu cehennem ateşinde yaşayarak anlayan bu insanların pişmanlıkları fayda vermeyecektir. Çünkü onları yani tüm insanları yaratan Yüce Allah'ın kanununda geri dönmek yoktur. Üstelik cehennemde ölmek isteyen bu insanlara, **"Ölüm her taraflarından yaklaşır, fakat ölemezler"** ayeti vardır. Cehennemliklere cennetlikler sorarlar **"Sizi bu yakıcı ateşe sürükleyen nedir?" Müddessir** Suresi **42.** ayet, Cehennemlikler bu

soruya "**Namaz kılanlardan değildik" 43.** ayet, **"Düşkün kimseyi doyurmuyorduk" 44.** ayet, **"Batıla dalanlarla biz de dalardık" 45.** ayet, **"Ceza gününü yalanlardık" 46.** ayet. **"Ölüm bize o haldeyken geldi" 47.** ayet. Bu konuşma kulağımıza küpe olsun ve ölüm gelmeden başta namazımızı kılalım. Namazı dosdoğru huşu içerisinde kılan kimseyi namaz temizleyecek ve sonraki ayetlerde olan suçları işlemeyecektir.

"İnkâr edenler cehenneme atıldıkları gün onlara "Dünyadaki hayatınızda sizin için güzel olan her şeyi harcadınız, onların zevkini sürdünüz. Ama bu gün yeryüzünde haksız yere büyüklük taslamanız ve yoldan çıkmanızın karşılığında alçaltıcı bir azap içerisindesiniz." Ahkâf Suresi 20. ayet. Bu ses dünya düşkünü zalimleredir, ahireti hiç hesaba katmayan zavallılar içindir. Efendimiz **"Yarın ölecek gibi ahiret için, hiç ölmeyecek gibi dünya için çalışınız"** buyurmuştur.

Cennetliklerden sesler

"Rabbinin rızasını kazanmak için, sabreden, namazı dosdoğru kılan, kendilerine rızık olarak verilen nimetleri Allah yolunda gizli açık harcayanlar hayatının güzel sonucu olarak ADN cennetlerindedirler. Melekler her kapıdan girip, Size selam olsun, sabretmenize karşılık, burası dünyanın en güzel sonucudur." Râ'd Suresi **22, 23, 24.** ayet.

"Rablerine karşı gelmekten sakınanlar, bölük bölük cennete götürülürler. Oraya varıp kapılar açıldığında

bekçileri onlara "Selam size hoş geldiniz, temelli olarak buraya girin derler." Zümer Suresi **73.** ayet. **"Onlar 'Bize verdiği sözde duran ve bizi bu yere mirasçı kılan Allah'a hamdolsun. Cennette istediğimiz yerde oturabiliriz. Yararlı iş işleyenlerin ödülü ne güzelmiş' derler." Zümer** Suresi **74.** ayet

Cennetten daha nice sesleri Kur'an meali okuyan kardeşlerimiz duyacaklardır. Kur'an'ı bilmediği dilden okuyanların ve illa Arapça diye tutturanların bu seslerden asla haberleri olamayacak ve bu kardeşlerim Kur'an'daki İslam'ı değil, aslı astarı olmayan gerçek dışı uydurmaların esiri olmaya devam edeceklerdir. Yazık çok yazık.

Bugün yaşanan dünyaya ve dünya insanına iki satırla bakmak istiyorum: Vahşi kapitalizmin dayattığı tüketim çılgınlığının insafsız kolları en sıradan, kırsal kesimdeki insanımıza da ulaşmıştır. Kadınımızı, kızımızı, büyüğümüzü küçüğümüzü esir alan değişim içerisinde okul çağındaki çocuklarımız da marka peşine düşmüşlerdir. Herhangi bir satış yerine gittiğinizde, çocuk, ana, babaya illa şu marka demekte ve ısrar etmektedir. Kitle iletişim araçları bu tür alışkınları reklâmlarla nasırlaştırarak tüketimi körüklemektedir. İsraf, israf ve üretmeden tüketmek.

Topluma örnek olacak devlet adamları siyasiler ve çıkar gurupları bu gidişi körüklemek için birbirleri ile yarışmaktadırlar. Bu gidiş, başta, dini terbiyemizi, geleneklerimizi silip süpürmektedir. İlaç Kur'an'dır.

Kur'an meali okuyalım, sesleri kalbimize kazıyalım, Kurban ahlakı ile gücümüzün yettiği kadar yaşayalım. Akledelim,

düşünelim, çalışalım ve bu dönemin hastalığından hem kendimizi ve hem de aile ve yakınlarımızı kurtaralım diye dua ederim.

Yeniliklere kapanalım demiyorum. Çağın getirdiği kolaylıklar inkâr edilemez. Bu gidişatın İslami değerlerimizi sel gibi süpürüp sürüklemesi karşısında, Kur'an'ın rehberliğinde insanca yaşayalım. Sözün bittiği yer diye bir ifade kullanılmaktadır. Kur'an sözün güzelidir ve kıyamet sabahına kadar geçerlidir. Bir ayet ile bu yazı serime son vermeliyim. **"Eğer yeryüzündeki ağaçlar kalem ve denizler mürekkep olsa, buna yedi misli deniz daha eklense yine de Allah'ın sözleri bitmezdi. Yalnızca Allah'tır her işinde mükemmel ve her şeye gücü yeten." Lokman** Suresi **27.** ayet.

SONSÖZ

Ben bir din âlimi değilim. Müslüman'ım ve Allah'ın mü'min bir kulu olmaya çalışan bir Araştırmacı Gazeteciyim. Benim yazılarımda eksik ve fazla vardır, her Allah'ın kulunda olduğu gibi. Eksik ve fazlalarımdan dolayı bağışlaması bol Rabbimin affına sığınıyorum.

Buraya Mustafa İslamoğlu'nun veciz bir cümlesini alıyorum "Kur'an'a kurban olmayı, cihana sultan olmaya tercih ederim" Kur'an'ı okuyan anlayan ve yaşayanı Allah, Kur'an'a âşık eder. Aşığı olduğum Kur'an ile ilgili yazılarıma Allah'ın izini ile devam etmek istiyorum.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Ömer Rıza Doğrul	Tanrı Buyruğu
Elmalılı Hamdi Yazır	Hak Dini Kur'an Dili
Mevdudi	Tefhim-ul Kur'an ve Hz. Muhammed
Fazlurrahman	Ana Başlıklarıyla Kur'an
Seyyid Kutup	Fızılal-i Kur'an
Yaşar Nuri Öztürk	Kur'an'daki İslam
Mustafa İslamoğlu	Hayat Kitabı Kur'an
Tahsin Emiroğlu	Nuzul Sebepleri

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI ANA KİTAPLARI

Kur'an-ı Kerim ve Mealleri

İslam Ansiklopedisi

Kur'an Yolu

Konularına göre Kur'an

Sahih-i Buhari

Rıyazüssalihin

Peygamberler Tarihi

İslam Tarihi

Taberi Tarihi

Endülüs Tarihi

Hz. Muhammed'in Hayatı

Din Adamlarının muhtelif kitabları

Gazali ve İbn i Rüşt gibi. vb.